

Dokument nr. 15:6

(2016–2017)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 751–900

27. februar–23. mars 2017

Innhold

Spørsmål

751.	Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. regionreformen og gjennomgangene av fylkesmannsstrukturen, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	11
752.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. høringsfrister innen asyl- og innvandringsfeltet, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	13
753.	Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. ombringning av lørdagsavisene i Lierne kommune, besvart av samferdselsministeren.....	14
754.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. politiets løns- og rekneskapscenter, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	15
755.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. uføretrygd, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	16
756.	Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. politiets kompetansesenter for lønn- og regnskapsetablering i Kristiansund, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	18
757.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. kontroll av tester i den norske helsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	18
758.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. rutiner ved utbetaling fra Nav, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	19
759.	Fra stortingsrepresentant Norunn Tveiten Benestad, vedr. obligatoriske studieturer, besvart av kunnskapsministeren.....	20
760.	Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. markedsføring av reseptbelagte legemidler, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	21
761.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. påtalekompetanse til visepolitimestre utan juridisk utdanning, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	22
762.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. utenlandskabler, besvart av olje- og energiministeren.....	23
763.	Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. privatisering av landmåler-tjenesten, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	24
764.	Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. UDIs vurdering av sikkerheten i Afghanistan, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	24
765.	Fra stortingsrepresentant Sonja Mandt, vedr. utenriksministerens manglende tilbakemelding på forslagene i Stoltenberg-rapporten, besvart av utenriksministeren.....	25
766.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. dvergblendelorm, besvart av klima- og miljøministeren.....	26
767.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. lisensjakt på ulv, besvart av klima- og miljøministeren.....	27
768.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. ventetid ved norske sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	28
769.	Fra stortingsrepresentant Ingjerd Thon Hagaseth, vedr. Solør Næringshage, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	28
770.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. tilpassede heldøgns omsorgsplasser, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	29
771.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Artist Residency-programmet, besvart av kulturministeren.....	30
772.	Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. evaluering av fastlegeordningen, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	31
773.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. regelverk knyttet til dagpenger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	33
774.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. refusjon av utredning i annet land, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	34
775.	Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. veilys på nye E18 Tvedestrand-Arendal, besvart av samferdselsministeren.....	34
776.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. generaladvokaten, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	35

	side
777. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. faren for underernæring på sykehus, besvart av helse- og omsorgsministeren	36
778. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. feilregistrering av DIPS, besvart av helse- og omsorgsministeren	37
779. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. dokumentasjon ved innflytting til Noreg, besvart av finansministeren.....	38
780. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. e-opphaldsløyve i Norge, besvart av næringsministeren	39
781. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. fraværgrense i skolen, besvart av kunnskapsministeren.....	39
782. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. jernbanetunnel under Oslo, besvart av samferdselsministeren.....	41
783. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. klimaregnskap angående NTP, besvart av samferdselsministeren.....	42
784. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. Ringeriksbanen ved Avtjerna ved Sollihøgda, besvart av samferdselsministeren	42
785. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. barnevernet i Søndre- og Nordre Land, besvart av barne- og likestillingsministeren	43
786. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. samlet endring i skatt for de tusen personene med høyest formue, i fireårsperioden 2014-2017, besvart av finansministeren ..	44
787. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. skattekutt, besvart av finansministeren..	45
788. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. skatteendringer i fireårsperioden 2014-2017, besvart av finansministeren	46
789. Fra stortingsrepresentant André N. Skjelstad, vedr. inntektsgrenser for Husbankens bostøtte, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	48
790. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. bekymring for lav bemanning og uro rundt sikkerhet i Ringerike fengsel, besvart av justis- og beredskapsministeren	49
791. Fra stortingsrepresentant Rasmus Hansson, vedr. forurensende kjemikalier på Njord-feltet, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	49
792. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. norm for lærertetthet, besvart av kunnskapsministeren.....	50
793. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. arbeidsretta tiltak for innsatte, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	51
794. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. boikottvedtak rettet mot Israel, besvart av utenriksministeren	52
795. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. ernæringsutdannedes jobbmuligheter, besvart av helse- og omsorgsministeren	53
796. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. oppfølging av barn i fosterhjem, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	54
797. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. konfliktråd, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	55
798. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. honoraret for meklere i konfliktråd, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	56
799. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. regjeringens skattekutt, besvart av finansministeren	57
800. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. oppgradering av eldre tunnelar Bergen-Voss, besvart av samferdselsministeren.....	63
801. Fra stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen, vedr. kongelige resolusjoner, besvart av kunnskapsministeren.....	64
802. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. akuttberedskap, besvart av helse- og omsorgsministeren	65
803. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. Bergmesteren Raudsand, besvart av klima- og miljøministeren.....	66
804. Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. rettighetsfestingen av opphold i sykehjem, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	67

	side
805. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. veiprosjekter fra den kommende ”nasjonal transportplan”, besvart av samferdselsministeren	68
806. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. lekkasjer fra den kommende nasjonale transportplanen, besvart av samferdselsministeren	68
807. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. innreiseforbud til Israel, besvart av utenriksministeren.....	69
808. Fra stortingsrepresentant Stine Renate Håheim, vedr. identitetsavklaringsprogram for irakere i Norge, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	69
809. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. jernbanereformen, besvart av samferdselsministeren.....	70
810. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. WTO-regelverk, besvart av utenriksministeren.....	70
811. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. WTO-regelverket, besvart av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU.....	71
812. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. konkurranseulempen for NOR opp mot DIS, besvart av næringsministeren	72
813. Fra stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn, vedr. faglærte arbeidsinnvandrere fra tredjeland, besvart av arbeids- og sosialministeren	73
814. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. vaksine som kan redusere HIV-smitte, besvart av utenriksministeren	74
815. Fra stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås, vedr. endret praksis for enkelte utsatte grupper som kommer fra områder i Afghanistan der sikkerhetssituasjonen er særlig alvorlig, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	75
816. Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. Steinberg stasjon, besvart av samferdselsministeren.....	76
817. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. framtidrettede løsninger for CO2-håndtering, besvart av olje- og energiministeren.....	77
818. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. forskrift som skal motvirke uønsket skattetilpasning, besvart av finansministeren	78
819. Fra stortingsrepresentant Odd Omland, vedr. skatte- og avgiftspolitikken for driftsutgifter for kjøretøy som brukes i hhv. reindriftsnæringen og i landbruket, besvart av finansministeren	79
820. Fra stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad, vedr. biodrivstoff, besvart av finansministeren	80
821. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. intimkirurgi, besvart av helse- og omsorgsministeren	81
822. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. Diakonhjemmets basseng, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	82
823. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. fornybar energi, besvart av olje- og energiministeren.....	83
824. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. medisinsk cannabis, besvart av helse- og omsorgsministeren	83
825. Fra stortingsrepresentant Ketil Kjenseth, vedr. plast og mikroplast i Mjøsa, besvart av klima- og miljøministeren.....	85
826. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. inntekter og utgifter fra Statskogseiendommene i Nordland og Troms, besvart av landbruks- og matministeren ...	87
827. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Folkehelseinstituttet, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	88
828. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruyter, vedr. behovene til flyktninger med utviklingshemning og deres rettsikkerhet, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	89
829. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. portoen på reseptmedisin, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	90
830. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. politireform, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	90

	side
831. Fra stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen, vedr. 48-timersgaranti, besvart av helse- og omsorgsministeren	91
832. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. midler til Søndre Nordstrand bydel, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	93
833. Fra stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal, vedr. Halden domstol, besvart av justis- og beredskapsministeren	93
834. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. straffegjennomføringen i Norgerhaven fengsel i Nederland, besvart av justis- og beredskapsministeren	94
835. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. sertifiseringsordning for politietterforskarar og politijuristar, besvart av justis- og beredskapsministeren	95
836. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. fosterforeldres pensjonsvilkår, besvart av barne- og likestillingsministeren	96
837. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. spørsmålet om at trafikkbetjentene omfattes av begrepet offentlig tjenestemann, besvart av justis- og beredskapsministeren	97
838. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. nye inntektsgrenser for bostøtte, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	98
839. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. nasjonale deleksamen i anatomi, besvart av kunnskapsministeren	99
840. Fra stortingsrepresentant Magne Rommetveit, vedr. prosjektet Arna-Voss, besvart av samferdselsministeren	100
841. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. radiodeknings langs veiene etter innføring av Dab, besvart av kulturministeren	101
842. Fra stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås, vedr. rapport om rv15 Strynefjellet?, besvart av samferdselsministeren	102
843. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. transportetaters handlingsprogram for perioden 2014-2017, besvart av samferdselsministeren	103
844. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. sivil beredskap, besvart av forsvarsministeren	110
845. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. kreftbehandling, besvart av helse- og omsorgsministeren	111
846. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. spontanabort, besvart av helse- og omsorgsministeren	112
847. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. Norgerhaven fengsel, besvart av justis- og beredskapsministeren	113
848. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. Danwatch, besvart av finansministeren	113
849. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. tvangsretur, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	115
850. Fra stortingsrepresentant Helga Pedersen, vedr. samiskspråklig innkjøpsordning, besvart av kulturministeren	115
851. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. inntektssystem for kommunane, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	116
852. Fra stortingsrepresentant Gunnar Gundersen, vedr. ulveforlik og forskrift, besvart av klima- og miljøministeren	120
853. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. arkiv, besvart av kulturministeren	121
854. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. statsarkiv, besvart av kulturministeren	122
855. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. utviklingshemmet gutt, besvart av innvandrings- og integreringsministeren	122
856. Fra stortingsrepresentant Irene Johansen, vedr. Politihøgskolen, besvart av justis- og beredskapsministeren	123
857. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. NIS, besvart av næringsministeren	124
858. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Rogfast, besvart av samferdselsministeren	125
859. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. HV-11, besvart av forsvarsministeren	125
860. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. aksjer og driftsmidler i formuesskatten, besvart av finansministeren	126

	side
861. Fra stortingsrepresentant Marianne Marthinsen, vedr. økte og reduserte avgifter, besvart av finansministeren.....	128
862. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. prisdifferanse, besvart av finansministeren.....	133
863. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. å redusere verdifastsettelsen av aksjer og driftsmidler i formuesskatten, besvart av finansministeren.....	134
864. Fra stortingsrepresentant Ola Elvestuen, vedr. reduksjon av CO2-utslipp, besvart av samferdselsministeren.....	136
865. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. mannskapsreduksjon i HV-08, besvart av forsvarsministeren.....	137
866. Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. tiltak for sysselsetting av sjøfolk, besvart av næringsministeren.....	138
867. Fra stortingsrepresentant Eirik Sivertsen, vedr. Ofotbanen, besvart av samferdselsministeren.....	139
868. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. skatteforliket punkt 8, besvart av finansministeren.....	140
869. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. lesevansker, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	141
870. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. utviklingshemmet afghaner, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	143
871. Fra stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås, vedr. nettavisen nyheteribilder.no, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	144
872. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. prisene på nye boliger, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	145
873. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. bompenger, besvart av samferdselsministeren.....	146
874. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. senskader, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	147
875. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. Ringeriksbanen, besvart av samferdselsministeren.....	148
876. Fra stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen, vedr. kjernejournal, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	149
877. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. voldsutsatte, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	150
878. Fra stortingsrepresentant Iselin Nybø, vedr. sikre digitale læringsplattformene, besvart av kunnskapsministeren.....	151
879. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. sluttvederlags-ordningen, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	152
880. Fra stortingsrepresentant Hans Olav Syversen, vedr. arbeid mot den svarte økonomien og sosial dumping, besvart av finansministeren.....	155
881. Fra stortingsrepresentant Abid Q. Raja, vedr. Follobanen, besvart av samferdselsministeren.....	155
882. Fra stortingsrepresentant Marie Ljones Brekke, vedr. antiparasitt-loven, besvart av utenriksministeren.....	156
883. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. tvangsutsendt, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	157
884. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. videreutdanning i Rogaland, besvart av kunnskapsministeren.....	158
885. Fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten, vedr. MR- eller CT-undersøkelse, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	158
886. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. NATOs missilforsvar, besvart av forsvarsministeren.....	159
887. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. NATOs rakett skjold, besvart av forsvarsministeren.....	161

	side
888. Fra stortingsrepresentant Truls Wickholm, vedr. byråkratiet i offentlig sektor, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	161
889. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. fravær i videregående opplæring, besvart av kunnskapsministeren	162
890. Fra stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen, vedr. satsing på veier mellom Østlandet og Vestlandet, besvart av samferdselsministeren	163
891. Fra stortingsrepresentant Kirsti Bergstø, vedr. tilsynsrapporter om tjenestene til mennesker med utviklingshemming, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	164
892. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. strategi for innvandrerhelse, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	166
893. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. tvillingabort, besvart av helse- og omsorgsministeren	167
894. Fra stortingsrepresentant Åsmund Aukrust, vedr. programtilbud for infrastruktur for hydrogen, besvart av olje- og energiministeren.....	168
895. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. hendelse fra 2014 med ”Boa Sub C”, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	168
896. Fra stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik, vedr. bredbåndsutbygging, besvart av samferdselsministeren.....	169
897. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. fleksibilitet hos NAV, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	170
898. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompengepakke på Nord-Jæren, besvart av samferdselsministeren.....	171
899. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. mulla Krekar, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	172
900. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. saksbehandlingstid hos NAV, besvart av arbeids- og sosialministeren	173

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (751 - 900) for sesjonen 2016-2017.**

Partibetegnelser:

A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti

Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne

Andersen, Karin (SV)	785, 822, 869, 870
Arnstad, Marit (Sp)	766, 767
Aukrust, Åsmund (A)	763, 894
Benestad, Norunn Tveiten (H)	759
Bergstø, Kirsti (SV)	891
Bollestad, Olaug V. (KrF)	821, 836
Botten, Else-May (A)	756, 803, 812, 843, 866
Brekke, Marie Ljones (KrF)	882
Christoffersen, Lise (A)	758, 837, 838, 900
de Ruiten, Freddy (A)	774, 775, 828, 855, 883, 885
Ellingsen, Jan Arild (FrP)	801
Elvestuen, Ola (V)	864
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	826, 827
Gjerstad, Ingunn (SV)	820
Grande, Trine Skei (V)	760, 814
Grung, Ruth (A)	770, 771, 795, 796, 824, 839, 873, 874
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	817, 829
Gundersen, Gunnar (H)	852
Hagaseth, Ingjerd Thon (V)	769
Hansson, Rasmus (MDG)	782, 783, 791
Henriksen, Kari (A)	793, 847
Henriksen, Martin (A)	889
Hjemdal, Line Henriette (KrF)	772, 833
Holmås, Heikki Eidsvoll (SV)	871
Huitfeldt, Anniken (A)	865
Håheim, Stine Renate (A)	807, 808
Johansen, Irene (A)	856
Juvik, Kjell-Idar (A)	896
Kjenseth, Ketil (V)	825
Kjerkol, Ingvild (A)	845, 846
Klinge, Jenny (Sp)	754, 790, 859
Knutsen, Tove Karoline (A)	804, 876
Lauvås, Stein Erik (A)	764, 815
Liadal, Hege Haukeland (A)	884
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	755, 816
Lysbakken, Audun (SV)	781, 792, 872, 875
Mandt, Sonja (A)	765
Marthinsen, Marianne (A)	788, 799, 860, 861
Micaelsen, Torgeir (A)	757, 768, 831
Myrli, Sverre (A)	784
Navarsete, Liv Signe (Sp)	776, 810, 811, 844, 851, 886, 887

Nordås, Janne Sjelmo (Sp)	809, 841, 842
Nybø, Iselin (V)	834, 878
Omland, Odd (A)	819
Pedersen, Helga (A)	751, 850
Pollestad, Geir (Sp)	805, 806, 857, 858, 898, 899
Raja, Abid Q. (V)	881
Rommetveit, Magne (A)	840
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	773
Rotevatn, Sveinung (V)	779, 780, 813
Sivertsen, Eirik (A)	867
Skjelstad, André N. (V)	752, 753, 789
Solberg, Torstein Tvedt (A)	895
Steffensen, Roy (FrP)	823, 849
Syversen, Hans Olav (KrF)	794, 830, 832, 879, 880
Tajik, Hadia (A)	761, 835
Toppe, Kjersti (Sp)	777, 778, 800, 802, 853, 854, 892, 893
Valen, Snorre Serigstad (SV)	818, 848, 890
Vågslid, Lene (A)	797, 798, 877
Wiborg, Erlend (FrP)	897
Wickholm, Truls (A)	786, 787, 862, 863, 868, 888
Aasland, Terje (A)	762

Dokument nr. 15:6

(2016–2017)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 751

Innlevert 27. februar 2017 av stortingsrepresentant Helga Pedersen

Besvart 7. mars 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hvilke beregninger er gjort av effektivitet i forbindelse med regionreformen og gjennomgangene av fylkesmannsstrukturen, og hva viser beregningene?»

BEGRUNNELSE:

I forrige uke presenterte partiene Høyre, Frp, Krf og Venstre et nytt kart for inndelingen av det regionale folkevalgte nivå. Samtidig foretar regjeringen en gjennomgang av fylkesmannsstrukturen.

På Høyres nettside 22. februar sier Høyres stortingsrepresentant Ingjerd Schou at: ”En viktig forutsetning for regionreformen er at reformen skal gi redusert byråkrati og bidra til en mer effektiv offentlig forvaltning. Dette vil gi mer ressurser til tjenester som kommer innbyggere og næringsliv til gode”

Jeg ber derfor statsråden legge fram de effektivitetsberegningene som er lagt til grunn for forslaget om 10-11 folkevalgte regioner, og for den pågående gjennomgangen av strukturen for fylkesmannsembedene.

Svar:

Regionreformen

I avtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig folkeparti og Venstre er det enighet om at regionreformen skal:

- Styrke lokaldemokratiet og bidra til å desentralisere makt ved at oppgaver og ansvar flyttes fra stat til folkevalgte på regionalt nivå.
- Redusere byråkratiet og bidra til en mer effektiv offentlig forvaltning. Færre fylkeskommuner skal samlet sett føre til færre ansatte i administrative stillinger, færre heltidspolitikere på regionalt nivå og mer ressurser til tjenester som kommer innbyggere og næringsliv til gode

Beregninger gjennomført av Kommunal- og moderniseringsdepartementet viser at sammenslåing til større fylkeskommuner vil medføre reduserte utgifter til administrasjon. Dette vil på lang sikt frigjøre ressurser blant annet til tjenesteproduksjon.

Fylkeskommunene, utenom Oslo kommune, brukte om lag tre milliarder kroner på administrasjon i 2015. Utgiftene til administrasjon varierer mye mellom fylkeskommunene. Det er en klar sammenheng mellom fylkesstørrelse og administrasjonsutgifter per innbygger, også når det er kontrollert for nivået på de samlede frie inntektene. Illustrasjonsberegninger viser at det vil være et vesentlig potensial for innsparing i administrasjonsutgiftene som følge av forslaget til ny inndeling. Dersom administrasjonsutgiftene per innbygger i fylkeskommunene som slår seg sammen, på lang sikt blir på nivå med den fylkeskommunen i sammenslåingen som i dag har lavest utgift per innbygger, vil de samlede administrasjonsutgiftene i fylkeskommunene (utenom Oslo) kunne reduseres med i overkant av 11 prosent¹. Dette utgjør om lag 340 millioner kroner årlig. En tilsvarende utregning for årsverk gir om lag den samme prosentvise reduksjonen. Dette er forsiktige overslag.

En sammenslutning av fylkeskommuner vil også gi større fagmiljøer, som vil kunne gi grunnlag for faglig og kvalitativt bedre tjenester. Videre vil jeg fremheve at ny fylkesstruktur og styrking av fylkeskommunenes samfunnsutviklerrolle gir grunnlag for bedre samordning og samhandling mellom forvaltningsnivåene og mellom fylkeskommunene og den regionale staten. Større fylkeskommuner reduserer antallet enheter som regional stat må forholde seg til. Dette legger til rette for bedre samarbeid og samordning av innsats. Dette legger grunnlag for mer effektiv bruk av samfunnets totale ressurser - noe blant annet Produktivitetskomisjonen fremhever. Overføring av oppgaver til de nye fylkeskommunene vil også kunne medføre en mer kostnadseffektiv og prioriteringseffektiv oppgaveløsning.

Ny fylkesmannstruktur

I vurderingen av gevinster må både kvantitative og kvalitative gevinster tas med. De kvantitative/økonomiske gevinstene kan forklares med stordriftsfordeler, og de kvalitative gevinstene ved faglige synergier, styrkede fagmiljøer og redusert sårbarhet i oppgaveløsningen. Et utgangspunkt for vurdering av de kvantitative gevinstene, er at de minste embetene bruker mer ressurser pr. innbygger enn de største. Gevinstene ved en ny fylkesmannsstruktur med færre og større enheter, vil kunne oppnås på flere områder. Det er potensielle innsparinger i hhv. ledelse, administrasjon og støttefunksjoner, og husleie. Reduksjon av antall lederfunksjoner er knyttet til stillinger som vil ivaretas av én stillingsinnehaver i et nytt embete. Det gjelder stillingen som fylkesmann, assisterende fylkesmann, fagdirektører, administrasjonsleder og diverse mellomlederstillinger. Videre vil en reduksjon i antall embeter legge til rette for innsparinger i administrative støttefunksjoner (arkiv, teknisk drift, økonomi og IKT) når dublerede oppgaver faller bort og det etableres felles løsninger.

En reduksjon av antall embeter kan også få konsekvenser for lokaliteter og husleieutgifter. På lang sikt vil færre embeter innebære færre lokaliteter, men samtidig behov for større lokaler. Husleieutgiftene vil også være betinget av eiendomsmarkedet på stedet hvor samlokalisering finner sted.

Jeg er samtidig opptatt av en styrking av fylkesmannens fagkompetanse. Dette kan oppnås gjennom større enheter. I de minste embetene er kompetanse en sårbar ressurs. Større embeter vil legge til rette for større fagmiljøer og gjennom dette mindre sårbare og kvalitativt bedre tjenester fra embetene.

Hvilke gevinster som kan tas ut ved en sammenslåing av embeter, er avhengig av særlig to faktorer. Disse er antall sammenslåinger og om et sammenslått embete blir samlokalisert, eller om det vil ha en delt lokalisering. De kvantitative/økonomiske gevinstene er størst ved samlokalisering, mens det for de kvalitative gevinster vil være en rekke andre forhold som også vil spille inn, som f.eks. antall kommuner og geografiske avstander med vekt på reisetid. En samlokalisering i et embete som dekker et stort geografisk område, svekker nærheten til kommuner og innbyggere. Delt lokalisering kan, i slike tilfeller, være nødvendig for å sikre kvalitative gevinster på fagområdene.

^[1] Utregningene av eksemplene er basert på forslaget til ny struktur som ligger i avtalen mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti. For Nord-Norge er det lagt til grunn administrasjonsutgifter per innbygger på samme nivå som gjennomsnittet av utgiftene til Nordland og Troms (de to fylkeskommunene med lavest utgifter per innbygger i Nord-Norge). Utregningene er gjort for netto driftsutgifter i 2015 til administrasjon, administrasjonslokaler, forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen, politisk styring og kontroll og revisjon.

SPØRSMÅL NR. 752**Innlevert 27. februar 2017 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad****Besvart 3. mars 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Mener statsråden at bruken av korte høringsfrister i 2017 er i samsvar med utredningsinstruksen og behovet for åpne, demokratiske prosesser på asylfeltet?»

BEGRUNNELSE:

Etter utredningsinstruksen skal det i utgangspunktet gis en høringsfrist på tre måneder, og ikke mindre enn seks uker. Dette kan kun fravikes dersom det foreligger særlige grunner. Hensynet er å sikre at alle sider av saken er belyst. Dagens praksis med korte høringsfrister innen asyl- og innvandringsfeltet utgjør en svekkelse for norske demokratiske prosesser.

I begynnelsen av 2016 kom Regjeringen med et omfattende forslag for å stramme inn asylpolitikken. Forslaget hadde svært korte høringsfrist, til tross for at et vedtak ville føre til omfangsrrike endringer på feltet. Begrunnelsen for den korte fristen var at en kritisk flyktningssituasjon krevde handling.

2017 startet også med flere innstrammingsforslag. Også her er det gitt korte svarfrister. For eksempel ble det satt høringsfrist på tre uker da Regjeringen nylig foreslo å endre unntak fra underholdskravet. Den korte høringsfristen ble ikke begrunnet.

Svar:

Jeg mener Justis- og beredskapsdepartementets praksis for høringer på utlendingsfeltet er i samsvar med utredningsinstruksen, og i det følgende vil jeg begrunne dette nærmere.

Formålet med instruks om utredning av statlige tiltak (utredningsinstruksen), fastsatt ved kongelig resolusjon 19. februar 2016, er å legge et godt grunnlag for beslutninger om statlige tiltak, herunder regelendringer. Forslag til regelendringer skal som utgangspunkt på alminnelig høring, slik at berørte offentlige og private institusjoner og organisasjoner gis anledning til å uttale seg om forslaget. Dette er et viktig prinsipp, og det gjøres også ved de aller fleste lov- og forskriftsforslag.

I henhold til utredningsinstruksen skal en høringsfrist normalt være tre måneder, og ikke kortere enn seks uker. Høringsfristen skal tilpasses omfanget av tiltaket og hvor viktig det er. Til grunn for fastsettelse av høringsfrister vil det alltid ligge en konkret vurdering.

Utredningsinstruksen åpner imidlertid for å gjøre unntak fra de alminnelige reglene om høringsfrister.

Det følger av instruksens punkt 3-3 at høring kan utelates i tre nærmere spesifiserte tilfeller; dersom høring ikke vil være praktisk gjennomførbart, kan vanskeliggjøre gjennomføringen av tiltaket eller må anses som åpenbart unødvendig. Videre heter det i instruksens punkt 1-4 at reglene i instruksen kan fravikes når spesielle forhold gjør det nødvendig. I begge tilfeller skal en beslutning treffes av øverste leder i det ansvarlige forvaltningsorganet, og beslutningen skal være skriftlig og begrunnet og følge saken.

I veileder til utredningsinstruksen av mars 2016 uttales det at terskelen for å fravike instruksen iht. punkt 1-4 bør være høy. Det er også nevnt ulike eksempler på fravikelse av instruksen, hvorav ett er å fravike minimumsfristen for høring. I slike tilfeller bør alternative høringsformer, for eksempel høringsmøter, vurderes, i tillegg til skriftlige, jf. veilederens punkt 3.3.2. Representanten Skjelstad viser i begrunnelsen for sitt spørsmål til et forslag om endring av underholdskravet i familieinnvandringsaker, hvor høringsfristen ble satt til tre uker. I denne saken avholdt departementet nettopp et høringsmøte, for å kompensere for den korte fristen.

Departementet har for tiden flere forslag til regelendringer på utlendingsfeltet på høring. Høringsfristene varierer. Det samme gjør de ulike forslagenes omfang og kompleksitet. Men ingen av forslagene som nå er på høring har kortere høringsfrist enn seks uker, og flere har frist på omtrent tre måneder.

I desember 2015 sendte departementet et omfattende forslag til endringer i utlendingslovgivningen på høring (Innstramminger II). Bakgrunnen var de ekstraordinært mange asylsøkerne til Norge dette året. Høringsnotatet bygget på en politisk enighet av 19. november 2015 mellom partiene på Stortinget, med unntak av Miljøpartiet De Grønne og Sosialistisk Venstreparti. Det såkalte «asylforliket» ble vedtatt av Stortinget 3. desember s.å. i forbindelse med finansdebatten. Stortingsflertallet mente det var behov for å handle raskt, og det ble satt korte frister for å følge opp flere av punktene. Departementets forslag var på høring fra 29. desember 2015 til 9. februar 2016, altså innenfor utredningsinstruksens minimumsfrist på seks uker. Omfanget av høringsnotatet kunne isolert sett tilsi lengre høringsfrist, men situasjonen på dette tidspunktet gjorde det nødvendig å handle raskt, for å gi Stortinget mulighet til å behandle lovforslagene våren 2016.

Avslutningsvis vil jeg nevne at forslag til regelendringer på utlendingsfeltet sendes til et bredt spekter av høringsinstanser. I tillegg publiseres de på departementets hjemmeside. Høringer er åpne, og alle inviteres til å komme med innspill. Ved enkelte anledninger

har departementet også avholdt høringsmøter. Samlet

sett bidrar dette til åpne og demokratiske prosesser rundt departementets forslag.

SPØRSMÅL NR. 753

Innlevert 27. februar 2017 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 7. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva akter statsråden å foreta seg for å endre dagens situasjon og sikre stabil og kompetent ombringing av lørdagsavisene i Lierne kommune?»

BEGRUNNELSE:

I løpet av de siste fire månedene har ombringing av lørdagsavisene i Lierne kommune vært uregelmessig. Kvikkas er i utgangspunktet ansvarlig for utleveringen, men Nordpost har blitt leid inn som underleverandør. Det er videre Nordpost sin egen underleverandør som står for utlevering i Lierne. Når Posten sluttet med utlevering av lørdagsavisene ble Regjeringen og Stortinget enige om at staten i framtiden skulle stå for innkjøp av avisomdelingstjenester i områder uten avisbudnett.

Svar:

Siden årtusensskiftet er brevvolumene kraftig redusert i konkurranse med elektronisk kommunikasjon. Mengden post på lørdager ble etter hvert så liten at det ble besluttet å avslutte lørdagsomdeling av post. Over en million abonnementsaviser deles ut på lørdager. Avisenes egne avisbudnett har sørget for at mesteparten av dette har nådd abonnentene. For å sikre fortsatt lørdagsdistribusjon av aviser i områdene der det ikke eksisterte noe alternativt distribusjonsnett, vedtok Regjeringen og Stortinget at distribusjon i disse områdene skal bekostes over statsbudsjettet. Det var samtidig et premiss at avisene skal bekoste og organisere fortransporten selv, altså transport fra trykkeri til distribusjonssted for budene.

Det har som kjent vært misnøye med endringene som har skjedd og oppstartsproblemer enkelte steder. Noen steder har utfordringene latt seg løse raskt og effektivt, andre steder har arbeidet vært mer tidkrevende. Avisbransjen og Kvikkas arbeider og samarbeider godt for å øke leveringskvaliteten. Jeg har selv ved flere an-

ledninger møtt avisbransjen og Kvikkas. Departementet mottar ukentlige statusrapporter og holder ukentlige møter der avisbransjen, Kvikkas og departementet deltar. Alle parter arbeider for at flest mulig skal få lørdagsavisen sin. Kvikkas og avisbransjen ved MBL har nå kommet frem til en felles standard for måling av leveringskvalitet. Så langt viser tallene en positiv utvikling. Kvikkas leverer stadig bedre.

Lierne er et område der det har tatt tid å bedre kvaliteten. Informasjon departementet har mottatt fra Kvikkas og avisbransjen viser at leveringskvaliteten har variert og til tider ikke har vært god nok. Det ble satt inn forbedringstiltak i Lierne før lørdag 25. februar og leveringskvaliteten er vesentlig forbedret. Departementet vil følge situasjonen tett fremover.

SPØRSMÅL NR. 754**Innlevert 27. februar 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 7. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Kristiansund vart utlova eit Politiets løns- og rekneskaps-senter med 70 tilsette, men dette er brått nedskalert til eit rekneskaps-senter med 50 tilsette.

Korleis kunne dette skje reint formelt og politisk, og kan justisministeren forsvara at dette skjer når tildelingsbrevet utsendt 2/2 2017 innebar både løns- og rekneskapsoppgåver før snuoperasjonen kom berre to veker seinare?»

GRUNNGJEVING:

JD har gitt POD ordre om å etablere eit løns- og rekneskaps-senter for politietaten i Kr.sund. Frå tildelingsbrevet vart utsendt den 2. februar 2017 til kontrabeskjed kom den 17. februar om at det berre vart rekneskapsoppgåver og ikkje lønsoppgåver ved senteret i Kristiansund som utlovt, gjekk det altså berre 15 dagar. Dette verkar som resultatet av ein uryddig prosess og ein skjult politisk agenda, eventuelt at embetsverket gjer noko på tvers av det politisk leiing ønskjer.

Det er viktig å få klårheit i om justisministeren sjølv har gått inn for endringa, eller om endringa kjem som resultat av at POD ikkje følgjer politiske føringar. Begge delar vil vera merkeleg, all den tid ein må forvente at justisministeren held det han har lovt om tilføringa av kompetansearbeidsplassar til Kristiansund, og all den tid eit tildelingsbrev er ei klår politisk føring til ein etat.

Det er interessant at det har korne fram (i KSU 24/7) at fleire av dei som har vorte rekrutterte til dette kompetansesenteret innan løn og rekneskap i Kr.sund har spesialkompetanse på nettopp løn, trass i at lønsoppgåver no ikkje lenger skal vera ein del av porteføljen til senteret.

Dersom dette stemmer, og bør justisministeren snarast signalisere om desse skal få behalde dei jobbane dei er rekrutterte til, eller om dei må pårekne å miste jobbane sine. Dette siste vil tyde på eit dårleg handverk i ei sak som er altfor viktig til å bli ein farse.

Svar:

Politidirektoratet har i tildelingsbrevet for 2017 fått i oppdrag å etablere Politiets lønn- og rekneskaps-senter i Kristiansund. Denne oppgaven ligger fast. Regjeringen har også besluttet at Direktoratet for økonomistyring (DFØ) skal ta over oppgaver på lønnsområdet som

ikke etter økonomiregelverket må utføres av politiet selv. Det innebærer at det vil være behov for om lag 50 ansatte i politiet til lønns- og regnskapsoppgaver i Kristiansund. Tallet på etablering av om lag 70 arbeidsplasser i Kristiansund ligger imidlertid fast.

Direktoratet for økonomistyring leverer fellestjenester på lønnsområdet til 86 pst av alle statlige virksomheter. Reglene for økonomiforvaltning i staten slår fast at politiet selv har ansvar for en rekke oppgaver på lønnsområdet, også etter at deler av oppgavene er overlatt til DFØ. Dette innebærer at det fortsatt vil være flere ansatte i Kristiansund som har lønnsforvaltning som sin hovedoppgave. Det er således ikke riktig at senteret i Kristiansund ikke skal ha ansvaret for lønnstjenester i politiet. Regjeringen har imidlertid valgt den mest ressurseffektive løsningen for staten samlet sett, ved å legge oppgaver med betydelige stordriftsfordeler til DFØ i Stavanger.

For å opprettholde lovnaden om at det skal etableres om lag 70 statlige arbeidsplasser i Kristiansund, har regjeringen besluttet at om lag 20 arbeidsplasser etableres ved skattekontoret i Kristiansund.

SPØRSMÅL NR. 755**Innlevert 28. februar 2017 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 3. mars 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Kan statsråden framlegge en oversikt som viser både hvor mange av og hvor stor andel av de unge som er blitt uføretrygda de siste ti årene i Norge som ikke har fullført videregående skole?»

BEGRUNNELSE:

Det bes om tall for landet som helhet og fordelt på fylker.

Svar:

Statistisk sentralbyrå har fremskaffet opplysninger om utdanningsnivå for uføretrygdete i 2015, som er siste tilgjengelige år med denne typen data. Det har innen tidsfristen ikke vært mulig å gjøre tilsvarende for hele tiårsperioden som etterspørres. I tabell 1 nedenfor vises fordelingen av høyeste utdanningsnivå for alle uføretrygdete i aldersgruppen 18-29 år i 2015. Tabell 2 viser tilsvarende kun for nye uføretrygdete i 2015. En sammenlikning mellom de to tabellene gir grunn til å tro at andelen som ikke har fullført videregående skole ikke varierer i særlig stor grad over tid. Det understrekes imidlertid at de uføre i tabell 1 kan ha fullført videregående utdanning etter at de fikk innvilget uføretrygd.

Tabell 1 Alle uføretrygdete i 2015(18-29 år), etter høyeste fullførte utdanning i 2015. Antall og pst.

	Grunnskole	Videregående utdanning	Universitet og høyskole	Ingen eller uoppgitt utdanning	Total
Antall	10 632	933	121	1 367	13 053
Prosentandel	81	7	1	10	100

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Arbeids- og velferdsdirektoratet

Det var ved utgangen av 2015 i overkant av 13 000 uføretrygdete i aldersgruppen 18-29 år. Tabell 1 viser at 81 pst. i denne gruppen hadde grunnskole som høyeste utdanning i 2015, og de hadde dermed ikke fullført videregående utdanning. I tillegg var ti pst. registrert med ingen eller uoppgitt utdanning. Syv pst. hadde videregående skole som høyeste fullførte utdanning, mens én pst. hadde også universitets- eller høyskoleutdanning. Her kan som nevnt høyeste utdanning være fullført etter at uføretrygd er innvilget.

Om lag 2 700 personer i aldersgruppen 18-29 år ble uføretrygdete i 2015. Tabell 2 viser at 84 pst. i denne gruppen ikke hadde fullført videregående utdan-

ning. I tillegg var fire pst. registrert med ingen eller uoppgitt utdanning, mens hhv. elleve og to pst. hadde videregående og universitets- eller høyskoleutdanning som høyeste fullførte utdanning. Mye av veksten blant unge de siste årene kan forklares med at tilgangsratene for 18- og 19-åringene har økt. I overkant av 500 nye uføre i 2015 var i denne aldersgruppen. Disse skiller seg ut fra resten av gruppen unge uføre ved at ingen er registrert med høyere utdanning enn grunnskole (ikke i tabellen). De viktigste årsakene til uførhet for 18- og 19 åringene er psykisk utviklings-hemming, medfødte misdannelser og kromosomavvik.

Tabell 2 Nye uføretrygdete i 2015(18-29 år), etter høyeste fullførte utdanning i 2015. Antall og pst.

	Grunnskole	Videregående utdanning	Universitet og høyskole	Ingen eller uoppgitt utdanning	Total
Antall	2 279	291	47	98	2 715
Prosentandel	84	11	2	4	100

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Arbeids- og velferdsdirektoratet

Tabell 3 nedenfor viser høyeste utdanningsnivå for nye unge uføre i 2015, fordelt etter hvilket fylke den uføre er bosatt i. Sogn- og Fjordane har den høyeste andelen som ikke har fullført videregående skole med 94 pst. Telemark har den laveste andelen med 79 pst.

De øvrige fylkene har alle en tilsvarende andel på 80 pst. eller høyere. Oslo og Akershus har de høyeste andelen av nye uføre i 2015 med ingen eller uoppgitt utdanning, på hhv. ti og ni pst.

Tabell 3 Nye uføretrygdede i 2015(18-29 år), etter høyeste fullførte utdanning i 2015 og fylke. Antall og pst. *

Fylke		Grunnskole	Videregående	Universitet og høgskole	Ingen eller uoppgitt utdanning	Total
Østfold	Antall	205	22	4	11	242
	Prosentandel	85	9	2	5	
Akershus	Antall	161	20	.	18	199
	Prosentandel	81	10	.	9	
Oslo	Antall	121	12	.	15	151
	Prosentandel	80	8	.	10	
Hedmark	Antall	141	17	.	.	159
	Prosentandel	89	11	.	.	
Oppland	Antall	87	10	.	.	101
	Prosentandel	86	10	.	.	
Buskerud	Antall	116	7	4	7	134
	Prosentandel	87	5	3	5	
Vestfold	Antall	171	19	.	7	199
	Prosentandel	86	10	.	4	
Telemark	Antall	77	15	.	4	98
	Prosentandel	79	15	.	4	
Aust-Agder	Antall	80	15	.	.	98
	Prosentandel	82	15	.	.	
Vest-Agder	Antall	101	17	.	6	125
	Prosentandel	81	14	.	5	
Rogaland	Antall	202	27	8	8	245
	Prosentandel	82	11	3	3	
Hordaland	Antall	217	29	.	.	252
	Prosentandel	86	12	.	.	
Sogn og Fjordane	Antall	46	.	.	.	49
	Prosentandel	94	.	.	.	
Møre og Romsdal	Antall	118	13	.	7	139
	Prosentandel	85	9	.	5	
Sør-Trøndelag	Antall	189	32	10	.	234
	Prosentandel	81	14	4	.	
Nord-Trøndelag	Antall	57	5	.	.	64
	Prosentandel	89	8	.	.	
Nordland	Antall	106	16	.	.	126
	Prosentandel	84	13	.	.	
Troms	Antall	56	8	.	.	67
	Prosentandel	84	12	.	.	
Finnmark	Antall	28	4	.	.	33
	Prosentandel	85	12	.	.	

Kilde: Statistisk sentralbyrå, Arbeids- og velferdsdirektoratet

* I henhold til statistikkloven oppgis ikke færre enn 4 observasjoner. Disse prikkes derfor i tabellene.

SPØRSMÅL NR. 756**Innlevert 28. februar 2017 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 7. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Hvorfor lover man først kompetansesenter for lønn og personal til Kristiansund i årets tildelingsbrev, for så å komme med endringer 15 dager etter, jeg forventer at statsråden konkret svarer på hva som har skjedd i løpet av de 15 dagene og hva som er argumentasjonen til denne endringen?»

BEGRUNNELSE:

Kristiansund ble lovet kompetansesenter for lønn- og regnskap for Politiet i august 2016. 2. februar sendte Justis og beredskapsdepartementet ut tildelingsbrev for 2017 til Politidirektoratet. I denne publikasjonen står det også at politiets kompetansesenter for lønn- og regnskap skal etableres i Kristiansund. Men etter 15 dager kommer det kontrabeskjed om at lønn skal til Stavanger og regnskap til Kristiansund.

Svar:

Politidirektoratet har i tildelingsbrevet for 2017 fått i oppdrag å etablere Politiets lønn- og regnskapssenter i

Kristiansund. Denne oppgaven ligger fast. Regjeringen har også besluttet at Direktoratet for økonomistyring (DFØ) skal ta over oppgaver på lønnsområdet som ikke etter økonomiregelverket må utføres av politiet selv. Det innebærer at det vil være behov for om lag 50 ansatte i politiet til lønns- og regnskapsoppgaver i Kristiansund. Tallet på etablering av om lag 70 arbeidsplasser i Kristiansund ligger imidlertid fast.

Direktoratet for økonomistyring leverer fellestjenester på lønnsområdet til 86 pst av alle statlige virksomheter. Reglene for økonomiforvaltning i staten slår fast at politiet selv har ansvar for en rekke oppgaver på lønnsområdet, også etter at deler av oppgavene er overlatt til DFØ. Dette innebærer at det fortsatt vil være flere ansatte i Kristiansund som har lønnsforvaltning som sin hovedoppgave. Det er således ikke riktig at senteret i Kristiansund ikke skal ha ansvaret for lønnstjenester i politiet. Regjeringen har imidlertid valgt den mest ressurseffektive løsningen for staten samlet sett, ved å legge oppgaver med betydelige stordriftsfordeler til DFØ i Stavanger.

For å opprettholde lovnaden om at det skal etableres om lag 70 statlige arbeidsplasser i Kristiansund, har regjeringen besluttet at om lag 20 arbeidsplasser etableres ved skattekontoret i Kristiansund.

SPØRSMÅL NR. 757**Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 9. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden sørge for at omfanget avdekkes og bidra til at gale diagnoser slettes, samt sikre bedre kontroll av tester i den norske helsetjenesten?»

BEGRUNNELSE:

TV2 har avslørt at mange tusen barn mellom 2003-2009 ble testet med IQ testen WISCH III uten at den ble tilpasset norske forhold. Det førte til at flere barn

fikk så lav score at de feilaktig ble diagnostisert som psykisk utviklingshemmet. Hvor mange det kan ha rammet vet ingen, men at konsekvensene har vært dramatisk for flere er dokumentert.

Svar:

Ulike psykologiske tester brukes i utredning av barn og unge for å kartlegge deres individuelle utvikling, herunder kognitive funksjoner, psykisk helse mv. Kravet til faglig forsvarlighet i tjenesteutøvelsen innebærer at

testene må kvalitetssikres og tilpasses norske forhold før de tas i bruk. Det er alvorlig dersom det over tid har heftet målefeil ved enkelte tester uten at dette har blitt fanget opp av fagmiljøene og av de ansvarlige brukerne av slike tester, med den konsekvens at barn har fått feil diagnose.

Det er viktig å understreke at bruk av standardiserte testverktøy kun er ett element i en utredning. En utredning vil vanligvis bestå av en sykehistorie basert på pasientens og pårørendes opplysninger, en evnetest, funksjonsmål, eventuelt andre tester/mål og en klinisk vurdering på bakgrunn av resultatene fra disse samt behandlerens vurdering av pasienten. Når det benyttes standardiserte verktøy, deriblant tester, medfører forsvarlighetskravet at disse skal utføres og resultatene tolkes av personell med riktig kompetanse. En god klinisk og helhetlig vurdering bør også avdekke eller begrense eventuelle svakheter ved en test.

Dersom en pasient eller pasientens pårørende mener det kan foreligge en feildiagnostisering, kan pasienten eller de pårørende kontakte det helsepersonell eller den delen av helsetjenesten som foretok diagnostiseringen. Av helsepersonelloven følger det at det enten etter krav fra den opplysningene gjelder eller av eget tiltak er adgang til å rette ”feilaktige, mangelfulle eller utilbørlige opplysninger eller utsagn” i journal,

jf. helsepersonelloven § 42. Dersom en kommer til at vilkårene for retting er oppfylt, kan dette innebære at det i journalen for eksempel dokumenteres at en tidligere stillet diagnose var feil eller at en tidligere diagnostisering har skjedd på sviktende eller feil grunnlag. Dersom nærmere vilkår er oppfylt kan det i spesielle tilfeller også være adgang til å slette opplysninger i en journal, herunder en diagnose, jf. helsepersonelloven § 43. Vilårene for å slette journalopplysninger er strengere enn vilårene for å rette opplysninger. Dette er blant annet begrunnet i at slike journalopplysninger kan være viktig dokumentasjon ved en eventuell tilsyns- eller pasienterstatningssak.

Det er som nevnt det aktuelle helsepersonell eller del av helsetjenesten som i første omgang skal følge opp henvendelser om retting eller sletting av journalopplysninger. Dersom et ønske om retting eller sletting avslås, kan dette påklages til Fylkesmannen.

Det er grunnleggende for tilliten til helsetjenesten at befolkningen kan stole på de utredningsverktøyene som benyttes og at man kan være trygg på at diagnosene som settes er riktige. På bakgrunn av denne saken vil Helsedirektoratet avholde et møte med Norsk Psykologforening og Folkehelseinstituttet for å drøfte hva som kan gjøres for å styrke kvalitetssikringen av tester.

SPØRSMÅL NR. 758

Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 7. mars 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Undertegnede har mottatt henvendelser fra personer på AAP, som også har bostøtte. Husbanken legger til grunn faktisk utbetaling den aktuelle måneden. Nav utbetaler AAP hver fjortende dag. I januar kom det derfor tre utbetalinger av AAP, noe som førte til at Husbanken avsto bostøtte den måneden for flere brukere.

Vil statsråden ta initiativ overfor kommunalministeren, slik at denne utilsiktede virkningen av ulike rutiner i to statlige etater kan endres og etterbetaling sikres dem som er rammet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg regner med at statsråden er enig i at det er urimelig at personer som er avhengige av offentlige ytelser,

får kutt i bostøtten fordi kalenderen gjør at det blir tre utbetalinger av AAP i en tilfeldig måned. Én måte å forebygge dette på for framtida, er om AAP utbetales på to fastsatte datoer pr. måned, i stedet for hver fjortende dag. Det er mulig det finnes andre og enklere måter å ordne dette på, i et samarbeid mellom ASD og KMD. Det viktigste er at stønadmottakerne ikke opplever uforutsette kutt. Det virker også underlig at saksbehandlere på Nav informerer brukere om at dette gjelder flere, uten at det går meldinger videre oppover i systemet om utilsiktede virkninger av ulike rutiner i ulike etater. Hvis dette var like ukjent for statsråden som for oss stortingsrepresentanter i arbeids- og sosialkomiteen, kunne det kanskje være en idé å etablere rutiner for slike meldinger, slik at brukerne slipper å ta ansvaret for å videreformidle slike meldinger.

Svar:

Fra årsskiftet tok Husbanken i bruk data fra a-ordningen som inntektsgrunnlag for behovsprøvingen av bostøtte. Endringen innebærer at bostøtten på månedlig basis tilpasses variasjoner i mottakernes inntekt. Dette bidrar til å hindre feilutbetalinger, og gjør det raskere og enklere å få bostøtte ved inntektsbortfall. Opplysningene i a-ordningen innberettes fra blant andre NAV og offentlige og private arbeidsgivere hver måned.

Arbeidsavklaringspenger (AAP) utbetales fra NAV på grunnlag av mottakerens innsendte meldekort, for perioder på to og to uker. Dette utbetalingsmønsteret innebærer normalt at det to ganger i året vil falle tre utbetalinger av AAP innenfor samme kalendermåned. Innberetningen fra NAV til a-ordningen omfatter alt som er utbetalt fra NAV den måneden. I måneder med tre utbetalinger av AAP vil summen for måneden vanligvis bli høyere enn den månedlige inntektsgrensen for bostøtte. Dette er en effekt av at bostøtte og arbeidsavklaringspenger er organisert rundt ulike tidsperioder.

Jeg har forståelse for at det kan være frustrerende for mottakerne at bostøtten på denne måten kommer ujevnt, og at det kan skape praktiske problemer de to månedene det gjelder. Representanten Christoffersen viser til behov for etterbetaling. Jeg vil understreke at

en slik etterbetaling allerede er innebygd i systemet. For dem som berøres, vil bostøtten kunne bortfalle i to av månedene i 2017. I de øvrige ti månedene vil støtten til gjengjeld bli noe høyere enn den ville vært dersom årsinntekten hadde vært jevnt fordelt over alle månedene. Samlet sett vil de som mottar AAP gjennom hele 2017 få litt mer i bostøtte i løpet av året enn hva de ville fått dersom utbetalingene fra NAV hadde blitt fordelt likt på alle årets måneder.

Husbankens bruk av oppdaterte inntektsopplysninger fra a-ordningen representerer et pionerarbeid i digitalisering og effektivisering. Vi har vært forberedt på at noen uheldige virkninger kunne oppstå. Husbanken er derfor i tildelingsbrevet for 2017 bedt om innen 1. juni i år å gi en vurdering av erfaringene med å beregne bostøtten på grunnlag av én enkelt måneds inntekt. Formålet er å vurdere behovet for eventuelle korreksjoner. Jeg vil derfor følge nøye med på de erfaringene vi nå får, og vurdere om det er behov for ytterligere forbedringer. Mitt departement har allerede tatt kontakt med Arbeids- og sosialdepartementet for å vurdere bedre koordinering av utbetalinger av AAP og bostøtte.

Husbanken har lagt ut utførlig informasjon om de nye utbetalingsrutinene på sine nettsider. Vi vil likevel vurdere om informasjonen til brukerne kan bli bedre.

SPØRSMÅL NR. 759

Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Norunn Tveiten Benestad

Besvart 8. mars 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Flere medier på Sør- og Vestlandet har de siste dagene stilt spørsmål ved en del av våre universiteter og høyskolars praksis, der studentene selv må betale obligatoriske studieturer som inngår i undervisningen. Flere peker på at deltagelse i turene er en forutsetning for å få avlegge eksamen. Det hevdes at regelverket er uklart, og at denne praksis er i strid med gratisprinsippet.

Hva er kunnskapsministerens vurdering av dette?»

Svar:

Jeg er opptatt av at alle skal ha lik rett til utdanning og gratisprinsippet har lenge stått sentralt i norsk utdanningspolitikk. Gratisprinsippet innenfor høyere

utdanning innebærer at statlige universiteter og høyskoler ikke kan kreve egenbetaling fra studenter for utdanninger som fører frem til en grad eller yrkesutdanning. Gratisprinsippet ble lovfestet i 2005 og følger av universitets- og høyskoleloven § 7-1. Universitetene og høyskolene får en årlig rammebevilgning for den virksomheten de driver, og styret ved den enkelte institusjon må selv gjøre prioriteringer innenfor disse rammene.

Kunnskapsdepartementet har lagt til grunn en streng praksis når det gjelder egenbetaling ved obligatorisk studietur. Det kan ikke kreves egenbetaling av kostnader for turen når studieturen er obligatorisk og hvor deltagelse i turene er en forutsetning for å få avlegge eksamen. Slik praksis vil være i strid med gratisprinsippet.

Dersom en studietur derimot er frivillig kan det legges opp til at studentene dekker kostandene for studieturen selv, men da må institusjonen tilby et faglig tilfredsstillende alternativ for de som ikke ønsker å delta.

Jeg forutsetter at universiteter og høyskoler følger bestemmelsene om egenbetaling. Imidlertid er utdanningene i stadig utvikling og mange av dem blir mer

praksisnære. Dette er positivt, men jeg ser at det kan skape noen vanskelige grensetilfeller med tanke på gratisprinsippet. Jeg er nå kjent med at det finnes tilfeller som viser at det er behov for å ta opp dette med institusjonene. Dette vil derfor være et tema i etatsstyringsrunden som Kunnskapsdepartementet skal ha med universitets- og høyskolesektoren denne våren.

SPØRSMÅL NR. 760

Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande

Besvart 9. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilke tiltak vil statsråden iverksette for å bekjempe ulovlig markedsføring av reseptbelagte legemidler?»

BEGRUNNELSE:

I forrige uke meldte Krsby i Fædrelandsvennen om at flere klinikker i Kristiansand har drevet ulovlig markedsføring av reseptbelagte legemidler, i dette tilfellet Botox. Legemiddelverket uttalte at dette er en nasjonal gjenganger og at det er blitt sendt mange brev til ulike klinikker som bryter med regelverket.

I dagens samfunn med et sterkt kroppspress for unge er det problematisk at aktører reklamerer for billige behandlinger som involverer Botox. Dette kan bidra til å endre holdningene til bruk av reseptbelagte legemidler som skjønnhetsprodukter. Videre er det også problematisk at aktørene tilsynelatende ikke utsettes for virkningsfulle sanksjoner ved brudd på dagens regelverk.

Svar:

Ulovlig legemiddelreklame er alvorlig da den kan medføre feilaktig og potensielt helsefarlig legemiddelbruk. Det er derfor viktig at forvaltningen har effektive sanksjoner som kan bidra til god etterlevelse av reklamereguleringen.

Legemiddelverket har behov for effektive virkemidler som kan forebygge ulovlig reklame og stanse pågående ulovlig reklame. Dagens virkemidler er i hovedsak tilstrekkelige for å stanse en pågående ulovlig reklame. De fleste virksomheter avslutter en pågående

ulovlig markedsføring etter at de har mottatt veiledning fra Legemiddelverket eller fått varsel om tvangsmulkt. Legemiddelverket har imidlertid ikke virkningsfulle sanksjoner med forebyggende effekt. På reklameområdet er dette utfordrende fordi de skadelige virkningene av den ulovlige reklamen kan ha inntruffet før Legemiddelverket oppdager og kan stanse markedsføringen. Aktører som vil spekulere i å reklamere ulovlig inntil Legemiddelverket eventuelt oppdager den pågående kampanjen kan derfor gjøre dette med liten risiko utover et eventuelt omdømmetap.

Stortinget vedtok i mai 2016 (Lovvedtak 64 (2015-16)) endringer i forvaltningsloven som en del av et pågående arbeid med administrative sanksjoner. Et av formålene med endringene er å legge til rette for en mer effektiv sanksjonsbruk. Jeg vil som en del av den videre oppfølgingen av arbeidet med administrative sanksjoner fremme forslag til lovendringer som vil gi Legemiddelverket hjemmel til å kunne ilegge overtredelsesgebyr ved brudd på reglene for legemiddelreklame.

Jeg har også gitt Legemiddelverket i oppdrag for 2017 å gjennomgå regelverket for legemiddelreklame for å sikre at regelverket er oppdatert og hensiktsmessig i forhold til blant annet markedsføring i nye medier.

SPØRSMÅL NR. 761**Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 7. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Kvifor ynskjer statsråden å leggje til rette for at det som før har vore ei unntaksordning, no skal vere vanleg, slik at visepolitimestere utan juridisk utdanning skal foreta legalitetskontroll i saker som kan gripe sterkt inn i enkeltmenneske sine liv, kva problem er denne endringa meint å løyse, og kvifor har det ikkje vore ei «grundig og gjennomtenkt prosess» slik Riksadvokaten har etterlyst?»

GRUNNGJEVING:

I samband med implementeringa av politireforma vert det no lagt opp til at visepolitimestre utan juridisk utdanning skal få påtalekompetanse. Sjølv om det òg har vore mogleg tidligare, inneber dette i realiteten ei endring, av di det ikkje har vore vanleg praksis tidligare. Det har så langt berre skjedd i eitt tilfelle, noko som har vore i tråd med forarbeida til lova, som er tydelege på at visepolitimestre utan formell kompetanse kun unntaksvis skal ha påtalekompetanse. I brevet frå Riksadvokaten til POD datert 05.01.17, der Riksadvokaten opnar for ei endring, merker me oss at Riksadvokaten samstundes påpeikar fleire dilemma ved å opne for ny praksis. Riksadvokaten påpeiker òg at spørsmålet om å gjere unntak frå kravet om formelle kvalifikasjonar burde vore underlagt ei «grundig og gjennomtenkt prosess».

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til at det i straffeprosessloven § 55 første ledd nr. 3 og 4 er angitt hvilke tjenestepersoner som hører til påtalemyndigheten i politiet. Som et utgangspunkt gjelder politimestere og visepolitimestere skal ha juridisk utdanning (juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap). Kongen kan imidlertid gjøre unntak fra utdanningskravet i enkelttilfeller, jf. straffeprosessloven § 55 annet ledd.

I NOU 2016:24 vedrørende ny straffeprosesslov er det uttalt at praksis i dag kun vil være politimester og visepolitimester det er aktuelt å gjøre unntak fra utdanningskravet for. Med denne bakgrunn, vil det kun være i særskilte og nærmere begrunnede tilfeller være aktuelt å gjøre unntak fra hovedregelen i ovennevnte bestemmelse.

For å være leder av den lokale påtalemyndighet i et politidistrikt, vil det være nødvendig at visepoli-

timesteren innehar «juridisk kompetanse på et visst nivå» for å kunne ivareta den overordnede styring og oppfølging av straffesaksbehandlingen, og for å treffe enkeltavgjørelser som i lov, forskrift eller instruks er lagt til politimesteren. I Prop. 60 L (2015-2016) om endringer i politiloven (utnevning av visepolitimestere på åremål) kan det blant annet vises til følgende: «I den nye politidistriktsstrukturen med 12 politidistrikter blir visepolitimesteren en tydeligere og mer reell toppleder, med nærmere definering mot politimesteren som dennes stedfortreder og støttefunksjon som hovedoppgave».

I den forbindelse kan jeg nevne at visepolitimestere også skal kunne fungere som politimestere over en viss tid, og av denne grunn bør de inneha påtalekompetanse. Dersom man ikke skal tildele visepolitimestere uten juridisk embetseksamen eller master i rettsvitenskap påtalekompetanse, burde utdanningskravet vært et absolutt krav ved utlysningen av disse stillingene. Dette vil slik jeg ser det lett kunne komme i strid med et ønske om større mangfold i ledelsen, noe jeg har oppfattet at Stortinget har ønsket.

Jeg kan for øvrig opplyse at departementet i forbindelse med åremålsutnevningene av de nye visepolitimestrene var i dialog med både riksadvokaten og Politidirektoratet om visepolitimestere uten juridisk embetseksamen eller master i rettsvitenskap kan og bør tildeles påtalekompetanse. Departementet ba samtidig om at det ble utarbeidet en tilråding fra riksadvokaten og Politidirektoratet.

Av de 12 som er blitt utnevnt i statsråd til visepolitimestere er det fem som ikke har juridisk embetseksamen eller master i rettsvitenskap. To av de fem visepolitimestrene har blitt tildelt påtalekompetanse tidligere, en som politimester og en som visepolitimester. Riksadvokaten har bedt førstestatsadvokaten i Troms og Finnmark statsadvokatembeter utarbeide et opplegg for etterutdanning for de tre øvrige visepolitimestrene før de kan tildeles påtalekompetanse.

SPØRSMÅL NR. 762**Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 8. mars 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Kan statsråden bekrefte at vurderinger og uttalelser gitt av tidligere olje- og Energiminister Tord Lien, ligger fast og at det ikke vil bli gitt konsesjon før de nye kablene til England og Tyskland har kommet i drift, og at man må få erfaring med driften av disse kablene før det vil bli gitt nye konsesjoner?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til artikkel i Europower 27.02.17 hvor det kommer frem at:

«Northconnect - som planlegger bygging av en privat strømkabel til Skottland - regner med å levere inn konsesjonssøknad i løpet av mars/april».

Dette har tidligere vært et tema som har fått en sentral plass i stortingets debatter. Det har tidligere vært bred enighet om det vil være svært uheldig om det skulle gis konsesjon til nye utenlandskabler før vi har hentet erfaring med de kablene det nå er gitt konsesjon til og som er under bygging. Blant annet sa tidligere Olje og energiminister Tord Lien i stortinget 18. oktober:

«vi kommer til å bygge mer i framtiden, men vi har også sagt at nå skal vi ha erfaring fra driften av de to store kablene vi bygger nå, en til Tyskland og en til Storbritannia, før vi gir konsesjon til nye kabler.»

Svar:

Olje- og energidepartementet har redegjort for politikken for etablering av utenlandsforbindelser for kraft i Meld. St. 25 (2015-16) om energipolitikken mot 2030 (energimeldingen) og Prop. 98 L (2015-2016) Endringer i energiloven (utenlandskonsesjon).

Økningen i utvekslingskapasitet frem mot 2021 vil ha innvirkning på driften av det norske kraftsystemet og medføre økte systemdriftskostnader. Det er derfor nødvendig å høste erfaringer og gjøre grundige analyser før nye forbindelser kan etableres. Hvilken betydning dette får for eventuelle ny konsesjonssøknader, må vurderes som ledd i behandlingen av disse.

Det er lange ledetider i utvikling av utenlandsforbindelser. Jeg mener derfor, på lik linje med det som

ble redegjort for i energimeldingen, at det ikke er noen motstrid mellom behovet for å høste erfaringer og at eventuelt nye prosjekter vurderes og utvikles allerede nå.

Som beskrevet i Prop. 98 L (2015-2016), må Statnett involveres i den samfunnsøkonomiske vurderingen som ligger til grunn for en utenlandskonsesjonssøknad, selv om prosjektet utvikles av andre. Som systemansvarlig har Statnett ansvaret for at kraftsystemet drives og utvikles på en samfunnsmessig rasjonell måte. Ved søknader om konsesjon på nye utenlandsforbindelser må Statnett bidra med vurderinger av hvordan etablering av disse vil virke inn på kraftsystemet, blant annet i form av endrete systemdriftskostnader, virkninger på eksisterende utenlandsforbindelser og behovet for innenlandske nettinvesteringer. Videre må Statnett som systemansvarlig, gjøre vurderinger av når det vil være driftsmessig forsvarlig å knytte til en ny utenlandsforbindelse.

SPØRSMÅL NR. 763**Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust****Besvart 7. mars 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Den 19.08 2016 sendte Regjeringen ut på høring et forslag om eiendomsoppmåling, med høringsfrist 21.11.2016. Et flertall av høringsinstansene var imot forslaget om privatisering av landmåler-tjenesten.

Kommer regjeringen med en ny sak til stortinget i denne stortingsperioden?»

Svar:

Det har kommet inn ca. 240 hørings svar til det fremlagte forslaget. Flertallet av kommunene er imot forslaget, men det er også kommuner, foretak og instanser som støtter det. Det er videre et flertall av høringsinstansene som støtter deler av forslaget som f.eks. forslaget om en autorisasjonsordning for eiendomslandmålere. Når dette arbeidet er gjennomført, vil vi ta stilling til fremleggelse.

SPØRSMÅL NR. 764**Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås****Besvart 8. mars 2017 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjøre rede for om UDIs vurdering av sikkerheten i Afghanistan, herunder i de områdene som UDIs endrede vurderinger i februar i fjor knytter seg til, skiller seg fra vurderingene som gjøres av Sverige, Danmark og Finland i samme områder og eventuelt forklare hvorfor?»

BEGRUNNELSE:

Som svar på skriftlig spørsmål fra representanten Helga Pedersen 19. januar 2017 svarte statsråden at UDI i februar 2016 endret sitt syn på vurderingen av hvilke områder i Afghanistan som ble ansett som trygge/utrygge.

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til statsråd Listhaugs svar til representanten 5. desember 2016 (nr. 324). Videre viser jeg til hennes svar til representantene Karin Andersen 17. juni (nr. 1276), 15. september (nr. 1568), 22. november (nr. 237) og 16. desember (nr. 374), til Helga Pedersen 13. desember s.å. (nr. 351), samt til Kjell Inggolf Ropstad 13. februar d.å. (nr. 645). Som det frem-

går av svarene, hevet UDI i fjor den rettslige terskelen som skal gjelde ved vurderingen av om sikkerhetssituasjonen i et område i Afghanistan er så alvorlig at enhver fra dette området vil ha krav på beskyttelse. Ved å heve terskelen ble mange av de områdene som tidligere ble ansett som generelt utrygge ikke lenger vurdert slik, noe som igjen innebærer at det i større grad enn tidligere foretas en individuell vurdering av søkerens beskyttelsesbehov. Per i dag mener UDI at det ikke er noen provinser i Afghanistan som er så utrygge at alle som kommer derfra har et beskyttelsesbehov.

Justis- og beredskapsdepartementet har ikke full oversikt over andre lands Afghanistan-praksis. I 2016 foretok vi imidlertid en gjennomgang, der vi sammenlignet norsk Afghanistan-praksis med tilsvarende praksis i Danmark, Nederland og Storbritannia. Denne gjennomgangen viste at vurderingen av trygge/utrygge områder i Afghanistan i stor grad samsvarte.

Utlendingsmyndighetene vurderer fortløpende asylpraksis i lys av sikkerhetssituasjonen i de landene det kommer asylsøkere fra. Denne vurderingen er basert på en rekke kilder. Andre lands praksis er én slik kilde. Det er imidlertid ikke slik at endringer i ett eller flere andre land automatisk fører til endring i norsk praksis. Norske utlendingsmyndigheter (UDI og UNE) skal alltid gjøre sine egne vurderinger ut i fra tilgjengelige kilder. Tilgang til kilder og vektning av disse kan

føre til at norsk praksis i enkelte tilfeller er ulik praksis i andre land.

Utlendingsmyndighetene følger utviklingen i sikkerhetssituasjonen i Afghanistan nøye, og de ser i den forbindelse også hen til hvilke vurderinger andre land gjør. UDI har i brev 22. februar d.å. forelagt for depar-

tementet et forslag til endret praksis for enkelte utsatte grupper som kommer fra områder i Afghanistan der sikkerhetssituasjonen er særlig alvorlig. Praksisforeleggelsen er nå til vurdering i departementet, og jeg kan på nåværende tidspunkt ikke si noe om hva som vil bli utfallet av denne vurderingen.

SPØRSMÅL NR. 765

Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Sonja Mandt

Besvart 9. mars 2017 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Innebærer utenriksministerens manglende tilbakemelding på de forslagene i Stoltenberg-rapporten som ikke eksplisitt er nevnt i svaret på mitt spørsmål av 21. februar 2017 at forslagene ikke følges opp?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svaret fra utenriksministeren på mitt spørsmål av 21. februar 2017 om oppfølging av den såkalte Stoltenberg-rapporten om nordisk samarbeid om utenriks- og sikkerhetspolitikk, og konstaterer at flere av forslagene bare er berørt i generelle former eller overhode ikke nevnt.

Det gjelder forslagene om havovervåking, en maritim innsatsenhet, et satellittsystem for overvåking og kommunikasjon, en katastrofeenhet, en etterforskningsenhet for krigsforbrytelser og en nordisk amfibisk enhet.

Svar:

Stoltenberg-rapporten om nordisk samarbeid om utenriks- og sikkerhetspolitikk fra 2009 har bidratt til en fordypning av det nordiske samarbeidet. Den er et viktig referansepunkt, og oppfølgingen av rapporten har gitt det nordiske samarbeidet nye dimensjoner.

I mitt svar på skriftlig spørsmål nr. 717 (2016-2017) redegjør jeg for hvordan flere av forslagene i Stoltenberg-rapporten er fulgt opp, herunder forslagene om militært samarbeid, fredsbygging, luftovervåking over Island, kompetansenettverk mot digitale angrep, arktiske spørsmål og samarbeid om utenrikstjenesten. I tillegg kan jeg nevne den nordiske solidaritetserklæring-

gen som ble vedtatt av de nordiske utenriksministrene 5. april 2011.

På noen områder har vi sett at styrket nordisk samarbeid er mest formålstjenlig fra sak til sak, eller innenfor eksisterende strukturer. Dette gjelder blant annet for forslagene om etablering av et nordisk havovervåkingssystem, en maritim innsatsenhet og etablering av et satellittsystem for overvåking og kommunikasjon.

En egen etterforskningsenhet for krigsforbrytelser er ikke etablert, siden det er enighet om å holde samarbeidet uformelt og innenfor etablerte samarbeidsfora i justissektoren. Det er heller ikke opprettet en egen nordisk amfibisk enhet, men det er etablert et svensk-finsk samarbeid på dette området. Norge baserer seg her på et velfungerende samarbeid i NATO. Etablering av felles nordisk katastrofeenhet vurderes ikke som aktuelt, men det er et tett nordisk samarbeid om samfunnssikkerhet og beredskap.

En stadig mer uforutsigbar og krevende utenrikspolitisk situasjon har siden 2013 brakt de nordiske landene enda tettere sammen. Fortsatt utvikling og fordypning av det utenriks- og sikkerhetspolitiske samarbeidet har derfor en sentral plass på dagsordenen under det norske formannskapet i Nordisk ministerråd i 2017.

SPØRSMÅL NR. 766**Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 9. mars 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Dvergbendelorm kan finnes hos både rev, ulv, mårhund og hund. Den utgjør en helserisiko og kan gi den alvorlige sykdommen ekinokokkose. En økende ulvebestand i Norge øker risikoen for dvergbendelorm.

Hva gjør regjeringen for å hindre at ulv i Norge bærer med seg og dermed risikerer å spre denne parasitten til Fastlands-Norge?»

BEGRUNNELSE:

Mange frykter at parasitten dvergbendelorm (*Echinococcus multilocularis*) skal etablere seg i norsk natur. Man er særlig bekymret for at rev skal bli bærer av parasitten, men også ulv, hund og mårhund kan fungere som vert.

Human ekinokokkose er en svært alvorlig sykdom som kan føre til leversvikt hos mennesker som får parasitten i seg f.eks. fra ubehandlet bær eller sopp. Sykdommen er vanskelig å påvise i tidlige stadier.

Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) mente i 2012 at det er sannsynlig at dvergbendelorm vil spre seg til det norske fastlandet i løpet av det kommende tiåret. Dvergbendelorm er allerede påvist i fire svenske rødrever, en av dem i Uddevalla, 65 km fra norskegrensen.

Svar:

Spørsmål om ulv som bærer av dvergbendelorm og fare for smitte til mennesker har vært reist i flere sammenhenger. Så langt er det ikke noe som tyder på at ulv representerer noen risikofaktor i denne sammenheng. I forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur, svarte jeg i brev 2. mai 2016 på en rekke spørsmål omkring ulv, blant annet om ulv og dvergbendelorm. Om dvergbendelorm er det sagt følgende:

”Vitenskapskomiteen for mattrygghet (VKM) mener det er sannsynlig at revens dvergbendelorm vil bli innført til det norske fastlandet, kanskje i løpet av få år. Revens dvergbendelorm kan føre til alvorlig sykdom hos smittede personer, men selv i land hvor parasitten er sterkt utbredt forårsaker den sjelden sykdom hos mennesker.

I Skandinavia er det de senere år arbeidet for kunnskap om utbredelsen av revens dvergbendelorm, faren for videre spredning, mest sannsynlige sprednings- og

smitteveier og faren for smitte til mennesker. Hundedyr (rødrev, fjellrev, ulv, mårhund og hund) er endeververt for denne parasitten, mens smågnagere og mennesker er mellomvert. Både Sverige og Norge har gjennomført overvåkingsprogram for denne parasitten, og den ble første gang påvist i Sverige hos en rødrev som ble skutt i 2010. I Sverige har man etter dette funnet intensivt overvåkingen, og det er i ettertid påvist flere tilfeller av infiserte rødrever. Det har ikke vært mulig i ettertid å påvise hvordan revens dvergbendelorm har blitt innført, men man mener at innførsel av ubehandlede hunder er sannsynlig (Wahlström et al. 2012: Investigations and actions taken during 2011 due to the first finding of *Echinococcus multilocularis* in Sweden – Wahlström et al. 2011: Combining information from surveys of several species to estimate the probability of freedom from *Echinococcus multilocularis* in Sweden, Finland and mainland Norway).

I Norge er revens dvergbendelorm så langt ikke påvist på fastlandet, men den forekommer hos østmarkmus og polarrev på Spitsbergen. Døde ulver, samt noen ulver i forbindelse med radiomerking, undersøkes rutinemessig med tanke på revens dvergbendelorm, og det er så langt ikke funnet positive prøver hos ulv i Norge eller Sverige. Faren for introduksjon av revens dvergbendelorm via sporadisk innvandring av enkeltdyr av ulv fra våre naboland, er av Veterinærinstituttet ansett som liten. Videre anser Veterinærinstituttet både irregulær import eller innreise av kjæledyr (spesielt hund), samt smågnagere som ”blindpassasjerer” i forbindelse med varetransport, som trolig betydelig større fare for smitteintroduksjon til Norge.

Sett i sammenheng med det relativt lave antallet ulv og ulvens hoveddiett (hjortevilt), mener jeg det ikke er ulv som er den største risikofaktoren i forhold til spredning av revens dvergbendelorm til Norge. Innførsel via infiserte hunder, smågnagere eller rødrev, vil være langt mer sannsynlig. Jeg kan derfor ikke se at dette er et argument som kan tillegges noen betydning i de vurderinger regjeringen har gjort i stortingsmeldingen om bestandsmål for ulv og ulvesonen.”

Det er meg bekjent ikke noe som tilsier en annen vurdering av dette spørsmålet nå.

SPØRSMÅL NR. 767**Innlevert 1. mars 2017 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 9. mars 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Departementet sier i Nationen onsdag 1. mars at det ikke er hensiktsmessig eller relevant å bruke naturmangfoldlovens paragraf 18 c til å åpne for lisensjakt på ulv slik at Stortingets vedtak om bestandsmål kan imøtekommes.

Hvorfor er ikke dette hensiktsmessig eller relevant?»

BEGRUNNELSE:

I den vurdering som lovavdelingen ga om lisensjakt på ulv i desember 2016 valgte man å ikke vurdere om naturmangfoldlovens paragraf 18c ga åpning for utvidet lisensjakt. I forbindelse med at regjeringen nå skal forelå tiltak for å oppfylle Stortingets vedtak i denne saken har departementet i følge Nationen 1. mars igjen svart at denne paragrafen ikke vil bli tatt med i vurderingen.

Et konkret svar på hvorfor det ikke skjer har det vært vanskelig å få. Svarene så langt har vært at det ikke er relevant eller hensiktsmessig.

Det er oppsiktsvekkende dersom departementet etter å ha fått tydelig beskjed fra flertallet i Stortinget om å endre politikk, mener at det å vektlegge almene hensyn ikke skal ha relevans. Det kan vanskelig bety noe annet enn at regjeringen ikke ønsker å bruke det handlingsrommet som faktisk fins i loven og i internasjonal rettspraksis. Stortinget har understreket at det skal tas bredere hensyn enn departementet opprinnelig fikk vurdert, da må man også begrunne konkret hvorfor enkelte deler av paragraf 18 ikke skal kunne tas i bruk.

Svar:

Naturmangfoldloven § 18 første ledd c gir Kongen myndighet til gjennom forskrift å tillate uttak av vilt ”for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning”. I kommentarene til denne bestemmelsen i Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) Om lov om forvaltning av naturmangfold, er uttak av elg og moskus som har forvillet seg inn i bebyggelse, individer av store rovdyr som tar opphold i tettbygd strøk, eller bjørn som opptrer nærstående overfor mennesker, nevnt som eksempler.

I Prop. 63 L (2016–2017) - Endringer i naturmangfoldloven (felling av ulv m.m.) som nylig er lagt frem

for Stortinget, er det i kap. 10, Omtale av gjeldende rett, gitt en vurdering av naturmangfoldloven § 18 første ledd c som konkluderer med at det skal mye til for å tillate felling etter denne bestemmelsen.

I de situasjoner der man tillater uttak, f.eks. av individer som utviser unormal adferd, vil vanligvis skadefelling være et betydelig mer hensiktsmessig virkemiddel enn lisensfelling. Uttaket vil da utføres av profesjonelle jegere og skje raskere og med større sikkerhet for at man tar ut de riktige dyrene.

Regjeringen har foreslått en ny bestemmelse i naturmangfoldloven § 18 slik det fremgår av proposisjonen. Bestemmelsen vil, innenfor visse rammer, kunne åpne for lisensfelling av et lite antall ulv, basert på hensyn til blant annet rekreasjon, kultur og økonomi. Lovbestemmelsen kommer i tillegg til de hjemlene for uttak som allerede finnes i loven. Den nye bestemmelsen vil gi et bedre samsvar mellom Stortingets vedtatte bestandsmål for ulv, naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen.

SPØRSMÅL NR. 768**Innlevert 2. mars 2017 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen****Besvart 13. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan helseministeren klargjøre overfor Stortinget om «helsehjelp» i denne sammenheng defineres uavhengig om «helsehjelpen» gis som rett til behandling eller rett til utredning og hva som ligger i at ventetidene påvirkes indirekte av den antatte feilregistreringen ved en rekke norske sykehus?»

BEGRUNNELSE:

28.02.17 kunne vi se en nyhetssak på TV2 som viser hvordan pasienter ved OUS blir feilregistrert ved første møtepunkt på sykehuset. Det er i følge Hilde Myhren ved OUS en risiko for at helsehjelp ikke blir gitt innen forsvarlig tid. Denne type praksis kan ha konsekvenser for pasienter som potensielt ikke får oppfylt de rettighetene Stortinget har vedtatt. I følge Helsedirektoratet «påvirker ikke registreringen i DIPS den tiden det tar før pasienten får helsehjelp, og det påvirker ikke direkte ventetidsberegningen.» Det er viktig for Stortinget å få klarhet i om det med «helsehjelp» menes det samme som rett til utredning eller behandling. Dette må sees i sammenheng med tall fra de siste årene som viser en klar dreining mot at pasientene gis rett til utredning, ikke behandling. Samtidig påpeker Helsedirektoratet i saken at ventetidsberegningene ikke påvirkes «direkte» av registreringspraksisen. Det er derfor viktig for Stortinget å få opplysninger om hvordan registreringen kan påvirke ventetidsberegningene indirekte.

Svar:

I Prop. 118 L (2012-2013) står det følgende om rett til individuelt fastsatt frist for helsehjelp på side 51:

«Når pasienter gis en frist for når helsehjelp senest skal starte, må det skilles mellom uavklarte og avklarte tilstander. Dersom det i løpet av vurderingsperioden er mulig med stor grad av sannsynlighet å fastslå hva som vil være en riktig behandling, er pasientens tilstand avklart. Når pasientens tilstand er å anse som avklart skal det settes en individuell frist for når helsehjelpen i form av behandling senest skal starte. I de tilfellene der det i løpet av vurderingsperioden ikke er mulig å fastslå hva som sannsynligvis er pasientens tilstand og det derfor ikke er mulig å fastslå hva som vil være egnet behandling, vil pasientens tilstand anses å være uavklart. Når pasientens tilstand er å anse som uavklart skal det settes en individuell frist for når helsehjelpen i form av utredning senest skal starte».

Jeg viser til oppdraget jeg har gitt til Helsedirektoratet knyttet til registrering av ventetid. Helsedirektoratet skal levere sin rapport i månedsskiftet april/mai. Forholdene som representanten tar opp vil belyses nærmere i denne rapporten.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for at registreringen i DIPS gjøres riktig. Mitt generelle inntrykk er at det jobbes kontinuerlig med å bedre det pasientadministrative arbeidet. Helse- og omsorgsdepartementet har i oppfølgingsmøter med de regionale helseforetakene i februar tatt opp dette temaet for å understreke viktigheten av at registreringen gjøres riktig.

SPØRSMÅL NR. 769**Innlevert 2. mars 2017 av stortingsrepresentant Ingjerd Thon Hagaseth****Besvart 7. mars 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for grunnen til at SIVA i 2016 kuttet all støtte til Solør Næringshage, og hva effektene vil være for næringsutvikling i området?»

BEGRUNNELSE:

Solør Næringshage dekker næringsmiljøet i kommunene Grue, Åsnes og Våler. SIVA har hatt Solør Næringshage som deltaker i sitt distriktpolitiske næringshage-

program. Uten tilstrekkelig tilbakemelding på hvilke forbedringer næringshagen burde foreta for å sikre fortsatt støtte, ble næringshagen tatt ut av programmet i 2016. For Solør Næringshage er det ennå uklart hva den faglige begrunnelsen for å trekke støtten var. Innovasjonsstøtten til Solør-distriktet er nå fjernet i sin helhet og ringvirkningene for næringsutvikling i området er betraktelige.

Svar:

Siva presenterte i juli 2016 en ny, differensiert finansieringsmodell innenfor næringshageprogrammet. Den nye finansieringsmodellen har tre nivåer basert på en rekke kriterier for verdiskaping, måloppnåelse og fremtidig potensial som alle gjeldende programoperatører er vurdert opp mot. Kriteriene er både objektive og erfaringsbaserte indikatorer, bl.a. er næringshagens aktivitet innenfor programmet, måloppnåelse sett i forhold til egen handlingsplan og kundetilfredshet vurdert. Historiske tall er benyttet i vurderingene, men Siva har også brukt tallmateriale fra 2016 i sine

vurderinger. Resultatene fra ovennevnte vurderinger er gjennomgått og omforent med fylkeskommunen. I disse samtalen er selvfølgelig regionale hensyn blitt vektlagt.

Siva har siden begynnelsen av 2015 informert om endringene i programmet. Endringene i programmet er utarbeidet i dialog med fylkeskommunene. Videre er endringene diskutert med både foreningen Næringshagene i Norge og Nasjonalt programråd for næringshageprogrammet. Nye retningslinjer for programmet ble vedtatt av Siva våren 2016 og er kommunisert til miljøene.

Jeg er klar over at noen miljø ikke har oppfylt de kravene Siva har stilt, og at Solør næringshage er blant dem. Siva har ansvaret for næringshageprogrammet, og vurderer hvilke næringsmiljøer som skal inn og ut av programmet. Departementet involverer seg ikke i Sivas behandling av enkeltsaker.

Jeg håper at dette kan få de miljøene som har gått ut av programmet til å arbeide enda hardere i tiden fremover, slik at de på et senere tidspunkt kan kvalifisere seg til å være med i programmet.

SPØRSMÅL NR. 770

Innlevert 2. mars 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 7. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kommunene har store utfordringer med å sørge for tilstrekkelig med tilpassede heldøgns omsorgsplasser til et økende antall brukere med ulike behov. De er svært bekymret over konsekvensene dersom regjeringen opprettholder innstramming av investeringstilskuddet. Kommunene mener gjeldsbyrden vil øke og kvaliteten på tjenestene forringe.

Vil ministeren lytte til kommunene og gjøre investeringstilskuddene mer fleksibel og la kommunene få økt autonomi til selv å prioritere ut fra lokale behov?»

BEGRUNNELSE:

På KS sin konferanse om fremtidig investering i heldøgns omsorg 17. januar i år beskrev rådmannen i Trondheim tydelig de positive erfaringene de har høstet med tilskuddsordningen til nå, men frykter regjeringens foreslåtte begrensninger om at støtte kun skal

gå til nybygg. I byene er det knapt med areal og kommunene mener det er kortsiktig å bare bygge nytt når rehabiliteringsbehovet på eksisterende bygningsmasse er så stort. Dersom investeringstilskuddet bortfaller vil kommunens gjeld øke, og høyere kapitalutgifter vil fortrenge tjenesteproduksjon og redusere kvaliteten.

Trondheim mener dagens investeringstilskudd er enkel og ubyråkratisk å bruke, og ordningen har bidratt til at ufrivillig bruk av tosenngrom ble avvirket i 2017, bygningsmassen er blitt mer tidsriktig, effektiv samtidig som det har gitt nettotilvekst.

Trondheim har fortsatt behov for å rehabilitere ca. 20 prosent av sykehjemsplassene og bygge flere nye heldøgns plasser.

Trondheim forventer å miste omlag 150 Mill kroner i investeringstilskudd i perioden 2017-2020 med dagens ordning.

Oslo 2 mrd., Bærum 400 mill.kr. For mange kommuner og spesielt storbyene vil bortfall av investeringstilskudd skape betydelig usikkerhet rundt finansieringen av nødvendige investeringer.

Det er også få arena for utprøving av nye boformer, innovasjon, metodevurdering innen rehabilitering, modulbygging, bruk av ny velferdsteknologi og mobilisering av brukerressurser og frivillige.

Det er behov for nyttekning for å møte fremtidig omsorgsbehov med bedre bruk av fellesskapets ressurser.

Svar:

Regjeringen foreslo i statsbudsjettet for 2017 en omlegging av investeringstilskuddet fra 2021 til kun å omfatte plasser som gir netto tilvekst. Dette sluttet Stortinget seg til i budsjettbehandlingen før jul. Regjeringen har i de tre siste årene prioritert en høyere sats og en høyere ramme for investeringstilskudd enn hva tidligere regjeringer har gjort, og det har vært en høy aktivitet fra kommunenes side de siste tre årene. Mange og uhenksmessige plasser er byttet ut og renovert gjennom handlingsplanen for eldreomsorgen som gjaldt for perioden 1997-2003 og gjennom investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser innført i 2008.

Regjeringen er av den oppfatning av at vi ikke har hatt nok kunnskap om behovene framover, om kommunenes planer og om tilstanden på eksisterende bygg. Regjeringen har derfor tatt initiativ, i samarbeid med KS, til en rekke utredninger for å få ny og oppdatert kunnskap. Vi har nå et bedre kunnskapsgrunnlag for å fatte beslutninger enn tidligere.

I mai i fjor ble det presentert arbeider utført av SSB og KS om behovene framover. Undersøkelsene viser at selv om det er usikkerhet om framtiden, vil det med all sannsynlighet bli flere brukere med behov for heldøgns omsorgstjenester i årene framover. Rapporten Rom i omsorg som ble behandlet på konsultasjonsmøtet med KS 23.10.2016, sammenstiller undersøkelsene og

sannsynliggjør behov for flere plasser årlig framover mot 2030. Dette må vi ta hensyn til gjennom virkemiddelapparatet vi har tilgjengelig. Investeringstilskuddet må bidra til at det bygges flere plasser for å møte framtidens behov. Derfor foreslo regjeringen en omlegging av ordningen fra 2021 som Stortinget vedtok.

Rambøllrapporten Boliger til pleie- og omsorgsformål – levetid og egnethet, som er et resultat av samarbeidet mellom KS og Helse- og omsorgsdepartementet, viser at det fortsatt er rehabiliterings- og fornyingsbehov i norske kommuner knyttet til omsorgsbygg. Dette tar regjeringen på alvor. Av den grunn har vi hatt tilskuddsordninger som stimulerer til renovering og utskifting siden 1997. Kommunene har slikt sett hatt rikelig med tid til å skifte ut og renovere eksisterende byggingsmasse. Regjeringen har heller ikke foreslått at kravene til netto tilvekst innføres allerede i år. Vi har lagt opp til en overgangsperiode på 4 år som følger kommunenes økonomiplanperiode. I denne overgangsperioden kan det søkes om investeringstilskudd også til renovering og utskifting av eksisterende byggingsmasse. Jeg vil oppfordre kommunene til å benytte denne overgangsperioden til å ta unna rehabiliterings- og fornyelsesbehov.

Etter overgangsperioden mener jeg det er viktigst at nasjonale virkemidler stimulerer til at det bygges flere plasser. Fra 2021 må kommunene bruke de ordinære rammene til oppgraderinger slik det også er lagt opp til gjennom inntektssystemet.

Jeg har ellers også sagt at regjeringen vil følge situasjonen utover i 2017 nøye og kontinuerlig vurdere behovet for å justere årets ramme. Regjeringen lytter altså så absolutt til kommunenes behov. Like fullt må vi erkjenne at tilskuddet må brukes til å dekke brukernes behov. Det betyr at vi må få flere tilbud om heldøgns omsorg der ute. Det skal investeringstilskuddet stimulere til.

SPØRSMÅL NR. 771

Innlevert 2. mars 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 9. mars 2017 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Arctica Svalbard skal bli presentert i Longyearbyen den 30. mars og Artist Residency-programmet blir presentert samtidig med lanseringen av et offentlig program med mål om å engasjere Svalbards lokalsamfunn og nasjonale og internasjonale gjester. Svalbard har 51

nasjonaliteter, sterke forskningsmiljø, museum som har vunnet internasjonal pris og et sterkt lokalt kunst og kulturliv.

Vil ministeren sørge for lokal representant i styret til Artica Svalbard for å sikre bedre lokal forankring?»

BEGRUNNELSE:

I invitasjonen står det at:

”Kunsten skal vere tilstades der viktige spørsmål vert stilt, Svalbard er ein slik stad i vår tid. Gjennom samtalar, seminar og eit Artist Residency-program skal Artica Svalbard fremje diskusjonar og kollektiv tenking i og omkring nordområda og om kva Arktis har å bety. Både naturen og ressursane som finst her, og den unike sosiale, kulturelle og politiske komposisjonen står i fokus. Sentralt er og korleis dette står i samband med den globaliserte verda vi lever i i dag, med dei miljømessige og politiske endringane vi saman står overfor - både internasjonalt og i det sirkumpolare området. Artica Svalbard skal og vere med å styrkje kunst og kultur på Svalbard ved å leggje til rette for at internasjonale kunstnarar og forfattarar innan alle sjangrar og retningar kan drive forskning og kritisk tekning gjennom den kunstnariske praksisen sin i dialog med lokalsamfunnet, forskarar og fagfolk frå ulike felt på Svalbard.”

Med en så tydelig ambisjon er det forunderlig at ikke lokalsamfunnet er representert i styret til Artica Svalbard.

De har fremmet forslag på godt kvalifiserte kandidater. All erfaring tilsier at det er første forutsetning for å sikre lokal forankring og legitimitet til satsingen. Det beste hadde vært om regjeringen viste så stor tillit til et meget kompetent lokalsamfunn at de ga ledervervet til en lokal representant.

Svar:

Jeg er enig med spørsmålsstilleren i at det er viktig å sikre lokal forankring for aktiviteten stiftelsen Artica Svalbard skal forestå. Stifterne av Artica Svalbard har nylig i fellesskap derfor oppnevnt ytterligere ett varamedlem til styret for stiftelsen, og med dette er nå styret fulltallig. Vararepresentantene vil bli innkalt til alle styremøter. Det nye varamedlemmet er Harald Ellingsen, direktør for UNIS (Universitetscenteret på Svalbard). På denne måten legger styret for Artica Svalbard til rette for gode relasjoner mellom Artica Svalbard, lokalsamfunnet og universitetsmiljøet, som også vil være en strategisk viktig partner.

Sammen med sine samarbeidspartnere vil Artica Svalbard gjennomføre offentlige arrangementer i 2017 og årene som kommer, der lokalsamfunnet på Svalbard blir engasjert. Dette gjelder selvsagt også den offisielle åpningen av kunstnerverkstedet i Longyearbyen 30. – 31. mars, hvor programmet involverer flere lokale aktører. Etter at kunstnerverkstedet er åpnet, vil stiftelsen også ha fysisk forankring i Longyearbyen.

Stiftelsen Artica Svalbard har et bredt og sammenfattende formål. I formålet – i tillegg til å legge til rette for kunst- og kulturvirksomhet på Svalbard og styrke den kulturelle og den kreative næringen der, inngår også en arktisk og internasjonal orientering og diskusjon av nordområdenes betydning på en rekke felt. Lokalsamfunnet på Svalbard er et sentralt utgangspunkt for stiftelsens virksomhet, men stiftelsens faglige ambisjoner strekker seg langt utover Svalbard som geografisk område. Jeg mener at styret som helhet har den rette kompetansen til å ivareta stiftelsens formål, samt sikre god tilknytning til lokalsamfunnet.

SPØRSMÅL NR. 772

Innlevert 2. mars 2017 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal

Besvart 9. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I årsmeldingen for Pasient og brukerombudet i Østfold anbefales det at fastlegeordningen evalueres med fokus på om målsettingen med ordningen oppfylles. Dette har ombudet ment i over lengre tid.

Vil statsråden lytte til denne anbefalingen om å evaluere om ordningen fungerer til det beste for pasientene?»

BEGRUNNELSE:

Pasient og brukerombudet i Østfold kom nylige med sin årsrapport. Her kommer det fram at kontakten med fastlegen er den vanligste årsaken til henvendelser til dem. Sakene omhandler utredning, behandling og oppfølging, og ofte oppførsel.

Fastlegens ansvar er omfattende og er ofte selve krumtappen i pasientens helsetjeneste. Den skal gi helsetjeneste og koordinere hjelpen for pasientene sine.

Allerede med samhandlingsreformen fikk fastlegene tilført flere oppgaver, og det kommer stadig flere. Fastlegen har også en sentral rolle i kommunehelsetjenesten.

Ombudet stiller spørsmålstegn med hvor mange pasienter det er mulig å ivareta på en forsvarlig og god måte.

Svar:

Jeg er godt kjent med at Pasient- og brukerombudene mottar en rekke henvendelser knyttet til de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Som vi viser til i Meld. St. 13 (2016–2017) Kvalitet og pasientsikkerhet 2015, får Pasient- og brukerombudene mange henvendelser der ett eller flere av målene med fastlegeordningen ikke oppfylles sett fra pasientens ståsted. Ombudene viser til at et hyppig tema er mangel på tilgjengelighet og muligheten for å få timeavtale innen nødvendig og rimelig tid. Andre meldinger som ombudene mottar om fastleger er knyttet til stabilitet i stillingen og språkproblemer. Innspill fra brukere Pasient- og brukerombudene er viktig informasjon for tjenesten, men også for statlige og kommunale myndigheter. Antallet henvendelser knyttet til fastlegeordningen må ses i sammenheng med et høyt antall konsultasjoner hos fastleger, et tall som har økt de seneste årene.

Jeg er helt enig med spørsmålsstilleren om at fastlegene har en sentral plass i det kommunale helse- og omsorgstilbudet. Det er viktig at det settes søkelys på kvaliteten på tjenester mottatt hos fastleger. Det er avgjørende at fastlegene settes i stand til å håndtere de henvendelser som kommer, enten de er store eller små. I Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste (primærhelsetjenestemeldingen) er det foretatt en gjennomgang av det totale utfordringsbildet for den kommunale helse- og omsorgstjenesten. I meldingen drøftes også utfordringene fastlegeordningen står overfor. Selv om ombudene mottar mange henvendelser, vil jeg understreke at det også mye bra med fastlegeordningen. I den videre utviklingen skal vi ta med oss det gode, og forbedre de områdene det svikter. Jeg mener at tiltakene i primærhelsetjenestemeldingen peker ut riktig retning.

Jeg er opptatt av å heve kompetansen i hele den kommunale helse- og omsorgstjenesten, herunder hos fastlegene. Å heve kompetansen hos fastlegene vil bidra til økt kvalitet i den kommunale helse- og omsorgstjenesten og komme bl.a. brukere med sammensatte behov til gode. Fra og med 1. mars i år er det innført et krav om at alle leger som jobber klinisk i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, enten er spesialister i allmennmedisin eller er under spesialisering. I tillegg må vi utnytte den samlede kompetansen bedre i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Fastlegene er for dårlig integrert i den øvrige tjenesten. Som

det fremgår av Meld. St. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste, er dagens organisering og finansiering av fastlegeordningen til hinder for nye måter å arbeide på. Ved at flere yrkes-grupper arbeider i team med fastlegen, kan fastlegens ressurser utnyttes bedre til dem som har størst behov for medisinsk bistand og personer med behov tettere oppfølging over lengre tid. Dette vil bedre det samlede tilbudet hos fastlegen og gi bedre tilgjengelighet.

I tråd med budskapet i primærhelsetjenestemeldingen, et budskap komiteen sluttet seg til, har jeg gitt Helsedirektoratet i oppdrag å planlegge en pilot for utprøving av primærhelseteam som et ledd i å forbedre dagens kommunale allmennlegetjenester. Primærhelseteam er en utvidet allmennlegepraksis. Kjernen i teamet er fastlegen, en sykepleier og helsesekretær/administrativt personell. Alle innbyggere som er tilknyttet et primærhelseteam vil kunne velge en fast lege i teamet, slik nesten alle i dag har en fastlege. Formålet med å utvide fastlege-praksisene på denne måten er å skape en større bredde i tilbudet, bedre tilgjengelighet, bruke personellressursene bedre, og ikke minst bedre oppfølgingen av brukere med store og sammensatte behov og med kronisk sykdom og behov for langvarig oppfølging og god opplæring. Helsedirektoratet jobber nå med å detaljere utformingen av en pilot, med sikte på oppstart i 2018. I piloten vil det etter planen bli gjennomført endringer både i finansieringen og organiseringen av tjenestetilbudet. Piloten vil bli grundig evaluert underveis og etter at den er avsluttet. Resultatene fra denne evalueringen vil gi oppdatert kunnskap om tjenestetilbudet slik det ble organisert i piloten, men også om hvordan tilbudet fungerer utenfor piloten.

Samtidig er vi opptatt av kvalitet og ledelse i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Kommunene må benytte sitt handlingsrom til å følge bedre med på kvaliteten i tilbudet hos sine fastleger, og fastlegen selv må drive mer kvalitetsarbeid i egen praksis. Vi har etablert en egen lederutdanning for primærhelsetjenesten, noe som også skal bidra til bedre ledelse, samhandling og koordinering av kommunale helse- og omsorgstjenester.

Det er allerede gjennomført en rekke tiltak som skal bidra til å bedre de utfordringene det pekes på i årsrapporten. En pilot med utprøving av primærhelseteam vil gi nyttig kunnskap om hvilke effekter endringer i organisering og finansiering av allmennlegetjenestene gir. Jeg mener derfor det ikke er riktig å prioritere en egen evaluering av fastlegeordningen nå.

SPØRSMÅL NR. 773**Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 10. mars 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Fædrelandsvennen skriver 3. mars om en arbeidsledig som ønsket å ta fagbrev som elektriker. Han manglet et par eksamener som han ønsket å ta som privatist, men da han meldte seg opp for å ta eksamen mistet han rett til dagpenger. Kompetanseheving er viktig og det bør være større mulighet til å bruke skjønn for å sikre at arbeidsledige får den kvalifikasjonen de trenger for å skaffe seg jobb igjen.

Mener statsråden dagens regelverk knyttet til dagpenger er godt nok eller ønsker hun å gjøre det mer fleksibelt?»

BEGRUNNELSE:

Det er riktig at hovedregelen bør være at en person som er under utdanning eller opplæring ikke har rett til dagpenger. Men det kan se ut som at unntakene som er når man er på kurs eller tiltak i regi eller i samarbeid med Nav er for snevre.

Svar:

Dagpengene skal erstatte tap av arbeidsinntekt og samtidig være en midlertidig ytelse som skal gi insentiver til å komme raskt tilbake i arbeid. Som hovedregel har personer som er under utdanning eller opplæring ikke krav på dagpenger. Begrunnelsen for dette er at personer under utdanning ikke anses som reelle arbeidssøkere eller fullt ut disponible for arbeidsmarkedet. Dette fremgår direkte av folketrygdloven § 4-6. I medhold av denne bestemmelsen er det imidlertid gjort noen unntak og regjeringen gjorde en rekke endringer i dagpengerregelverket i fjor for å gjøre det lettere å kombinere dagpenger og utdanning.

Regelverket åpner bl.a. opp for å kombinere dagpenger og utdanning når opplæringen er tilpasset fulltidsarbeid, dvs. foregår utenfor normal arbeidstid og med redusert studieprogresjon. Det er nå tillatt med inntil ti dager med studiesamlinger/undervisning på dagtid per semester, og de som har startet utdanningen senest seks måneder før ledigheten, kan fortsette utdanningen i kombinasjon med dagpenger i inntil seks måneder uten krav om redusert studieprogresjon. I tillegg tillates kortvarige utdanningsløp som tilsvarer inntil tre måneders undervisning på full tid. Perioden på tre måneder kan deles opp i bolker, og undervisningen kan foregå på dagtid med full eller redusert

studieprogresjon. Denne adgangen gjelder kortvarig, arbeidsrettet fagopplæring, og ikke deleksamener eller andre enheter som inngår i en lengre utdanning. Det er også mulighet for å ta opplæring i form av arbeidsmarkedstiltak, som representanten nevner.

Jeg kan ikke kommentere enkeltsaken det refereres til. Jeg har forståelse for at det kan oppleves negativt å ikke få tatt det studiet man ønsker seg mens man mottar dagpenger. Generelt er det viktig i slike saker at det er god kontakt mellom den enkelte og NAV-kontoret i forkant slik at mulighetene for å kombinere utdanningstiltak og dagpenger blir vurdert. Et viktig vilkår for å motta dagpenger er at man er disponibel for arbeidsmarkedet som reell arbeidssøker. Å kombinere utdanning og dagpenger innenfor de mulighetene det er redegjort for ovenfor, krever derfor et eksplisitt vedtak.

Fjorårets endringer i adgangen til å kombinere dagpenger og opplæring ivaretar langt på vei hensynene til en fornuftig og målrettet tilpasning til dagens situasjon på arbeidsmarkedet, samtidig som hovedprinsippet om at dagpenger ikke skal finansiere ordinær utdanning, står fast. Det foreligger derfor ingen konkrete planer om ytterligere endringer nå så kort tid etter fjorårets utvidelser, men vi følger nøye med på hvordan endringene slår ut.

Regjeringen signaliserte i Stortingsmelding nr.16 (2015-2016) ”Fra utenforskap til ny sjanse – samordnet innsats for voksnes læring” at den vil nedsette en ekspertgruppe som skal utrede løsninger for livsopphold for voksne med behov for livsopphold for å ta opplæring på grunnskole- og videregående opplæringsnivå.

SPØRSMÅL NR. 774**Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 13. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden forklare og begrunne hvorfor brukere av helsetjenester, som søker å få utført en utredning i et annet land innen EØS-området, ikke får refundert sine utgifter med inntil tilsvarende beløp som spesialisthelsetjenesten mottar for å foreta en tilsvarende utredning?»

BEGRUNNELSE:

På nettsidene til helsenorge.no opplyses det om at: «Du kan få refundert utgifter med inntil tilsvarende beløp som helsehjelpen ville ha kostet i det offentlige helsevesenet i Norge». Jeg har mottatt dokumentasjon fra brukere som viser at Helsedirektoratet har opplyst for en aktuell utredning i spesialisthelsetjenesten er beregnet en kostnad pr. pasient i størrelsesorden kr 50 000. Når en bruker søkte om forhåndstilsagn på en tilsvarende utredning i et annet land innen EØS-området, får vedkommende opplysninger som viser at den samme utredningen dekkes med inntil kr 4500.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Helsedirektoratet/Helfo. Det er Helfo som saksbehandler søknader fra

pasientene til ordningen og evt. refunderer midler til pasientene. Regler for refusjon i ordningen går fram av Forskrift om stønad til helsetjenester i annet EØS-land.

Helsedirektoratet uttaler følgende:

Spesialisthelsetjenester mottatt i utlandet kan refunderes med opptil det beløp som helsehjelpen ville ha kostet det offentlige i Norge, slik det også er informert om på helsenorge.no. Stønad ytes til dekning av utgifter ved helsehjelp som tilsvarende helsetjenester som ytes helt eller delvis vederlagsfritt etter spesialisthelsetjenesteloven og en pasient vil aldri få refundert mer enn de faktiske utgiftene. Ved vurderingen av hva en behandling ville ha kostet det offentlige i Norge, foretar Helfo en beregning ved bruk av estimerte DRG-kostnader for tilsvarende behandling i Norge

Den estimerte DRG-kostnaden inneholder mer enn en beregning av hva det koster å behandle den enkelte pasient. I tillegg til behandlingsutgifter inneholder DRG-beregningen en andel av sykehusets kostnader til akuttbehandling og beredskapskostnader. Ved behandling i utlandet etter folketrygdloven § 5-24a som omhandler planlagt behandling refunderes derfor 80 % av estimert DRG-kostnad. Det foretas ikke ytterligere reduksjoner i refusjonsberegningen hverken ved forhåndstilsagn eller ved endelig refusjon.

Jeg ser at spørsmålet baserer seg på en enkeltsak. Det er vanskelig å kommentere denne.

SPØRSMÅL NR. 775**Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiter****Besvart 13. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Det er blitt kjent at «Nye Veier» utlyste nye E18 Tvedestrand-Arendal, uten veilys, på tross av at det er slått fast i planbeskrivelsen at det skal være veilys på hele strekningen. Dette framstår som underlig, da «Nye Veier» fortsatt venter på svar fra veidirektoratet om de får dispensasjon fra kravet om veibelysning på strekningen.

Kan statsråden forklare hvorfor «Nye Veier» har tatt seg denne friheten og kan han nå sørge for at blir lys på strekningen?»

Svar:

I mitt svar av 21. februar 2017 på representanten de Ruiters spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 666 ble de

ulike prosessene knyttet til Nye Veier AS sitt ønske om å bygge ny E18 mellom Tvedestrand og Arendal med vegbelysning bare i tilknytning til kryss og ramper beskrevet. Dette gjaldt både formuleringer i planbeskrivelsen og fravik fra vegnormalen. Jeg påpekte også at det Nye Veier vurderer rundt belysning er minst på nivå med den standarden som ble lagt til grunn for motorveiprojekt som ble bygget under forrige regjering, da de Ruiters parti satt i førersetet.

La meg være tydelig på at Nye Veier selvsagt skal følge alle lover og forskrifter samt Statens vegvesens vegnormaler. Selskapet har imidlertid et mandat om å fornye vegutbyggingen i Norge, slik at vi får pengene til å strekke lenger og enda flere kilometer vei kan bli oppgradert til en bedre standard enn i dag slik at vi får mest mulig god vei med høy trafiksikkerhet. Dette gjør de ved å utfordre blant annet vegnormalene slik at de kan forbedres, og at vi får størst nytte igjen for samfunnets midler. Andre viktige elementer i selska-

pets arbeid går på tidlig involvering i trasevalg for å optimalisere massebalanse, valg av mer standardiserte løsninger og lignende.

Da jeg 1. mars besøkte anleggsområdet for E18 Tvedestrand – Arendal, gjorde Nye Veier AS det klart at de tilrettela for belysning langs veien, men at fagfolkene fortsatt har saken til behandling. I den kontrakt som er inngått med AF Gruppen Norge AS om utbygging av E18 Tvedestrand – Arendal inngår vegbelysning i det omfang som ligger i søknaden om fravik fra vegnormalen som Nye Veier AS har sendt Vegdirektoratet. I et utbyggingsprosjekt av den størrelse og kompleksitet som det her er snakk om vil det erfaringsmessig så godt som alltid oppstå ønsker om, eller behov for endringer eller justeringer underveis. Jeg har full tiltro til at Nye Veier AS i sine kontraktsmessige forhold med AF Gruppen har tilstrekkelig fleksibilitet til å håndtere denne typen eventuelle endringer.

SPØRSMÅL NR. 776

Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 10. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Vil statsråden følge Generaladvokaten og Forsvaret sitt ønske om å opprettholde eit eiga, styrka generaladvokatembete?»

GRUNNGJEVING:

Før sumaren 2016 sende justisdepartementet ut eit høyringsbrev med forslag til endring av ordninga med generaladvokat og krigsadvokat.

Magasinet juristkontakt skriv mellom anna at «saksnedgangen førte til at Justisdepartementet i vår sendte ut på høring et forslag om å reorganisere hele ordningen, for eksempel ved å integrere militærjuristene i den sivile påtalemyndigheten, og la forsvaret overta ansvaret for disiplinærsakene. Det siste er ikke forsvaret og forsvarsstaben og generalene enige i, og de har påpekt at de ønsker en uavhengig rådgivning i disiplinærsaker, slik at dette ikke blir liggende hos noen som er i linja under forsvarssjefen».

Samstundes skriv magasinet at:

«Straffeprosessutvalget går imidlertid i motsatt retning i sin NOU, og foreslår en betydelig utvidelse av mandatet til Generaladvokaten. I krigstid skal nemlig Generaladvokaten ta alle saker som gjelder mulige brudd begått av militært personell. Straffeprosessutvalget mener man bør ha et tilnærmet likt system i freds- og krigstid. I dag kobles ikke Generaladvokaten inn ved brudd på Heimevernloven, vernepliktsloven, militærnektekterloven og mildnere narkotikaforbrytelser i militær sammenheng. Selv typiske militære saker kan være sivile fordi man har overtrådt en sivil straffebestemmelse.»

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet besluttet høsten 2014 at det skulle foretas en utredning av ordningen med generaladvokat og krigsadvokater. Utredningen «Gjennomgang av ordningen med generaladvokat og krigsadvokater» ble levert 1. oktober 2015 til Justis- og beredskapsdepartementet.

Forsvaret har vært gjennom store endringer de senere årene. Av ovennevnte utredning fremgår blant annet at det er så få militære straffesaker at det er et stort behov for endring av dagens organisering av den påta-

lemessige behandlingen av disse sakene. I den forbindelse fremkommer det av utredningen at de oppgavene som i dag utføres av generaladvokaten og krigsadvo-katene, kan organiseres på ulike måter.

Regjeringen besluttet 26. november 2015 at utredningen skulle sendes på ordinær høring. Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 1. juni 2016 ble utarbeidet i samarbeid med Forsvarsdepartementet og riksadvokaten.

Ved høringsfristens utløp 1. oktober 2016, hadde det kommet inn 27 høringsuttalelser med merknader til endringsforslagene.

I høringsbrevet ble det skissert forslag til fire ulike modeller for den fremtidige organisering av arbeidet

som i dag utføres av generaladvokaten og krigsadvo-katene. Høringsinstansene var delt i sitt syn i forhold til de fire ulike modellene, men et flertall gikk inn for modell to. Denne modellen innebærer at ordningen med generaladvokat opprettholdes, men samlokaliseres med Det nasjonale statsadvokatembetet (NAST). Utover dette fremkom også ønske om å opprettholde dagens ordning.

Avslutningsvis vil jeg peke på at regjeringen ennå ikke har tatt endelig stilling til den fremtidige organi-sering av ordningen med generaladvokat og krigsadvo-kater, og jeg vil derfor ikke kommentere saken ytterligere nå.

SPØRSMÅL NR. 777

Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 14. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre rede for hva han mener med at han ikke kjenner til faren for underernæring på sykehus, og at liggetiden på sykehus er svært kort slik at faren for å bli underernært på sykehus er relativt liten?»

BEGRUNNELSE:

Viser til statsrådets svar på replikk i Stortinget 23/2-17 i debatt om dok.8:19 S (2016-2017), Innst.179 S (2016-2017). Dersom det er slik at helse- og omsorgsministeren mener det ikke er fare for underernæring mens pasienter ligger på sykehus, men at risikoen kun er knyttet til pasienter som er underernærte før innleggelse, så er det interessant å vite hvilke faglige belegg som ligger bak og hvilke konsekvenser en slik tilnærming fra departementets side vil få for ernæringsarbeidet i helse- og omsorgstjenestene generelt og sykehusene spesielt.

Svar:

Det er bra at representanten setter fokus på underernæring i sykehus. Dette er et viktig område. I sykehusene registreres pasienter med ulike grader av underernæring som hoved- eller bidiagnose, men vi har per dags

dato ikke nasjonale tall som viser underernæring som oppstår mens pasientene er i sykehus.

Nye studier viser at mange underernærte pasienter har redusert immunforsvar, redusert sårtilheling, forlenget rekonvalesens, flere komplikasjoner, økte reinnleggelser og økt dødelighet. Mange forskjellige årsaker medvirker til at pasienter utvikler underernæring. Sykdom og den medisinske behandlingen kan gi redusert matlyst og opptak av næringsstoffer, samtidig som behovene for næringsstoffer og energi er økt. Typen mat som serveres og måltidsrytme spiller også en viktig rolle. Det er viktig for meg å understreke at også mattilbud og måltidsmiljøet skal være godt ivarettatt i en mangesidig moderne pasientbehandling i våre sykehus.

Underernæring utvikler seg når et ernæringsproblem ikke blir identifisert. Man kan ikke alltid se hvem som er i ernæringsmessig risiko. Det er derfor viktig å fange opp risiko for underernæring tidlig i forløpet og sette i gang tiltak før underernæring oppstår. Forebygging og behandling av underernæring er derfor innsatsområde i pasientsikkerhetsprogrammet der man bl. a. legger opp til en systematisk kartlegging av pasienter i sykehus for å avdekke underernæring eller risiko for underernæring.

Det er viktig at alle deler av helse- og omsorgstjenesten bidrar for å ivareta pasientenes ernærings-situasjon. De regionale helseforetakene skal sørge for at dokumentasjon på ernæringsstatus og oppfølgingsbehov følger med pasienten når han/hun flytter til et annet

tjenestenivå eller mellom behandlingseenheter. Tilbake-rapporteringene fra de regionale helseforetakene viser at organisering og innretning på tiltaket varierer en del, men at alle helseforetak har hatt fokus på arbeidet som var et oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet i 2012.

Oppdragsdokumentene fra Helse- og omsorgsdepartementet har gitt helseforetakene tydelige føringer for ernæringsarbeidet. I 2013 var oppdraget å etablere en overordnet ernæringsstrategi i tråd med de nasjonale retningslinjene og Kosthåndboken. I henhold til en nylig utkommet rapport fra Nasjonalt råd for ernæring om sykdomsrelatert underernæring har ernæringsarbeidet ved de ulike helseforetakene hatt stor nytte av disse konkrete oppdragene for å utarbeide ernæringsstrategier og tilhørende handlingsplaner.

Nasjonal kompetansetjeneste for sykdomsrelatert underernæring ble opprettet i 2014 og skal samle, utvikle og bygge ernæringskompetanse til bruk i helse-tjenesten i hele landet. Formålet med dette er å sikre en bedre og mer enhetlig kvalitet på pasienttilbudet hvor ernæring inngår som en integrert del av den medisinske behandlingen. Kompetansetjenesten skal også bidra til etablering av forskningsnettverk og et ferdighetssenter for ernæringsrelaterte helseprofesjoner.

Det nasjonale pasientsikkerhetsprogrammet inkluderte ernæring som innsatsområde i 2015 for å få ernæring implementert i behandling og pasientomsorg. Programmet gir mulighet til å innarbeide god ernæringspraksis og bygge varige strukturer for ernæringsarbeidet i helsetjenesten. Ekspertgruppe for ernæring under pasientsikkerhetsprogrammet har utarbeidet forslag til en tiltakspakke for å forbygge og behandle sykdomsrelatert underernæring. Denne skal evalueres og justeres før tiltakene blir spredt nasjonalt i løpet av 2017.

Som nevnt innledningsvis, trenger vi kvalitets-sikrede opplysninger om omfanget av pasienter som blir underernærte mens de er innlagt i sykehus og om årsakene til dette. Helsedirektoratet skal foreta en samlet vurdering av ernæringsområdet i spesialisthelsetjenesten slik at vi får et mer eksakt bilde av hovedutfordringene og hvilke virkemidler som bør legges til grunn for eventuelle nye tiltak når det gjelder mat og ernæring i sykehus. Dette inngår i Regjeringens nye kostholdsplan der tiltak for å møte utfordringene med underernæring i helse- og omsorgstjenesten blir nærmere omtalt. Planen synliggjør blant annet det ansvaret tjenesten har, og viser til tiltak som samlet sett skal bidra til å styrke ernæringsarbeidet og synliggjøre betydningen av det ute i kommunene og i sykehusene.

SPØRSMÅL NR. 778

Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 17. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden garantere at feilregistrering av DIPS ikkje påverkar tida det tar før pasientane får helsehjelp og at det ikkje påverkar ventetidsberekningane, slik statsråden har hevda mange gonger, blant anna på si facebook-side 28/2-17, og kan statsråden forklare kvifor han ikkje stolar på leiarar, legar og juristar ved OUS som meiner at dette får konsekvensar for pasientane og ventelistestatistikken?»

Svar:

Jeg viser til oppdraget jeg har gitt til Helsedirektoratet knyttet til registrering av ventetid. Helsedirektoratet skal levere sin rapport i månedsskiftet april/mai. For-

holdene som representanten tar opp vil belyses nærmere i denne rapporten.

Helsedirektoratet har opplyst meg at de ikke har grunnlag for å tro at feilen i DIPS har hatt avgjørende betydning for den nasjonale ventetidsutviklingen. Helsedirektoratet har imidlertid opplyst om at det kan ha betydning for de juridiske rettighetene til pasientene. Men de uttaler at de ikke har grunn til å tro eller kjenner til eksempler på at dette har gått utover pasientenes behandling.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for at registreringen i DIPS gjøres riktig. Jeg har nå fått opplyst at DIPS vil endre det aktuelle skjermbildet i DIPS Classic. For øvrig er det mitt generelle inntrykk er at det jobbes kontinuerlig med å bedre det pasientadministrative arbeidet. Helse- og omsorgsdepartementet har også i oppfølgingsmøter med de regionale helse-

foretakene i februar tatt opp dette temaet for å understreke viktigheten av at registreringen gjøres riktig.

SPØRSMÅL NR. 779

Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 9. mars 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Er statsråden bekymra for at Skatteetatens innføring av strengare krav til dokumentasjon rundt leigeforhold, som varar minst seks månader, vil heve terskelen for å trekke høgkvalifisert arbeidskraft til Noreg?»

GRUNNGJEVING:

Etter ein internkontroll hjå Skatteetaten vart krava til dokumentasjon ved innflytting til Noreg skjerpa. Frå og med 1. september 2016 vart det stilt krav til at tilflyttande må kunne dokumentera eit leigeforhold på minst seks månader for å melde flytting til Folkeregisteret. Det nye og strenge kravet gjer at tilflyttande nå må forplikta seg til ein leigekontrakt på minst seks månader. Resultatet er at det ofte tek lenger tid før dei melder flytting til Noreg, og i staden i auka grad tar bruk av ordninga med D-nummer.

Svar:

Personar som kjem frå utlandet blir rekna som busett i Noreg når dei har lovleg opphald her og har til hensikt å bli her lenger enn berre ei kort tid. Opphald som varer minst seks månader blir rekna som busetjing.

Einkvar som flytter til Noreg for å busetje seg, har plikt til å møte personleg på skattekontoret for å melde innflytting seinast åtte dagar etter innkomst.

For å bli registrert som busett i Noreg må ein kunne dokumentere at ein skal vere i landet i minst seks månader. For å dokumentere dette nyttar ein objektive kriterier om tilknytning i form av bustad og arbeid. Dette har vore fast forvaltingspraksis sidan 2002.

For å sikre lik handsaming og korrekt rettsleg handsaming presiserte Skattedirektoratet i sine interne rutinar frå og med 1. september 2016 at tilknytning i form av bustad må vere dokumentert. Presiseringa inneber ikkje nokon innskjerping rettsleg sett. Tilknytning i form av bustad kan vere dokumentert anten gjen-

nom kontrakt på kjøp av bustad eller leigekontrakt som gjeld for minst seks månader.

For yngre personar som flytter til foreldre, eller ektefellar som flytter saman, vil kravet til slik dokumentasjon normalt ikkje bli handheva fordi tilknytninga i form av bustad blir rekna som dokumentert via familierelasjonen.

Når det gjeld utlendingar som skal bu og arbeide i Noreg i minst seks månader i samanheng, opplever Skatteetaten ikkje at det er noko problem å dokumentere tilknytning i form av bustad.

Eg har difor ikkje grunn til å bekymre meg for at dokumentasjonskrava for å bli registrert som busett i Noreg, hever terskelen for å trekkje høgt kvalifisert arbeidskraft til landet.

SPØRSMÅL NR. 780**Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn****Besvart 14. mars 2017 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Kan statsråden greie ut om kva regjeringa har gjort for å gjennomføre oppmodningsvedtak nummer 35, om å vurdere å innføre eit e-opphaldsløyve i Norge, etter modell frå Estland?»

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettavtalen for 2017 vart regjeringspartia samde med Venstre og Krf om at ein skulle vurdere å innføre eit e-opphaldsløyve i Norge, etter modell frå Estland.

Svar:

Eg føreset at spørsmålet frå stortingsrepresentant Rotevatn gjeld punkt nr. 35 i budsjettavtalen: ”Vurdere en ordning med mulighet for registrering av firmaer og selskap i Norge uten fysisk tilstedeværelse etter modell fra Estland”.

Eg er i gang med å følgje opp forslaget. Etter kva eg har kunne bringe på det reine, har Estland ein ordning kalla e-Residency, der vaksne personar kan få ein elektronisk identitet som kan brukast til mellom anna å starte næringsverksemd i Estland, utan å vere estisk statsborgar og utan å ha opphald i landet. I Noreg har vi ei ordning med såkalla d-nummer, som i stor grad

fangar opp det same behovet. Slike identifikatorar er naudsynte for å kunne starte og drive næringsverksemd både i Noreg og i Estland. Det Estland har, som vi førebels ikkje har, er ein elektronisk signatur knytt til dette d-nummeret, men det er da heller ikkje krav om det før ein kan ta rollar i norske føretak.

Sakshandsaminga av oppmodningsvedtaket er knytt til fleire andre prosessar i departementet og etatane våre.

Brønnøysundregistra arbeider med å sikre at dei opplysningane som Føretaksregisteret legg til grunn når dei skal registrere personar med rollar i norske føretak, har størst mogleg kvalitet. Sikker identifisering av personer med roller i norske verksemd er ein viktig del av arbeidet. Dette heng saman med regjeringa sin strategi mot kriminalitet i arbeidslivet, som kom i ny utgåve 13. februar i år. Tiltaket gjeld mellom anna å greie ut ei forbetra handsaming av den prosessen som i dag gjeld for å gi ut D-nummer.

Sakshandsaminga er òg knytt til naudsyn-te endringar i selskapsretten, der eg nett no arbeider med endringar som skal gjere det mogleg å oppheve krava til bustad og statsborgarskap i aksjeloven og allmennaksjeloven. Det skal vere attraktivt å etablere seg i Noreg, samstundes som norsk lov skal gjelde for hendingar og krav med utspring i norske føretak.

Samankopling mellom føretaksregistra i EØS-området vil gje gode vilkår for å starte verksemd uavhengig av bustad. Dette prosjektet deltek både Noreg og Estland i.

SPØRSMÅL NR. 781**Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 17. mars 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Har kunnskapsministeren oversikt over hvor mange elever som ikke fikk halvårsvurdering med karakter og hvor mange elever som pr. dags dato allerede har overstegit fraværsgrensen på 10 pst. av årstimetallet i ett eller flere fag, og dersom denne nasjonale oversikten ikke foreligger, vil kunnskapsministeren utarbeide en

slik oversikt for bedre å kunne vurdere behovet for ev. justeringer av fraværsgrensen underveis i evalueringsperioden?»

BEGRUNNELSE:

Forskrift om nasjonal grense for udokumentert fravær ble innført fra og med skoleåret 2016/2017. Den tillater udokumentert fravær på 10 pst pr. fag, og på bakgrunn av representantskapsforslag fra SV blei regjeringens opprinnelige forslag justert, slik at skolene fikk mulighet for bruk av skjønn på opptil 15 pst før elevene nektes vurdering i faget. Stortinget vedtok også at ordningen skulle evalueres etter 3 år. Det er bred politisk enighet om å redusere det udokumenterte fraværet i skolen.

Høyt fravær øker sannsynligheten for ikke å fullføre og bestå videregående opplæring, og det er derfor viktig at skolen har verktøy som sikrer at elevene har et lavt udokumentert fravær. Skolene melder i fra om at fraværet har gått betydelig ned i denne første fasen etter at fraværsgrensen er innført, men samtidig uttrykkes det bekymring for at grensen kan være for rigid og er særlig utfordrende i fag med lavt årstimetall. Dette bekreftes gjennom medieoppslag som viser at tusenvis av elever allerede står i fare for å ikke få standpunkt-karakterer i ett eller flere fag. I Rogaland er det eksempelvis sendt ut 4000 varsler, i Buskerud har de sendt ut 4500 varsler. I Hedmark meldes det at det allerede er 217 elever som har oversteget grensen og ikke får karakter ved årets slutt. Fylkesråden i fylket frykter at tallet kan bli over 400 ved slutten av skoleåret. Kunnskapsministeren har ved flere anledninger sagt at han følger situasjonen nøye. Hva dette innebærer er der i mot høyst uklart, i og med at han først og fremst synes opptatt av det generelle fraværsnivået i videregående opplæring. Hva som skjuler seg bak disse tallene, og hvilke konkrete konsekvenser fraværsgrensen på 10 pst medfører for den enkelte elev, vies liten oppmerksomhet. Hva som skjer med disse ungdommene etter at skoleåret er omme er høyt uvisst. De må enten gjøre et omvalg, ta skoleåret om igjen, eller i verste fall droppe ut. Skolemyndighetene kan ikke vente på at følgeevalueringen foreligger først om tre år. Her må det være rom får å gjøre nødvendige justeringer underveis, dersom det viser seg at ordningen rammer elever uforholdsmessig hardt. Skoler og fylkeskommunene sitter nå med egne oversikter over hvordan situasjonen ser ut. Denne informasjonen bør sammenstilles i en nasjonal oversikt, noe som vil gi et nødvendig kunnskapsgrunnlag for hvordan fraværordningen kan justeres og forbedres.

Svar:

Skolen skal gi elevene halvårsvurdering med karakter halvveis i skoleåret som en del av underveisvurderingen. I tillegg skal skolen registrere elevenes dag- og timefravær. Det er skoleeier som skal se til at vurderingen blir gjennomført etter intensjonen og ha et godt

forsvarlig system for føring av karakterer og fravær. Skoleeier skal også sørge for å innhente statistiske og andre opplysninger det er behov for, for å følge opp og vurdere status på den enkelte skole i fylkeskommunen. Fylkeskommunene er ikke fra nasjonalt hold pålagt å innrapportere fraværstall eller karakterstatistikk underveis i skoleåret.

Elevene lærer mer når de kommer til undervisningen. Hensikten med fraværsgrensen var å forhindre udokumentert fravær og å gi skolene et verktøy i fraværsarbeidet. Fraværsgrensen har konsekvenser for den enkelte elev som mister karakter som følge av høyt udokumentert fravær. Det er avgjørende at skolene følger opp og hjelper elever som nærmer seg eller overskrider fraværsgrensen. Mye fravær kan være et tegn på at noe er galt, og fraværsgrensen vil kunne bidra til at elever som av ulike grunner strever med å møte til undervisningen, får hjelp så tidlig som mulig.

Jeg er opptatt av å finne ut av hvordan fraværsgrensen virker. Fraværsgrensen skal derfor evalueres. Elevorganisasjonen, lærer- og skolelederorganisasjonene og KS har alle bidratt med konkrete innspill til selve innretningen på utlysningen av evalueringsoppdraget. Evalueringen skal gi kunnskap om hvilke konsekvenser fraværsgrensen har for elever som overskrider grensen i ett eller flere fag, og hvordan skolene følger opp elever som nærmer seg eller overskrider grensen. Den skal også gi kunnskap om eventuell ulik praktisering av fraværsgrensen mellom skoler og hvordan fraværsgrensen har påvirket arbeidssituasjonen for lærerne og skolene. Det er lagt opp til at det skal leveres to delrapporter henholdsvis høsten 2017 og 2018, og at sluttrapporten leveres i desember 2019.

Elever som har overskredet fraværsgrensen og derfor har mistet retten til vurdering med karakterer halvveis i skoleåret, kan likevel få karakter i faget ved skoleårets slutt. Det gjelder også hvis de på nåværende tidspunkt har passert 10 prosent fravær av årstimetallet i ett eller flere fag. Elever kan legge frem dokumentasjon av fraværet i ettertid, men før sluttkarakteren skal settes. Fraværsprosent i faget skal da korrigeres. Rektor kan dessuten bestemme at en elev som har mellom 10 og 15 prosent udokumentert fravær likevel kan få halvårsvurdering med karakter eller standpunkt-karakter dersom årsaken til fraværet gjør det klart urimelig at fraværsgrensen på 10 prosent skal gjelde.

Det er per i dag derfor vanskelig å vite hvor mange elever som ikke fikk vurdering med karakter etter første halvår, likevel får karakter i faget ved skoleårets slutt. Verdien av dokumentasjonen etter første halvår er begrenset og kan ikke si noe sikkert om konsekvensene av fraværsgrensen. Det vil derfor være lite fornuftig ressursbruk å pålegge skoler og fylkeskommuner en kontinuerlig nasjonal innrapportering av fraværstall og karakterer, og det merarbeidet dette vil gi dem.

Jeg er opptatt av å følge med på hvordan fraværsgrensen virker og har derfor et tett samarbeid med fyl-

keskommunene om nasjonale og fylkeskommunale tall, som vil gi en god oversikt over fraværet og antallet elever som ikke har fått vurdering med karakter. Jeg er i tillegg i tett dialog med fylkeskommunene om status for elevfraværet.

Når det gjelder spørsmålet om justeringer av fraværgrensen i løpet av evalueringsperioden, er jeg av

den oppfatning at det er viktig å gi elevene og skolen forutsigbarhet, og det er derfor uheldig å gjøre endringer i regelverket for fraværgrensen underveis i et skoleår. Eventuelle justeringer av fraværgrensen bør eventuelt gjøres mellom to skoleår. Eventuelle endringer må vurderes i dialog med fylkeskommunene og elev- og lærerorganisasjonene.

SPØRSMÅL NR. 782

Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson

Besvart 10. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Regjeringen vil bygge jernbanetunnel under Oslo for å øke antallet togavganger på og gjennom Østlandet, og sier det gir utsettelse av ytre InterCity, Ringeriksbanen og sammenkoblingen av Sørlandsbanen og Vestfoldbanen.

Hvordan er byggingen av jernbanetunnel under Oslo til hinder for samtidig bygging av hhv. dobbeltspor Hamar-Lillehammer, Tønsberg-Skien, Fredrikstad-Halden, byggestart av Ringeriksbanen i 2019 og sammenkobling av Sørlandsbanen og Vestfoldbanen før 2035?»

Svar:

Nasjonal transportplan for den neste 12-årsperioden er på rundt 1 000 mrd. kroner, hvorav en betydelig andel vil gå til jernbane. Alle jernbaneprosjekter som ligger finansiert i inneværende NTP (2014-2023) gjennomføres som planlagt. I tillegg skisserer vi finansiering for en rekke ytterligere prosjekter som i dagens NTP kun ligger med omtale, hvor flere har vært omtalt en rekke ganger tidligere uten å nå opp til et nivå hvor man også viser budsjettmessig hvordan de skal realiseres.

Jernbanesatsingen i NTP 2018-2029 vil være svært stor, både i fysisk omfang og i kroner. Jernbanesatsingen vokser som andel av NTP. Derfor er det også svært viktig at vi sikrer god gjennomføring av prosjektene, både for å holde totale kostnader nede og for å sikre størst mulig nytte av investeringene. Vi skal ha et generasjonsperspektiv på investeringene vi gjør. I arbeidet med NTP har man vektlagt at porteføljen av prosjekter skal være realistisk å gjennomføre, både budsjettmessig, organisasjonsmessig og markedsmessig. Jeg ønsker at vi gjennom infrastrukturinvesteringer bygger

opp under norske entreprenører og norsk arbeidskraft. Det er også vektlagt hvilken nytteverdi tiltakene vil ha sett i sammenheng. Vi vil unngå at prosjekter realiseres fysisk men uten en helhet hvor de gir nytte.

En utbyggingsstrategi hvor alt skal bygges samtidig vil vanskelig kunne gjennomføres i praksis. Det må tas en rekke hensyn når vi prioriterer prosjekter, der elementer som prosjektenes modenhet, avhengighet til andre prosjekter, tilgang på kompetanse og det økonomiske handlingsrommet spiller inn. Eksempelvis vil Grenlandsbanen gi begrenset nytte dersom ikke Vestfoldbanen allerede er utbedret, og samtidig utbygging av samtlige prosjekter vil kreve større investeringsrammer enn det budsjettene tillater og markedet vil være i stand til å gjennomføre samtidig. Det vil også medføre en svært uhensiktsmessig organisering hos Bane NOR SF og Jernbanedirektoratet med store svingninger i behov for personell, noe som er dårlig for langsiktig utvikling og kompetansemiljøer og stabilitet i organisasjonen.

For å få ut effektene av summen av jernbanetiltak i Nasjonal transportplan 2018-2029 er det nødvendig å prioritere en ny jernbanetunnel under Oslo. Det er viktig at en slik ny tunnel planlegges sammen med planleggingen av en ny metrotunnel, slik at tiltakene kan koordineres og ulempene ved storstilt anleggsvirksomhet midt i Oslo sentrum kan begrenses mest mulig. I en helhetlig prioritering mellom ulike jernbanetiltak prioriteres ny jernbanetunnel høyt. Ny jernbanetunnel vil gjøre det mulig med et løft i både lokaltog- og regi-ontogtilbudet. Togtilbudet kan styrkes, og det vil være kapasitet til å håndtere den videre veksten i etterspørsel vi forventer at de øvrige jernbaneprosjektene i NTP vil føre til.

SPØRSMÅL NR. 783**Innlevert 3. mars 2017 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 13. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Nasjonal transportplan 2018-2029 må planlegge en framtidrettet transport i tråd med Norges egne klimamål, vår avtale med EU og med Paris-avtalen. Regjeringen vil bruke 930 mrd. i transportsektoren over 12 år samtidig som vi skal kutte 40 % av klimautslippene fra transport, bygninger, avfall og jordbruk. Disse utslippene må kuttes i Norge.

Vil NTP inneholde et klimaregnskap som gir en nedgang i klimautslippene fra samferdselssektoren på 40 % fram mot 2030, sammenliknet med 2005?»

Svar:

Regjeringen legger opp til en offensiv satsing på transportsektoren, med mål om blant annet bedre mobilitet og mindre belastning på miljøet. Det skjer svært

spennende utvikling både hva gjelder drivstoff, kjøretøy og infrastrukturtenkning generelt. I tillegg jobber regjeringen med virkemidler for å bidra til bedre arealutvikling slik at man reduserer transportbehovet. I stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2018-29 vil disse tingene bli belyst og Stortinget vil få god anledning til å behandle tema.

Under dagens regjering har budsjettet for Jernbaneverket/BaneNor økt med rundt 50 %, tilsvarende over 7 mrd. kr. Satsingen på kollektivutvikling i byene er mer en doblet i den såkalte belønningsordningen for kollektivtrafikk – fra ca. 1,8 mrd. kr i forrige stortingsperiode til over 5 mrd. kr i inneværende periode. Andelen nullutslippsbiler øker kraftig, og fordelene for kjøp av miljøvennlige biler er opprettholdt langt utover opprinnelige planer. Det er bare tre av mange eksempler på regjeringen og borgerlig stortingsflertalls satsing på bedre miljø.

SPØRSMÅL NR. 784**Innlevert 6. mars 2017 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 22. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva har skjedd i spørsmålet om stasjon på Ringeriksbanen ved Avtjerna ved Sollihøgda siden oppdragsbrev for planlegging av Ringeriksbanen og E16 Skaret-Hønefoss ble sendt i august 2015, hvordan og hvorfor har Bane NOR besluttet ikke å planlegge stasjon ved Avtjerna og akter samferdselsministeren å foreta seg noe slik at stasjon kan planlegges i tråd med det som hele tiden har vært intensjonene?»

BEGRUNNELSE:

Helt fra de første tankene om å bygge Ringeriksbanen ble lansert har det vært jobbet ut i fra muligheten av å anlegge en stasjon ved Avtjerna ved Sollihøgda. Både kommunale, regionale og statlige myndigheter har forholdt seg til dette, og i området rundt Avtjerna/

Sollihøgda planlegges det bygd 10 000 boliger. Denne storstilte boligbyggingen fordrer en god kollektivbetjening, noe det hele tiden har vært forutsatt at skulle skje med en stasjon på Ringeriksbanen. Med tilstøtende boligområder vil en stasjon i området Avtjerna/Sollihøgda kunne betjene så mange som 50 000 mennesker.

I forbindelse med at Jernbaneverket (nå Bane NOR) og Statens vegvesen i 2015 fikk i oppdrag å planlegge Ringeriksbanen og E16 Skaret-Hønefoss sendte Samferdselsdepartementet 30. august 2015 ut pressemelding der det blant annet het:

«En mindre del av strekningen fram til Sundvollen vil gå i dagen, og her vil det være mulig å anlegge stasjon ved Avtjerna i Bærum kommune.»

Før fristen for høringsuttalelser utløp i januar 2017 besluttet likevel Bane NOR at Ringeriksbanen skal gå i tunnel uten dagsone, og dermed vil det ikke være mu-

lig å anlegge stasjon ved Avtjerna – i strid med hva Samferdselsdepartementet uttalte i 2015.

Svar:

I Jernbaneverket og Statens vegvesen sin rapport av januar 2015 (silingsrapporten), står følgende om anbefalt trasé for Ringeriksbanen og E16 Skaret-Hønefoss:

”Av de tre alternative banetraseene har 1b lavest kostnad, og gir den korteste strekningen. Slik alternativet er vist i utredningen, har den en stigning på 20 promille som muliggjør en stasjon i Bærum i tilknytning til et framtidig byutviklingsområde. I en neste planfase vil denne traseen bli optimalisert med hensyn til teknisk gjennomføring, tunnelkonsept, geologi, stigning og kostnader. Handlingsrommet for optimaliseringen i neste fase vil ikke være begrenset av en mulig stasjonsløsning i Bærum”.

Estatenes anbefaling er lagt til grunn for Samferdselsdepartementets beslutning om oppstart av reguleringsplanlegging for prosjektet. Etablering av en stasjon på Avtjerna i Bærum kommune inngår som utgangspunkt ikke i planarbeidet. I forslag til planprogram som har vært på høring er det likevel åpnet for

at det kan være aktuelt med en dagsone for jernbanen i det aktuelle området. Dette kan legge til rette for en mulig fremtidig stasjon. Om det vil være aktuelt med en dagsone eller ikke, avhenger blant annet av hvordan jernbanetunnelen skal lages. Jernbaneverket (nå Bane NOR SF) anbefaler en dyp tunnel som ikke legger til rette for stasjon.

Planlegging av Ringeriksbanen og ny E16 skjer som statlig reguleringsplan, der Kommunal- og moderniseringsdepartementet er planmyndighet. Forslag til planprogram for arbeidet har vært ute på høring, og Bane NOR arbeider nå med sammenstilling av merknader og oppdatering av planprogrammet. Når Bane NOR har gjort ferdig sin anbefaling, vil de sende forslag til planprogram til behandling i Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsetter planprogrammet i dialog med Samferdselsdepartementet.

Muligheten for en eventuell tilrettelegging for en fremtidig stasjon ved Avtjerna vil i stor grad være avhengig av om Ringeriksbanen bygges med en dagsone ved Rustan, eller som sammenhengende tunnel fra Jong til Sundvollen. Hvilke alternativer som skal utredes videre vil bli vurdert i forbindelse med fastsettningen av planprogrammet for reguleringsplanen.

SPØRSMÅL NR. 785

Innlevert 6. mars 2017 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 15. mars 2017 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«NRK Oppland melder at Fylkesmannens tilsyn med barnevernet i Søndre- og Nordre Land ga svært alvorlige funn, blant annet at ansatte har ”pyntet på” saksmapper. Dette er uakseptabelt fordi utsatte barn ikke får hjelp. Det har vært påvist lovbrudd i tilsyn av disse kommunene før. Det tyder det på at tilsyns- og oppfølgingsregimet ikke er godt nok.

Hvilke initiativ tar statsråden for å sikre at tilsyn følges av faktisk endring og klargjøre at ansattes ansvar for barna går foran lokale pålegg?»

Svar:

Jeg vil først si at det er svært bekymringsfullt at det forekommer omfattende lovbrudd i barneverntje-

nesten. Det er likevel godt å se at vi har et tilsyn som avdekker disse lovbruddene.

Det er Statens helsetilsyn som har det overordnede faglige tilsyn med barnevernvirksomheten i de enkelte kommuner. Fylkesmannen ivaretar viktige rettsikkerhetshensyn ved å føre tilsyn med at kommunen oppfyller sine plikter etter barnevernloven. En viktig funksjon for tilsynet er å fange opp svikt. Ved å avdekke eksisterende svikt, bidrar fylkesmennenes tilsyn til bedre tjenester i kommunene.

Det er likevel viktig å understreke at det er kommunen som har ansvar for at tjenesten drives i henhold til loven og for å rette opp påpekte lovbrudd. Tilsynsmyndigheten skal følge opp inntil lovbruddet er rettet, og tilsynet skal ikke avsluttes før tilsynsmyndigheten har konkludert med at det er lagt til rette for at tjenestene fremover vil kunne ytes i samsvar med lovverket. Lovbrudd som er avdekket i et tilsyn følges opp ved dialog, og dialogen skal gjennomføres i tråd med prin-

sippene for god forvaltningsskikk. Hvis dialogen ikke fører frem skal det vurderes å treffe enkeltvedtak om pålegg om å rette forholdene.

Jeg er kjent med at den foreløpige tilsynsrapporten for Søndre- og Nordre Land kommune nå er hos kommunen for eventuelle kommentarer. Når det foreligger en endelig rapport vil Fylkesmannen gi kommunen en frist til å bringe forholdene i orden. Jeg forutsetter derfor at fylkesmannen følger opp kommunene i denne saken.

Jeg vil i denne sammenheng vise til at vi er i gang med å heve både kompetansen og kvaliteten i barnevernet. I 2017 er det bevilget 20 millioner kroner til nye kompetansetiltak. Fra i høst skal det blant annet etableres nasjonale opplæringstilbud om undersøkelses- og hjelpetiltaksarbeid. Det skal også etableres egne veiledningsteam som skal bistå kommuner med store utfordringer.

I Statens helsetilsyns oppsummering av det landsomfattende tilsynet i 2015 og 2016 fremgår det at man-

ge kommuner svikter i arbeidet med bekymringsmeldinger, blant annet har meldinger om alvorlige forhold ikke blitt undersøkt og ledelsen av arbeidet med meldinger har sviktet. Helsetilsynets oppsummering viser nok en gang behovet for å styrke lederkompetansen i barnevernet. For å styrke lederkompetanse i barnevernet ble det i 2016 satt i gang en ny barnevernlederutdanning ved NTNU/ Regionalt kunnskapssenter for barn og unge Midt-Norge. God ledelse er avgjørende for et godt barnevern. Jeg vil også vurdere om det bør stilles tydeligere krav til lederkompetansen i barnevernet. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet er derfor gitt i oppdrag å utrede behovet for formelle kompetansekrav til barnevernledere. Spørsmål om autorisasjon skal også vurderes i sammenheng med dette.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at det er kommunens øverste politiske og administrative ledelse som har det overordnede ansvaret for at barneverntjenesten drives i tråd med regelverket og at tjenestene er forsvarlige.

SPØRSMÅL NR. 786

Innlevert 6. mars 2017 av stortingsrepresentant Truls Wickholm

Besvart 13. mars 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hva er gjennomsnittlig endring i skatt per person, total endring i skatt og andel av samlet endring i skatt for de tusen personene med høyest formue, i fireårsperioden 2014-2017?»

Svar:

Statistisk sentralbyrås (SSB) har gjennomført beregninger med skattemodellen LOTTE-Skatt av skatteendringer i fireårsperioden 2014-2017. Slike flerårige analyser er mer usikre enn de ettårige analysene som benyttes til å besvare spørsmål i forbindelse budsjettet. Resultatene vil avhenge av valg av metode og forutsetninger og er mer usikre jo flere skatteendringer og år som skal analyseres.

I beregningene er skattereglene i 2013 fremført til 2017-nivå for å anslå hva skatten ville vært i 2017 med 2013-regler. Dette er gjort ved å justere alle beløpsgrensene (fradrag og innslagspunkt) som gjaldt i 2013 til 2017 med anslag for årlig lønnsvekst. Skatteberegningen med fremførte 2013-regler sammenlignes så

med en beregning hvor skattesystemet i 2017 legges til grunn. Differansen mellom disse to beregningene illustrerer dermed virkningen av vedtatte skatteendringer for 2014, 2015, 2016 og 2017. Det er i analysen tatt utgangspunkt i befolkningssammensetningen, inntekter og formue slik disse er anslått for 2017.

Beregningene inkluderer de fleste endringene i inntektsbeskatningen av personer og endringer i formuesskatten i perioden. Enkelte skatteendringer inngår ikke i analysen. Det gjelder blant annet fjerningen av arveavgiften, ordningen med utsatt betaling av formuesskatt for eiere av virksomheter, økt skjermingsrente for aksjonærer, skattlegging av lån fra selskap til personlig aksjonær og økninger i påslaget i normrenten. Endringer i selskapsskatten og avgiftene inngår ikke i analysen. Analysen tar heller ikke hensyn til at skattebelastningen kan endres som følge av tilpasninger til nye skatteregler i perioden.

Beregningene for fireårsperioden 2014-2017 gir et anslag på en samlet skattereduksjon på om lag 19,7 mrd. kroner. Av dette utgjør endringene i formuesskatten om lag 5,3 mrd. kroner.

Tabell 1 viser anslag for gjennomsnittlig endring i skatt per person og endring i skatt målt i mill. kro-

ner og som andel av samlet skatteendring for perioden 2013-2017 for de 1 000 personer med høyest beregnet nettoformue. Tabellen viser videre at de 1000 personene med høyest formue, etter regjeringens skattelettelser, fortsatt betaler over 5 mill. kroner i snitt i skatt årlig.

Beregningene som ligger til grunn for tabell 1, er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra

Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2014. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2017. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablonmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

Tabell 1 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for de 1 000 personene med høyest formue etter beregnet nettoformue¹. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Beregnet nettoformue	Skatt i 2017. Mill. kr	Gjennomsnittlig skatt i 2017. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt 2013-2017. Kroner	Endring i skatt 2013-2017. Mill.kr	Andel av samlet endring 2013-2017. Prosent
Topp 1 000 personer	5 010	5 011 000	-809 800	-810	4,1

¹Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringsseiendom. For øvrig er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

SPØRSMÅL NR. 787

Innlevert 6. mars 2017 av stortingsrepresentant Truls Wickholm

Besvart 13. mars 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvor mye av de samlede skatteuttene i fireårsperioden 2014-2017 har tilfalt de 25 pst. med høyest formue og de 20 pst. med lavest formue, målt i kroner, andel av totale kutt og gjennomsnittlig endring i skatt per person?»

Svar:

Statistisk sentralbyrås (SSB) har gjennomført beregninger med skattemodellen LOTTE-Skatt av skatteendringer i fireårsperioden 2014-2017. Slike flerårige analyser er mer usikre enn de ettårige analysene som benyttes til å besvare spørsmål i forbindelse budsjettet. Resultatene vil avhenge av valg av metode og forutset-

ninger og er mer usikre jo flere skatteendringer og år som skal analyseres.

I beregningene er skattereglene i 2013 fremført til 2017-nivå for å anslå hva skatten ville vært i 2017 med 2013-regler. Dette er gjort ved å justere alle beløpsgrensene (fradrag og innslagspunkt) som gjaldt i 2013 til 2017 med anslag for årlig lønnsvekst. Skatteberegningen med fremførte 2013-regler sammenlignes så med en beregning hvor skattesystemet i 2017 legges til grunn. Differansen mellom disse to beregningene illustrerer dermed virkningen av vedtatte skatteendringer for 2014, 2015, 2016 og 2017. Det er i analysen tatt utgangspunkt i befolkningssammensetningen, inntekter og formue slik disse er anslått for 2017.

Beregningene inkluderer de fleste endringene i inntektsbeskatningen av personer og endringer i formuesskatten i perioden. Enkelte skatteendringer inngår ikke i analysen. Det gjelder blant annet fjerningen av

arveavgiften, ordningen med utsatt betaling av formuesskatt for eiere av virksomheter, økt skjermingsrente for aksjonærer, skattlegging av lån fra selskap til personlig aksjonær og økninger i påslaget i normrenten. Endringer i selskapsskatten og avgiftene inngår ikke i analysen. Analysen tar heller ikke hensyn til at skattebelastningen kan endres som følge av tilpasninger til nye skatteregler i perioden.

Beregningene for fireårsperioden 2014-2017 gir et anslag på en samlet skattereduksjon på om lag 19,7 mrd. kroner. Av dette utgjør endringene i formuesskatten om lag 5,3 mrd. kroner.

Tabell 1 viser anslag for gjennomsnittlig endring i skatt per person og endring i skatt målt i mill. kroner og som andel av samlet skatteendring for perioden 2013-2017 for de 25 pst. mest formuende og de 20 pst. minst formuende etter beregnet nettoformue. Det fremgår av tabellen at de som betaler mye i skatt, også får større lettelse enn gruppen som i utgangspunktet betaler mindre i skatt i gjennomsnitt. Likevel er skattelettelse for de 20 pst. minst formuende av en viss størrelse, noe

som bekrefter at regjeringen har gitt skattelettelse til brede grupper av befolkningen.

Som svart i spørsmål 788 fra representanten Wickholm har mer enn halvparten av lettelsene gått til folk med ordinære inntekter og lavere inntekter. Det anslås videre at en husstand på to, hvor hver tjener rundt 500 000 kroner, i gjennomsnitt samlet vil betale rundt 8 000 kroner mindre i skatt enn i 2013.

Beregningene som ligger til grunn for tabell 1, er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2014. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2017. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablonmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

Tabell 1 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for de 25 pst. mest formuende og de 20 pst. minst formuende etter beregnet nettoformue¹. Negative tall betyr lettelse. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Beregnet nettoformue	Antall	Skatt i 2017. Mill. kr	Gjennomsnittlig skatt i 2017. Kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt 2013-2017. Kroner	Endring i skatt 2013-2017. Mill.kr	Andel av samlet endring 2013-2017. Prosent
Topp 25 pst.	1 073 800	195 990	182 500	-9 000	-9 710	49,4
Bunn 20 pst.	859 100	92 200	107 300	-3 100	-2 650	13,5

¹Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringsseiendom. For øvrig er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

SPØRSMÅL NR. 788

Innlevert 6. mars 2017 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 13. mars 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvordan fordeler samlede skatteendringer i fireårsperioden 2014-2017 seg på inntektsintervallene 0-150 000, deretter for hver 100 000 i økning opp til 1 million, deretter for hver 1 mill. i økning til 10 mill., målt som total endring i skatt, andel av samlet endring i skatt og gjennomsnittlig skatteendring per person i hvert intervall?»

Svar:

Statistisk sentralbyrås (SSB) har gjennomført beregninger med skattemodellen LOTTE-Skatt av skatteendringer i fireårsperioden 2014-2017. Slike flerårige analyser er mer usikre enn de ettårige analysene som benyttes til å besvare spørsmål i forbindelse budsjettet. Resultatene vil avhenge av valg av metode og forutset-

ninger og er mer usikre jo flere skatteendringer og år som skal analyseres.

I beregningene er skattereglene i 2013 fremført til 2017-nivå for å anslå hva skatten ville vært i 2017 med 2013-regler. Dette er gjort ved å justere alle beløpsgrensene (fradrag og innslagspunkt) som gjaldt i 2013 til 2017 med anslag for årlig lønnsvekst. Skatteberegningen med fremførte 2013-regler sammenlignes så med en beregning hvor skattesystemet i 2017 legges til grunn. Differansen mellom disse to beregningene illustrerer dermed virkningen av vedtatte skatteendringer for 2014, 2015, 2016 og 2017. Det er i analysen tatt utgangspunkt i befolkningssammensetningen, inntekter og formue slik disse er anslått for 2017.

Beregningene inkluderer de fleste endringene i inntektsbeskatningen av personer og endringer i formuesskatten i perioden. Enkelte skatteendringer inngår ikke i analysen. Det gjelder blant annet fjerningen av arveavgiften, ordningen med utsatt betaling av formuesskatt for eiere av virksomheter, økt skjermingsrente for aksjonærer, skattlegging av lån fra selskap til per-

sonlig aksjonær og økninger i påslaget i normrenten. Endringer i selskapsskatten og avgiftene inngår ikke i analysen. Analysen tar heller ikke hensyn til at skattebelastningen kan endres som følge av tilpasninger til nye skatteregler i perioden.

Beregningene for fireårsperioden 2014-2017 gir et anslag på en samlet skattereduksjon på om lag 19,7 mrd. kroner. Av dette utgjør endringene i formuesskatten om lag 5,3 mrd. kroner.

Tabell 1 viser anslag for skatt i 2017 og gjennomsnittlig endringer i skatt per person, endring i skatt målt i mill. kroner og som andel av samlet skatteendring for perioden 2013-2017 for de etterspurte inntektsintervallene. Enkelte intervaller er slått sammen på grunn av få skattytere i hvert enkeltintervall.

Tabellen nedenfor viser at mer enn halvparten av lettelsene har gått til folk med ordinære inntekter og lavere inntekter. En husstand på to, hvor hver tjener rundt 500 000 kroner, vil i gjennomsnitt betale samlet rundt 8 000 kroner mindre i skatt enn i 2013.

Tabell 1 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for alle personer 17 år og eldre etter bruttoinntekt. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Bruttoinntekt	Antall	Gjennomsnittlig skatt i 2017. Prosent	Skatt i 2017. Mill. kr	Gjennomsnittlig endring i skatt 2013-2017. Kroner	Endring i skatt 2013-2017. Mill. kr	Andel av samlet endring. Prosent
0 - 150 000 kr	574 900	3 100	1 780	-800	-440	2,2
150 000 - 250 000 kr	565 500	18 000	10 150	-2 100	-1 210	6,2
250 000 - 350 000 kr	720 100	49 900	35 900	-2 500	-1 780	9,1
350 000 - 450 000 kr	694 400	84 700	58 830	-3 400	-2 340	11,9
450 000 - 550 000 kr	594 100	117 400	69 730	-4 300	-2 570	13,1
550 000 - 650 000 kr	401 500	151 100	60 680	-6 000	-2 430	12,4
650 000 - 750 000 k.	235 100	191 700	45 050	-7 500	-1 770	9,0
750 000 - 850 000 kr	146 600	233 600	34 250	-8 500	-1 250	6,4
850 000 - 950 000 kr	96 100	275 100	26 430	-9 600	-930	4,7
950 000 - 1 mill. kr	36 600	307 600	11 260	-10 700	-390	2,0
1 mill. kr - 2 mill. kr	199 000	445 400	88 620	-14 600	-2 910	14,8
2. mill. kr - 3 mill. kr	20 200	915 000	18 450	-28 800	-580	3,0
3 mill. kr - 4 mill. kr	5 700	1 333 500	7 570	-44 800	-250	1,3
4 mill. kr - 5 mill. kr	2 000	1 716 900	3 490	-70 800	-140	0,7
5 mill. kr - 6 mill. kr	1 200	2 171 100	2 560	-111 100	-130	0,7
6 mill. kr - 7 mill. kr	800	2 451 000	1 890	-90 300	-70	0,4
7 mill. kr - 8 mill. kr	400	2 825 900	1 240	-142 300	-60	0,3
8 mill. kr - 10 mill. kr	500	3 582 100	1 710	-145 800	-70	0,4
10 mill. kr og over	800	7 957 400	6 390	-393 100	-320	1,6
I alt	4 295 400	113 100	485 980	-4 600	-19 650	100,0

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningene som ligger til grunn for tabell 1, er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOT-TE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2014. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele

befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2017. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablonmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 789

Innlevert 6. mars 2017 av stortingsrepresentant André N. Skjelstad

Besvart 13. mars 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for grunnen til at Husbankens inntektsgrenser for uføre er satt slik at uføre som mottar grunnsatts uføretrygd ikke samtidig kvalifiserer for å motta bostøtte?»

BEGRUNNELSE:

Dagens inntektsgrenser for å motta Husbankens bostøtte er i dag på et nivå som gjør at uføre som mottar uføretrygd ikke også kvalifiserer for bostøtte. Dette er tilfellet, til tross for at Husbanken har egne inntektsgrenser for unge uføre. Resultatet er at flere uføre går glipp av bostøtte som er viktig for å sikre en plass for dem på boligmarkedet.

Svar:

Bostøtten er rettet inn mot husstander med lave inntekter og høye bostøtteutgifter. Ordningen er behovsprøvd mot inntekt, slik at høyere inntekt medfører redusert bostøtte. Dette gjelder uavhengig av hvilken type inntekt man har. Inntektsgrensene i bostøtten følger av flere satser som fastsettes av Stortinget.

Uføretrygden justeres årlig med folketrygdens grunnbeløp (G) som justeres med lønnsveksten. Dermed øker uføretrygden litt år for år, og mer enn prisstigningen. Økt realinntekt gir i utgangspunktet redusert bostøtte, også for uføre.

Med unntak av unge uføre og husstander som mottar kompensasjon for uførereformen, behovsprøves uføres bostøtte på samme måte som for andre med tilsvarende inntekt fra andre trygdeytelser eller arbeid. Dersom alle uføre skulle få høyere bostøtte enn andre,

vil vi risikere at det lønner seg å forbli på uføretrygd i stedet for i arbeid eller annen aktivitet.

Helt siden omleggingen av bostøtten i 2009 har justeringen av satsene i bostøtteordningen vært utilstrekkelig til å holde følge med veksten i priser og bostøtteutgifter. Regjeringen har fra 2017 innført et nytt system for prisjustering av bostøtten. Nå vil beregningen av bostøtte bli justert årlig i takt med veksten i konsumprisindeksen og veksten i bostøtteutgiftene. Dette vil gjøre at realverdien av bostøtten opprettholdes over tid. Økt realinntekt vil fortsatt medføre redusert bostøtte.

Bostøtten når ut til svært mange husstander som er vanskeligstilte på boligmarkedet. Uføre utgjør fortsatt om lag 20 % av disse. Regjeringen har de siste årene gjort en rekke forbedringer i bostøtten som vil komme alle til gode, også uføre. Vi har i tillegg til bedre system for prisregulering, styrket bostøtten for barnefamilier og sørget for at også beboere i bofellesskap kan få bostøtte.

SPØRSMÅL NR. 790**Innlevert 7. mars 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 15. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Er Justisdepartementet kjent med bekymringsmeldinger fra fagforening og ansatte ved Ringerike fengsel vedrørende for lav bemanning og uro rundt sikkerheten før fengselsdrapet lørdag 25. februar?»

Svar:

Kriminalomsorgen registrerer avvik, bl.a. vold og trusler, i etatens internkontrollsystem (KIKS). Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) henter statistikk fra dette systemet som innrapporteres til departementet i resultatrapporteringene. Departementet følger gjennom styringsdialogen med KDI, utviklingen i vold og trusler. I disse møtene informeres det om utviklingen i kriminalomsorgen men også om situasjonen ved enkelte fengsler. Ringerike fengsel har blitt omtalt. Departementet har også mottatt kopi av brev fra Norsk fengsels- og friomsorgsforbund til KDI med bekymringsmeldinger vedrørende situasjonen i kriminalomsorgen, bl.a. brev med egne rapporteringer fra Oslo, Bergen, Ullersmo og Trondheim fengsler. Disse brevene følges opp av

KDI som er ansvarlig for den løpende styringen av kriminalomsorgen gjennom fem regioner. Departementet blir orientert om oppfølgingen av KDI. Jeg er fornøyd med at temaet vold- og trusler er satt høyt på dagsorden i Kriminalomsorgens sentrale arbeidsmiljøutvalg der ledelse, tjenestemannsorganisasjonene og vernetjenesten, er representert. Det er viktig at ledelse, tillitsvalgte og verneombud samarbeider tett om analyse av statistikken og tiltak for å redusere volds- og trusselhendelser.

Vold og trusler var også tema i et møte jeg hadde med fagorganisasjonene og sentralt hovedverneombud i kriminalomsorgen, i midten av februar. Jeg kommer til å invitere til et nytt møte før sommeren der temaet også vil stå på dagsorden.

Departementet har innhentet statistikk over årsverksutviklingen i kriminalomsorgen. I etterkant av drapet i Ringerike fengsel har departementet fått opplyst fra KDI at antall årsverk i Ringerike fengsel har vært uendret fra 2009 til i dag. Det var én færre ansatt på Ringerike fengsel den dagen hendelsen skjedde, men bemanningen på den aktuelle avdelingen var som vanlig på en lørdag.

SPØRSMÅL NR. 791**Innlevert 7. mars 2017 av stortingsrepresentant Rasmus Hansson****Besvart 13. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Miljødirektoratet anmeldte i 2014 Statoils utslipp av over 3 400 tonn svært forurensende og vanskelig nedbrytbare kjemikalier på Njord-feltet, og politiet siktet Statoil. Det har ikke blitt fulgt opp av politiet og saken er henlagt på grunn av foreldelse.

Kan justisministeren forklare hva som har skjedd i denne saken, om det er et enkeltstående eksempel på at alvorlig miljøkriminalitet ikke følges opp av politiet, og hva han vil gjøre for å sikre at slikt ikke skjer i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

Teknisk Ukeblad har avdekket at siktelsen av Statoils utslipp av over 3400 tonn kjemikalier på Njord-feltet, ikke har blitt fulgt opp av politiet. Saken er henlagt på grunn av foreldelse. Årsaken til foreldelsen er at politiet ikke sendte siktelsen mot Statoil rekommandert, men med vanlig post. Deretter glemte de å følge opp saken da de ikke hørte noe mer fra oljeselskapet. Statoil hevder de aldri har fått siktelsen politiet mener de har sendt.

Statoil forurenset havet med 3400 tonn kjemikalier på Njord over en periode på sju år. På havbunnen had-

de kjemikaliene dannet digre kratre. Det største hadde en radius på 40 meter og en høyde på 2,5 meter.

Blant kjemikaliene var det både svarte og røde kjemikalier. Dette betyr at de er svært forurensende og vanskelig nedbrytbare.

Utslippene ble oppdaget da Statens forurensnings-tilsyn (Miljødirektoratet i dag) i perioden mellom 1997 og 2009, ble informert om problemer med lekkasje fra flere injeksjonsbrønner på sokkelen. Miljødirektoratet så svært alvorlig på saken, både på grunn av størrelsen på utslippet, men også fordi det tok så lang tid før Statoil rapporterte om saken. I 2014 anmeldte Miljødirektoratet saken.

Svar:

Alvorlig kriminalitet som forurensing som rammer det ytre miljø, er blant de kriminalitetsformene som er prioritert gjennom riksadvokatens mål- og prioriteringsskriv for straffesaksbehandlingen i politiet. Det er viktig at slike saker følges opp på en kvalitativ god måte og med god fremdrift. Politiet må ha rutiner som sikrer dette.

Behandlingen av enkeltsaker på straffesaksfeltet hører under påtalemyndigheten som ledes av riksadvokaten. Påtalemyndigheten er i sin behandling av enkeltsaker uavhengig og kan ikke instrueres av meg som statsråd. Det rapporteres heller ikke til justis- og beredskapsministeren om enkeltsaker eller behandlingen av disse.

I forbindelse med dette spørsmålet er jeg fra riksadvokaten blitt gjort kjent med redegjørelsen som har vært innhentet fra Møre og Romsdal politidistrikt. Hovedinnholdet i denne redegjørelsen er følgende:

Forholdet ble anmeldt første gang 08.10.2013 og registrert hos politiet 11.11.2013.

Politiet var usikker på om forholdet var foreldet, og det ble besluttet å utrede dette spørsmålet før en iverksatte etterforskning.

Den 23.01.2014 fikk Møre og Romsdal politidistrikt tilgang til en sak fra Rogaland politidistrikt som gjaldt utslipp/forurensning fra brønn på Veslefrikk-feltet.

Politiet var i kontakt med Miljødirektoratet om blant annet vurdering av spørsmålet om foreldelse. Det ble besluttet å avvente igangsetting av etterforskning inntil deres anmeldelse forelå.

Det var tvil om hvor lang foreldelsesfrist som skulle legges til grunn, og etterforsker ble bedt om avvente etterforskning inntil dette var avklart. Saken lå deretter i noe tid.

I perioden mars-juni 2015 var det kontakt en rekke ganger med statsadvokaten per e-post og telefon.

Siktelsen mot Statoil ble ikke tatt ut før september 2015. På grunn av en misforståelse i politiet, ble siktelsen ikke sendt rekommandert til Statoil som forutsatt. Dette ble ikke oppdaget av politiet før juni 2016. I og med at politiet ikke kunne dokumentere at siktelsen var mottatt av Statoil, måtte saken henlegges som foreldet.

Når det gjelder spørsmålet om hvorvidt dette var et enkeltstående tilfelle, har Riksadvokatembetet opplyst at det etter deres vurdering synes å være en uheldig enkeltepisode. Riksadvokaten har ikke tidligere blitt gjort kjent med at tilsvarende feil skal ha skjedd i andre saker.

Problemstillingen vil bli fulgt opp av påtalemyndigheten på møter med politiet i løpet av 2017. Dette vil etter min vurdering være en adekvat oppfølging.

SPØRSMÅL NR. 792

Innlevert 7. mars 2017 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 17. mars 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva vil kostnadene være, og hvordan vil en nasjonal minsteressursnorm med maksimalt 15 elever pr. lærer på 1.-4.trinn og maksimalt 20 elever pr. lærer på 5.-10.trinn i ordinær undervisning (gruppestørrelse 2), på henholdsvis skole- og kommunenivå, slå ut med hensyn til antall ekstra lærerårsverk som utløses og hvor mange skoler og kommuner som blir omfattet?»

BEGRUNNELSE:

En ressursnorm for lærertetthet er behandlet av Stortinget flere ganger i denne perioden, sist på bakgrunn av representantforslag fra SV og Krf 23. februar 2017. SV har ved flere anledninger bedt Finansdepartementet og Kunnskapsdepartementet om å beregne kostnadene og gjøre greie for hvordan en norm for lærertetthet med maksimalt 15 elever pr. lærer på 1.-4.trinn og

maksimalt 20 elever pr. lærer på 5.-10.trinn i ordinær undervisning (gruppestørrelse 2), på henholdsvis skole- og kommunenivå, vil slå ut med hensyn til hvor mange lærerårsverk som utløses og hvor mange skoler og kommuner som omfattes. Med begrunnelse i tidsfristen gitt for besvarelsen, har departementene så langt ikke gitt oss denne informasjonen. Dersom Kunnskapsdepartementet har behov for utvidet frist for å ferdigstille svaret, er representanten innforstått med dette, dog innenfor rimelighetens grenser.

Svar:

Beregninger basert på tall fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) for skoleåret 2016-17, viser at en nasjonal lærertetthetsnorm for gruppestørrelse 2 på skolenivå, med maksimalt 15 elever på 1.-4. trinn og 20 elever på 5.-10. trinn, gir behov for til sammen 2 802 lærerårsverk, fordelt på 1 299 skoler (på 293 av disse skolene er behovet mindre enn et halvt årsverk). Fordelt på hovedtrinnene er behovet på 1 970 årsverk på 1.-4. trinn, 328 årsverk på 5.-7. trinn og 504 årsverk på 8.-10. trinn. Med en årsverkskostnad på om lag 722 000 kroner, vil kostnaden totalt være om lag 2 mrd. kroner i 2017-priser. Beregningene er gjort separat for 1.-4. trinn, 5.-7. trinn og 8.-10. trinn, det vil si at det ikke tas hensyn til at årsverk kan flyttes mellom hovedtrinn på skolene. Tallene omfatter både offentlige og private skoler.

For en nasjonal lærertetthetsnorm for gruppestørrelse 2 på kommunenivå, med maksimalt 15 elever på 1.-4. trinn og 20 elever på 5.-10. trinn, vil behovet være på 1 775 lærerårsverk fordelt på 146 kommuner. Fordelt på hovedtrinnene er behovet på 1 583 årsverk på 1.-4. trinn, 29 årsverk på 5.-7. trinn og 163 årsverk på 8.-10. trinn. Med en årsverkskostnad på om lag 722 000 kroner, vil kostnaden være om lag 1,3 mrd. kroner i 2017-priser. Beregningene er gjort separat for 1.-4. trinn, 5.-7. trinn og 8.-10. trinn. Tallene omfatter både offentlige og private skoler.

Jeg vil påpeke at beregningene og tallene som fremkommer i dette svaret må betraktes som anslag.

Jeg viser til at regjeringen og samarbeidspartiene de siste tre årene har bevilget betydelige midler til økt lærerinnsats på 1.-4. trinn. I 2017 er bevilgningen totalt på om lag 1,3 mrd. kroner. Disse midlene fordeles etter grunnskolenøkkelen i inntektssystemet til kommunene (med unntak av midler som går til forskningsprosjektet LÆREEFFEKT). I forliket om 2017-budsjettet ble bevilgningen til økt lærerinnsats på 1.-4. trinn økt med 460 mill. kroner. Ettersom beregningene over er basert på GSI-tall for høsten 2016, vil økningen i bevilgningen i 2017 kunne føre til at behovet og kostnadene ved en norm blir lavere.

Videre vil jeg påpeke at beregningene tar utgangspunkt i tall for skoleåret 2016-17, som er det siste skoleåret av den fireårige forsøksordningen med tilskudd til økt lærertetthet på ungdomstrinnet.

SPØRSMÅL NR. 793

Innlevert 8. mars 2017 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 13. mars 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Vardeteateret er et arbeidsretta tiltak for innsatte. Teaterfag, scene-kunst og sosialfaglig arbeid er verktøyet for å skape vendepunkt. 9 av 10 deltakere har gått til skole, arbeid eller har fått sitt forhold med Nav avklart, oppgir Vardeteateret. Teateret har søkt Nav om tiltaksplasser, sammen med arbeidsmarkedsbedriften Spir. Nav har avslått.

Hva er årsaken til at ikke Nav gir øremerkede tiltaksplasser til Vardeteateret/Spir og vil ministeren ta initiativ til at dette vurderes på nytt?»

BEGRUNNELSE:

Å rehabilitere innsatte er ofte en langvarig og komplisert oppgave. Ikke alle passer inn i tradisjonelle tiltak og opplegg. Mange innsatte får sitt vendepunkt til et liv uten kriminalitet gjennom tradisjonelle tiltak som skole og arbeidstrening, andre trenger noe annet for å komme dit at man ønsker å slutte med kriminaliteten, noe som er ett av hovedformålene med straffen. Vardeteateret er et tiltak med gode resultater og de ønsker å bidra. Det er snakk om å sørge for at Vardeteateret kan få øremerkede arbeidsforberedende tiltaksplasser, i et samarbeid med Spir.

Svar:

Arbeids- og sosialdepartementet har innhentet opplysninger fra Arbeids- og velferdsdirektoratet om saken. Arbeids- og velferdsdirektoratet kan fortelle at NAV Oslo har dialog med arbeidsmarkedsbedriften Spir, som er en av Oslos største tiltaksarrangører, og er åpne for å se på gode forslag.

Spir rettet en søknad til Arbeids- og velferdsdirektoratet i desember 2015. Tildeling av plasser til tiltaksarrangører er et ansvar som er delegert til fylkesledet i Arbeids- og velferdsetaten. Bedriften ble derfor henvist til NAV Oslo samt at det ble gitt informasjon om direktoratets forsøksmidler (FARVE). Det er ikke kommet en formell søknad til NAV Oslo om øremerkede midler knyttet til Vardeteateret. NAV Oslos tilbakemelding våren 2016 var at en søknad fra Spir bur-

de utstå inntil forskrift og kravspesifikasjoner for det nye tiltaket arbeidsforberedende trening (AFT) var på plass. NAV Oslo oppfattet at Spir hadde forståelse for dette.

Forskriften for AFT-tiltaket ble iverksatt 1. oktober 2016, og Arbeids- og velferdsetaten er nå i gang med godkjenning av leverandører for tiltaket. NAV Oslo bekrefter at alle tiltaksarrangører i Oslo, inkludert Spir, er informert om nytt regelverk for AFT. Bedriftene er nå i en godkjenningsprosess med NAV Oslo.

Generelt vil jeg påpeke at det er Arbeids- og velferdsetatens lokal- og fylkeskontorer som har best oversikt over de lokale forhold, de ulike tiltaksarrangørenes tilbud og brukernes behov. Tiltaksmidlene er fordelt i tråd med dette. Det er opp til etaten å velge de tiltakstyper og tiltaksarrangører som er mest hensiktsmessige.

SPØRSMÅL NR. 794

Innlevert 8. mars 2017 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 15. mars 2017 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Jeg viser til tidligere spørsmål til utenriksministeren der lovligheten ved ulike former for kommunalt bestemte boikottvedtak rettet mot Israel ble tatt opp av undertegnede. Utenriksministeren viste til at man ville foreta en vurdering av lovligheten av den type vedtak. Siden den gang har Tromsø vedtatt et boikottvedtak rettet mot Israel og spørsmålet har vært tema i flere kommunestyrer.

Når vil utenriksministeren konkludere hvorvidt slike boikottvedtak på kommunalt nivå er lovlige eller ikke?»

Tromsø kommunestyre er i tråd med Norges internasjonale forpliktelser. Spørsmålet er fortsatt til vurdering.

Svar:

Regjeringen mener at boikott ikke vil bidra til å løse konflikten mellom israelerne og palestinerne. Boikott skaper avstand, og regjeringen tror at dialog og samarbeid er nødvendig for å løse konflikten.

Norge har nære, langvarige og vennskapelige forbindelser med både israelerne og palestinerne, og ønsker et bredt politisk, kulturelt og økonomisk samarbeid med begge parter.

Utenriksdepartementet har ennå ikke konkludert hvorvidt vedtakene i Trondheim kommunes bystyre og

SPØRSMÅL NR. 795**Innlevert 8. mars 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 16. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Ernæring er et viktig satsingsområde. Det hersker stor frustrasjon blant kandidater med bachelor og ikke-klinisk masterutdanning i ernæring om hva de kan jobbe med. Kostbehandling på sykehus har vært regulert siden 1999 da kliniske ernæringsfysiologer fikk autorisasjon, mens kostbehandling utenfor sykehus ikke er regulert. I flere år er det etterlyst en avklaring fra myndighetene om rolleavklaring.

Når vil ministeren sørge for å klargjøre hvilke arbeidsoppgaver ikke-kliniske ernæringskandidater kan utføre?»

BEGRUNNELSE:

Det finnes i dag ingen retningslinjer utover det studietilbyderne selv legger til grunn i måloppnåelse og innhold i studiene. Det er flere utdanningstilbud og mange har utdannet seg enten til bachelor eller master i ikke-klinisk ernæring. De fikk jobber utenom sykehus inntil KEFF (Kliniske Ernæringsfysiologer tilknytter Forskerforbundet) startet utsending av brev til ikke-klinikere og virksomheter. I brevet ble mange av de oppgavene som ikke-klinikere var blitt forespeilet å utøve av høyskoler/universitet, betraktet som "illegalt arbeid" av KEFF. De to andre foreningene som organiserer ikke-klinikere: Norsk Forening for Ernæringsfysiologi (NFE) og Norsk Ernæringsfaglig Forening (NEFF) har i to år bedt myndighetene: HOD, KD, NOKUT og Hdir om å avklare hvilke arbeidsoppgaver ikke-klinikere kan utføre og få en hensiktsmessig rolleavklaring.

Mange har utdannet seg, er under utdanning og opplever nå at de blir utestengt fra arbeidsmarkedet og opplever at de er en uutnyttet ressurs i dagens helsetjeneste.

Her må nok en gang helseministeren og kunnskapsministeren samhandle slik at kompetanse blir brukt og at vi ikke lurer folk til å ta en utdanning som de i dag ikke får brukt.

Svar:

Ernæring og kompetanse om dette er et prioritert område for regjeringen. I den nye handlingsplanen for kosthold settes det konkrete og ambisiøse mål for et sunnere og mer bærekraftig kosthold. Tiltakene i handlingsplanen skal bidra til et sunt kosthold og måltids-

glede for å fremme helse og forebygge kostholdsrelaterte sykdommer. Ernæring og mat vil og være et av satsningsområdene i regjeringens arbeid med en ny reform for eldre. For å få til endringer i kostholdet, er det nødvendig med innsats på tvers av sektorene og samarbeid mellom offentlig, privat og frivillig sektor. Handlingsplanen vil også styrke ernæringsarbeidet både i kommunene og i sykehusene.

En bachelor i ernæring gir ikke grunnlag for å søke autorisasjon som helsepersonell. Det er heller ikke fastsatt felles studieplaner med felles læringsutbytt for utdanningene som fører fram til graden bachelor i ernæring. Uten dette blir det utfordrende og på generelt grunnlag skulle peke ut områder som utdanningen automatisk kvalifiserer til.

Noen bachelorutdanninger retter seg i hovedsak inn mot helse- og omsorgstjenesten, mens andre har et faginnhold som gjør at utdanningen i hovedsak gir kunnskap om generell kostholdsveiledning, idrett og trening eller matproduksjon. Som for de fleste utdanninger er det opp til arbeidsgivere å vurdere kandidaters utdanning og relevant arbeidserfaring i forhold til kompetansebehovene de har, sammen med at kandidater kan synliggjøre egen kompetanse for arbeidsgivere.

Kompetanse om ernæring er viktig for å nå de fastsatte målsetningene. Regjeringen har lagt fram en egen plan for rekruttering, kompetanse og fagutvikling i de kommunale helse- og omsorgstjenestene, Kompetanseløft 2020. Formålet med denne planen er å bidra til en faglig sterk tjeneste og at den kommunale helse- og omsorgstjeneste har tilstrekkelig kompetanse. Kompetanseheving og annen organisering av tjenesten kan bidra til bedre utnyttelse av tilgjengelig kompetanse, bedre koordinering og økt tverrfaglighet i tjenesten. Dette gjelder også med hensyn til kompetanse om mat, måltider og ernæring.

SPØRSMÅL NR. 796**Innlevert 8. mars 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 17. mars 2017 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Fylkesmannen i Oppland har funnet lovbrudd i 9 av 10 av 253 barnevernssakene i Nordre og Søndre Land. Etter tilsvarende tilsyn i 2011 ble det fabrikkert saksmapper for å pynte på dokumentasjonen, og ansatte ble instruert i hva de skulle si i oppfølging av tilsynet. Det er profesjonskulturen og holdningene som svikter når så mange saker behandles i strid med loven.

Hvilke grep vil ministeren ta for at barns rettsikkerhet blir ivare tatt, og at barn under barnevern i hele landet blir forsvarlig fulgt opp i samsvar med loven?»

BEGRUNNELSE:

Fylkesmannen i Oppland skriver at tilsynet viser at tjenesten svikter på alle områder, fra kommunens arbeid med meldinger, undersøkelser, hjelpetiltak og oppfølging av barn i fosterhjem.

I 2011 fant Fylkesmannen lovbrudd og svikt i begge kommunenes barneverntjenester. I Nordre Land ble tilsynet avsluttet i 2012 etter at avvikene var fulgt opp. Gjennom tilsynet i 2016 kom det frem at barnevernansatte i oppfølging av avvik i 66 saker, fabrikkerte saksmapper, og på den måten pyntet på dokumentasjonen. De ansatte ble fortalt og instruert i hva de skulle si når tilsynet ble fulgt opp.

Fylkesmannen vurderer politianmeldelse og følger opp tilsynet og vet at statsråden ikke kan gå inn i saker som er under oppfølging, men lovbrudd skjer i hele landet i en tjeneste som er så avhengig av sterk integritet og høy faglig kompetanse for å ivareta barn og foresatte på en god måte.

Når lovbrudd er så omfattende så handler det om holdninger og kultur, da hjelper det lite å ansette flere som inkluderes i den samme kulturen.

Det er tydelig behov for større åpenhet, sterkere offentlig engasjement for å støtte opp under en barneverntjeneste som klarer å håndtere den utfordrende jobben på en god måte. I dag er det for store variasjoner i kvaliteten på tjenesten. Det rammer først og fremst barn og deres pårørende, men også ansatte.

Svar:

Jeg vil først si at det er svært bekymringsfullt at det forekommer så omfattende lovbrudd i barneverntjenesten. Det er likevel godt å se at vi har et tilsyn som avdekker disse lovbruddene.

Fylkesmannen ivaretar viktige rettssikkerhetshensyn ved å føre tilsyn med at kommunen oppfyller sine plikter etter barnevernloven. En viktig funksjon for tilsynet er å fange opp svikt. Ved å avdekke eksisterende svikt, bidrar fylkesmennenes tilsyn til bedre tjenester i kommunene. Tilsynsmyndigheten skal følge opp inntil lovbruddet er rettet, og tilsynet skal ikke avsluttes før tilsynsmyndigheten har konkludert med at det er lagt til rette for at tjenestene fremover vil kunne ytes i samsvar med lovverket.

Det er likevel viktig å understreke at det er kommunen som har ansvar for at tjenesten drives i henhold til loven og for å rette opp påpekte lovbrudd. Barn som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling skal få nødvendig hjelp og omsorg til rett tid.

Jeg har iverksatt flere grep for å styrke kvaliteten og heve kompetansen i barnevernet.

I 2017 er det bevilget 20 millioner kroner til nye kompetansetiltak. Fra i høst skal det blant annet etableres nasjonale opplæringstilbud om undersøkelses- og hjelpetiltaksarbeid. Det skal også etableres egne veiledningsteam som skal bistå kommuner med store utfordringer.

Kompetansesatsingen er en del av den kommende barnevernsreformen. Reformen inneholder også forslag til endringer i ansvarsdelingen mellom stat og kommune på barnevernsområdet. Endringer i barnevernet skal særlig styrke kommunenes muligheter og insentiver til å prioritere forebyggende arbeid og tverrfaglig samarbeid, slik at flere utsatte barn får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt. Proposisjonen om barnevernsreformen skal legges frem for Stortinget om kort tid.

Jeg vil også vise til at Statens Helsetilsyn har fått i oppdrag å gjennomgå minimum 100 enkeltsaker om akutt plassering og omsorgsovertakelse. Bakgrunnen for oppdraget er at vi ønsker å få så god kunnskap som mulig om håndteringen av barnevernssaker, både om hva som svikter og hva som fungerer. Det er behov for mer kunnskap om kompleksiteten og dilemmaene i barnevernets arbeid og kvaliteten på det faglige arbeidet barnevernet utfører som grunnlag for sine beslutninger.

I Statens helsetilsyns oppsummering av det landsomfattende tilsynet i 2015 og 2016 fremgår det at mange kommuner svikter i arbeidet med bekymringsmeldinger. Blant annet har meldinger om alvorlige forhold ikke blitt undersøkt og ledelsen av arbeidet med meldinger har sviktet. Helsetilsynets oppsummering viser nok en gang behovet for å styrke lederkompetansen i barnevernet. For å styrke lederkompetanse i barnever-

net ble det i 2016 satt i gang en ny barnevernlederutdanning ved NTNU/ Regionalt kunnskapssenter for barn og unge Midt-Norge. God ledelse er avgjørende for et godt barnevern. Jeg vil også vurdere om det bør stilles tydeligere krav til lederkompetansen i barnevernet. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet er derfor gitt i oppdrag å utrede behovet for formelle kompetansekrav til barnevernledere. Spørsmål om autorisasjon skal også vurderes i sammenheng med dette.

NOU 2016:16 Ny barnevernslov – sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse ble overlevert 29. september 2016. Utvalget foreslår å lovfeste i barnevernloven at kommunen har ansvar for generelt forebyggende arbeid og at kommunen har en plikt til å sørge for at kommunens tjenestetilbud rettet mot alle barn og familier er samordnet. Utvalget foreslår også å

lovfeste at kommunestyret skal vedta en plan for kommunens forebyggende arbeid rettet mot alle barn og unge. Planen skal beskrive ansvar, organisering, ledelse og samarbeid med de ulike etatene. Utvalget foreslår videre at kommunen skal ha en plikt til å samordne det kommunale tjenestetilbudet rettet mot et bestemt barn, når det er nødvendig. Denne samordningsplikten skal etter utvalgets forslag inntre når det er uenighet mellom tjenestene om hvordan et helhetlig tilbud om hjelp til et barn skal ytes. NOUen ble sendt på offentlig høring med høringsfrist 30. januar 2017. Mitt departement arbeider med å følge opp NOUen.

Avslutningsvis vil jeg påpeke at det er kommunens øverste politiske og administrative ledelse som har det overordnede ansvaret for at barneverntjenesten drives i tråd med regelverket og at tjenestene er forsvarlige.

SPØRSMÅL NR. 797

Innlevert 8. mars 2017 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 16. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Hva er begrunnelsen for at regjeringen fjernet måltallene for konfliktrådene og hva er justisministerens mening om resultatene det kan se ut til å ha gitt?»

BEGRUNNELSE:

Konfliktrådene gjør en viktig og god jobb over hele landet. De sparer samfunnet for store kostnader og hjelper mange enkeltpersoner både ut av kriminalitet og mobbing. I følge Konfliktrådet i Telemark så har man nå dessverre en nedgang i bruken av Konfliktråd i Sør Øst. Dette til tross for at Konfliktrådets metoder er svært suksessfulle og at 95 % av avtalene som blir meglet frem blir overholdt. Det blir vist til at man tidligere hadde klare måltall for konfliktrådene og at bortfallet av disse kan være en av grunnene til at konfliktrådene ikke benyttes i like stor grad lenger.

Svar:

Det er fra Justis- og beredskapsdepartementet ikke satt særskilt måltall på konfliktrådssaker. Det gjelder både overfor Sekretariatet for konfliktrådene (antall saker)

og overfor Politidirektoratet (antall saker overført til konfliktråd).

Bakgrunnen for at det ikke er satt måltall overfor Sekretariatet for konfliktrådene er at konfliktrådene i begrenset grad kan påvirke saksinngangen. Antall saker inn påvirkes blant annet av den generelle kriminalitetsutviklingen og ikke minst av sammen-setningen av kriminaliteten.

På samme måte har det blitt vurdert som utfordrende å stille krav om måltall som peker i retning av økt bruk av overføring til konfliktråd overfor politiet, samtidig som kriminaliteten totalt sett går ned. Dette gjelder i særlig grad barne- og ungdoms-kriminaliteten, som har vist en sterk nedadgående tendens i de senere årene. Saker med barn og unge har vært blant de sakene som i særlig grad har vært vurdert som egnet for overføring. Den totale nedgangen i kriminaliteten vil dermed bidra til å forklare en nedgang i antall overførte saker.

Det har i tillegg i de siste årgangene blitt prioritert å gi styringsparameter på bruk av de nye strafferettslige reaksjonene ungdomsstraff og ungdomsoppfølging, som trådte i kraft 1. juli 2014. Konfliktrådene har ansvaret for gjennomføringen av disse nye reaksjonene. Her er det gjennom tildelingsbrev gitt føringer og styringsparameter både til Sekretariatet for konfliktrådene og overfor Politidirektoratet. Dette er reaksjoner som

har gjenopprettende prosess som en vesentlig bestanddel.

Som jeg tidligere har vært inne på, går den totale kriminaliteten ned og i særlig grad barne- og ungdomskriminaliteten. Dette er en utvikling som påvirkes av

en lang rekke faktorer og som i liten grad kan styres ved bruken av måltall. Jeg kan derfor ikke se at det skal være noen direkte sammenheng mellom at man ikke har fastsatt måltall på feltet og nedgangen i antallet saker som er overført til konfliktrådene.

SPØRSMÅL NR. 798

Innlevert 8. mars 2017 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 15. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Honoraret for meklere i konfliktråd er i dag på 195 kr. per time og har ikke vært regulert siden 2011.

Hva er begrunnelsen for at man ikke har økt meklerhonoraret?»

BEGRUNNELSE:

Konfliktrådene har hundrevis av meglere landet rundt som gjør en viktig og god samfunnsinnsats gjennom å ta på seg en slik jobb. Konfliktrådenes resultater etter å ha meklet i mobbesaker, voldssaker, alt i fra smått til stort er svært gode. Lekfolkene som kurses og stiller seg til disposisjon for Konfliktrådene tar på seg en viktig oppgave for samfunnet som forebygger gjentatt ungdomskriminalitet eller mobbing som to eksempler.

Honoraret for meklere er i dag på 195 kr. per time og har vært det samme siden 2011. Til forskjell får meklere i sammenlignbare oppdrag i for eksempel Familieråd, gis det 400 kr. per time. Jeg er bekymret for at dette lave honoraret vil kunne føre til at man vil få problemer med å rekruttere mange nok meklere til konfliktrådene.

Svar:

Konfliktrådet og meklere over hele landet gjør en svært god jobb og løser konflikter mellom mennesker både i sivile saker og straffesaker. Dette bekreftes av brukerundersøkelser som viser at partene er fornøyd med den jobben meklerne gjør og den behandlingen saken deres får i konfliktrådet.

Å være mekler er et frivillig verv som mange har i tillegg til en jobb, studier eller en pensjonisttilværelse. Det er ikke ment at meklervervet skal være hovedinntektskilden. Hensikten med meklerfunksjonen er først

og fremst lekmannsbidraget i et svært samfunnsnyttig arbeid. De fleste steder er det ikke vanskelig å få kompetente og motiverte personer til å stille som meklere. Der det eventuelt er rekrutteringsproblemer, så er dette mer forbigående. Vi vet at det kan være utfordrende å rekruttere meklere på mindre steder der alle kjenner alle og forholdene blir for små. Sekretariatet for konfliktrådene opplyser at man i slike tilfeller benytter meklere fra nabodistriktet for å unngå at det går ut over saksavviklingen i de aktuelle konfliktrådene. Det ser derfor ikke ut til at nivået på honoraret hindrer rekruttering.

Justis- og beredskapsdepartementet er i tett dialog med Sekretariatet for konfliktrådet og andre som følger utviklingen både når det gjelder saksbehandlingstid og behovet for nye meklere.

SPØRSMÅL NR. 799**Innlevert 8. mars 2017 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen****Besvart 16. mars 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Jeg viser til spm. 735, 786 og 787 fra Truls Wickholm og spm. 788 fra undertegnende, og ber om en oversikt over hvordan regjeringens skattekutt fordeler seg i tråd med disse spørsmålene mellom kvinner og menn?»

Svar:

De etterspurte beregningene viser at skatteendringene i perioden er nokså jevnt fordelt mellom menn og kvinner. Menn har fått om lag 58 pst. av samlet lettelse, mens kvinner har fått om lag 42 pst.

Statistisk sentralbyrås (SSB) har gjennomført beregninger med skattemodellen LOTTE-Skatt av skatteendringer i fireårsperioden 2014-2017. Slike flerårige analyser er mer usikre enn de ettårige analysene som benyttes til å besvare spørsmål i forbindelse budsjettet. Resultatene vil avhenge av valg av metode og forutsetninger og er mer usikre jo flere skatteendringer og år som skal analyseres.

I beregningene er skattereglene i 2013 fremført til 2017-nivå for å anslå hva skatten ville vært i 2017 med 2013-regler. Dette er gjort ved å justere alle beløpsgrensene (fradrag og innslagspunkt) som gjaldt i 2013 til 2017 med anslag for årlig lønnsvekst. Skatteberegningen med fremførte 2013-regler sammenlignes så med en beregning hvor skattesystemet i 2017 legges til grunn. Differansen mellom disse to beregningene illustrerer dermed virkningen av vedtatte skatteendringer for 2014, 2015, 2016 og 2017. Det er i analysen tatt utgangspunkt i befolkningssammensetningen, inntekter og formue slik disse er anslått for 2017.

Beregningene inkluderer de fleste endringene i inntektsbeskatningen av personer og endringer i formuesskatten i perioden. Enkelte skatteendringer inngår ikke i analysen. Det gjelder blant annet fjerningen av arveavgiften, ordningen med utsatt betaling av formuesskatt for eiere av virksomheter, økt skjermingsrente for aksjonærer, skattlegging av lån fra selskap til per-

sonlig aksjonær og økninger i påslaget i normrenten. Endringer i selskapsskatten og avgiftene inngår ikke i analysen. Analysen tar heller ikke hensyn til at skattebelastningen kan endres som følge av tilpasninger til nye skatteregler i perioden.

Beregningene for fireårsperioden 2014-2017 gir et anslag på en samlet skattereduksjon på om lag 19,7 mrd. kroner. Av dette utgjør endringene i formuesskatten om lag 5,3 mrd. kroner.

Tabellene 1 - 3 nedenfor viser anslag for skatt i 2017 og endringer i skatt i kronebeløp og som andel av samlet skatteendring for perioden 2013-2017 for hhv. alle, menn og kvinner etter formuesintervaller for beregnet nettoformue.

Tabellene 4 - 6 viser anslag for skatt i 2017 og endringer i skatt for perioden 2013-2017 for hhv. alle, menn og kvinner etter topp- og bunngupperinger for beregnet nettoformue. Tabell 4 viser fordeling for alle skattytere, mens tabell 5 og 6 viser den samme fordelingen for hhv. kvinner og menn som inngår i topp- og bunngupperingene etter beregnet nettoformue for alle skattytere.

Tabell 7-9 viser anslag for skatt i 2017, endring i skatt for perioden 2013-2017 for de etterspurte inntektintervallene for henholdsvis alle, menn og kvinner.

SSB har slått sammen enkelte intervaller på grunn av at det er få skattytere i hvert enkeltintervall. Det gjelder grupperinger med mindre enn 400 personer (500 personer for høyeste intervall). Årsaken er at tallene blir mer usikre for så små grupper, og at usikkerheten blir spesielt stor fordi det er store forskjeller i de høyeste inntektene. Dessuten er det lagt vekt på at personene ikke skal kunne identifiseres. Gruppen som består av de 1 000 personene med høyest beregnet nettoformue, er dermed ikke fordelt på kjønn fordi det blir for få personer i en av gruppene. Den delen av spørsmålet som relaterer seg til svar på spørsmål 786 fra Stortingsrepresentant Truls Wickholm, er derfor ikke besvart.

Tabell 1 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for alle personer som er 17 år eller eldre etter beregnet nettoformue¹. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Beregnet nettoformue ¹ 2017	Antall personer 2017	Skatt i 2017. Mill. kr.	Gjennom-snittlig skatt i 2017	Endring i skatt 2013-2017. Mill.kr.	Andel av samlet endring 2013-2017. Prosent
Negativ formue	1 007 800	100 030	99 200	-3 000	15,3
0-1 mill. kr	1 501 200	108 370	72 200	-4 010	20,4
1 mill. kr - 5 mill. kr	1 515 900	193 230	127 500	-7 630	38,8
5 mill. kr - 10 mill. kr	208 300	46 060	221 100	-2 510	12,8
10 mill. kr - 20 mill. kr	44 800	17 890	398 900	-890	4,6
20 mill. kr - 30 mill. kr	7 900	5 310	673 600	-230	1,2
30 mill. kr - 40 mill. kr	3 300	3 190	978 000	-150	0,8
40 mill. kr - 50 mill. kr	1 600	2 220	1 362 500	-80	0,4
50 mill. kr - 100 mill. kr	2 900	3 630	1 254 400	-230	1,2
100 mill. kr og over	1 600	6 060	3 767 700	-920	4,7
I ALT	4 295 400	485 980	113 100	-19 650	100,0

¹Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringseiendom. For øvrig er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for menn som er 17 år eller eldre etter beregnet nettoformue¹. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Beregnet nettoformue ¹ 2017	Antall menn 2017	Skatt i 2017. Mill. kr.	Gjennom-snittlig skatt i 2017	Endring i skatt 2013-2017. Mill.kr.	Andel av samlet endring 2013-2017. Prosent
Negativ formue	584 900	70 720	120 900	-1 920	9,8
0-1 mill. kr	684 400	63 070	92 200	-2 020	10,3
1 mill. kr - 5 mill. kr	707 600	114 250	161 500	-3 950	20,1
5 mill. kr - 10 mill. kr	122 100	32 560	266 700	-1 610	8,2
10 mill. kr - 20 mill. kr	30 700	14 110	460 000	-650	3,3
20 mill. kr - 30 mill. kr	5 800	4 300	747 700	-170	0,9
30 mill. kr - 40 mill. kr	2 600	2 740	1 066 700	-120	0,6
40 mill. kr og over	4 700	9 640	2 054 900	-880	4,5
I ALT	2 142 700	311 400	145 300	-11 320	57,6

¹Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringseiendom. For øvrig er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 3 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for kvinner som er 17 år eller eldre etter beregnet nettoformue¹. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Beregnet nettoformue ¹ 2017	Antall kvinner 2017	Skatt i 2017. Mill. kr.	Gjennom-snittlig skatt i 2017	Endring i skatt 2013-2017. Mill.kr.	Andel av samlet endring 2013-2017. Prosent
Negativ formue	422 900	29 300	69 300	-1 080	5,5
0-1 mill. kr	816 800	45 300	55 500	-1 990	10,1
1 mill. kr - 5 mill. kr	808 300	78 980	97 700	-3 680	18,7
5 mill. kr - 10 mill. kr	86 300	13 490	156 400	-900	4,6
10 mill. kr - 20 mill. kr	14 200	3 780	266 600	-240	1,2
20 mill. kr - 30 mill. kr	2 100	1 000	473 000	-60	0,3
30 mill. kr - 40 mill. kr	700	450	649 300	-30	0,1
40 mill. kr og over	1 400	2 280	1 575 400	-350	1,8
I ALT	2 152 600	174 580	81 100	-8 330	42,4

¹Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringseiendom. For øvrig er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 4 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for alle personer som er 17 år eller eldre etter beregnet nettoformue¹. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017

Gruppering etter beregnet nettoformue ¹ for alle skattytere 2017	Antall personer 2017	Skatt i 2017. Mill. kr.	Gjennom-snittlig skatt i 2017	Endring i skatt 2013-2017. Mill.kr.	Gjennom-snittlig endring i skatt 2013-2017	Andel av samlet endring 2013-2017. Prosent
Topp 0,1 pst.	4 300	9480	2 207 200	-1 140	-264 500	5,8
Topp 1 pst.	43 000	31 900	742 600	-2 170	-50 600	11,1
Topp 2 pst.	85 900	45 410	528 600	-2 880	-33 600	14,7
Topp 5 pst.	214 800	74 280	345 900	-4 470	-20 800	22,8
Topp 10 pst.	429 500	110 640	257 600	-6 330	-14 700	32,2
Topp 12 pst.	515 400	123 440	239 500	-6 910	-13 400	35,1
Topp 15 pst.	644 300	141 450	219 500	-7 670	-11 900	39,0
Topp 20 pst.	859 100	169 340	197 100	-8 750	-10 200	44,5
Topp 25 pst.	1 073 800	195 990	182 500	-9 710	-9 000	49,4
Bunn 88 pst.	3 779 900	362 540	95 900	-12 750	-3 400	64,9
Bunn 80 pst.	3 436 300	316 640	92 100	-10 900	-3 200	55,5
Bunn 50 pst.	2 147 700	167 750	78 100	-5 700	-2 700	29,0
Bunn 20 pst.	859 100	92 200	107 300	-2 650	-3 100	13,5

¹Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringseiendom. For øvrig er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 5 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for menn som er 17 år eller eldre og inngår i ulike grupperinger etter beregnet nettoformue¹. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017

Gruppering etter beregnet nettoformue ¹ for alle skattytere 2017	Antall menn 2017	Skatt i 2017. Mill. kr.	Gjennomsnittlig skatt i 2017	Endring i skatt 2013-2017. Mill.kr.	Gjennomsnittlig endring i skatt 2013-2017	Andel av samlet endring 2013-2017. Prosent
Topp 0,1 pst.	3 200	7 580	2 337 300	-810	-249 300	4,1
Topp 1 pst.	31 100	25 770	829 200	-1 590	-51 000	8,1
Topp 2 pst.	58 600	36 140	616 300	-2 090	-35 600	10,6
Topp 5 pst.	134 900	56 560	419 300	-3 110	-23 100	15,8
Topp 10 pst.	252 000	80 590	319 800	-4 210	-16 700	21,4
Topp 12 pst.	295 200	88 610	300 200	-4 520	-15 300	23,0
Topp 15 pst.	359 000	99 570	277 300	-4 930	-13 700	25,1
Topp 20 pst.	460 300	115 910	251 800	-5 470	-11 900	27,8
Topp 25 pst.	558 200	131 270	235 200	-5 950	-10 700	30,3
Bunn 88 pst.	1 847 500	222 790	120 600	-6 800	-3 700	34,6
Bunn 80 pst.	1 682 500	195 490	116 200	-5 850	-3 500	29,8
Bunn 50 pst.	1 097 200	108 830	99 200	-3 230	-2 900	16,5
Bunn 20 pst.	509 500	66 260	130 100	-1 740	-3 400	8,9

¹Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringsseiendom. For øvrig er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 6 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for kvinner som er 17 år eller eldre og inngår i ulike grupperinger etter beregnet nettoformue¹. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017

Gruppering etter beregnet nettoformue ¹ for alle skattytere 2017	Antall kvinner 2017	Skatt i 2017. Mill. kr.	Gjennomsnittlig skatt i 2017	Endring i skatt 2013-2017. Mill.kr.	Gjennomsnittlig endring i skatt 2013-2017	Andel av samlet endring 2013-2017. Prosent
Topp 0,1 pst.	1 100	1 900	1 806 100	-330	-311 100	1,7
Topp 1 pst.	11 900	6 130	516 000	-590	-49 500	3,0
Topp 2 pst.	27 300	9 270	339 900	-790	-29 100	4,0
Topp 5 pst.	79 900	17 720	221 800	-1 360	-17 000	6,9
Topp 10 pst.	177 500	30 050	169 300	-2 120	-11 900	10,8
Topp 12 pst.	220 300	34 830	158 100	-2 390	-10 800	12,2
Topp 15 pst.	285 300	41 880	146 800	-2 750	-9 600	14,0
Topp 20 pst.	398 800	53 430	134 000	-3 280	-8 200	16,7
Topp 25 pst.	515 600	64 720	125 500	-3 760	-7 300	19,1
Bunn 88 pst.	1 932 400	139 760	72 300	-5 940	-3 100	30,2
Bunn 80 pst.	1 753 800	121 160	69 100	-5 060	-2 900	25,7
Bunn 50 pst.	1 050 500	58 920	56 100	-2 460	-2 300	12,5
Bunn 20 pst.	349 600	25 940	74 200	-910	-2 600	4,6

¹Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringsseiendom. For øvrig er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 7 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for alle personer 17 år og eldre etter bruttoinntekt. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Bruttoinntekt	Antall personer 2017	Skatt i 2017. Mill. kr	Gjennomsnittlig skatt i 2017	Endring i skatte 2013-2017. Mill. kr	Gjennomsnittlig endring i skatt 2013-2017. Kroner	Andel av samlet endring. Prosent
0 - 150 000 kr	574 900	1 780	3 100	-440	-800	2,2
150 000 - 250 000 kr	565 500	10 150	18 000	-1 210	-2 100	6,2
250 000 - 350 000 kr	720 100	35 900	49 900	-1 780	-2 500	9,1
350 000 - 450 000 kr	694 400	58 830	84 700	-2 340	-3 400	11,9
450 000 - 550 000 kr	594 100	69 730	117 400	-2 570	-4 300	13,1
550 000 - 650 000 kr	401 500	60 680	151 100	-2 430	-6 000	12,4
650 000 - 750 000 k.	235 100	45 050	191 700	-1 770	-7 500	9,0
750 000 - 850 000 kr	146 600	34 250	233 600	-1 250	-8 500	6,4
850 000 - 950 000 kr	96 100	26 430	275 100	-930	-9 600	4,7
950 000 - 1 mill. kr	36 600	11 260	307 600	-390	-10 700	2,0
1 mill. kr -2 mill. kr	199 000	88 620	445 400	-2 910	-14 600	14,8
2. mill. kr - 3 mill. kr	20 200	18 450	915 000	-580	-28 800	3,0
3 mill. kr - 4 mill. kr	5 700	7 570	1 333 500	-250	-44 800	1,3
4 mill. kr - 5 mill. kr	2 000	3 490	1 716 900	-140	-70 800	0,7
5 mill. kr - 6 mill. kr	1 200	2 560	2 171 100	-130	-111 100	0,7
6 mill. kr - 7 mill. kr	800	1 890	2 451 000	-70	-90 300	0,4
7 mill. kr - 8 mill. kr	400	1 240	2 825 900	-60	-142 300	0,3
8 mill. kr - 10 mill. kr	500	1 710	3 582 100	-70	-145 800	0,4
10 mill. kr og over	800	6 390	7 957 400	-320	-393 100	1,6
I alt	4 295 400	485 980	113 100	-19 650	-4 600	100,0

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 8 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for menn 17 år og eldre etter bruttoinntekt. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Bruttoinntekt	Antall menn 2017	Skatt i 2017. Mill. kr	Gjennomsnittlig skatt i 2017	Endring i skatte 2013-2017. Mill. kr	Gjennomsnittlig endring i skatt 2013-2017. Kroner	Andel av samlet endring. Prosent
0 - 150 000 kr	256 600	780	3 100	-170	-700	0,9
150 000 - 250 000 kr	179 000	3 870	21 600	-370	-2 100	1,9
250 000 - 350 000 kr	306 800	15 460	50 400	-610	-2 000	3,1
350 000 - 450 000 kr	319 700	27 170	85 000	-930	-2 900	4,7
450 000 - 550 000 kr	296 600	34 980	118 000	-1 210	-4 100	6,2
550 000 - 650 000 kr	229 600	34 830	151 700	-1 340	-5 900	6,8
650 000 - 750 000 k.	155 600	29 830	191 700	-1 130	-7 200	5,7
750 000 - 850 000 kr	106 500	24 870	233 500	-880	-8 300	4,5
850 000 - 950 000 kr	73 300	20 130	274 700	-690	-9 400	3,5
950 000 - 1 mill. kr	28 500	8 740	306 300	-300	-10 500	1,5
1 mill. kr -2 mill. kr	163 000	72 900	447 300	-2 320	-14 300	11,8
2. mill. kr - 3 mill. kr	17 700	16 190	913 600	-490	-27 500	2,5
3 mill. kr - 4 mill. kr	4 900	6 580	1 339 800	-220	-44 700	1,1
4 mill. kr – og over	4 900	15 060	3 067 600	-660	-133 900	3,3
I alt	2 142 700	311 400	145 300	-11 320	-5 300	57,6

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 9 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt 2013-2017 for kvinner 17 år og eldre etter bruttoinntekt. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for endring i perioden er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Bruttoinntekt	Antall kvinner 2017	Skatt i 2017. Mill. kr	Gjennomsnittlig skatt i 2017	Endring i skatte 2013-2017. Mill. kr	Gjennomsnittlig endring i skatt 2013-2017. Kroner	Andel av samlet endring. Prosent
0 - 150 000 kr	318 300	1 000	3 100	-270	-800	1,4
150 000 - 250 000 kr	386 500	6 280	16 200	-840	-2 200	4,3
250 000 - 350 000 kr	413 200	20 440	49 500	-1 180	-2 800	6,0
350 000 - 450 000 kr	374 700	31 660	84 500	-1 410	-3 800	7,2
450 000 - 550 000 kr	297 500	34 750	116 800	-1 360	-4 600	6,9
550 000 - 650 000 kr	172 000	25 850	150 300	-1 080	-6 300	5,5
650 000 - 750 000 k.	79 500	15 220	191 600	-640	-8 100	3,3
750 000 - 850 000 kr	40 100	9 380	233 800	-370	-9 200	1,9
850 000 - 950 000 kr	22 800	6 300	276 600	-240	-10 400	1,2
950 000 - 1 mill. kr	8 100	2 520	312 200	-90	-11 500	0,5
1 mill. kr - 2 mill. kr	36 000	15 730	437 000	-590	-16 300	3,0
2. mill. kr - 3 mill. kr	2 400	2 260	924 900	-90	-38 300	0,5
3 mill. kr - 4 mill. kr	800	990	1 292 400	-30	-45 600	0,2
4 mill. kr – og over	800	2 220	2 795 400	-130	-170 000	0,7
I alt	2 152 600	174 580	81 100	-8 330	-3 900	42,4

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningene som ligger til grunn for besvarelsen, er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2014. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er fremskrevet til 2017. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablonmessig fremskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 800**Innlevert 9. mars 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 17. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden informere Stortinget om bakgrunnen for utsagnet til statsråden i Stortinget 7. mars om at strekninga E16/Arna-Stanghelle har blitt 4 mrd. kroner dyrare på under eit år og om kor tid fagetatane har meldt frå om dette, og kan statsråden informere om kva konsekvensar ei utsetjing av strekninga på 3 år vil få for tunneldirektivet og mulige krav om oppgradering av eldre tunnelar Bergen-Voss av di ny veg no er utsett i tid i forhold til fagetatane sitt forslag?»

BEGRUNNELSE:

Viser til debatt i Stortinget 7. mars 2017.

Svar:

Vegnettet vårt skal vere trygt og effektivt. Derfor blir det investert mykje pengar både i utbetring av eksisterande veg og bygging av ny veg. Med borgarleg fleirtal har satsinga på vegutbetring blitt kraftig styrka. Nå blir samla forfall på vegnettet redusert, etter lang tid med aukande etterslep på vedlikehald.

Strekninga E16 Arna-Voss har behov for opprusting. I budsjetta gjennom dei siste åra er satsinga på skredsikring auka, og det er gjort fleire grep for styrke trafikksikring og vedlikehald. Resultata er gode. Talet på drepne i trafikken er redusert frå 18 personar i perioden 2008-12 til 2 personar i åra 2013-16. Men vi er ikkje i mål, og derfor skal det byggjast ny veg på strekninga.

I NTP 2018-29 legg regjeringa opp til å bruke over 14 milliardar statlege kroner på betre veg og bane på strekninga. Etter opprinneleg kostnadsanslag ville det fullfinansiert ny veg på heile strekninga Arna-Voss og ny jernbane på strekninga Arna-Stanghelle. Oppdaterte anslag viser betydeleg kostnadsauke. Det må vi løyse. Det er viktig at vi får utbeta heile strekninga Arna-Voss framfor at alle pengane blir brukte før ein er halvvegs.

I transportetatane sitt grunnlagsdokument for Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt til grunn eit kostnadsoverslag for prosjektet E16 Stanghelle – Arna på 7,3 mrd. kr. Som grunnlag for arbeidet med stortingsmeldinga om Nasjonal transportplan 2018-2029, vart transportetatane bedt om å kvalitetssikre kostnadsoverslaga for prosjekt som inngår i dei ulike rangeringane i transportetatane sitt grunnlagsdokument for Nasjonal

transportplan 2018-2029. Vegdirektoratet orienterte Samferdselsdepartementet om kostnadsendringar på vegprosjekta i oktober 2016. Kostnadsoverslaget for prosjektet E16 Stanghelle – Arna vart då auka til 11 mrd. kr, dvs. ein auke på 3,7 mrd. kr frå grunnlagsdokumentet. I tillegg vart det opplyst at føresett bompengebidrag måtte reduserast frå 3,8 mrd. kr til 3,4 mrd. kr. Dette inneber at behovet for statlege midlar til den delen av prosjektet har auka med vel 4 mrd. kr samanlikna med det som vart lagt til grunn i transportetatane sitt grunnlagsdokument.

Kostnadsoverslaga for E16-prosjekta E16 Voss – Stanghelle og Stanghelle – Arna var i transportetatane sitt grunnlagsdokument for Nasjonal transportplan 2018-2029 baserte på grove kostnadsvurderingar i KVUen for Voss – Arna frå april 2014. KVUar vart utarbeidde som grunnlag for val av konsept for vidare planlegging av framtidige transportløysingar i eit område. Konseptane er derfor ikkje ferdig utvikla løysingar, noko som inneber at det framleis er knytt stor uvisse til løysingar innafor dei ulike konseptane og til kostnader. Som i dei fleste store plansaker, vil det vedtekne konseptet vere gjenstand for alternativvurderingar på kommunedelplannivå. For E16 Stanghelle – Arna er denne fasen erstatta av ein silingsfase. På grunnlag av denne skal den valde løysinga vidareutviklast/detaljerast ytterlegare gjennom utarbeiding av ein statleg reguleringsplan for samarbeidsprosjektet E16 og Vossebanen mellom Stanghelle og Arna. Det står følgjeleg att mykje planarbeid.

I følgje Staten vegvesen skuldast auken i forventa kostnader ein kombinasjon av endra rammevilkår og auka kunnskap. Kort oppsummert er dei viktigaste årsakene:

- Ei utgreiing om Ringveg aust og E39 nord i Åsane som låg føre hausten 2016, viser at det blir svært vanskeleg med tilknytning mellom E16 og Ringveg aust i nytt kryss i Arna sentrum der krysset ligg i dag. Det er derfor lagt opp til å flytte krysset om lag 2 km sørøver.
- Flytting av krysset i Arna fører til at Arnanipatunnelen ikkje lenger kan nyttast som det eine løpet i toløpsløysing. Dette saman med auka kunnskap om konfliktnivå og geologi fører til at det også må byggjast meir tunnel austover mot Takvam/Romslo/Trengereid.
- Kryssløysinga i Vaksdal blir dyrare fordi kryss i dagen ikkje er mogeleg innafor dagens regelverk.

- For å få ei betre avslutning av prosjektet er det lagt opp til å forlenge prosjektet med omlag 2 km, frå Stanghelle til Helle.
- Kostnadene ved deponering overskotsmassar blir høgare enn tidlegare lagt til grunn.

Det må understrekast at prosjektet framleis er i ein tidleg planfase. Følgjeleg er det enno knytt stor uvisse til både løysingar og kostnadsoverslag. På grunn av den store kostnadsauken har Samferdselsdepartementet bedt Statens vegvesen sjå nærare på mellom anna kryssløysinga i Arna med sikte på kostnadsreduksjonar.

Endringa av bompenggebidraget skuldast mellom anna feil i det føresette bompenggebidraget i transportetatane sitt grunnlagsdokument for Nasjonal transportplan 2018-2029. Ved ein inkurie vart det her lagt til grunn brutto bompenggeinntekter, dvs. at også innkrevjings- og rentekostnader var inkludert i overslaget. I tillegg var bompenggeoverslaget opphavleg rekna for Voss – Vaksdal og Vaksdal – Arna. Som følgje av at prosjektavgrensinga er endra til Voss – Stanghelle og Stanghelle – Arna, er også fordelinga av bompengar mellom dei to strekningane endra. Ved kvalitetssikring av bompenggebidraget vart det dessutan lagt til grunn nokre endringar i trafikkprognosane. Som for andre prosjekt i ein tidleg planfase, er også det reviderte overslaget basert på grove vurderingar. Meir detaljerte vurderingar av bompenggepotensialet vil bli gjennomført når det nye vegsystemet er nærare detaljert.

På E16 mellom Stanghelle og Indre Arna er det ni tunnelar som er omfatta av tunnelsikringsforskrifta, dvs. tunnelar som er lengre enn 500 meter. Desse er alle tunnelar som vil vere i bruk også når ny E16 står open, men då som lokale vegar og ikkje som europaveg. Stavenestunnelen var ferdig utbetra i 2015, og Statens vegvesen legg opp til å utbetre Arnanipatunnelen og Langhelletunnelen i 2018-2019. De siste seks tunnelane er planlagt utbetra etter at ny veg er opna for trafikk. Dette for å unngå større omfang av trafikkreguleringar enn nødvendig og for å sikre mest mogeleg rasjonell og kostnadseffektiv gjennomføring av utbetningsarbeida. Desse tunnelane vil følgjeleg ikkje tilfredsstille alle krava i tunnelsikringsforskrifta før etter at ny veg er opna for trafikk. Avhengig av når den nye vegen står ferdig, kan det bli aktuelt å gjennomføre mindre sikringstiltak i dei seks tunnelane på eit tidlegere tidspunkt.

I statusrapporten til EFTA sitt overvåkingsorgan (ESA) i april 2016 orienterte Samferdselsdepartementet om at prioritering av ny veg ville bli vurdert i samband med Nasjonal transportplan 2018 – 2029. Departementet orienterte også om dei omtalte planane for utbetring av eksisterande tunnelar på strekninga. Det går fram av svarbrevet frå ESA at dette er tatt til etterretning. På spørsmål om kva mindre tiltak som er tenkt gjennomført, har vi svart ESA at dette er avhengig av når den nye vegen vil stå ferdig.

SPØRSMÅL NR. 801

Innlevert 9. mars 2017 av stortingsrepresentant Jan Arild Ellingsen

Besvart 17. mars 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Departementene utarbeider tidvis kongelige resolusjoner som deretter behandles og vedtas i statsråd hos Kongen. I slike tilfeller legger regjeringen ved gjeldende departement føringer for utvikling av samfunnsområder.

Hvor stor frihet har en offentlig institusjon til selv å velge om den vil forholde seg til den vedtatte resolusjonen, eller er det slik at det foreligger en adgang til selv å velge hva man vil forholde seg til?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har mottatt et skriv der det vises til en institusjons leder som uttaler at ”et universitetsstyre kan overstyre en kongelig resolusjon” Jeg ser derfor fram til å høre om statsråden deler dette synet.

Svar:

På grunn av begrunnelsen for spørsmålet fra representanten Ellingsen vil jeg kommentere innretningen på de kongelige resolusjoner som har besluttet sammenlåinger av universiteter og høyskoler som en del av

gjennomføringen av strukturreformen i universitets- og høyskolesektoren, jf. Meld. St. 18 (2014-2015).

Utgangspunktet er at styret for et universitet eller en høyskole har ansvaret for den interne organiseringen av institusjonen. Stortinget har fastsatt dette i universitets- og høyskoleloven. Dersom regjeringen eller departementet vil gripe inn i styrets ansvar, må det gjøres ved å instruere styret. Slik instruks vil bryte med institusjonens autonomi og ansvar, og jeg mener det bør unngås.

I forkant av sammenslåing har styrene for de institusjonene som skal slås sammen, selv utarbeidet ulike grunnlagsdokumenter og kommet frem til hvilke hensyn og forutsetninger de mener bør ligge til grunn for en sammenslåing. Styrene for de tidligere institusjonene kan ikke binde styret for en sammenslått institusjon, men har utarbeidet et viktig grunnlag for det videre arbeidet. De kongelige resolusjonene har vist til noen av disse hensynene og forutsetningene, som altså er et utgangspunkt og ikke en instruks til styret for den sammenslåtte institusjonen. F.eks. viser kongelig resolusjon om sammenslåing av Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet og høyskolene i Harstad

og Narvik til at disse tre hadde kommet frem til at universitetet fra sammenslåingen burde ha et teknologisk fakultet, med ledelse fra Narvik. Videre viser den til at de hadde lagt opp til at det skal etableres styrings- og ledelsesfunksjoner ved campusene i Harstad og Narvik som bidrar til faglig utvikling, styrking av den regionale rolle og som gir strategisk innflytelse i den nye organisasjonen. Dette er formuleringer som er hentet fra måldokumentet de tre institusjonene hadde utarbeidet. Jeg mener at måldokumentet gir de involverte noen berettigede forventninger, men det griper ikke inn i styrets ansvar for å foreta helhetlige vurderinger når det skal fastsette organiseringen.

Sammenslåinger er et virkemiddel for å få større fagmiljøer og utdanning og forskning av bedre kvalitet. Sammenslåinger er i seg selv ikke tilstrekkelig, og det er viktig at styrene tar ansvar for prioriteringer og å gjennomføre omstillinger. Universiteter og høyskoler er helt sentrale samfunnsinstitusjoner, og det er positivt med engasjement og diskusjon om samfunnets behov og hvordan institusjonene bør utvikle seg. Det endelige ansvaret må likevel ligge hos styret.

SPØRSMÅL NR. 802

Innlevert 9. mars 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 17. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan mener regjeringen at sykehus uten kirurger i vakt skal kunne sikre stabilisering og ha beredskap for akutte hendelser?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Nasjonal sykehusplan skal akuttsykehus ha akuttfunksjoner i indremedisin, anestesilege i døgnvakt, planlagt kirurgi beredskap for kirurgisk vurdering og stabilisering og håndtering av akutte hendelser. Men vurderings- og stabiliseringskompetanse er ikke definert som en funksjon i nasjonal traumeplan.

Svar:

Ved behandlingen av Nasjonal helse- og sykehusplan sluttet Stortinget seg til innstillingen fra Helse- og om-

sorgskomiteen (Innst. 206 S), der komiteens flertall slo fast at akuttsykehus skal ha akuttfunksjon i indremedisin, anestesilege i døgnvakt, planlagt kirurgi, beredskap for kirurgisk vurdering og stabilisering, og håndtering av akutte hendelser. Komiteens flertall slo også fast at akuttsykehus skal ha traumeberedskap og generelt akuttkirurgisk tilbud når bosettingsmønster, avstand mellom sykehus, bil- båt- og luftambulansetjenester og værforhold gjør det nødvendig. Dette innebærer at det vil være akuttsykehus som ikke har traumeberedskap. Slik er det også i dag.

I protokollen fra foretaksmøte med de regionale helseforetakene 4. mars 2016 presiserte jeg at beredskap for kirurgisk vurdering og stabilisering, og håndtering av akutte hendelser kan skje ved å utnytte ressurser i helseforetaket som helhet.

SPØRSMÅL NR. 803**Innlevert 9. mars 2017 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 16. mars 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Etableringen av et deponi for farlig avfall er ønsket velkommen og er godt forankret i lokalsamfunnet i Nesset.

Mitt spørsmål er når kan Bergmesteren Raudsand forvente å få en avklaring om de får muligheten til å utvikle dette deponiet?»

BEGRUNNELSE:

Saken gjelder avklaring om et nasjonalt deponi for farlig avfall, og om hvor dette skal legges. Mørebenken fikk samlet informasjon fra Bergmesteren Raudsand ved Harald Storvik på et møte i primo mars om deres planer for å legge tilrette for dette. Her kom det fram at deres reguleringsplan snart er klar og at de nå venter på en avgjørelse fra departementet om det nasjonale deponiet for farlig avfall kan legges til Raudsand. Der kan de lagre avfallet i tilpassede og sikre fjellhaller 1 kilometer inn i fjellet og under havnivå.

Svar:

Utfra nasjonale mål og internasjonale forpliktelser vurderes det som viktig å opprettholde en nasjonal behandlingsskapasitet for farlig avfall når dagens deponi på Langøya antas å være fullt i 2022. Fordi et tidligere forsøk på å etablere deponi for farlig avfall ble stanset i Porsgrunn kommune, fikk Miljødirektoratet i oppdrag å vurdere mulige egnete lokaliteter for et slikt deponi. Jeg mottok Miljødirektoratets anbefaling 2. mai i fjor, der de pekte på fire lokaliteter som kan være egnet til etablering av deponi for farlig avfall, herunder en lokalitet i Nesset kommune og en lokalitet i Porsgrunn kommune. Basert på overordnede vurderinger ble lokaliteten i Porsgrunn vurdert å være best egnet.

I løpet av høsten 2016 kom det fram at av de fire kommunene som ble vurdert å kunne ha en egnet lokalitet, var det kun Nesset kommune som var positive til etablering av deponi for farlig avfall i sin kommune. Nesset kommune fastsatte et planprogram for et mulig deponi på Raudsand i juni 2016, og tiltakshaver Bergmesteren Raudsand utarbeider en konsekvensutredning av tiltaket. Samtidig har departementet vurdert at det er usikkerhetsmomenter knyttet til deponiplanene i Nesset, og at det derfor også er behov for at det gjennomføres en konsekvensutredning av et mulig deponi i Brevik i Porsgrunn. På denne bakgrunn har Kom-

munal- og moderniseringsdepartementet i brev av 11. januar 2017 oppnevnt Klima- og miljødepartementet som ansvarlig myndighet for fastsetting av planprogram for et mulig deponi i Brevik i Porsgrunn. Når planprogrammet er fastsatt vil tiltakshaver NOAH få anledning til å konsekvensutrede et mulig deponi etter plan- og bygningsloven.

Jeg er nå opptatt av at konsekvensutredningene både av et mulig deponi i Brevik i Porsgrunn, og av et mulig deponi på Raudsand i Nesset, blir gjennomført. Hensikten med konsekvensutredningene er blant annet å undersøke nærmere om områdene er egnet for deponi. De to konsekvensutredningene vil gi et styrket kunnskapsgrunnlag for å vurdere behovet for videre statlig involvering. Dersom det viser seg at et deponi i Nesset kan dekke de nasjonale behovene for behandling av farlig avfall, vil det ikke være nødvendig at staten involverer seg videre i Brevik. Det er fremdeles usikkert når en slik vurdering vil kunne gjøres da det avhenger av når de to konsekvensutredningene foreligger.

Det vil uansett være opp til Nesset kommune om de vil gjennomføre reguleringsplanprosessen for et deponi på Raudsand etter plan- og bygningsloven.

SPØRSMÅL NR. 804**Innlevert 10. mars 2017 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen****Besvart 17. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvilke konsekvenser vil en budsjettert reduksjon av antall plasser ha for kommunene som har ansvar for å oppfylle regjeringens foreslåtte rettighetsfesting, og hvilke kostnader har oppfølging og administrasjon av rettighetsfestingen så langt medført?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen fremmet Prop. 99 L om rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester – kriterier og ventelister i 2016. Proposisjonen møtte stor motbør. Da proposisjonen ble lagt frem, fremholdt departementet at rettighetsfestingen ikke ville medføre vesentlige kostnader.

Samtidig understreket HOD behovet for flere heldøgns omsorgsplasser for at kommunene skal forberede seg på det behovet som kommer fremover. Regjeringen varslet at de ville følge opp dette i de årlige budsjetter. I budsjettet for 2016-2017 er posten for den statlige tilskuddordningen til heldøgns omsorgsplasser redusert med 700 plasser.

Svar:

Kommunene har plikt til å gi forsvarlige helse- og omsorgstjenester til sine brukere, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1. Gjennom Prop. 99 L (2015–2016) ble det foretatt endringer i pasient- og brukerrettighetsloven og helse- og omsorgstjenesteloven som bedret rettsstillingen til brukere som trenger sykehjemsplass eller tilsvarende bolig. Samtidig ble det innført krav om oversikt over de som venter på langtidsplass parallelt med at de får forsvarlige tjenester. Departementet har ikke oversikt over hvilke ressurser hver enkelt kommune har brukt eller bruker på dette arbeidet. I proposisjonen ble det imidlertid vist til kommunenes behov for flere heldøgns omsorgsplasser, og at kommunene må forberede seg på det behovet som kommer fremover. Det ble i denne sammenheng vist til at Regjeringen gjennom budsjettene for 2014 og 2015 hadde styrket den statlige tilskuddsordningen til heldøgns omsorgsplasser, og følgelig lagt til rette for en vekst i kommunenes økonomiske handlingsrom. Videre ble det understreket at Regjeringen vil følge opp dette i de årlige budsjetter.

Regjeringen foreslo i statsbudsjettet for 2017 å prioritere å gi tilsagn om tilskudd til 1800 heldøgns

omsorgsplasser. Dette sluttet Stortinget seg til i budsjettbehandlingen før jul. Regjeringen har i de tre siste årene prioritert en høyere sats og en høyere ramme for investeringstilskudd enn hva tidligere regjeringer har gjort, og det har vært en høy aktivitet fra kommunenes side de siste tre årene. Mange og uhensiktsmessige plasser er byttet ut og renovert gjennom handlingsplanen for eldreomsorgen og gjennom investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser. Fra 2021 skal tilskuddet stimulere til netto tilvekst av plasser. Det er innført en overgangsordning i årene 2017-2020 hvor netto tilvekstkravet innføres gradvis.

For øvrig vil jeg minne om at rehabilitering og vedlikehold av kommunal bygningsmasse, er et ordinært kommunalt ansvar. Det tas i kommuneopplegget for det enkelte år hensyn til merutgifter i kommunesektoren som følge av den demografiske utviklingen, dvs. befolkningens størrelse og sammensetning. Like fullt har kommunene mottatt store statlige tilskudd gjennom handlingsplanen for eldreomsorgen 1997-2003 og gjennom investeringstilskuddet til omsorgsplasser fra 2008, til fornying, rehabilitering og utbygging av heldøgns omsorgsplasser. Gjennom investeringstilskuddsordningen er det fra 2008 og fram til i dag gitt tilsagn om tilskudd til rehabilitering og nybygg til i overkant av 15 000 heldøgns omsorgsplasser.

Investeringstilskuddet er en god ordning for kommunene. Tilskuddet kommer på toppen av de ordinære overføringene til kommunene og staten dekker nærmere 66 pst. av investeringskostnadene inkludert mva.-kompensasjon. I tillegg tilbys det god faglig støtte fra Husbanken i arbeidet med å utvikle gode omsorgsplasser. Også i 2017 legges det opp til å tilføre disse midlene og denne kompetansen til fornying/utskifting og utbygging av 1800 heldøgns omsorgsplasser. Kommunene kan også bruke av den ordinære rammen til oppføring og utskifting av omsorgsplasser utover dette.

Når det gjelder størrelsen på tilsagnsrammen i investeringstilskuddet, har jeg for øvrig også sagt at regjeringen følger situasjonen utover i 2017 nøye og kontinuerlig vurderer behovet for å justere årets ramme. Regjeringen vil i så fall komme tilbake til Stortinget om dette på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 805**Innlevert 10. mars 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 14. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«En rekke veiprosjekter fra den kommende ”nasjonal transportplan” er lekket ut i offentligheten. Det er åpenbart at dette er styrte lekkasjer som statsråden og regjeringen er innforstått med.

Hva er kostnadsramme og fordeling av statlige midler og bompenger for hvert av de lekkede vegprosjekter?»

Svar:

Regjeringen vil legge fram ny Nasjonal transportplan for Stortinget før påske. I meldingen vil det framgå hvor mye statlige midler og bompenger som er lagt til grunn for prosjekt som er prioritert. Det vises for øvrig til svar på spørsmål 806 fra representanten Pollestad.

SPØRSMÅL NR. 806**Innlevert 10. mars 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 14. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Det er svært mange styrte lekkasjer fra den kommende nasjonale transportplanen. Det er åpenbart at statsråden og regjeringen er innforstått med lekkasjene.

Hvor mye bompenger legges det opp til å bruke de neste 12 årene på prosjektene i nasjonal transportplan?»

Svar:

Regjeringen vil legge fram ny Nasjonal transportplan for Stortinget før påske. Det er en klar målsetning for regjeringen at bompengandelen skal reduseres på veiprosjekt sammenlignet med den store veksten som var i foregående stortingsperioder, hvor representanten Pollestad var statssekretær i Samferdselsdepartementet. Bilistene betaler også lavere bilrelaterte avgifter nå enn tidligere. Vi er nå i avsluttende arbeidet med å forberede stortingsmeldingen. I meldingen vil det framgå hvor mye bompenger staten legger til grunn for neste planperiode.

SPØRSMÅL NR. 807**Innlevert 10. mars 2017 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 17. mars 2017 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«Hvilken kontakt har utenriksministeren hatt med israelske myndigheter om innreiseforbudet, og hva vil norske myndigheter gjøre for å bistå norske borgere som nå vil bli nektet innreise til Israel og de palestinske områdene?»

BEGRUNNELSE:

Kneset vedtok denne uken et lovforslag som nekter personer som oppmuntrer til økonomisk, kulturell eller akademisk boikott av Israel innreise til landet. Dette er et angrep på ytringsfriheten og det er et angrep på en rettighet forbrukere har til selv å velge hvilke varer man ønsker å kjøpe. Det er også grunn til å tro at dette vil ramme mange norske organisasjoner som driver bistands- og solidaritetsarbeid i de okkuperte, palestinske områdene. Prosjekter som i mange tilfeller også er støttet av norske myndigheter. I tillegg vil et slikt innreiseforbud kunne ramme akademikere, journalister

og folkevalgte og potensielt ha store konsekvenser for norsk engasjement i Midtøsten.

Svar:

Utenriksdepartementet har løpende kontakt med israelske myndigheter om hvordan israelske innreiseregler praktiseres.

Endringen i den israelske innreiseloven ble publisert i israelsk lovtidend (Reshumot) 14. mars 2017. Den nye bestemmelsen om grunnlag for å nekte innreise for personer som oppmuntrer til økonomisk, kulturell eller akademisk boikott av Israel skaper bekymring, men det er foreløpig ikke klart hvordan lovendringen vil bli iverksatt og hvilke praktiske konsekvenser den vil kunne få for reisende og for norske organisasjoners virksomhet.

Utenriksdepartementet vil følge med på dette, og på samme måte som tidligere ta opp enkeltsaker med israelske myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 808**Innlevert 10. mars 2017 av stortingsrepresentant Stine Renate Håheim****Besvart 16. mars 2017 av fungerende innvandrings- og integreringsminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Kan statsråden garantere at regjeringen vil fremme en sak for Stortinget om et identitetsavklaringsprogram slik at Stortinget er i stand til å behandle den i inneværende sesjon?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget behandlet i Innst. 157 S (2015-2016) forslag om et identitetsavklaringsprogram for irakere i Norge. 1. mars 2016 gjorde Stortinget følgende vedtak i saken:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om et tidsavgrenset identitetsavklaringsprogram

for irakiske statsborgere som har fått avslag på søknad om norsk statsborgerskap på grunnlag av manglende dokumentert identitet. Forslaget omfatter de saker hvor UDI ikke har lagt identitet til grunn som dokumentert, men likevel innvilget oppholdstillatelse.»

Undertegnede er kjent med at UDI nå ha avsluttet sitt arbeid med å forsøke og avklare identiteten til 20 irakiske statsborgere i Norge. Grappa det gjelder har nå ventet over ett år siden Stortinget gjorde sitt vedtak.

Svar:

Statsråd Sylvi Listhaug har tidligere opplyst Stortinget om at UDI, som en oppfølging av anmodningsvedtak

nr. 505 (2015-2016), vil sende flere saker til verifisering. Dette ble gjort høsten 2016. Formålet var å skaffe erfaringer som kunne gi grunnlag for nærmere anbefalinger om et tidsavgrenset identitetsavklaringsprogram for irakere. Det er både tidkrevende og komplisert å utforme et identitetsavklaringsprogram uten å senke kravet til klarlagt identitet som statsborgerloven fastsetter. Jeg viser i den sammenheng til at UDI per 15. februar 2017 kun hadde fått svar på fem av de 16 sake-

ne som ble sendt til verifisering høsten 2016. Jeg kan derfor ikke garantere at regjeringen vil kunne fremme en sak for Stortinget i inneværende sesjon. Jeg vil imidlertid forsikre spørsmålsstilleren om at Justis- og beredskapsdepartementet arbeider med å etablere et identitetsavklaringsprogram på bakgrunn av UDIs erfaringer. Regjeringen vil fremme en sak for Stortinget så snart det er mulig.

SPØRSMÅL NR. 809

Innlevert 10. mars 2017 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås

Besvart 17. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«I Stortinget sin sprøjetime 22. mars utfordra Liv Signe Navarsete statsråd Solvik-Olsen på kva kostnader som knyter seg til forsikringsavtalar som er inngått som følgje av jernbanereforma. Statsråden kunne ikkje svare, og ville komme tilbake til Stortinget med svar på spørsmåla, noko statsråden hittil ikkje har gjort.

Spørsmålet vert difor, kva årlege kostnader har dei forsikringsavtalane som er inngått?»

Svar:

I Stortinget sin sprøjetime 22. februar stilte representanten Liv Signe Navarsete meg spørsmål om:

”statsråden kan opplyse Stortinget om kor store dei årlege kostnadene knytt til forsikringar i jernbanesektoren vert, med bakgrunn i jernbanereforma og oppretting av nye selskap som ikkje lenger kan forsikre seg sjølve, og at dei difor må kjøpe forsikring av selskap som tilbyr dette.”

Eg har ferdigstilt skriftleg svar til representanten Liv Signe Navarsete, som eg vedlegger her som svar på representanten Nordås spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 810

Innlevert 10. mars 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 23. mars 2017 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Kva vil vere Storbritannia si status i WTO når landet formelt har trådd ut av EU, har Noreg krav på kompensasjonsforhandlingar ifølgje WTO-regelverket i den grad vilkåra for norsk eksport til Storbritannia blir svekka?»

Svar:

Storbritannia er medlem av Verdshandelsorganisasjonen (WTO), både som enkeltmedlem og gjennom tollunionen EU. Når Storbritannia går ut av EU, vil landet bli verande i WTO som enkeltmedlem og framleis ha dei rettane og pliktene som følgjer av avtaleverket til WTO.

Storbritannia vil likevel måtte avklare bindingslistene sine, som til dømes gjeld konkrete tollsatsar og tenesteforpliktingar, med dei andre medlemmene i WTO. I dag har EU felles bindingslister. Foreløpige signal frå Storbritannia tyder på at landet i all hovudsak kjem til å føre desse vidare som sine bindingslister.

Krav om kompensasjon blir aktuelt berre dersom ein medlem reviderer bindingslistene sine i WTO i ei meir handelsrestriktiv retning. Vi har ingen indikasjonar på at Storbritannia planlegg dette. WTO-regelverket vernar ikkje dei rettane som følgjer av andre avtalar, som til dømes EØS-avtalen.

SPØRSMÅL NR. 811

Innlevert 10. mars 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 17. mars 2017 av ministeren for samordning av EØS-saker og forholdet til EU Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Kva viser denne gjennomgangen når det gjeld vilkåra for handel av varer og tenester mellom Noreg og Storbritannia etter Brexit (sektor for sektor), og kva er regulert av bilateralt avtaleverk med Storbritannia, WTO-regelverket og et eventuelt framtidig britisk EFTA-medlemskap?»

GRUNNGJEVING:

Etter Storbritannia si avgjerd om å melde seg ut av EU har Utanriksdepartementet etablert ei arbeidsgruppe som går i gjennom eksisterande avtaleverk mellom Noreg og Storbritannia.

Svar:

Storbritannia er en av Norges største handelspartnere både for varer, tjenester og investeringer. Når Storbritannia går ut av EU, vil EØS-avtalen ikke lenger være grunnlaget for handelen mellom Norge og Storbritannia og de fire friheter (fri bevegelse av varer, tjenester, kapital og personer) opphører å gjelde som det rettslige rammeverket for vår handelspolitiske relasjon til Storbritannia.

Regjeringen ønsker å kunne opprettholde et best mulig handelspolitisk samarbeid med Storbritannia etter deres uttreden fra EU. Dette innebærer at Norge må inngå et nytt avtaleverk med Storbritannia når landet forlater det indre marked og EØS. Hva dette vil omfatte vil avhenge av utfallet av de kommende forhandlingene. Eventuelt behov for reforhandling av eksisterende, eldre bilaterale avtaler med Storbritannia, eksempelvis trygdeavtalen opprinnelig fra 1957, luftfartsavtalen fra

1979 og vegtransportavtalen fra 1970, må også vurderes i denne sammenheng.

Norge er, på grunn av sin tette integrasjon i EUs indre marked gjennom EØS-avtalen, ikke en regulær tredjepart i de kommende forhandlingene mellom EU og Storbritannia. Det er viktig at de løsninger som fremforhandles også kan passe inn i en EØS-sammenheng, der det er relevant.

Regjeringen har igangsatt et arbeid for å belyse sentrale problemstillinger knyttet til Storbritannias uttreden av EU og EØS. En foreløpig oversikt over hvordan brexit vil påvirke en rekke sektorer – som borgerne rettigheter, samferdsel, forskning, handel og energi – er gjort tilgjengelig på regjeringens nettsider.

Storbritannia er i dag medlem av WTO både som enkeltmedlem og gjennom EU. Når Storbritannia forlater EU, vil de fortsette å være enkeltmedlem av WTO, med de rettigheter og plikter som følger av WTOs avtaleverk. Storbritannia vil imidlertid måtte skille ut sine nasjonale bindingslister (som tollsatsar og tjenester) fra EUs.

I et eventuelt fravær av nye bilaterale handelsavtaler med Storbritannia og/eller eventuelle overgangsordninger, på det tidspunktet Storbritannia trer ut av EU og EØS, vil handel med varer og tjenester mellom Norge og Storbritannia være regulert gjennom WTO. Norge vil i tilfelle behandles som ethvert tredjeland av Storbritannia, og møte de tollsatsar og tjenesteforpliktelser som Storbritannia anvender overfor WTO-medlemmer. Tilsvarende vil behandlingen i Norge av britiske varer og tjenester - være som for andre WTO-medlemsland hvor vi ikke har en frihandelsavtale.

Dersom Storbritannia viderefører eksisterende tollforpliktelser basert på EUs forpliktelser i WTO, vil enkelte deler av norsk vareeksport bli ilagt en høyere toll enn i dag. Inntil et framtidig permanent avtalegrunnlag er på plass mellom Norge og Storbritannia, er

det derfor en ambisjon å etablere overgangsordninger som sikrer at det ikke innføres ny toll.

Storbritannia var i sin tid blant initiativtakerne til EFTA og var medlem av frihandelsforbundet fra 1960 til 1973 da landet gikk inn i EU. Siden den tid har EFTA-samarbeidet endret seg sterkt. De økonomiske

forbindelsene mellom tre av EFTA-statene bygger på EØS-avtalen og de fire friheter.

Skulle Storbritannia komme til at landet er tjent med medlemskap i EFTA, vil de måtte levere en søknad. Vi vil fra norsk side innta en åpen holdning dersom dette skulle bli aktuelt. Beslutning om medlemskap treffes av EFTAs råd basert på konsensus.

SPØRSMÅL NR. 812

Innlevert 10. mars 2017 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 21. mars 2017 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«NSOF og NSF har i sine hørings svar til NIS-forskriften gjort beregninger som konkluderer med at konkurransevilkårene for NOR og DIS er tilnærmet like. Statsråden selv har også vært opptatt av å trekke frem at Norge har en konkurransedyktig maritim politikk. Likevel legger hun i saken om Color Line og endring av NIS-forskriften til grunn at det finnes store konkurranseulempes for NOR opp mot DIS.

Kan statsråden konkretisere og tallfeste den påståtte konkurranseulampen dagens NOR har mot dagens DIS?»

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 22.02.2017 uttalte statsråden følgende:

«Så har også fartsområdeutvalget anbefalt oppmyking i NIS passasjerskip utenriksfart. Der er vi i en situasjon hvor vi kan la være å gjøre noe – da mister vi 2 500 ansatte, det har Color Line vært veldig tydelig på overfor utvalget og overfor meg – eller vi kan forsøke å skape et regelverk som er tilpasset det handlingsrommet vi har innenfor EØS-retten.»

Til fartsområdeutvalget i 2014 hevdet Color Line at konkurransevidningen mellom NOR og DIS utgjorde 154 millioner. I spørretimen i 22.02 stilte jeg spørsmål om hvordan dette hadde endret seg, gitt at nettolønnsordningen nå er styrket for Color Lines del, med et hevet tak og nettolønn for hele mannskapet. Dette fikk jeg ikke et tydelig svar på fra statsråden. Der det derimot fremkommer et tydelig svar er i Norsk Sjøoffiserforbunds hørings svar til forskriftsendringen. Der er det gjort en beregning som tilsier at Color Line tvert

i mot har en konkurransefordel av å være registrert i NOR: «Samlet anslår vi at selskapet i dag har en fordel på ca. 20 millioner på å drive fra Norge i forhold til fra Danmark».

Da dette spørsmålet, også i følge statsråden, er selve bakgrunnen for å endre forskriften, er det av avgjørende betydning å få svar på hvilket faktagrunnlag som benyttes.

Gitt at forutsetningene i stor grad er endret fra 2014 og de nordiske konsekvensene av forskriftsendringen ukjente, mener Arbeiderpartiet at statsråden må trekke forslaget og gå i dialog med partene om alternative løsninger.

Svar:

Som det vises til er jeg opptatt av å føre en konkurransedyktig maritim politikk. For utenriksfergene handler det om å tilby betingelser under norsk flagg som er like gode som de som tilbys under utenlandsk flagg. Det danske registeret DIS er særlig viktig å sammenligne seg med her, ettersom Color Line anser det som en konkurranseulempes å ha skipene sine registrert i Norge.

Color Line opplyste i fartsområdeutvalget at rederiets sammenlignet med DIS-registrering har en kostnadsulempes ved NOR-registrering, som i 2012 ble beregnet til 118 mill. kr. i 2012 og 154 mill. kr. i 2013. Vi har ikke mottatt nye beregninger av Color Line etter at tilskuddsordningen for utenriksferger i NOR ble styrket.

I hørings svarene opplyser imidlertid Sjømannsorganisasjonene at de har foretatt beregninger som viser at kostnadsulampen er svært liten, eller at det kan være en fordel for Color Line å være registrert i NOR sammenlignet med DIS. Color Line har i sitt hørings svar

opplyst at den nye tilskuddsordningen reduserer noe av Color Lines konkurranseulempe, men fastholder samtidig at det er en kombinasjon av tilskuddsordning og oppmykning av fartsområdebegrensningene i NIS som samlet utligner konkurranseulempen ved å ha skip under norsk flagg.

Sjømannsorganisasjonene har inngitt utfyllende høringsvar, og jeg vil selvfølgelig grundig vurdere forholdene de tar opp, og motforestillingen de har ytret mot forslaget. Jeg har også invitert partene fra fartsområdeutvalget til et møte i departementet, der de vil gis anledning til å utdype sine synspunkter.

SPØRSMÅL NR. 813

Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Sveinung Rotevatn

Besvart 14. mars 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Har statsråden planar om å endra Utlendingsforskrifta slik at faglærte arbeidsinnvandrarak frå tredjeland får rett til dagpengar ved arbeidsløyse?»

GRUNNGJEVING:

Arbeidsinnvandrarak frå tredjeland (utanfor EØS) som kjem til Noreg med arbeidsløyse som faglært har ikkje rett til dagpengar ved arbeidsløyse. Dette er ei stor påkjenning for fleire i denne gruppa, særleg grunna nedgangen i oljenæringa.

Årsaka til at dei står heilt utan inntekt, er at ein i følge folketrygdeloven berre har rett på dagpengar om einer villig til å utføra ein kvar form for arbeid. Med deira visum har dei ikkje lov til åta jobbar som dei ikkje er faglærte til. Arbeidsløyse deira gjeld berre arbeid for ein bestemt arbeidsgjevar, eller for ein type arbeid, og som regel berre for fulltidsarbeid.

Svar:

Alle som bur eller arbeider i Noreg, er som hovudregel medlem i folketrygda. Utlendingar får i utgangspunktet same rett til trygd som norske borgarak. Folketrygdlova kapittel 4 stiller fleire vilkår for å få rett til dagpengar ved arbeidsløyse. Eit sentralt vilkår er at den arbeidslause må vere reell arbeidssøkjark. Det inneber at han eller ho må vere arbeidsfør og villeg til og i stand til å ta eitkvart arbeid på heiltid eller deltid kor som helst i Noreg.

Borgarak frå tredjeland må ha opphaldsløyse for å opphalde seg og arbeide i Noreg. Som hovudregel må arbeidstakaren vere faglært og arbeide hos ein arbeidsgivar. Når eit slikt arbeidsforhold er grunnlaget for løy-

vet, vil dette grunnlaget felle vekk når arbeidsforholdet vert avslutta. Det inneber at arbeidsinnvandrarak som vert arbeidslause, òg mister retten til å arbeide i Noreg. Dei kan heller ikkje fylle kravet til å vere reell arbeidssøkjark på grunn av reglane om type arbeid/stilling på fulltid og arbeid for ein arbeidsgjevar slik representanten Rotevatn også viser til. Dei kan likevel på visse vilkår opphalde seg i landet og søkje arbeid i inntil seks månader etter at arbeidsforholdet opphøyrt, dersom det opphavlege løyvet ikkje utløper.

På dette feltet vert behovet for arbeidskraft vurdert opp mot omsynet til å regulere innvandring. Det inneber mellom anna at eit løyve til faglært arbeid for ein arbeidsgjevar ikkje utan vidare kan utvidast til eit allment løyve til også å ta ufaglært arbeid. Kravet i folketrygdlova om å vere reell arbeidssøkjark må etter mi vurdering vere like strengt for alle. Kravet bør ikkje vere mindre strengt for arbeidssøkjarak som er i Noreg på mellombels opphald enn for andre arbeidssøkjarak.

SPØRSMÅL NR. 814**Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 20. mars 2017 av utenriksminister Børge Brende****Spørsmål:**

«På hvilken måte vil utenriksministeren arbeide for at Norge fremover skal bidra til forskning på en vaksine som kan redusere HIV-smitte i tråd med bærekraftsmålene, og samtidig støtte forskningstiltak med en helhetlig tilnærming til HIV-problematikken?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom å støtte opp om bærekraftsmålene har Norge forpliktet seg til blant annet å stanse AIDS-epidemien innen 2030, og bidra til forskning på, og utvikling av vaksiner og medisiner mot, smittsomme sykdommer som primært rammer utviklingsland.

Det viktigste for å stanse AIDS er å få kontroll over HIV-smitte. En del av dette er å sikre tilstrekkelig behandling for HIV, en annen er å utvikle vaksine. Derfor er støtte til forskning avgjørende.

Samtidig vet vi at HIV-pandemien treffer utviklingsland uforholdsmessig hardt, og unge kvinner særlig. Dette grunner i manglende tilgang til helsehjelp, HIV-testing, behandling og prevensjonsmidler og begrenset kunnskap om tiltak for å hindre HIV-smitte. Det henger også sammen med kvinners mulighet til å bestemme over sin egen kropp og seksualitet, om likestilling og fattigdom. Komplekse sammenhenger som krever komplekse tilnærminger. Forskningsprosjekter med mer helhetlig tilnærming til både de sosiale, kulturelle og samfunnsmedisinske problemstillingene så vel som de basale biologiske mekanismene, vil derfor ha stort potensiale for suksess. Slike tiltak bør støttes opp om.

Det er også viktig å se sammenhengen mellom utdanning og helse. I et utviklingsperspektiv er det derfor essensielt at det er tilstrekkelig med gode forskere, og god kunnskap og kapasitet i de områdene som rammes hardest. Dette muliggjør eierskap og løsninger som drives lokalt. HIV kan ikke stanses ved utelukkende å tenke på epidemien som et helseproblem. Regjeringen har vist stor vilje til å støtte vaksineforskning gjennom CEPI. Det er positivt, men i kampen mot HIV vil det også være avgjørende med støtte til organisasjoner og tiltak som arbeider med grunnforskning i et helhetlig perspektiv hvor kunnskap og helsetilbud i de samfunnene som er rammet settes på agendaen.

Svar:

Globalt er det gjennom mange år gjort store fremskritt i kampen mot hiv. Arbeidet er imidlertid langt fra over. Virusets spredning fortsatt raskt med rundt to millioner nysmittede i året. Årsakene er sammensatte. Det dreier seg om mangelfull tilgang til medisiner, manglende tilgang og bruk av kondomer, diskriminering og fattigdom. Kvinner, jenter og marginaliserte grupper rammes hardest.

Arbeidet for å utrydde hiv-epidemien er omtalt i FNs bærekraftsmål 3.3. Regjeringen følger opp dette bærekraftsmålet bredt og helhetlig. I 2017 er det satt av over tre milliarder kroner til global helse. Gjennom bistandsbudsjettets satsninger på helse og utdanning støttes en rekke effektive tiltak som bidrar til å forebygge og utrydde hiv-epidemien. For eksempel vet vi at unge kvinner i det sørlige og østlige Afrika er særlig utsatt for hiv-smitte. Forskning har vist at skolegang for jenter vil gjøre dem mindre utsatte. Dobblingen av satsingen på utdanning siden 2013 er derfor viktig. På det medisinske feltet har utviklingen av nye legemidler, som livsforlengende medisiner og forbedrede metoder for å stille hiv-diagnose, spilt en viktig rolle i å forebygge hiv-smitte og i å gi økt livskvalitet og forlenge livet til dem som er smittet.

Norge er blant de største giverne til FN-programmet UNAIDS og de fleste av de i alt 11 FN-organisasjonene som arbeider med hiv-smitte og som sammen eier programmet. Den norske støtten til Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria er planlagt økt med 18 prosent i perioden 2017-2019. Norge finansierer også innovative tilnærminger til diagnostisering og bruk av behandling i hiv-forebygging gjennom legemiddelordningen UNITAID.

Forskning er særdeles viktig i kampen mot hiv. Globalt investeres det årlig omkring 800 millioner amerikanske dollar i utviklingen av en hiv-vaksine. Norge bidro tidligere gjennom Det internasjonale aids-vaksineinitiativet (IAVI). Den norske støtten sørget for finansiering i oppstartsfasen. Siden 2006 har den norske finansieringen blitt gradvis redusert og er nå faset ut. Innenfor helse og arbeidet mot hiv-epidemien er det besluttet å konsentrere innsatsen og ressursene om tiltak og prosesser der norske bidrag har vesentlig tilleggsverdi og effekten kan bli stor. Dette er en prioritering som tidligere er debattert i Stortinget.

Global Health and Vaccination Research-satsningen (GLOBVAC) omfatter grunnleggende forskning, klinisk forskning og helsetjenesteforskning rettet mot forebygging og behandling av fattigdomsrelaterte syk-

dommer, inklusive hiv-vaksine, og analyser av helse-systemer i utviklingsland. I budsjettet for 2017 er det satt av 120 millioner kroner til dette programmet. Dette er identisk med støtten gitt i 2016, og det høyeste årlige beløpet som er bevilget siden 2012. I lys av de gode resultatene, og for å styrke dette arbeidet ytterligere, vil Utenriksdepartementet utvide den allerede godkjente finansieringsrammen til GLOBVAC med 105 millioner kroner for perioden 2018-2020.

Norge støtter også annen forskning på områder som er relevante for arbeid med hiv, som seksuelle rettigheter, barne- og tvangsekteskap og generell styrking av helsesystemer i lav- og middelinntektsland.

Regjeringen vil også i fremtiden prioritere tiltak der Norge på en effektiv måte kan bidra til å forebygge og utrydde hiv-epidemien slik at FNs bærekraftsmål kan nås.

SPØRSMÅL NR. 815

Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Stein Erik Lauvås

Besvart 23. mars 2017 av fungerende innvandrings- og integreringsminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Kan jeg få oversendt UDIs brev til Justis- og beredskapsdepartementet om endret praksis overfor Afghanistan?»

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål fra representanten Stein Erik Lauvås av 1. mars 2017 (Dokument nr. 15:764 (2016-2017)) viser statsråden til at UDI i brev av 22. februar d.å. har forelagt for departementet et forslag til endret praksis for enkelte utsatte grupper som kommer fra områder i Afghanistan der sikkerhetssituasjonen er særlig alvorlig. Statsråden opplyste videre om at praksisforeleggelsen nå er til vurdering i departementet.

Av en e-post av 10. mars informerte UDI om at begjæring om innsyn i dokumentet er avslått. I avslaget følger det ikke begrunnelse.

Svar:

Representanten ber om å få oversendt brev fra UDI til Justis- og beredskapsdepartementet av 22. februar 2017. I brevet forelegger UDI forslag til praksisendring hva gjelder behandlingen av asylsøknader fra afghanere for departementet for godkjenning.

Som et ledd i styringen av UDI, og til bruk i den interne saksforberedelsen i departementet, har departementet instruert UDI om at de skal forelegge spørsmål om praksisendringer i nærmere angitte situasjoner for departementet. Dokumenter som departementet mottar fra UDI med bakgrunn i denne bestillingen kan

unntas fra innsyn etter offentleglova § 15 første ledd første punktum, dersom det er «nødvendig for å sikre forsvarlige interne avgjørelsesprosesser». Praksisforeleggelsen fra UDI inneholder UDIs forslag til ny eller endret praksis. For å unngå at det blir skapt et uriktig bilde av helheten, og for å sikre at den interne avgjørelsesprosessen ikke blir skadelidende – f.eks. ved at UDI blir mer tilbakeholdne med å komme med frimodige råd og vurderinger i fremtiden, er det ikke uvanlig at det ikke gis innsyn i praksisforeleggelsen mens de er til behandling i departementet.

Ovennevnte hensyn gjør seg også gjeldende når det gjelder det dokumentet representanten har bedt om innsyn i. Dokumentet er kun ett element i en dialog mellom departementet og UDI, og det alene vil kunne gi et misvisende bilde av problemstillingen. Departementet har derfor kommet til at dokumentet ikke bør offentliggjøres før saken er avsluttet her.

SPØRSMÅL NR. 816**Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen****Besvart 28. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden legge frem tall på antall reisende fra Steinberg stasjon per måned siden november 2015?»

BEGRUNNELSE:

Steinberg stasjon har hatt en tilsynelatende betydelig vekst i antall reisende siden gjenåpning i 2015, noe som i form av data bør komme tydelig frem i utredningen av ny dobbeltsportrasé fra Mjøndalen til Hokksund, for eksempel i form av antall reisende fra stasjonen per måned. Denne type tall ga NSB til Aftenposten i januar 2016 for månedene oktober og november 2015.

På gjentatte forespørsler vil ikke NSB gi denne informasjonen til Aksjonsgruppa på Steinberg, som nå arbeider med forberedelser til høringsprosessen rundt nytt dobbeltspor. Data som kan tydeliggjøre veksten kommer heller ikke frem fra Bane Nors fagrapporter publisert nå i februar.

Svar:

Følgende oversikt over reisende fra Steinberg stasjon er innhentet fra Jernbanedirektoratet:

Tabellen viser antall av- og påstigninger.

Totalt antall av- og påstigninger	2015	2016
Januar		5136
Februar		5613
Mars		5359
April		5425
Mai		5698
Juni		5802
Juli		4120
August		5639
September		6724
Oktober		6588
November	5584	7188
Desember	5144	6421

Tabellen viser antall av- og påstigninger.

SPØRSMÅL NR. 817**Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan****Besvart 22. mars 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«I merknadene til statsbudsjettet for 2017 ble det av et flertall bedt om at man framover skal utvide arbeidet med å finne framtidsrettede løsninger for CO₂-håndtering til også å gjelde anvendelse av CO₂ i industrielle og kommersielle prosesser.

På hvilke måter er denne utvidelsen av arbeidet med CO₂-håndtering ivare tatt i oppdraget som er gitt Gassnova gjennom oppdragsbrevet for 2017?»

BEGRUNNELSE:

Statsforetaket Gassnova har som hovedmål å fremme teknologiutvikling og kompetansebygging for kostnadseffektive og framtidsrettede løsninger for CO₂-håndtering. Støtte til forskning, utvikling og demonstrasjon av teknologi for CO₂-håndtering skjer gjennom programmet CLIMIT. Gassnova har ansvar for demonstrasjonsdelen av dette programmet. Et eget programstyre, oppnevnt av Olje- og energidepartementet, vedtar programplaner, utlysningstekster og tilsagn om tilskudd etter innstilling fra Gassnova og Norges Forskningsråd. Føringer for CLIMIT programmet gis av OED gjennom årlige oppdragsbrev. Hittil har støtte til forskning og teknologiutvikling blitt tildelt under forutsetning av at CO₂ til slutt langtidslagres i geologiske formasjoner.

Under behandlingen av statsbudsjettet for 2017 ble det lagt inn flertallsmerknader på å utvide teknologistøtten til også å omfatte prosjekter som ser på anvendelse av CO₂ til industrielle og kommersielle anvendelser. Ut fra de opplysninger vi kjenner til ligger det ingen utvidelse av mandatet til Gassnova i tråd med de føringer et stortingsflertall la opp til i sine merknader. Det betyr at prosjekter som belyser og kan bidra til industriell bruk av CO₂ ikke synes å være blant de som kan bli prioritert.

Svar:

Hovedformålet til regjeringens arbeid med CO₂-håndtering er å bidra til at CO₂-håndtering blir et kostnadseffektivt tiltak i arbeidet mot globale klimaendringer. Regjeringen har tiltak langs hele utviklingskjeden fra forsknings- og pilotprosjekter til fullskalaprosjekter. Vi legger til rette for utvikling av CO₂-fangst, transport og lagring slik at tiltaket kan få bred anvendelse og dermed bidra til reduserte klimagassutslipp.

For en del CO₂-håndteringsprosjekter i drift i verden i dag benyttes CO₂ til økt oljeutvinning. Dette bidrar til å skape et marked for CO₂ som igjen øker lønnsomheten i CO₂-håndteringsprosjekter. Det er i dag ikke noe marked for å bruke CO₂ til økt oljeutvinning i Europa. Norge har få punktutslipp og ligger langt unna de store punktutslippene i Europa. CO₂ til økt oljeutvinning krever store mengder CO₂ og stabil tilførsel. Dette er ikke tilgjengelig i Norge i dag. Samtidig vil etableringen av en ny CO₂-håndteringskjede i Norge kunne legge til rette for at CO₂ i framtiden kan brukes til økt oljeutvinning. Norge samarbeider forøvrig med USA om å utnytte amerikanske erfaringer for å styrke arbeidet med bruk av CO₂ for økt oljeutvinning på norsk sokkel. Vi støtter i denne sammenheng uttesting av relevante FoU-resultater gjennom forsknings- og utviklingsprogrammet CLIMIT.

Det finnes også alternativ bruk av fanget CO₂ utover geologisk lagring og økt oljeutvinning. Dette kan for eksempel være bruk av CO₂ til kullsyreholdige drikkevarer, kunstgjødsel eller biologisk materiale. Mengden CO₂ som kan benyttes i slike prosesser er likevel svært liten sammenlignet med de volumene som må fanges og lagres dersom togradersmålet skal nås. Jeg gjør også oppmerksom på at det for mange av de alternative bruksområdene kun er snakk om en kort periode før fanget CO₂ igjen vil slippe ut i atmosfæren. Det vil si at CO₂ ikke lagres permanent og dermed bidrar til å redusere klimaendringene, men at utslippene flyttes fra et sted til et annet.

Jeg mener likevel at alternativ bruk av CO₂ kan spille en rolle for utvikling og spredning av CO₂-håndtering, dersom utviklingen av teknologi og prosesser for bruk av CO₂ bidrar til utvikling av fangstteknologi. Jeg merker meg at dette er på linje med flertallets merknad i Innst. 9 S (2016-2017) hvor det står "Flertallet viser også til regjeringens bioøkonomistrategi og næringspotensialet ved bruk av CO₂ som innsatsfaktor i industrielle prosesser. Flertallet mener dette kan gi økt lønnsomhet for utvikling av CO₂-håndteringsteknologier i en tidlig fase"

Derfor støtter CLIMIT i dag prosjekter som tar sikte på bruk av CO₂ dersom en tilstrekkelig andel av fanget CO₂ blir permanent lagret som følge av prosessen.

Jeg mener det er gode grunner til at vi skal holde fast ved at statens hovedformål med arbeidet med CO₂-håndtering er å utvikle en teknologi som skal redusere utslipp av klimagasser gjennom fangst og permanent lagring av CO₂.

SPØRSMÅL NR. 818**Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen****Besvart 20. mars 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Er det tilfelle at forskriften som skal motvirke uønsket skattetilpasning har koblet plikten til å gi opplysninger om investeringer, produksjonsvolum, inntekter og kostnader kun til de land hvor selskaper betaler mer enn 800 000 kroner til myndighetene, og på den måten gir selskaper mulighet til å unnlate å rapportere land, for eksempel skatteparadis, hvor det betales mindre enn 800 000 kroner i skatt?»

BEGRUNNELSE:

Saken gjelder forskrift om land for land-rapporteringen for regnskapsformål i regnskapsloven § 3-3d og verdipapirhandelloven § 5-5a. Et samlet Storting stilte seg den 19. juni 2015 bak anmodningsvedtak nr. 792 (2014-2015), om å synliggjøre uønsket skattetilpasning. Finansdepartementet fastsatte den 16. desember 2016 de hittil siste endringene i forskriften.

Spørsmålet dreier seg om kjerneopplysningene etter forskriftens § 4, ikke tilleggsopplysningene etter § 5 som Finansdepartementet har referert til i forbindelse med tidligere spørsmål.

Det vises til at blant andre Publish What You Pay Norge (PWYP Norge) mener at Finansdepartementet fremdeles ikke har levert på målsettingen om å synliggjøre uønsket skattetilpasning. PWYP Norge hevder i Bistandsaktuelt 17. januar i år at Finansdepartementet i § 4 har "låst" plikten til å gi land-for-land opplysninger til kun å gjelde land der selskaper har betalinger til myndighetene over 800 000 kroner. De mener videre at så lenge det eksisterer beløpsmessige grenser i § 4, 2.

ledd, og rapporteringsplikten etter § 4, 3.ledd er avhengig av disse grensene, vil ikke alle land måtte rapportere kjerneopplysningene etter § 4, 3.ledd. De mener videre at konsernrapportering av tilleggsopplysninger etter § 5 endrer ikke på dette.

Svar:

Bestemmelsen i LLR-forskriften § 4 tredje ledd om at rapporten skal inneholde opplysninger om investeringer, salgsinntekt, produksjonsvolum og kostnader fordelt på det enkelte land der foretaket har virksomhet, gjelder kun når det er plikt til å gi opplysninger om betalinger til myndighetene. Dette reflekterer at LLR-regelverket er bygd opp for å dekke to formål.

Hovedformålet med LLR-regelverket er, i tråd med EU-regelverket, å bidra til økt åpenhet om virksomheten til foretak som driver med uttak av ikke-fornybare naturressurser, for på denne måten å ansvarliggjøre myndighetene for forvaltningen av inntektene fra landets naturressurser i land hvor slik virksomhet drives, jf. bl.a. Prop. 1 LS (2013-2014) kap. 20.5.3. For å redusere administrative kostnader har både EU-regelverket og de norske reglene en nedre grense for hvilke betalinger som må rapporteres. Gitt at betalingene må rapporteres, inneholder det norske regelverket også særlige krav til opplysninger om bl.a. investeringer, salgsinntekt, produksjonsvolum og kostnader. Hensikten med de utvidede kravene er å belyse rapporteringspliktiges betalinger til myndigheter opp mot foretakets uttak av naturressurser i det aktuelle landet.

Formålet med LLR-regelverket er som kjent også å bidra til økt åpenhet om foretakenes skatteposisjonering. Uønsket skatteposisjonering skjer ofte gjennom tilpasninger innenfor en konsernstruktur. I forskriften § 5 tredje ledd er det derfor fastsatt i alt ni særnorske krav til konsernrapportering. Disse kravene gir på selvstendig grunnlag bred informasjon om skatteposisjonering, og er derfor ikke å anse som tilleggsinformasjon til kravene i § 4. Opplysningskravene etter § 5 tredje ledd gjelder uavhengig av den beløpsmessige grensen i § 4 tredje ledd.

Jeg viser for øvrig til mine svar på skriftlig spørsmål nr. 530 og nr. 598 av i år til stortingsrepresentant Rasmus Hansson.

SPØRSMÅL NR. 819**Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Odd Omland****Besvart 20. mars 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Det er i dag ulike regler knyttet til skatte- og avgiftspolitikken for driftsutgifter for kjøretøy som brukes i hhv. reindriftsnæringen og i landbruket.

Hva må ev. endres for å likestille driftsutgifter knyttet til nyttekjøretøy i reindrifta og landbruket, og hvilke merkostnader kan påregnes dersom driftsutgifter for kjøretøy som brukes i reindriftsnæringen underlegges samme skatte- og avgiftsregler som de som i dag gjelder for landbruket?»

Svar:

Fra reindriftsnæringen har det ved flere anledninger blitt hevdet at det foreligger en avgiftsmessig forskjellsbehandling mellom driftsmidler i reindriftsnæringen og i landbruket. Når det gjelder engangsavgiften vises det til at reindriftsnæringen benytter avgiftsbelagte snøscootere, motorsykler og ATVer, mens blant annet traktorer ikke omfattes av avgiften. Tilsvarende vises det til at fradragsretten i merverdiavgiften er avskåret for personkjøretøy, herunder snøscootere, motorsykler og ATVer, mens den ikke er det for traktorer. Videre anføres at snøscootere, motorsykler og ATVer benytter ordinær avgiftslagt bensin, mens traktor kan benytte diesel med lavere avgift.

Den avgiftsmessige behandlingen av reindriftsnæringen ble sist vurdert i Prop. 1 LS (2010-2011) Skatter og avgifter 2011. I vurderingen ble det påpekt at avgiftene som pålegges reindriftsnæringen allerede kompenseres over reindriftsavtalens tilskuddssystem. Særlige avgiftsfritak eller refusjonsordninger for denne næringen vil dermed medføre dobbelt kompensasjon. Videre ble det vist til at «Dersom reindriftsnæringen innrømmes fritak for engangsavgift og full fradragsrett for inngående merverdiavgift ved anskaffelse av snøscootere og terrengmotorsykler vil næringen komme i en unik avgiftsmessig posisjon. Med mindre det innføres særlige bindingsregler, med tilhørende byråkrati og kontrollutfordringer vil aktørene innen denne næringen kunne videreselge kjøretøy avløftet avgift i et marked hvor de øvrige aktørene må betale avgifter. Dette vil gi et incitament for virksomhetene til å anskaffe flere kjøretøy enn det driften tilsier, som deretter videreselges med fortjeneste.» Det ble konkludert med at det ikke bør innføres særlig avgiftsfritak eller refusjonsordninger for reindriftsnæringen. Finanskomiteens flertall tok omtalen til orientering.

Lettelser i skatter og avgifter bør i utgangspunktet gjelde generelt og ikke rettes mot enkelte næringer. Reindriften nyter godt av at engangsavgiften på motorsykler og snøscootere ble redusert med i gjennomsnitt 30 pst. i 2015. Videre er det en særskilt ordning der næringsdrivende i dag kan fradragsføre merverdiavgift ved anskaffelse av én snøscooter annet hvert år. Dette gjelder også reindriftsnæringen.

Det er tidligere gjort et anslag på reindriftens avgifter til staten. I Totalregnskapet for reindriftsnæringen, regnskap 2006 og budsjett 2007, ga Økonomisk utvalg for reindriften et slikt anslag. Utvalget anslår at bensinavgift og engangsavgift ved innkjøp av maskiner og kjøretøy, samt ikke-fradragsberettiget merverdiavgift knyttet til disse transportmidlene utgjorde 13,3 mill. kroner i 2006. Departementet er ikke kjent med oppdaterte anslag på avgiftsinnbetaling fra reindriften. Ettersom reindriftsnæringen allerede kompenseres for disse avgiftene over reindriftsavtalens tilskuddssystem, måtte en ev. omlegging av avgiftene på kjøretøy brukt i reindriftsnæringen motsvares av tilsvarende kutt på budsjettets utgiftsside.

SPØRSMÅL NR. 820**Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Ingunn Gjerstad****Besvart 21. mars 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Var statsråden klar over at dersom biodrivstoff solgt utover omsetningspåbudet hadde fått «fritak» for veibruksavgift i stedet for «unntak», så ville det vært pålagt å anvende bærekraftskriteriene for alt biodrivstoff solgt, hvorfor har regjeringen valgt å «unnta» biodrivstoffet for veibruksavgift i stedet for å «frita» for veibruksavgift, og når vil regjeringen revurdere dette for å sikre bærekraftskriteriene anvendes for alt biodrivstoff?»

BEGRUNNELSE:

Fornybardirektivets § 68 slår klart fast at biodrivstoff skal være bærekraftig og at bærekraftskriterier som får støtte gjennom nasjonale støtterejimer skal tilfredsstille bærekraftskriteriene.

(65) Biofuel production should be sustainable. Biofuels used for compliance with the targets laid down in this Directive, and those that benefit from national support schemes, should therefore be required to fulfil sustainability criteria.

Svar:

Som følge av avtalen med Kristelig Folkeparti og Venstre om Revidert nasjonalbudsjett 2014, fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak (vedtak nr. 589 av 20. juni 2014, jf. Innst. 128 S (2014–2015)):

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med den varslede gjennomgangen av bilavgifter vurdere endring av veibruksavgiften, slik at unntak for denne kun gis for drivstoff og drivstoffblandinger som oppfyller bærekraftskriteriene i EUs fornybardirektiv.»

På dette tidspunkt omfattet veibruksavgiften bensin, mineralolje, biodiesel som ikke oppfylte bærekraftskriteriene, samt etanol i blanding med bensin så lenge bensin utgjorde hovedbestanddelen. Biodiesel som oppfylte bærekraftskriteriene ble ilagt halv sats. Ren etanol, naturgass og LPG var ikke omfattet av avgiften.

Bilavgiftsgjennomgangen ble presentert i Revidert nasjonalbudsjett 2015, se St.meld. 2 (2014-2015) Revidert nasjonalbudsjett 2015 punkt 4.2. Regjeringen konkluderte der med at den ikke ville fremme forslag om å innarbeide bærekraftskriterier som grunnlag for

et unntak for veibruksavgift på drivstoff. Det ble i den sammenheng vist til at hensynet til bærekraftskriteriene ble ivaretatt gjennom kravet om oppfyllelse av bærekraftskriteriene i det gjeldende omsetningskravet, og at den reduserte satsen for biodrivstoff i veibruksavgiften bare omfattet drivstoff som oppfylte bærekraftskriteriene. Det ble også vist til at EØS-avtalens statsstøtteregulverk legger føringer på mulighetene for å innføre fritak eller reduserte satser fra en generell veibruksavgift, og at det derfor var usikkert om en ny generell avgift med fritak for produkter som oppfyller bærekraftskriteriene, ville være i samsvar med EØS-avtalen.

Avgiftsleggingen av biodrivstoff ble også omtalt i Prop. 120 LS (2014-2015) Endringer i skatte-, avgifts og tollovgivinga der Stortingets anmodningsvedtak fra statsbudsjett for 2015 (vedtak nr. 62 av 1. desember 2014, se Innst. 3 S (2014–2015)) ble behandlet. Anmodningsvedtaket hadde følgende ordlyd:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å frita biodiesel fra veibruksavgift og innføre halv veibruksavgift på bioetanol i revidert nasjonalbudsjett for 2015. Det bes særlig om at det tas hensyn til de avgiftstekniske, EØS-rettslige, miljømessige og økonomiske konsekvenser av endringene.»

I Prop. 120 LS (2014-2015) Revidert nasjonalbudsjett 2015 ble det under henvisning til de EØS-rettslige sider av saken, herunder begrensningene i miljøstøtteretningslinjene for å kombinere avgiftslettelser for biodrivstoff med omsetningskrav, foreslått å ikke følge opp anmodningsvedtaket i Revidert nasjonalbudsjett for 2015, men at regjeringen ville komme tilbake til saken i budsjettet for 2016. Regjeringen foreslo isteden et skifte mellom CO₂-avgiften og veibruksavgiften på mineralolje, som innebar en lettelse for biodiesel som oppfylte bærekraftskriteriene på 0,23 øre per liter, mens fossil diesel og biodiesel som ikke oppfylte bærekraftskriteriene, kom uendret ut. Det siste ble vedtatt med virkning fra 1. juli 2015.

I behandlingen av Revidert nasjonalbudsjett 2015 vedtok Stortinget å begrense veibruksavgiften på drivstoff til bare å omfatte bensin og mineralbasert diesel, med iverksettelse fra 1. oktober 2015, se Innst. 360 S (2014–2015). Bioetanol og biodiesel falt etter dette utenfor avgiftsplikten, og det kunne gjøres forholds- messig fradrag for bioetanol og biodiesel som blandes inn i henholdsvis bensin og mineralbasert diesel. Med virkning fra samme tidspunkt vedtok Stortinget også å innføre veibruksavgift på biodrivstoff som rapporteres inn som en del av omsetningskravet etter forskrift 1.

juni 2004 nr. 922 om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften) § 3-3, etter de satser som gjelder for bensin og mineralolje.

Som det fremgår ovenfor ble endringene i veibruksavgiften vedtatt under budsjettbehandlingene, og gjennomført fra 1. oktober 2015. Endringene var ikke en del av regjeringens budsjettforslag. Finanskomiteens begrunnelse for endringen fremgår av Innst. 360 S (2014-2015) punkt 3.2.1. Ifølge innstillingen ønsket flertallet å stimulere til bruk av biodrivstoff, og samtidig unngå dobbel virkemiddelbruk for drivstoff omfattet av omsetningskravet. Dette oppnås ved å avgrense avgiften til å gjelde fossilt drivstoff og drivstoff som innrapporteres for oppfyllelse av omsetningskravet. I innstillingen uttaler for øvrig flertallet følgende:

«Flertallet er oppmerksomme på at dette kan bidra til økt bruk av ikke bærekraftig drivstoff. Det vil være en uønsket konsekvens, og flertallet ber derfor regjeringen overvåke bruken av slikt ikke bærekraftig drivstoff, og om nødvendig komme tilbake til Stortinget med forslag om tiltak som kan begrense dette.»

Spørsmålet om bærekraftskriteriene bør utvides til å omfatte alt biodrivstoff sorteres under Klima- og miljøministeren. Jeg har forelagt saken for Klima- og miljøministeren som uttaler:

Det er svært viktig at vi jobber for at biodrivstoffet som omsettes i Norge er mest mulig bærekraftig. Å innføre bærekraftskrav for alt biodrivstoff omsatt i Norge kan imidlertid være i strid med totalharmoniseringsklausulen i drivstoffkvalitetsdirektivet. Jeg vil i nær fremtid ta kontakt med ESA i dette spørsmålet.

SPØRSMÅL NR. 821

Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 21. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I svar til undertegnede på skriftlig spørsmål om intimkirurgi den 03.11.2016 og svar fra statsråden den 11.11.2016 skrev statsråden at han ville innhente informasjon fra Statens Helsetilsyn og Helsedirektoratet om omfang, innhold, og lovbestemmelser angående intimkirurgi.

Hvilke svar har statsråden fått fra Helsedirektoratet og Statens Helsetilsyn?»

Svar:

I mitt svar til representanten 11. november 2016 redegjorde jeg for gjeldende strafferettslig regulering av denne type inngrep. Jeg viste til at hvorvidt et inngrep skal sies å være straffbart vil bero på en konkret vurdering hvor det blant annet ses hen til inngrepets karakter og formål. De nærmere grenser for straffansvaret må trekkes opp av påtalemyndigheten og domstolene i konkrete saker. Jeg redegjorde også for relevant helselovgivning knyttet til slike inngrep og viste til at tilsynsmyndighetene fører tilsyn med også denne delen av helsepersonells virksomhet. Tilsynsmyndighetene vil på vanlig måte kunne reagere dersom personell driver virksomhet i strid med gjeldende helseregulering.

Når det gjelder redegjørelse for relevant regelverk knyttet til intimkirurgi, viser jeg derfor til mitt svar til representanten 11. november 2016.

Som representanten viser til i sitt spørsmål 13. mars 2017 har jeg innhentet ytterligere informasjon knyttet til denne type virksomhet i Norge. Helsedirektoratet har redegjort for dette i sin rapport "Intimkirurgi i Norge (Kartlegging av omfanget innen privat og offentlig virksomhet)", jf. vedlegg. Rapporten er datert 15. februar 2017, men ble oppdatert 1. mars 2017 etter at direktoratet hadde mottatt ytterligere opplysninger. Statens helsetilsyn har bidratt med informasjon til rapporten.

Når det gjelder direktoratets metode for informasjonssinnhenting og sammenstilling av data, samt benyttete begrepsdefinisjoner, viser jeg til rapporten. Oppsummeringsvis fremgår imidlertid:

- Mesteparten av denne type inngrep utføres innenfor den private helsetjenesten, nærmere bestemt om lag 80 % av inngrepene.
- Aktiviteten synes å være noe økende. Totalt antall inngrep var 289 i 2013, 314 i 2014, 390 i 2015 og 416 i 2016.

- Omfanget synes å være stabilt i den offentlige helsetjenesten. Antall inngrep varierer fra 78 til 90 inngrep årlig i perioden 2013-2016.
- Helsedirektoratet legger til grunn at det rapporterte tallmaterialet gir et ganske representativt bilde av aktiviteten på feltet, samtidig som det påpekes å kunne være noe underrapportering til direktoratet.
- Det er svært få tilsynssaker knyttet til denne type virksomhet. Statens helsetilsyn har i løpet av de sis-

te 5 årene hatt to tilsynssaker som grenser til feltet intimkirurgi.

Vedlegg til svar: Rapport: Intimkirurgi i Norge (Kartlegging av omfanget innen privat og offentlig virksomhet), 15. februar 2017.

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2016-2017/dok15-201617-0821-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 822

Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 21. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I svar til meg om ansvar for varmtvannsbasseng som del av pasienttilbudet i spesialist og kommunehelsetjenesten innrømmer helseministeren at ingen har ansvar for at tilbudet finnes. Det er svært alvorlig for pasientene som har stor nytte av tilbudet. Ved Diakonhjemmets basseng er det ukentlig 800 som nå mister tilbudet, ledig kapasitet i Oslo som er tilgjengelig er kun 100. Nedleggningen må stoppes inntil alternativ er på plass.

Vil helseministeren stoppe nedleggningen og sikre pasientens behov?»

Svar:

Varmtvannsbasseng kan være et virkemiddel i behandlingen og rehabilitering av ulike tilstander. Det avgjørende for om tilbudet kan defineres som spesialisthelsetjeneste er om pasienten bruker bassenget som en del av et spesialisert behandlingstilbud. Dette er forøvrig i samsvar med det Regjeringen Stoltenberg II la til grunn i brev av 6. juni 2013.

Staten regulerer ikke hvordan kommunene løser sine oppgaver. Kommunene skal sørge for rehabilitering og rehabilitering i sitt tjenestetilbud. Hvordan kommunen løser denne oppgaven er opp til den enkelte kommune. Trening i varmtvannsbasseng kan være en god måte å ivareta behov til enkelte pasienter i den kommunale helsetjenesten på. Det er også slik at mange personer som benytter seg av bassengtrening er personer som benytter aktivitet i varmt vann som generell fysisk aktivitet. Dette kan den enkelte kommune velge å tilby som en del av ansvaret for å tilrettelegge for generell fysisk aktivitet, selv om dette ikke er for å iva-

reta behov til enkelte pasienter i den kommunale helsetjenesten. Hvis Oslo kommune ved byrådet er enig i det – er det deres ansvar å sikre tilbudet til den gruppen som ikke mottar tilbudet som en del av spesialisthelsetjenestebehandlingen.

Jeg viser til mitt tidligere svar på spørsmål 743 om samme sak som jeg besvarte 3. mars 2017. Her fremgår det at jeg legger til grunn at helseregionene sørger for å videreføre behandlingstilbud som er nødvendig for å ivareta ansvaret for spesialisert behandling og rehabilitering på en best mulig måte.

Jeg er kjent med at 100 av de om lag 800 revmatikerne som benytter terapibassenget ved Diakonhjemmet sykehus, nå får et tilsvarende tilbud om trening i varmtvann ved Lovisenberg sykehus. Tilbudet gjelder de som trenger rampe for å komme ut i bassenget og de som har særlig komplekse sykdomsutfordringer. I en overgangsperiode vil fysioterapeuter fra Diakonhjemmet sykehus ha ansvar for treningen. Oslo kommune har oppgitt at de planlegger å overta administrasjonen av tilbudet ved årsskiftet.

Det er lagt ut en oversikt over andre aktuelle varmtvannsbasseng og treningstilbud i Oslo og omegn på internetsiden til aktivitetssenteret ved Diakonhjemmet sykehus.

SPØRSMÅL NR. 823**Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 21. mars 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Omlegging fra fossil til fornybar energi er et tema som engasjerer, og et mål mange deler.

Hvis man skal erstatte Norges årlige olje- og gassproduksjon med fornybar energi, eksempelvis vindmøller, hvor mange vindmøller av gjennomsnittlig størrelse ville man da trenge, og hvilket investeringsbehov ville vært nødvendig for å få gjennomført et slikt grønt skifte?»

Svar:

Energiinnholdet i Norges olje- og gassproduksjon var på om lag 2 500 TWh i 2016. Denne energimengden tilsvarer nesten halvparten av verdens fornybare kraftproduksjon.

Det er imidlertid utfordrende å direkte sammenligne produksjonen av olje og gass på den norske kontinentalsokkelen med produksjon fra fornybare kilder. Forbruket av olje og gass skjer i flere sektorer hvor vindkraft i dag ikke kan erstatte olje og gass direkte. Det er også relativ stor forskjell på hvor mye av den tilførte energi som faktisk utnyttes. Utnyttelsesgraden ved bruk av olje- og gass varierer mellom bruksom-

råder. Fornybar kraftproduksjon har, foruten om tap i overføringsnettet, full utnyttelse av tilført energi. På den andre siden er det store variasjoner i ressursgrunnlaget og kostnadsnivå for fornybar kraft både lokalt, regional og på tvers av landegrensene. Den samme utfordringen gjelder om man i tillegg til vindkraft på land, inkluderer teknologier som havvind eller solkraft.

En direkte sammenlikning mellom Norges olje- og gassproduksjon og investering i fornybar energi, som for eksempel vindkraft, er på denne bakgrunn mindre relevant. Dersom det likevel skulle gjøres et slikt regnestykke, vil 2500 TWh kunne tilsi over 200 000 vindturbiner.

Det er heller ikke særlig relevant å anslå eventuelle investeringskostnader ved et utbyggingsomfang for vindkraft i denne størrelsesorden. Det kan imidlertid vises til NVEs publikasjon "Kostnader i energisektoren", der NVE anslår investeringskostnaden for et "referanseprosjekt for vindkraft" i 2014 til 10 250 kroner pr installert kW. Dette tilsvarende en energikostnad på 44 øre/kWh, ved en kalkulasjonsrente på 6 prosent. Kostnadene ved å bygge ut vindkraft har endret seg siden denne rapporten ble gitt ut, og en oppdatert kostnadsrapport vil om kort tid foreligge i ny versjon fra NVE.

SPØRSMÅL NR. 824**Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 24. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Både helsedirektoratet og Legemiddelverket har tillatt bruk av medisinsk cannabis. Dokumentasjon for effekt er etter hvert god for pasienter med smerte og kvalme som følge av cellebehandling og andre med alvorlige kroniske smerter. Det er utarbeidet en veileder, men pasienter er stort sett overlatt til uverdige omgang med det kriminelle markedet for å få tilgang.

Hva vil ministeren gjøre for at de pasientene som ikke har nytte av andre legemidler får bedre tilgang på medisinsk cannabis og dermed økt livskvalitet?»

BEGRUNNELSE:

I november 2016 utga Statens Legemiddelverk en veileder som beskriver hvordan medisinsk cannabis kan forskrives innenfor dagens regelverk. Aktuelle pasienter håpet at det ville bidra til å få medikamentet inn i helsevesenet, men utfordringene er fortsatt store. Pasientene må selv finne en legespesialist i offentlig sykehus som er villig til å bruke medisinsk cannabis. Kunnskapen blant leger er fortsatt lav. De som finner en lege må beregne kostnad på mellom 50- 150.000,- kroner i året. Det er kun refusjonsordninger for indika-

sjon på MS. Dagens håndtering av førerkortforskriften er også en hindring for bruk. Det er ikke lov å kjøre med varianter av medisinsk cannabis som ikke gir rus og ingen nyanser knyttet til styrke, slik man har for andre legemidler.

Resultatet er at mange som kunne ha hatt effekt av medisinsk cannabis ikke får tilgang og lever med store smerter, kvalme og lidelser som både gir begrensninger på livskvaliteten og arbeidsinnsats. Noen tar turen til Nederland og andre oppsøker det kriminelle markedet.

Flere land i Europa har derfor valgt å legalisere medisinsk bruk av cannabis for å sikre tilgang.

Irland og Tyskland har nylig gjort det og England og Danmark er i prosess.

Fagmiljøet mener det er et stort behov for å enes om retningslinjer for bruk, for indikasjon, kontra-indikasjon, dosering, distribusjonsform og hvordan man velger mellom de ulike medisinske variantene, samtidig som man bør avklare refusjonsordninger og førerkort. Det er sendt innspill om å etablere en ekspertgruppe under helsedirektoratet for å utvikle gode kunnskapsbaserte faglige retningslinjer.

Svar:

Legemiddelverket og Helsedirektoratet publiserte i november 2016 en veileder som viser hvordan spesialister på sykehus – innenfor dagens regelverk – kan søke om behandling med medisinsk cannabis. Denne veilederen ble publisert i forståelse med Helse- og omsorgsdepartementet.

Medisinsk cannabis er produkter med standardisert innhold av cannabisplante til medisinsk bruk. Produktene er ikke godkjent som legemiddel i noe land. Men som representanten Grung skriver, har flere land, i likhet med Norge, åpnet for bruk av medisinsk cannabis innenfor litt ulike rammer.

Den vitenskapelige dokumentasjonen for effekt av medisinsk cannabis er begrenset, men Legemiddelverket og Helsedirektoratet har likevel funnet det riktig å legge til rette for bruk hos pasienter med alvorlig sykdom som ikke får tilstrekkelig lindring med godkjente legemidler.

Det er ikke laget noen utfyllende liste over hvilke pasienter som er aktuelle for slik behandling. Myndighetene har lagt opp til en restriktiv praksis, men det er legen som etter en samlet vurdering må avgjøre om behandling med medisinsk cannabis er den beste løsningen. Som hovedregel gjelder at legen har konkludert med at pasienten kan ha nytte av behandling med medisinsk cannabis, og at annen behandling (inkludert godkjente cannabisrelaterte legemidler) ikke har gitt tilstrekkelig effekt eller har gitt bivirkninger.

Det er liten tradisjon for å bruke cannabis i medisinsk behandling i Norge. Dette, sammen med be-

grenset dokumentasjon av effekt og at cannabis i utgangspunktet er et forbudt narkotikum, kan bidra til at mange leger er tilbakeholdne med å ta i bruk denne behandlingen.

Stortingsrepresentanten peker på flere forhold som kan bidra til å begrense bruken av medisinsk cannabis og spør hva jeg vil gjøre for at de pasientene som ikke har nytte av andre legemidler får bedre tilgang på medisinsk cannabis.

Representanten har rett når hun peker på at utgiftene ved bruk av medisinsk cannabis er betydelige.

I 2016 fikk 269 personer utlevert cannabisprodukter på blåresept (individuell stønad, § 3). Alle fikk Sativex. To tilfeller gjaldt stønad til bruk av Sativex som palliativ behandling i livets slutfase, mens de øvrige gjaldt bruk av Sativex innenfor godkjent indikasjon (spasmer ved MS).

Helfo har ikke innvilget stønad til Sativex ved andre diagnoser enn MS og palliativ behandling – og har heller ikke gitt individuell stønad for noen pasienter for bruk av medisinsk cannabis. Helfo begrunner dette med at de ikke har funnet tilstrekkelig vitenskapelig dokumentasjon til å kunne innvilge stønad ved andre diagnoser.

Jeg har tillit til at Helfo løpende vurderer om den vitenskapelige dokumentasjonen gir grunnlag for å innvilge individuell stønad for cannabisprodukter.

Representanten viser til at dagens håndtering av førerkortforskriften er en hindring for bruk av cannabis.

Førerkortforskriftens Vedlegg 1 – Helsekrav § 36, nevner cannabis som et av flere rusgivende, helseskadelige stoffer som ikke er forenlig med førerrett ved gjentatt eller vedvarende bruk til rusformål.

IS-2541, Veileder til helsekrav for førerkort, har per i dag følgende avsnitt om legal bruk av cannabis:

Cannabinoider (THC og CBD):

Bruk av cannabinoider er ikke forenlig med bilkjøring. Dette gjelder uavhengig av hvordan cannabinoidet er anskaffet. Cannabinoider kjøpt eller forskrevet av lege i utlandet, eller cannabinoider tatt inn i Norge på registreringsfritak er heller ikke forenlig med bilkjøring.

Cannabinoid er i Norge registrert for bruk på én indikasjon: «Behandling for symptomforbedring hos voksne pasienter med moderat til alvorlig spastisitet grunnet multippel sklerose (MS) som ikke har respondert tilstrekkelig på andre antispastiske midler og som viser klinisk signifikant forbedring av spastisitetsrelaterte symptomer under en initial prøvebehandling.» Dersom det søkes om dispensasjon for førerkortgruppe 1 for slik bruk, skal det foretas en vurdering etter vilkårene gitt i § 7. Det skal legges vekt på om behandlingen er instituert av spesialist i nevrologi, om den er innenfor indikasjon og sykdommen er i en stabil fase.

Sykdommen i seg selv eller bruk av andre legemidler må ikke gjøre søkeren uskikket til å kjøre bil. Det er også eksempler på at cannabinoid er forskrevet

på rett indikasjon, men at søkere på denne måten øker bruken av andre cannabinoider i tillegg. Dispensasjon for førerkortgruppe 2 og 3 kan ikke gis.

Jeg har fått opplyst fra Helsedirektoratet at veilederens avsnitt om cannabinoider er under revisjon. Ved bruk av registrert cannabinoid på indikasjonen MS vil fører på bestemte vilkår kunne fylle helsekravet uten søknad om dispensasjon fra Fylkesmannen. Det forutsettes blant annet at legemiddelet (cannabinoidet) er forskrevet av nevrolog, at fører følger legens anbefaling om tidsintervall mellom inntak og kjøring, at bruken ses i sammenheng med andre medikamenter med potensiell sløvende effekt og at det ikke benyttes andre cannabinoider i tillegg. Bruk av cannabinoider vil fortsatt ikke være forenlig med førerrett i førerkortgruppe 2 og 3.

Representanten peker deretter på at enkelte fagmiljøer ønsker at myndighetene skal fastsette detaljerte

retningslinjer for bruk av medisinsk cannabis, herunder indikasjoner og kontraindikasjoner.

Det er krevende å lage detaljerte og evidensbaserte retningslinjer for bruk av medisinsk cannabis.

Jeg er derfor enig med Helsedirektoratet og Legemiddelverket som understreker at det er de kliniske fagmiljøene som må avgjøre om bruk av medisinsk cannabis er aktuelt. Myndighetene vil sikre en restriktiv praksis ved å gjøre konkrete vurderinger av hver enkelt søknad.

Helsedirektoratet følger utviklingen i bruk av medisinsk cannabis, og vil vurdere om det blir behov for normerende tiltak for bruk av medisinsk cannabis. Helsedirektoratet og Legemiddelverket vil bygge på erfaringene som dagens ordning gir, og samarbeider om å finne faglig forsvarlige og praktiske løsninger for pasientene det gjelder.

SPØRSMÅL NR. 825

Innlevert 13. mars 2017 av stortingsrepresentant Ketil Kjenseth

Besvart 21. mars 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Hva er status for plast- og mikroplastforsøpling i Mjøsa, er miljøovervåkingen av plast og mikroplast i Mjøsa tilstrekkelig, har noen et overordnet ansvar for å samle plastavfall i og rundt Mjøsa, og hva vil statsråden gjøre for å stimulere til økt produksjon av bioplast i Innlandet?»

BEGRUNNELSE:

Plast er et relativt nytt avfallsprodukt, når vi ser bakover i historien. Men det ligger an til å forfølge oss i mange hundre år framover. I verste fall kan plast som avfall bli liggende i naturen opp mot 500 år før det brytes ned. Den senere tid har det vært søkelys på plast og mikroplast i havet og på strender. Jeg har selv, sammen med partifelle Ola Elvestuen, fremmet et representantforslag om tiltak mot mikroplast. Jeg er glad for at Stortinget sluttet seg til våre forslag om å forby mikroplast i kroppspoleieprodukter og få fram en handlingsplan mot mikroplast.

Forskere fra NIVA og Stockholms universitet fant høye nivåer av D5 og D6 (siloksaner fra kosmetikk) i Mjøsa i 2010. Senere har de funnet det samme i Rands-

fjorden, mens innsjøen Femunden har langt lavere nivåer.

Men det er ikke bare mikroplast som er en utfordring. Mengden av plastavfall generelt vokser betydelig og det forsøpler fjorder og elver i innlandet like mye som i havet.

På 1970-tallet måtte det en nasjonal miljødugnad til for å redde Mjøsa som drikkevannskilde og som arena for fiske og friluftsliv. Vaskemaskinenes inntog i husholdningene med tilhørende bruk av nærings- og fosfatrike vaskemidler skapte overgjødning, sammen med utslipp fra industri og landbruk.

Mer enn 40 år etter gir Miljødirektoratet fortsatt restriksjoner overfor særlig gravide og barn om ikke å spise store mengder fisk fra Mjøsa. Heldigvis tok vi situasjonen for Mjøsa på alvor i tide på 1970-tallet. Mange tiltak ble satt inn i Mjøsaksjonen og det er fulgt opp med ytterligere tiltak helt fram til i dag. Miljøovervåkingen av Mjøsa styrkes stadig.

Det er likevel uklart i hvilken grad det finnes en status over plastavfall i Mjøsa, i strandkanten og i tiløpselvene til Mjøsa, samt for mikroplast.

Ved Høgskolen Innlandet på Lillehammer har de masterstudier i både miljøpsykologi og innovasjon. Kjøps- og forbrukeratferd er viktig å ha kunnskap om, slik at vi kan hjelpe både oss selv til å endre atferd og

produsenter til å fornye seg. Det kan være å kjøpe mer frukt og grønt som ikke er pakket inn i plast. Eller kjøpe «fersk» kosmetikk, som ikke er tilsatt mikroplast.

Når det gjelder innovasjon, så kan vi ta avfall på et større alvor og gjenbruke også plast i større grad. Jeg har selv fått prøve en moteriktig vinterjakke produsert av fiskegarn og plastavfall ved Høgskolen Innlandet på Lillehammer. Panteordninger for plast kan være et tiltak for å bidra til mindre forsøpling og mer resirkulering av plast.

I tillegg trenger vi å få fart på utviklingen av såkalt bioplast. Innlandet sitter på store biologiske ressurser i form av skogsavfall og annen biomasse som kan utnyttes til å produsere bioplast til å erstatte plast i emballasje og som tilsetningsstoff i ulike produkter. Industrimiljøet på Raufoss er ledende i Norge på materialteknologi og kompositter til industriell bruk, blant annet i bilindustrien.

Svar:

Plastforsøpling og spredning av mikroplast er et alvorlig og økende miljøproblem. Dette er et område jeg er svært opptatt av, og prioriterer høyt.

Forsøpling av plast er en utfordring, ettersom plast brytes svært langsomt ned, kan inneholde miljøgifter og er en kilde til mikroplast. Mikroplast gjenfinnes i dag i både hav og ferskvann, i tillegg til i jordsmonn og dyreliv. Selv om ikke alle effektene av slik plastforsøpling er kjent, er det bred enighet om at dette er et alvorlig problem.

Det mest effektive tiltaket mot plastforsøpling er å sikre god avfallshåndtering. I tillegg må det ryddes opp i den forsøplingen som allerede finnes. Det følger av forurensningsloven at det er forbudt å forsøple i Norge. Kommunene har ansvar for å sørge for innsamling og behandling av avfall fra husholdningene, og næringslivet har ansvar for å håndtere eget avfall på forsvarlig måte. Selv om avfallssystemet i Norge fungerer godt, er det likevel behov for ytterligere tiltak for å begrense plastforsøpling, samt for å redusere spredning av mikroplast.

Etter oppdrag fra departementet har Miljødirektoratet utarbeidet tiltaksvurderinger mot marin forsøpling og spredning av mikroplast, der en rekke konkrete tiltak foreslås. Tiltaksvurderingene, og den gradvis økende kunnskapen på dette området, har gitt oss et stadig bedre grunnlag for handling. Mange av kildene til spredning av mikroplast som Miljødirektoratet har pekt på vil ende opp i ferskvann og innsjøer, i tillegg til i havet. Eksempler på viktige kilder er mikroplastslitasje fra bildekk, maling og gummigranulater fra kunstgressbaner. Jeg har nylig bedt Miljødirektoratet om å følge opp de foreslåtte tiltakene.

Jeg vil også fremheve at en rekke frivillige aktører gjør et svært viktig arbeid for å rydde opp i herreløst avfall. Hold Norge Rent bidrar til en effektiv og målrettet innsats mot forsøpling ved å koordinere nasjonale ryddeaksjoner hvert år både langs strender, innsjøer og vassdrag. Også en lang rekke andre organisasjoner, lag og lokale myndigheter gjør en viktig innsats.

Det er per i dag ingen miljøovervåking av mikroplast verken i Mjøsa eller i andre norske vann og vassdrag. En av grunnene til dette er at ennå ikke finnes en god og standardisert metode for overvåking på dette området. Norge er imidlertid pådriver internasjonalt for å få dette på plass.

Representanten etterspør tiltak som kan stimulere til økt produksjon av bioplast i Innlandet, og viser til at det er mye skogsavfall og annen biomasse i området. Det er viktig å finne gode alternativer til bruk av fossile ressurser, og plast laget av biologisk materiale kan være med å bidra til dette. Det er imidlertid behov for mer kunnskap om alle klima- og miljøeffekter av slik plast før det innføres virkemidler som stimulerer til økt bruk. Gitt en begrenset tilgang på biomasse, bør den benyttes på områder der den totalt sett gir størst positive effekter.

Jeg er opptatt av å redegjøre for Stortinget om dette viktige temaet. Virkemidler og tiltak overfor plastforsøpling og mikroplast vil derfor være sentrale temaer i stortingsmeldingen om avfallspolitikken og den sirkulære økonomien som jeg skal legge frem før sommeren.

SPØRSMÅL NR. 826**Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 20. mars 2017 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«I forbindelse med NOU 2007:13 beskrev Statskog i sin høringsuttalelse sine inntekter og utgifter fra eiendommene i Nordland og Troms, under kapittelet ”Oppsummering av Statskogs økonomi”.

Kan det bes om en oppdatering av tallene fra s. 19, inntekter og utgifter separert, fra siste regnskapsår?»

”I forbindelse med NOU 2007:13 beskrev Statskog i sin høringsuttalelse sine inntekter og utgifter fra eiendommene i Nordland og Troms, under kapittelet ”Oppsummering av Statskogs økonomi”. Ber om en oppdatering av tallene fra s. 19, inntekter og utgifter separert, fra siste regnskapsår.”

Oppstillinga under viser delen av Statskog SF sitt resultat frå 2016 som er frå Nordland og Troms, og er lik den som var gitt i høringssvaret frå Statskog SF til Samerettsutvalget II sin rapport, NOU 2007:1.

Svar:

Eg viser til spørsmål nr. 826 til skriftleg svar frå stortingsrepresentanten Torgeir Knag Fylkesnes (SV) til landbruks- og matministeren:

Inntekter:		116,5 mill. kroner
- Herav tenestekjøp frå LMD	9,3 mill. kroner	
Kostnader:		80,0 mill. kroner
Resultat før skatt		36,5 mill. kroner
- Resultat frå løpande drift:	10,0 mill. kroner	
- Eingongsvinst arealsal og skogvern:	26,5 mill. kroner	
Estimert skatteandel		5,0 mill. kroner
Estimert resultat etter skatt		31,5 mill. kroner
Andel utbytte til eigar (40 prosent)		12,6 mill. kroner

I Nordland og Troms hadde Statskog SF i 2016 eit resultat frå løpande drift på 10 mill. kroner. I tillegg hadde føretaket i 2016 eingongsgevinstar på 26,5 mill.

kroner. Av desse utgjer skogvernerstatningar 17 mill. kroner, det restarande er sal av fast eigedom. Den største delen av dette er knytt til areal til kraftliner i Troms.

SPØRSMÅL NR. 827**Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 27. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Folkehelseinstituttets mandat har blitt utvidet de siste årene, uten at det har vært fullfinansiert. Pålagte omstillinger sammen med andre store kutt samler seg til 140-150 mill.(ca. 17 % av budsjettet) de siste 2 årene.

Når regjeringen krever omfattende og ytterligere nedbemanning spesifikt nevnt i Tildelingsbrevet, kan helseministeren garantere at FI fortsatt kan løse oppgavene de er satt til å gjøre uten negative samfunnsmessige konsekvenser i form av dårligere kvalitet på råd og tjenester?»

BEGRUNNELSE:

Helseminister omtaler kuttene som «omstilling». Folkehelseinstituttet har allerede omstilt seg i en årrekke, blant annet med innlemmelse av Kunnskapssentret (som har også gitt FHI kunnskapsoppsummering som et helt nytt mandat), VKM, SIRUS, og Giftinformasjonen, overføring av Rettsmedisinsk til OUS, samt konsernmodellen. Alle disse krevde store omstillinger de siste årene.

FHIs overordnede mål er forebyggende helsearbeid, men forebyggende helsearbeid er ikke like lett målbart som å telle antall syke som blir behandlet og friske. FHIs oppgaver gjenstående oppgaver knyttes til samfunnsoppdrag og lovpålagte oppgaver.

Regjeringen økte det sentrale effektiviserings- og avbyråkratiseringskuttet for Folkehelseinstituttet (FHI) fra 0,5 til 0,8 i desember 2016. Men FHI er en beredskaps- og kunnskapsorganisasjon, og består ikke av byråkrater. Instituttet har allerede effektivisert i en årrekke, som blant annet med innføring av konsernmodell i 2016.

Svar:

Regjeringen bygger sin politikk på en effektiv bruk av felleskapets ressurser. Gjennom avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen forutsettes det at statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive. I begrunnelsen for spørsmålet trekker representanten frem en rekke endringer i den sentrale helseforvaltningen som berører FHI direkte. Dette er beslutninger regjeringen har tatt nettopp for å få en bedre og mer effektiv forvaltning. Regjeringen har derfor ikke bare foretatt generelle kutt, men også besluttet sammen-

slåinger og omorganiseringer for å gjøre omstillingen mulig.

Den sentrale helseforvaltningen som FHI er en del av har vokst gradvis over mange år. Det er en utvikling som ikke kan fortsette. På sør og Vestlandet har nærmere 50 000 mennesker mistet jobben som følge av fallet i oljeprisen. Norge er i omstilling, og den omstillingen kan ikke bare omfatte privat sektor.

Som representanten påpeker har instituttet arbeidet for å drive virksomheten så effektivt som mulig innenfor rammen av ressurser som er stilt til disposisjon og øvrige betingelser som gjelder. Nødvendige og forsvarlige kortsiktige tiltak er iverksatt, som blant annet ansettelsesstopp, kutt i reisebudsjett, anskaffelser og frivillig avgang. For å oppnå en varig effekt må tiltakene være en del av planlagt prosess. Folkehelseinstituttet har derfor i tildelingsbrevet 2017 fått i oppdrag å redegjøre for hvordan sikre effektiv og forsvarlig gjennomføring av sine samfunnsoppdrag. Kravet til effektivisering og omstilling vil nødvendigvis medføre at omfanget av en del av instituttets tjenester vil bli redusert.

Jeg er kjent med at instituttet gjennomgår og effektiviserer hele virksomheten. Det arbeides for opprettholde høy kvalitet, men instituttet må redusere omfanget av en del tjenester og avvikle lavere prioriterte tjenester, dette gjelder spesielt i 2017 og 2018, men kan også få virkninger over lengre tid. Jeg har gitt FHI og Helsedirektoratet beskjed om at hvis det er oppgaver i årets oppgavebrev som de ikke er i stand til å gjennomføre nå som følge av omstillingen så må de melde dette tilbake til Helse- og omsorgsdepartementet.

Folkehelsearbeidet foregår først og fremst der folk bor, i kommunene. Derfor har vi igangsatt et stort program for folkehelse, med vekt på barn og unges psykiske helse. Dette etter innspill fra KS. Regjeringen har også styrket kommunenes økonomi slik at de skal være bedre i stand til å styrke de sektorene der helse skapes og bevares. For eksempel i skolen, barnehagene, helsestasjon, kultur og fritidsaktiviteter.

SPØRSMÅL NR. 828**Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Freddy de Ruyter****Besvart 16. mars 2017 av fungerende innvandrings- og integreringsminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Den 13. mars ble en gutt med utviklingshemning som søkte asyl i Norge returnert til Afghanistan.

Kan statsråden garantere at man ivaretar hjelpe- og omsorgsbehovene til flyktninger med utviklingshemning og deres rettsikkerhet?»

BEGRUNNELSE:

Gutten fikk sin mentale alder vurdert til å være mellom 8 og 9 år av fagfolk ved Sørlandet Sykehus. Dette tilsvarer en IQ på mellom 44 og 50 poeng, dvs. moderat utviklingshemning. Funksjonsnedsettelsen er stor. Til sammenlikning kan det nevnes at mennesker med IQ under 55, ikke kan idømmes straff i Norge. Deres mentale kapasitet er såpass svak at lovgiver finner det urimelig å gjøre dem strafferettslig ansvarlig for sine handlinger.

TV 2 har nylig hatt flere oppslag som avdekker hvor usikre tester for å avdekke utviklingshemning kan være. Det er derfor en vesentlig sjanse for at denne gutten kan ha en IQ på under 44.

Gutten var oppvokst under Taliban, hadde ikke fått skolegang og kunne verken lese eller skrive. I tillegg til å ha traumer, ble gutten også mye mobbet. Resultatet av denne oppveksten påvirket atferd og psyke i sterk grad.

Gutten hevdet at han var 16 år, men utlendingsmyndighetene hevdet han var 19 år, noe som medførte at gutten ble fratatt sin verge.

Det er vanskelig å se hvordan mennesker i en slik situasjon skal kunne makte å ivareta sine rettigheter overfor utlendingsmyndighetene.

Selv om myndighetene har undersøkt situasjonen i Afghanistan og funnet det forsvarlig å returnere asylsøkere til landet, så kan situasjonen være en helt annen for personer med store kognitive funksjonsnedsettelse og behov for bistand.

Jeg er ikke kjent med spesiell kompetanse hos utlendingsmyndighetene som kan sikre mennesker med utviklingshemning deres grunnleggende behov og rettigheter. Jeg er heller ikke kjent med hvilke vurderinger av forsvarligheten i det å returnere personer med utviklingshemning alene til Afghanistan. Fra Norge har vi noen eksempler på at personer med drøyt 40 i IQ ikke er blitt fanget opp av hjelpeapparatet. Disse eksemplene er slike som benevnes som tragedier. For utenforstående, kan tragedien synes å ha et mye større

potensiale når personen med utviklingshemning blir alene i Afghanistan.

Svar:

Det er UDI og UNE som vurderer om den enkelte asylsøker har behov for beskyttelse, og om ev. retur til hjemlandet kan skje i overensstemmelse med norsk lov og våre internasjonale forpliktelser. Verken jeg eller departementet har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker. Slik er utlendingslovens system. Jeg har full tillit til at utlendingsforvaltningen foretar forsvarlige vurderinger i den enkelte sak, basert opplysninger om asylsøkerens individuelle forhold og kunnskap om situasjonen i søkerens hjemland.

Personer som utlendingsforvaltningen mener har behov for beskyttelse, får det. Dette gjelder også afghanske borgere. Personer som ikke har beskyttelsesbehov, og som heller ikke har annet grunnlag for opphold i Norge, plikter å forlate landet, og hjemlandet plikter å ta imot dem. Norske myndigheter tilbyr retur- og reintegreringsstønad til alle som returnerer til Afghanistan – både frivillig og med tvang – for å lette reintegreringen etter ankomst.

SPØRSMÅL NR. 829**Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan****Besvart 17. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Fram til 2016 dekket staten inntil halve portoene på reseptmedisin. Fra og med 2017 dekker staten ingenting av portoene for denne type medisinforsendelser.

Hva er årsaken til at denne endringen er innført?»

BEGRUNNELSE:

Ekstra kostnader for å få levert reseptbelagt medisin oppleves som en ekstra skatt fordi man er syk og bor langt unna et apotek. Tidligere betalte staten/posten inntil halve portoene, mens man fra 2017 må betale portoene for reseptmedisin som man får tilsendt fullt ut selv. Det opplyses at disse fraktkostnadene kan variere etter hvor man bor i landet fordi staten/posten opererer med ulike fraktsoner. Hvis dette er en del av forklaringen, har man forlatt prinsippet om lik frakt for samme vare uansett hvor man måtte bo i landet.

Svar:

Fraktfusjonsordningen gjelder for pasienter som har lang vei til nærmeste apotek eller er for syke til å oppsøke apotek. Med virkning fra 2017 ble fraktfusjonsordningen begrenset til visse legemidler/pasient-

grupper. Dette følger av endringer i apotekforskriften § 44. Endringen er omtalt i Prop. 1 S (2016-2017) fra Helse- og omsorgsdepartementet side 132.

Etter tidligere ordning ble 50 prosent av utgiftene til frakt av legemidler dekket, mens utgifter til frakt av legemidler mot allmennfarlige, smittsomme sykdommer, immunsvikt, cystisk fibrose og faktorkonsentrat til personer med alvorlig blødersykdom ble dekket med 100 prosent. Alle som tidligere fikk dekket 100 prosent av fraktutgiftene får videreført dette. I tillegg dekkes fraktkostnader for spesialproduserte legemidler med kort holdbarhet. Pasienter som går på slike legemidler vil ofte ha behov for kostbar og hyppig forsendelse. For disse økes refusjonen fra 50 til 100 prosent. Øvrige pasienter som tidligere fikk 50 prosent fraktfusjon må nå dekke kostnadene selv.

Omlaggingen av fraktfusjonsordningen skyldes blant annet at det ved innføring av nettapotek ble lagt til rette for mer effektiv og billigere forsendelse. Vi ser nå at nettapotek tilbyr forsendelse til en relativt lav kostnad, og til dels gratis ved kjøp over et visst beløp. Et alternativ til forsendelse fra apotek direkte til pasient er forsendelse og utlevering gjennom pakkekommissjonær eller medisinsalg. Normalt vil fraktkostnader være vesentlig lavere når man benytter pakkekommissjonær eller medisinsalg, enn tradisjonell forsendelse fra apotek direkte til pasient.

SPØRSMÅL NR. 830**Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 20. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Politiet driver et viktig forebyggende arbeid i Oslo sør, ikke minst rettet mot skoler og ulike ungdomsmiljø. Det sammen med god tilstedeværelse fra politiet på steder som av erfaring blir ansamlingssteder for ungdom fra flere kanter av byen, er viktig for ro og trygghet. Fra politihold er det stilt spørsmål rundt politireformens effekt på det forebyggende arbeidet.

Kan statsråden forsikre at det i reformen ikke er noen innebygde effekter som kan innebære at det forebyggende arbeidet overfor barn og unge nedprioriteres?»

Svar:

Nærpolitireformen har som formål å styrke politiets forebyggende arbeid. Dette gjelder både forebyggende

arbeid rettet mot barn og unge samt forbyggende innsats på øvrige kriminalitetsområder.

Det er i reformen gitt føringer om at forebygging skal implementeres som en primærstrategi. Det innebærer at det forebyggende arbeidet skal styrkes gjennom hele politiorganisasjonen. Innsatsen skal være kunnskapsbasert og gjøres mer målrettet og systematisk.

I den nye organisasjonsstrukturen løftes fagområdet til nivå to i politidistriktene og leder for forebyggende arbeid er en del av politimesterens ledergruppe. Dette skal sikre tilstrekkelig prioritering av dette fagfeltet på strategisk nivå i politidistriktet.

Politiets forebyggende arbeid skal gjennom nærpolitireformen styrkes og utvikles gjennom nåværende og nye arbeidsmetoder. Fagmiljøene i politidistriktene skal styrkes på feltet. Gjennom politikontaktene og po-

litirådene skal politiets samhandling med kommunene og andre aktører på det forebyggende feltet styrkes.

Representanten tar i sitt spørsmål utgangspunkt i det forebyggende arbeidet rettet mot skoler og ulike ungdomsmiljø i Oslo sør. Politidirektoratet opplyser at når ny organisasjonsmodell for Oslo politidistrikt er på plass, vil den geografiske enheten som dekker Oslo sør videreføre den sterke innsatsen man her har hatt rettet mot barne- og ungdomskriminalitet. Det er for øvrig besluttet at de forebyggende avsnittene i Oslo politidistrikt opprettholdes på hvert tjenestested.

Likeledes vil Oslo politidistrikt videreføre det tette og gode samarbeidet med Oslo kommune gjennom SALTO-samarbeidet, som er en etablert modell i Oslo for forebygging av rus og kriminalitet med hovedvekt på barn og unge. Nærpolitireformen vil være med på å understøtte denne type kriminalitetsforebyggende samarbeid.

SPØRSMÅL NR. 831

Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Torgeir Micaelsen

Besvart 24. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Er statsråden enig i at det er en klar forskjell på anbefalingene som ligger inne i pakkeforløpenes diagnoseveiledere og formuleringene i regjeringserklæringen som fastslår at regjeringen vil gjøre «forløpstidene juridisk bindende i pasientrettighetsloven»?»

BEGRUNNELSE:

Stoltenberg II la i 2013 frem en nasjonal kreftstrategi der innføring av standardiserte pasientforløp med anbefalte forløpstider var et av tiltakene. Arbeiderpartiet er opptatt av at Norge skal bli et foregangsland for gode pasientforløp, og er positive til at regjeringen Solberg har fulgt opp strategien blant annet gjennom å innføre pakkeforløp for 28 kreftformer.

Men det kan i dag synes som at regjeringen har lovet pasientene mer enn de kan holde. I regjeringserklæringen står det følgende:

”Regjeringen vil styrke kreftbehandlingen ved å innføre en regel om oppstart av diagnostisering i løpet av 48 timer, innføre pakkeforløp og gjøre forløpstider juridisk bindende i pasientrettighetsloven”

I pakkeforløpene som er utviklet av Helsedirektoratet er det innlemmet forløpstider som skal være en rettesnor, ikke en juridisk bindende frist. Fortsatt er det lovmessige grunnlaget pasientrettighetsloven § 2-2 og forskrift om prioritering av helsetjenester.

Svar:

Jeg forstår at Arbeiderpartiet har et behov for å skrive om historien om innføring av pakkeforløp i Norge. Realiteten er at ordningen møtte motstand fra Arbeiderpartiet gjennom store deler av forrige Stortingsperiode. Forslaget ble tatt opp en rekke ganger i Stortinget.

I Innst. 179 S (2011–2012) om en reell behandlingssikring for kreftpasienter, Innst. 65 S (2011–2012) om opprettelsen av spesialiserte diagnosesentre, Innst. 418 S (2010–2011) om å innføre såkalt «pakkeforløp» innen kreftomsorgen og deler av iskemisk hjertesykdom etter dansk modell, og sist i Innst. S 451 (2012–2013). I forbindelse med alle disse stemte Arbeiderpartiet imot forslag om pakkeforløp etter Dansk modell. Dette er bare noen av forslagene som er fremmet for å styrke behandlingstilbudet til kreftpasientene og innføre den danske modellen i Norge. Når undertegnede tok opp dette forslaget i september 2011 svarte daværende

Statsminister Jens Stoltenberg til TV2 ”Vi kan gjerne lære av mange andre land, men akkurat Danmark er et land der vi har bedre kreftbehandling, både i forhold til hvor raskt man får behandling og i forhold til sannsynligheten for å overleve.”

I den nasjonale kreftstrategien ”Sammen mot kreft” som Regjeringen Stoltenberg II la frem i juni 2013 inneholdt denne konklusjonen i dette spørsmålet: ”Standardiserte pasientforløp vurderes lagt inn som en del av handlingsprogrammene for ulike kreftsykdommer.” Handlingsprogrammene som det her refereres til er modellen som Regjeringen Stoltenberg innførte i 2011 med anbefalte forløpstider for utredning og behandling av kreftsykdom. Forløpstidene var for 3 kreftformer integrert i de nasjonale handlingsprogrammene, og målet er at tiden fra spesialisthelsetjenesten mottar henvisning til behandling er igangsatt skulle være under 20 virkedager for 80 prosent av pasientene. Dette betyr at henvisningen skulle være vurdert innen 5 dager, utredningen skulle ha startet innen 10 dager og behandlingen skulle ha startet innen 20 dager. Dette var en modell som ikke ga særlige resultater. Ordningen ble avvirket i forbindelse med innføring av 28 pakkeforløp i samsvar med Regjeringen Solberg sin modell.

Jeg vil understreke at Pakkeforløp for kreftpasienter inneholder noen helt sentrale elementer som ikke var en del av den nasjonale kreftstrategien ”Sammen mot kreft”. Pakkeforløp er standardiserte pasientforløp i sykehusene, men det inneholder også i tillegg tre helt sentrale elementer. Disse er diagnoseveilederne til fastlegene, pasientkoordinator i sykehusene og tverrfaglige møter som bestemmer videre behandling.

Pakkeforløp for kreft er nå implementert i helsetjenesten. Jeg vil understreke at helsetjenesten har gjort en god jobb, og tatt i bruk pakkeforløpene raskt. Etter tilbakemeldinger fra tjenesten har jeg inntrykk av at pasientene i større grad enn tidligere opplever forutsigbarhet og trygghet gjennom bedre pasientforløp. Resultatene fra Norsk pasientregister (NPR) viser at totalt sett får 7 av 10 pasienter behandling innenfor fastsatt tid, i henhold til målsetningen. Det er noe forskjell mellom ulike sykehus og helseregioner og mellom ulike forløp. Rapportene viser hvordan de ulike helseforetakene oppfyller de normerte forløpstidene.

Helsedirektoratet ble i 2014 bedt om å utrede eventuell rettighetsfesting av forløpstider. Oppdraget innebar ikke rettighetsfesting av de spesifikke forløpstidene i et pakkeforløp, men utredning av generelle frister knyttet til utredning og behandling av pasienter med mistanke om kreft eller annen alvorlig sykdom. Det fremgår videre av oppdraget at en rettighetsfesting må komme som siste ledd i prosessen og tidligst kunne tre i kraft i 2016. Helsedirektoratet har, i tråd med oppdraget, ventet med å starte denne utredningen til pakkeforløpene var ferdigstilt. Helsedirektoratet har vurdert rettighetsfesting av forløpstider i etterkant av dette, og

kommet fram til at man bør være forsiktig med å foreta ytterligere rettighetsfesting i helsetjenesten uten at det er klart hva man vil oppnå, og at det må stilles spørsmål om pasientene vil få en fordel av ytterligere rettighetsfesting. I dag skal alle pasienter rettighetsvurderes, også de som er innenfor pakkeforløpene, og få en frist til seinest oppstart av helsehjelp i form av utredning eller behandling.

Pakkeforløp planlegges nå innført på flere andre fagområder, bl.a. innen hjerneslag, psykisk helsevern og rusbehandling, og en rettighetsfesting av forløpstider for kreftpasienter vil i så fall også måtte få betydning for disse nye pakkeforløpene. Regjeringen vil med bakgrunn i erfaringene ved implementeringen av pakkeforløpene kreft og helsetjenesten oppfyllelse av tidene i pakkeforløpene vurdere om det er behov for sterkere juridiske virkemidler, eller følge Helsedirektoratets anbefaling om å ikke bruke dette virkemidlet. Det viktigste for pasientene er at pakkeforløpene virker og at helsetjenesten endrer seg.

Oppstart av diagnostisering innen 48 timer er ivarettatt i pakkeforløpene gjennom at fastlegen ved mistanke om kreft i tillegg til å henvise til pakkeforløp, skal bruke diagnoseveilederne som beskriver blant annet hva som gir mistanke om kreft, og hvilke undersøkelser som skal gjennomføres før man henviser til et pakkeforløp i spesialisthelsetjenesten.

Når fastlegen henviser pasienter til videre utredning i et pakkeforløp kan pasienten få en generell pasientinformasjonsbrosjyre om pakkeforløp for kreft.

Alle diagnoseveiledere ble i 2015 sendt fra Helsedirektoratet til landets fastleger sammen med et informasjonsskriv til fastlegene.

Det er i tillegg laget tider for videre diagnostisering i spesialisthelsetjenesten som er satt med utgangspunkt i medisinske vurderinger knyttet til hvert av de 28 forløpene. Den tiden varierer.

SPØRSMÅL NR. 832**Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 23. mars 2017 av fungerende innvandrings- og integreringsminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Oslo kommune og staten har gjennom flere år hatt et samarbeid om midler til Søndre Nordstrand bydel. Dette har vært viktig, ikke minst for gode prosjekter rettet mot barn og unge.

Hvordan mener statsråden erfaringene fra denne ordningen har vært og ser statsråden muligheter for ytterligere å styrke ordningen til fordel for barn og unge?»

Svar:

Regjeringen ønsker å unngå at større grupper av innbyggere står på utsiden av samfunnet. Et samfunn hvor de fleste deltar i arbeidslivet og storsamfunnet bidrar til å opprettholde et samfunn med høy tillit.

Staten og Oslo kommune har samarbeidet om Oslo Sør-satsingen de siste 10 år, og det har vært bevilget nesten 177 mill. Hovedmålet har vært å forsterke integrering og inkludering, samt å bedre folkehelsen og løse bomiljøutfordringer i bydelen. Justis- og beredskapsdepartementet er ansvarlig departement, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet koordinerer satsingen fra statlig side.

Oslo Sør-satsingen omfatter innsatsområdene oppvekst, nærmiljø og kultur, kvalifisering og folkehelse. Det har blant annet blitt lagt stor vekt på at barna mes-

trer norsk før skolestart, på at den enkelte gjennomfører grunnskole og videregående opplæring, og på styrket livskvalitet og bedre helse. Det har vært tydelig fokus på barn og unge og erfaringene er positive. Blant annet har evaluering av forsøk med Gratis kjernetid i barnehage viser at den har ført til at flere barn med innvandrerbakgrunn går i barnehage. Foreldre har fått økt tillit til barnehagene, og de har sett betydningen av at barna lærer norsk tidligere. Fra og med 1. august 2015 er gratis kjernetid i barnehage en nasjonal ordning.

Siden høsten 2013 støtter staten Aktivitetsskolen (AKS) på Mortensrud skole. Mortensrud skole har tidligere vært preget av lav deltakelse i AKS. En evaluering av ordningen viser at forsøket så langt har vært vellykket. Deltakelsen i AKS har økt kraftig, flere velger heltidsplass til sine barn, foreldre er fornøyd og samarbeidet mellom skole og hjem oppleves som bedret. Staten støtter også skoleutviklingsprosjekt som skal bidra til stabil skoleutvikling med forbedring i læringsmiljø, elevresultater og elevenes skolehverdag. Videre er det satt av midler til frivillige organisasjoner som bidrar til deltakelse og inkludering og til folkehelseprosjekter som fremmer fysisk aktivitet, gode kostvaner og sunn livsstil.

Oslo Sør-satsingen avsluttes i 2017. Jeg vil vurde-re en eventuell videreføring av satsingen til fordel for barn og unge i bydel Søndre Nordstrand i forbindelse med budsjettarbeidet for 2018.

SPØRSMÅL NR. 833**Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Line Henriette Hjemdal****Besvart 20. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«NRK Østfold meldte denne uken at selv om antall saker i Halden domstol har økt er dommerbemanningen den samme som i 2008, og det er færre saksbehandlere. Det er bra at politiet har fått mer ressurser og ny teknologi, men for domstolen i Halden har dette gitt økt saksmengde uten at det kommer mer ressurser.

Mitt spørsmål til statsråden er hva han vil gjøre for å sikre at domstolene har nok ressurser, og da særlig i grensebyen Halden som har økt saksmengde pga. økt fokus på grensekriminalitet?»

BEGRUNNELSE:

Domstolene har måtte gjøre innsparinger de siste årene. Arbeidsmengden i domstolene er doblet og at vi ved utgangen av året hadde det høyeste antallet ubehandlede straffesaker siden 2005. Dette skjer samtidig som politi og tollvesen har fått mer ressurser til å avdekke grensekriminalitet og dermed også avdekker flere saker som skal gå til domstolen. Domstolene er et viktig ledd i straffesakskjeden og med lange køer her ser vi at flere får strafferabatt og at vi som samfunn bruker mye ressurser på for eksempel lengre perioder i varetekt.

Svar:

Det er Domstoladministrasjonen som foretar de nødvendige prioriteringene innenfor domstolenes budsjettammer. Jeg har tillit til at Domstoladministrasjonen prioriterer domstolenes ressurser på en god måte.

Som stortingsrepresentanten selv nevner er politiets budsjetter økt siden regjeringsskiftet. Det kan bidra til økt sakstilfang til domstolene, men også til økt forebygging som igjen kan påvirke sakstilfanget andre veien.

Regjeringen har oppmerksomhet rettet mot situasjonen, og ønsker å motvirke at domstolene blir en flaskehals i straffesakskjeden i årene fremover.

Siden regjeringsskiftet har domstolene fått 40 mill. kroner til økt bemanning. I tillegg er anslagsvis 18 mill. kroner frigjort som følge av at ansvaret for avhør av barn og særlig sårbare personer er overført til politiet.

Regjeringen er opptatt av at kapasiteten og rettsikkerheten i domstolene først og fremst skal styrkes gjennom digitalisering og modernisering. Siden regjeringsskiftet er det bevilget 144 mill. kroner til videreutvikling av saksbehandlingssystemet LOVISA. Dette har allerede gjort domstolene mer effektive. I 2017 er det bevilget 28 mill. kroner til igangsetting av tidens digitaliseringssatsing i domstolene, Digitale domstoler. Domstoladministrasjonen har anslått at netto nåverdi for gjennomføring av prosjektet er på nesten 150 mill. kroner. Domstolene vil beholde gevinstene, slik at saksbehandlingstiden blir redusert og ressurser kan omfordes til domstoler med særlig lang saksbehandlingstid. I tillegg er det bevilget 26 mill. kroner til bedre elektronisk samhandling mellom domstolene, politiet og kriminalomsorgen.

Jeg følger for øvrig med interesse flere prøveprosjekter i domstolene som vil kunne bidra til effektivisering på sikt, f.eks. hurtigbehandling av straffesaker og opptak av lyd og bilde. Justis- og beredskapsdepartementet er i tillegg i gang med å sette ned et utvalg som bl.a. skal se på fremtidig domstolstruktur og det arbeides med endringer i straffeprosessloven. Dette er tiltak som jeg mener vil ha stor betydning for domstolenes kapasitet i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 834

Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Iselin Nybø

Besvart 22. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«På hvilken måte vil statsråden følge opp Sivilombudsmannens kritikk av straffegjennomføringen i Norgerhaven fengsel i Nederland, som i følge ombudsmannen er i strid med Norges menneskerettighetsforpliktelser?»

BEGRUNNELSE:

I en besøksrapport fra sivilombudsmannen etter besøk ved Norgerhaven fengsel, datert 13. mars 2017, blir det påpekt flere problematiske forhold knyttet til avtalen

om leie av 242 soningsplasser ved fengselet, når dette vurderes opp mot Norges menneskerettighetslige forpliktelser etter bl.a. FNs torturkonvensjon.

Blant annet påpekes det at innsatte som overføres til Norgerhaven fengsel ikke er sikret et tilstrekkelig vern mot tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling, fordi norske myndigheter etter leieavtalen ikke vil kunne sette i gang en politietterforskning ved mistanke om brudd på forbudet mot slik behandling.

I rapporten konkluderes det også med at myndighetsorganer fra en annen stat i en akutt situasjon vil kunne benytte våpen og tvangsmidler mot innsatte som er overført til Nederland for å gjennomføre straff, noe

undertegnede vil betegne som et svært problematisk i henhold til Norges forpliktelser overfor egne borgere.

Det blir også pekt på uakseptabel bruk av tvangsmidler som hindrer bevegelsesfrihet under transport, samt språkutfordringer og manglende kjennskap til norsk regelverk og praksis blant de ansatte i fengselet.

Undertegnede har ved flere anledninger pekt på det prinsipielle i at en stat selv skal ta seg av egne borgere som har begått kriminalitet, og konstaterer at avtalen om leie av fengselsplasser i Nederland har vist seg å ha svært alvorlige mangler.

Svar:

Justis- og beredskapsdepartementet har mottatt en grundig rapport fra Sivilombudsmannen. Departementet vil følge opp funnene sammen med Kriminalom-

sorgsdirektoratet og Norgerhaven fengsel, og gi Sivilombudsmannen tilbakemelding innen fristen 1. juni 2017.

Sivilombudsmannen gjennomførte besøk i Norgerhaven i september i 2016. Det er gjennomført enkelte endringer etter besøket. Ordningen for klager på helsehjelp og informasjon om klageordningen, er endret. Det er også tilsatt to nye norske saksbehandlere i fengselet for blant annet for å korte ned saksbehandlingstiden. Det er for tiden åtte midlertidige og faste tilsatte i fengselet. Ytterligere en stilling er kunngjort.

Departementet vil be Kriminalomsorgsdirektoratet om blant annet å gjennomgå kriminalomsorgens retningslinjer om bruk av tvangsmidler under transport av innsatte.

Departementet vil komme tilbake til oppfølgingen av funn i vår tilbakemelding til Sivilombudsmannen.

SPØRSMÅL NR. 835

Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 20. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Kvifor ynskjer ikkje statsråden ei sertifiseringsordning for politietterforskarar og politijuristar, trass i at dette ville kunne heve statusen til etterforskningsfaget og styrke kvaliteten på etterforskninga i heile landet?»

GRUNNGJEVING:

I NRK dagsnytt 14. mars 2017 kunne vi høyre at det ikkje vil kome ei sertifiseringsordning for politietterforskarar eller politijuristar i samband med etterforskningsløftet, slik Arbeiderpartiet tidlegare har teke til orde for og som dei sjølv har ynskja.

Svar:

Jeg vil først presisere at spørsmålet om sertifisering og et eventuelt innhold i sertifiseringsordningen tilligger Politidirektoratet i nær dialog med Riksadvokaten.

Styrking av straffesaksområdet er en viktig del av nærpolitireformen. Politidirektoratet har i nært samarbeid med Riksadvokatembetet utarbeidet en nasjonal handlingsplan for et løft av etterforskningsfeltet.

Handlingsplanen inneholder en rekke tiltak som medfører systematisk og dynamisk læring både for den enkelte, distriktene og nasjonalt. Politidirektoratet opplyser at de tiltak som nå er under iverksettelse innebærer at det blir en systematisk heving av kvaliteten i etterforskningen, og derigjennom også etterforskningsfagets status.

Jeg er trygg på at vi gjennom dette arbeidet vil få heve statusen for etterforskningsfaget og styrke kvaliteten på etterforskningen. Politidirektoratet opplyser at de «er usikker på hvorvidt en sertifiseringsordning i seg selv er avgjørende for å styrke kvaliteten og status på etterforskningsfaget. Formaliserte krav til utdanning og standardisert etterforskningsmetodikk vil ikke alene føre til at feil ikke kan forekomme eller at praksis blir endret». Jeg har tillit til denne vurderingen.

Politidirektoratet fremhever særlig tre tiltak i handlingsplanen av særlig betydning. For det første skal det innføres årlig obligatorisk opplæring for samtlige etterforskere og påtalejurister etter rammer fra Politihøgskolen. Det skal videre etableres et forpliktende system for evaluering og tilbakemelding. Det tredje tiltaket som Politidirektoratet fremhever er innføring av en egen funksjon som opplærings- og kompetanseansvarlig.

Politidirektoratet opplyser videre at når politiet gjennom et systematisk fag- og utviklingsarbeid, evalueringer eller forskning avdekker systemfeil eller utvikler ny metodikk, vil den årlige obligatorisk opplæringen sørge for at praksis blir korrigert eller at det innføres ny eller forbedret etterforskningsmetodikk.

Jeg har tillit til at det arbeidet politidirektoratet og Riksadvokaten har igangsatt på etterforskningsfeltet, er riktige tiltak for å heve kvaliteten på politiets etterforskning og fagets status. På sikt vil man kunne vurdere om dette arbeidet også bør danne grunnlag for en sertifiseringsordning.

SPØRSMÅL NR. 836

Innlevert 14. mars 2017 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 22. mars 2017 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Hva har statsråden gjort for å følge opp stortingets vedtak om å utrede fosterforeldres pensjonsvilkår og gjennomgangen av fosterhjemskontraktene, og når tid forventer statsråden å komme til stortinget med saken?»

BEGRUNNELSE:

Fosterhjemmene er en viktig del av norsk barnevern. Da Stortinget behandlet Fosterhjemsmeldingen vedtok stortinget i Vedtak 748:

”Stortinget ber regjeringen utrede fosterforeldres pensjonsvilkår med siktemål om at fosterforeldre ikke skal tape på å være frikjøpt på grunn av barnets ekstra behov for omsorg og oppfølging.”

og i vedtak 749:

”Stortinget ber regjeringen om full gjennomgang av fosterhjemskontraktene, og komme med en løsning som gir større forutsigbarhet enn i dag, herunder bedre rettigheter for fosterforeldrene og en mer formell tilknytning for barnet til fosterhjemmet.”

Svar:

De fleste fosterforeldrene kan ha annet lønnet arbeid i tillegg til fosterhjemsoppdraget og opptjener dermed pensjon i annet ordinært arbeid. I tillegg vil godtgjøringen fosterforeldre mottar for fosterhjemsoppdraget danne grunnlag for pensjonsopptjening i folketrygden. Noen fosterforeldre blir imidlertid frikjøpt fra annet

arbeid i kortere eller lengre perioder for å kunne følge opp barnet tettere. Det er barneverntjenesten som vurderer hvilke oppfølgingsbehov familien har, og som vurderer hvilke tiltak som bør iverksettes. Dersom frikjøp fra annet arbeid vurderes som det beste tiltaket, kan kommunen vurdere om pensjonsspareordning er hensiktsmessig. Kommunene tilbyr i liten grad pensjonsspareordninger til fosterforeldre. I noen kommuner forekommer det at pensjonsordninger fra tidligere arbeidsgivere videreføres i den perioden fosterforelderen er frikjøpt, noen kompenserer enkelte fosterforeldre økonomisk slik at de selv kan inngå en pensjonsspareordning, og noen få har inngått pensjonsavtaler med fosterforeldrene.

I 2010 ble det etablert en egen pensjonsordning for statlige beredskaps- og familiehjem. Dette er hjem som skal kunne ta imot barn i akutt situasjoner eller barn som har behov for særlig oppfølging. Det er en forutsetning i kontrakten at fosterforelderen skal være tilgjengelig til enhver tid, også når det ikke bor barn i fosterhjemmet. Fosterforeldrene i de statlige hjemmene kan derfor som hovedregel ikke ha annet inntekts-givende arbeid, og annet arbeid må eventuelt avtales særskilt med oppdragsgiver. Rett til pensjon faller bort dersom de har annet arbeid som tilsvarende 20 prosent eller mer av en heltidsstilling.

De siste årene har omfanget av frikjøp av fosterforeldre, særlig det første året barnet bor hos familien, økt. Dette har ført til økt oppmerksomhet på at fosterforeldre i noen situasjoner kan tape pensjonsopptjening. Jeg vil om kort tid oppnevne et utvalg som skal utarbeide en NOU på fosterhjemsområdet. Tema knyttet til pensjon og fosterhjemskontraktene vil være sentrale tema i utredningen. Regjeringen vil orientere Stortinget om utvalget i løpet av våren 2017.

SPØRSMÅL NR. 837**Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 20. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Med ny straffelov er trafikkbetjentene ikke lenger omfattet av begrepet offentlig tjenestemann og heller ikke positivt nevnt i § 286 Vold mot særskilte yrkesgrupper.

Kan statsråden svare på om begge disse utelatelene var intendert, og om han, uansett intendert eller ikke, er villig til å se på dette på ny, i lys av erfaringer fra trafikkbetjentene og deres tillitsvalgte?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er en henvendelse fra tillitsvalgte i Buskerud. Det vises til at trafikkbetjentene har et yrke med høyere risiko for å bli utsatt for vold. De opererer ofte alene. Mange er kvinner. Fagforbundet har tidligere reist problemstillingen i brev til Justis- og beredskapsdepartementet, datert 17. desember 2015 (med ref. 15/8788-2 Q80 &00). Brevet ser imidlertid ikke ut til å være besvart.

Svar:

Jeg viser til daværende Justis- og beredskapsminister Anders Anundsens svar 24. november 2015 på spørsmål nr. 236 til skriftlig besvarelse fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell.

Offentlige tjenestemenn er vernet særskilt mot vold eller trusler av straffeloven § 155, dersom de utøver offentlig myndighet på vegne av stat eller kommune. Etter straffeloven 1902 §§ 127 og 128 var alle offentlige tjenestemenn omfattet. I den utstrekning kommunalt ansatte trafikkbetjenter anses for å utøve offentlig myndighet etter vegtrafikkloven med tilhørende forskrifter, vil de etter ordlyden kunne være vernet også av straffeloven § 155. Hvor langt dette vernet rekker må avklares i rettspraksis.

Nytt i den gjeldende straffeloven sammenlignet med straffeloven 1902, er at det er innført bestemmelser som særskilt verner visse yrkesgrupper mot trusler (straffeloven § 265) og vold (straffeloven § 286). Dette gjelder helsepersonell, personer som forestår allment tilgjengelig persontransport og personer med ansvar for opplæring i skolen. Det er mange yrkesgrupper som ikke er omfattet selv om arbeidsoppgavene de utfører ofte vil innebære utstrakt personlig kontakt med fremmede og utsette yrkesutøveren for mulige krenkelser. Dette gjelder blant annet vektere, butikkansatte,

dørvakter, billettkontrollører ved kino, teater mv., samt trafikkbetjenter som ikke utøver offentlig myndighet. Alle disse yrkesgruppene vil likevel være vernet av de alminnelige bestemmelsene mot trusler og vold, på samme måte som folk ellers. Det følger dessuten av rettspraksis at det kan anses skjerpene dersom vold eller trusler rettes mot yrkesutøvere som er i en utsatt posisjon, selv om disse ikke er gitt et særskilt vern etter loven. Det samme gjelder dersom krenkelsene skjer i det offentlige rom.

Jeg kan ikke på det nåværende tidspunkt se at det er behov for å revurdere hvilke yrkesgrupper som skal være omfattet av disse bestemmelsene. Jeg er naturligvis åpen for å vurdere dette på nytt senere, dersom utviklingen og erfaringene med ny straffelov skulle tilsi et slikt behov.

SPØRSMÅL NR. 838**Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 22. mars 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Dagsavisen meldte 7. mars 2017 at mange uføre i Oslo mistet bostøtten fra 1. januar 2017, som følge av nye inntektsgrenser.

Er situasjonen den samme over hele landet, og kan statsråden redegjøre for om dette kun gjelder personer som ble uføre etter at uførereformen trådte i kraft, eller om det også gjelder personer som ble uføre før 1. januar 2015?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har forutsatt at uføre som fikk økt sin brutto inntekt som følge av uførereformen, ikke skulle tape bostøtte. Det ble derfor innført en midlertidig kompensasjonsordning fram til 1. juli 2016, i påvente av en permanent løsning. Den permanente løsningen er ennå ikke på plass. I stedet er den midlertidige ordningen forlenget to ganger, først ut 2016, nå ut 2017. I mellomtiden fortsetter antall uføre med bostøtte å gå ned. I budsjettet for 2017 viser regjeringen til at man ved omlegging til nytt inntektssystem i form av oppdatert informasjon fra a-ordningen, har tatt de nødvendige skritt for å hindre at omleggingen skal føre til en generell reduksjon i bostøtten. Likevel kan Dagsavisen bringe tall som viser at personer som tidligere har hatt bostøtte, nå mister denne. Det virker lite målrettet dersom det er riktig at inntektsgrensene ligger over folketrygdens minsteytelser, både for unge uføre og andre uføre. Regjeringen sier videre i budsjettet for 2017 at bostøtteordningen heretter skal legges opp med uendret realverdi fra år til år. Trygdeoppgjøret har samtidig medført en realnedgang i pensjonene. Da virker det underlig at Husbanken i Dagsavisen kan opplyse at færre vil ha krav på bostøtte med nye inntektsgrenser, i hvert fall hvis "krav på bostøtte" ikke omfatter dem som ville fått refusjonskrav etter det tidligere systemet basert på eldre ligningstall.

Siden bostøtten er en viktig inntektskilde for mange med svært lave inntekter, er det av interesse å få vite hva som er årsaken til at uføre ser ut til miste bostøtte, uten at det skyldes økte inntekter.

Svar:

Fra 1. januar 2017 legger Husbanken oppdaterte opplysninger om inntekt til grunn for beregning av bostøtten. Støtten blir beregnet ut fra siste måneds inntekt, og

ikke 1-2 år gamle likningsdata, som tidligere. Dette gir en mer treffsikker og fleksibel bostøtte som til enhver tid er tilpasset søkerens reelle økonomiske situasjon, og reduserer krav om tilbakebetalinger.

Inntektsgrensene i bostøtten er ikke blitt senket i 2017, slik det fremstår i artikkelen i Dagsavisen. De har derimot blitt tilpasset at bostøtten beregnes fra månedlig inntekt og at mottakere flest har hatt en liten vekst i inntekten i denne perioden. Mottakere som har hatt en inntektsvekst på linje med veksten i trygd fra 2015 til i dag, får om lag uendret bostøtte i 2017. Mottakere som har mistet bostøtten i januar 2017, har hatt en høyere inntektsvekst enn dette i denne perioden.

Husstander som fikk bostøtte i desember 2016, fikk den beregnet på grunnlag av likningsinntekten fra 2015. Med lav inntekt i 2015, kunne husstander få bostøtte høsten 2016 som ikke var tilpasset deres faktiske inntekt. Når vi beregner bostøtte basert på den inntekten søkeren faktisk har samme måned, fanger vi også opp behovet for bostøtte på en bedre måte enn før.

Husstander som har mistet bostøtte i januar 2017 uten at de har hatt noen inntektsøkning fra desember 2016, må dermed ha hatt inntekt over inntektsgrensen allerede i desember. På grunn av det gamle inntektsgrunnlaget har dette ikke blitt fanget opp før. Med det nye inntektsgrunnlaget vil Husbanken få vite om bostøttemottakernes inntektsendringer raskere, og dermed tilpasse utbetalingen raskere.

Et av målene med omleggingen er å unngå at folk får bostøtte de ikke skulle hatt og senere må betale tilbake store beløp til staten. Et slikt krav om tilbakebetaling kan være en stor belastning. I fjor ble det opprettet tilbakekrav for til sammen 197 mill. kroner. Færre saker med etterkontroll og tilbakekrav vil også spare Husbanken for ressurser.

Det var om lag 3 400 færre uføre bostøttemottakere i januar 2017 enn i desember 2016. Av søkere som fikk avslag i januar, var om lag 900 uføre med kompensasjon for uførereformen. Kompensasjonen for uførereformen sørger for at husstander ikke får redusert støtte på grunn av reformen. Inntektsøkninger som skyldes andre årsaker skjermes ikke, og vil føre til redusert bostøtte for denne gruppen på lik linje med øvrige mottakere.

Inntektsgrensene for å kunne motta bostøtte varierer mellom fire kommunegrupper, ettersom det tas høyde for at boutgifter varierer mellom kommuner. Oslo er kommunen med de høyeste inntektsgrensene. Det er ikke noe som tilsier at det er flere husstander i Oslo enn i resten av landet som har fått økt inntekt

sammenliknet med 2015, og dermed mistet bostøtte ved årsskiftet.

SPØRSMÅL NR. 839

Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 27. mars 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«På den nasjonale deleksamen i anatomi i 2016 strøk 22 prosent av 4838 første års sykepleierstudenter. I 2015 var det 29 prosent. Selv om tallet er lavere er et fortsatt en svært høy strykprosent. Gjennomsnittskarakteren varierer også betydelig mellom de ulike lærestedene. Det burde også komme frem hvor mange som tar eksamen på nytt og består og hvor mange som slutter på studiet.

Hva mener ministeren er de viktigste årsakene til den høye strykprosenten, og hvilke tiltak vil han prioritere for at flere består?»

Svar:

Som representant Ruth Grung er kjent med har NOK-UT gjennomført nasjonal deleksamen i anatomi, fysiologi og biokjemi to ganger. Eksamen 2015 var basert på frivillig deltagelse, og 12 institusjoner meldte seg frivillig til å delta i denne første piloten. Etter fusjonene i 2016 ble bachelorgradsstudiet i sykepleie tilbudt ved 16 institusjoner (fordelt på 30 studiesteder), og alle gjennomførte den nasjonale deleksamenen i anatomi, fysiologi og biokjemi som studentenes ordinære eksamen i faget. Resultatene for den siste nasjonale deleksamen var noe bedre enn eksamenen høsten 2015, men jeg er enig med representanten Grung at det er for stor variasjon mellom lærestedene og at det er rom for forbedring. Det er utdanningsinstitusjonenes ansvar å følge opp disse resultatene og sette i gang tiltak. I tillegg til disse resultatene har utdanningsinstitusjonene detaljert informasjon om hvor mange som tar eksamen, består og hvor mange som slutter på grunn av dette emnet.

Representanten Grung spør om de viktigste årsakene til den høye strykprosenten. Jeg mener det er flere sammensatte årsaker som påvirker strykprosenten. For eksempel påvirker kandidatens nivå fra videregående og deres studieinnsats resultatene, men det er også viktig med riktig kompetanse hos undervisningsper-

sonalet og deres valg av undervisningsmetoder. Hvor årsakene ligger kan variere mellom utdanningene, og universiteter og høyskoler har selv ansvar for å utvikle utdanningene videre.

Nasjonal deleksamen er et nytt tiltak som gir en god nasjonal oversikt som ikke tidligere har vært tilgjengelig. Nasjonal deleksamen gir fagmiljøene mulighet til å sammenligne seg med tilsvarende fagmiljøer ved andre institusjoner, og utvikle emnet på grunnlag av dette. Man kan se på hvilke vurderings- og læringsformer de ulike bruker og vurdere hva som virker best. De fagansvarlige må også lytte til og bruke tilbakemeldinger fra studentene for å utvikle og kvalitetssikre studiet.

Et godt eksempel på hvordan sykepleierutdanningene tar ansvar er arbeidet som nettverksgruppen for medikamentregning og legemiddelhåndtering har gjennomført over tid. Utgangspunktet for deres arbeid var at mange studenter strøk på denne eksamen som krever 100 % korrekte svar for å kunne fortsette studiene. På grunn av dette var det mange studenter som ble forsinket i eller falt fra studiet. Etter systematisk forsknings- og utviklingsarbeid av fagmiljøet, er det dag minimal forsinkelse/fracfall i sykepleierutdanningen på grunn av dette emnet.

Regjeringen vil heve kvaliteten på landets utdanninger. Dette gjelder også for sykepleierutdanningen. Med den nylig fremlagte Meld. St. 16 (2016-2017) Kultur for kvalitet i høyere utdanning vil universitetene og høyskolene få flere kvalitetsfremmende verktøy. Utdanningskvalitet må imidlertid være både et lederansvar og et felles ansvar for fagmiljøet ved den enkelte institusjon. Hvis undervisningen blir bedre, vil det få positive ringvirkninger for studentenes tidsbruk, læring og gjennomføring. Med tiltakene i meldingen, legger vi til rette for det.

Et viktig grep for kvaliteten i sykepleierutdanningen er forslaget om skjerpede poeng- og karakterkrav for opptak til sykepleierutdanningen som nå er sendt på høring. Jeg mener at de nye opptakskravene til sykepleierutdanningen på sikt vil bidra til en styrking kvaliteten i utdanningen. Med flere faglig sterke kandi-

dater på sykepleierutdanningen vil kvaliteten og gjennomføringsgraden på studiet kunne heves.

Videre følger Helse- og omsorgsdepartementet opp Meld. St. 26 (2014–2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet med flere tiltak for å styrke den helse- og sosialfaglige kompetanse i kommunene og tiltak rettet mot å styrke sykepleierkompetansen.

Kunnskapsdepartementet har også sendt på høring forslag om nytt styringssystemet og ny forskrift om felles rammeplan. Dette er en oppfølging av Meld.

St. 13 (2011-2012) Utdanning for velferd – Samspill i praksis. Hensikten med den nye felles rammeplanen og nasjonale retningslinjer er at utdanningene selv, tjenestene og sektormyndighetene det utdannes til, får økt innflytelse på hva som skal være læringsutbytte fra utdanningene. Universiteter og høyskoler må så ta sitt ansvar og vurdere hvilke vurderings- og læringsformer som best fører fram til læringsutbyttet. Da er det viktig at de blant annet bruker resultatene fra nasjonal deleksamen og lærer av hverandre.

SPØRSMÅL NR. 840

Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Magne Rommetveit

Besvart 27. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kva for oppfølging har statsråden hatt av prosjektet Arna-Stanghelle-Voss etter at oppdragsbrev blei sendt transportetatane 8.12.2015, og kor robuste meiner statsråden at kostnadsoverslaga frå konseptvalsutgreiinga er for dei andre delane av prosjektet Arna-Voss, jf. at prisen for vegstrekninga Arna-Stanghelle er om lag dobla sidan 2014?»

GRUNNGJEVING:

Statens vegvesen og Jernbaneverket la i 2014 fram KVVU for veg og bane mellom Arna og Voss. Vegdelen av prosjektet K5 frå Arna til Vaksdal på 19 km hadde då ein kostnad på 3,8 mrd. kr (ca. 200 mill. kr per kilometer i snitt), medan Vaksdal-Voss på 49 km blei vurdert til 7,7 mrd. kr (Ca. 150 mill. kr per kilometer i snitt). Vaksdal-Stanghelle er om lag 10 km. KVVU-en tilseier at vegen mellom Arna og Stanghelle då hadde ein kostnad på om lag 5,7-6,2 mrd. kr (2017 kr).

I Samferdselsdepartementet sitt oppdragsbrev til Statens vegvesen og Jernbaneverket 8.12.2015 kan ein mellom anna lese:

«En realisering av prosjektene innebærer svært store statlige investeringer. Det forventes at Vegvesenet og Jernbaneverket aktivt søker løsninger som kan holde kostnadsnivået nede.»

I Bergens Tidende 9. mars d.å. går det fram at kostnadane for vegstrekninga Arna-Stanghelle nå er kome

opp i ca. 11 mrd. kr, om lag ei dobling frå nivået som låg til grunn for KVVU-en.

Svar:

I transportetatane sitt grunnlagsdokument for Nasjonal transportplan 2018-2029 var det lagt til grunn eit samla kostnadsoverslag for E16-prosjekt Voss – Stanghelle og Stanghelle – Arna på om lag 14,8 mrd. kr, rekna om til 2017-prisnivå. Som grunnlag for arbeidet med stortingsmeldinga om Nasjonal transportplan 2018-2029, vart transportetatane bedt om å kvalitetssikre kostnadsoverslaga for prosjekt som inngår i dei ulike rangeringane i grunnlagsdokumentet. Vegdirektoratet har etter denne gjennomgangen orientert Samferdselsdepartementet om ein auke i kostnadsoverslaget for dei to vegprosjektene E16-prosjekta Voss – Stanghelle og Stanghelle – Arna på til saman om lag 3,7 mrd. 2017-kr. Auken fordeler seg med om lag 3,5 mrd. kr på prosjektet Stanghelle – Arna og om lag 0,2 mrd. kr på prosjektet Voss – Stanghelle.

Kostnadsoverslaga for E16-prosjekta E16 Voss – Stanghelle og Stanghelle – Arna var i transportetatane sitt grunnlagsdokument for Nasjonal transportplan 2018-2029 basert på grove kostnadsvurderingar i KVVUen for Voss – Arna frå april 2014. KVVUar blir utarbeidde som grunnlag for val av konsept for vidare planlegging av framtidige transportløyningar i eit område. Konseptane er derfor ikkje ferdig utvikla løyningar, noko som inneber at det framleis er knytt stor uvisse til løyningar innafor dei ulike konseptane og til kostnader. Som i dei fleste store plansaker, vil det vedtekne konseptet vere gjenstand for alternativvurderingar

på kommunedelplannivå. For E16 Stanghelle – Arna er denne fasen erstatta av ein silingsfase. På grunnlag av denne skal den valde løysinga vidareutviklast/detaljerast ytterlegare gjennom utarbeiding av ein statleg reguleringsplan for samarbeidsprosjektet E16 og Vossebanen mellom Stanghelle og Arna. For E16 mellom Voss og Stanghelle er ikkje planlegging etter plan- og bygningslova starta opp enno.

Begge strekningane (veg og bane) er framleis i ein tidleg planfase, og det står følgjeleg att mykje planarbeid på begge strekningane. Dette inneber at det enno er knytt stor uvisse til både løysingar og kostnadsoverslag for begge strekningane. På grunn av den store kostnadsauken på strekninga Stanghelle – Arna har Samferdselsdepartementet bedt Statens vegvesen gå gjennom prosjektet på nytt med sikte på kostnadsreduksjonar. Konseptvalet vil liggje fast.

Det er ikkje uvanleg med stor kostnadsauke i tidlege plan- og utgreiingsfasar. Sidan det tidleg oppstår ei forventning om at prosjekt skal kunne realiserast innafor oppgitte kostnadsoverslag, er dette sjølvsagt lite ønskjeleg. Samstundes må ein rekne med at meir detaljert planlegging avdekkar endringar i føresetnadene og dermed kostnadsauke. Formålet med overordna utgreiingar som KVU/KS1 er som alt omtalt, å avklare overordna løysingar som grunnlag for vidare planlegging, slik at ein unngår unødvendig stor ressursbruk knytt til detaljering av for mange variantar på eit tidleg stadium. På KVU-nivå skal det derfor ikkje liggje føre eit tilstrekkeleg definert prosjekt til at kostnader kan vurderast på detaljnivå. Kostnadsoverslag på dette nivået vil derfor ofte vere basert på generaliserte kostnader frå samanliknbare prosjekt som er gjennomførte.

Som ei oppfølging av Børmerutvalet (NOU 2015:14) og Produktivitetskommissjonen (NOU 2016:3), vedtok regjeringa i mai 2016 å setje i gang eit interdepartementalt prosjekt for å vurdere tiltak mot kostnadsauke i store statlege investeringsprosjekt. Prosjektet tilrår mellom anna at transportetatane skal opprette og føre endringsloggar for alle prosjekt med kostnadsoverslag over 750 mill. kr frå KVU/KS1 og fram til KS2. Her skal større endringar forklarast, og konsekvensar skal omtalast. I samband med revisjon av Nasjonal transportplan skal større endringar leggjast fram for regjeringa og Stortinget. Når det ligg føre vedtatt kommunedelplan, vil regjeringa dessutan fastsetje styringsmål for prosjekt med kostnadsoverslag over 750 mill. kr. Større kostnadsendringar i forhold til fastsett styringsmål skal leggjast fram for Samferdselsdepartementet.

Det skal utarbeidast meir detaljerte rutinar for oppfølging av dei ulike tiltaka. Eg har stor tru på at desse endringane vil føre til at kostnadsendringar blir fanga opp så tidleg at reelle vurderingar av kostnadsreduserande tiltak blir mogeleg, slik det no er lagt opp til for prosjektet E16 Stanghelle – Arna og etterkvart også for strekninga Voss – Stanghelle.

For nærare omtale av årsakene til den store kostnadsauken på prosjektet E16 Stanghelle – Arna viser eg til mitt svar på spørsmål nr. 800 til skriftleg svar frå representanten Kjersti Toppe. I tillegg har feil i det føresette bompengebidraget i transportetatane sitt grunnlagsdokument for Nasjonal transportplan 2018-2029 ført til auka behov for statlege midlar til E16 Voss – Stanghelle – Arna. Dette er også nærare omtalt i mitt svar på spørsmålet frå representanten Kjersti Toppe.

SPØRSMÅL NR. 841

Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås

Besvart 23. mars 2017 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Deler statsråden lastebilnæringa sin bekymring for sikkerhet og beredskap langs veiene ved uteblivelse av radiodekning, og vil statsråden følge opp resultatene av denne undersøkelsen som er gjennomført av NLF?»

BEGRUNNELSE:

I en undersøkelse utført av Norges Lastebileier-Forbund (NLF) blant medlemmer i Nordland, Trøndelag og Møre og Romsdal oppgir 3 av 4 at DAB-dekningen oppleves som dårligere enn FM-dekningen var før slukking. 7 av 10 mener også DAB-dekningen utgjør en sikkerhetsrisiko.

Resultatet er nedslående.

75,4 % opplever DAB-dekningen som dårligere enn FM-dekningen var.

68,3 % mener DAB-dekningen utgjør en sikkerhetsrisiko.

Respondentene listet opp mer enn 60 strekninger hvor DAB-mottaket faller ut.

Det er spesielt i tunneler og i områder hvor det bor lite folk dekningen oppleves som dårligst, med hyppig bortfall og uteblivende trafikkmeldinger. Mange melder også om væravhengig dekningsgrad.

Svar:

Radiomediet har en viktig beredskapsfunksjon, og DAB-nettet må ha tilfredsstillende veidekning når FM-nettet slukkes i løpet av 2017. Stortinget stilte ikke krav til veidekning, jf. Innst. 329 S (2010-2011). Kulturdepartementet har imidlertid senere, i forbindelse med at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) fikk i oppdrag å vurdere om dekningskravet var oppfylt, lagt til grunn at veidekningen i DAB-nettet må være minst like god som i FM-nettet.

Jeg viser til at Nkom har konkludert med at NRKs DAB-nett har noe bedre veidekning enn FM-nettet. For å kontrollere DAB-nettets dekning har NRK og P4 foretatt fysiske målinger siden 2012. I løpet av disse årene har kringkasterne tilbakelagt over 50 000 kilometer. På grunnlag bl.a. av de fysiske målingene er nettet ytterligere optimalisert med mange nye sendere.

Jeg tar tilbakemeldinger om mangelfull veidekning på alvor. Vi befinner oss i en overgangsfase der det er avgjørende for beredskapen at radiolytterne melder om eventuelle dekningsproblemer, og at kringkasterne informerer om riktig installasjon og bruk av det digitale utstyret.

NRK opplyser at de har gjennomgått tilbakemeldingene fra de 125 lastebilsjåførene som har deltatt i Norges Lastebileier-Forbunds undersøkelse. Selskapet opplyser at noen av tilbakemeldingene i undersøkelsen

angår områder hvor NRK allerede er klar over at dekningen er mangelfull. I disse tilfellene er nye sendere bestilt, slik at dekningen vil bedres. Videre peker NRK på at enkelte av tilbakemeldingene gjelder tunneler og at tunnelutbyggingen i Møre og Romsdal ennå ikke er ferdig. Statens vegvesen opplyser at DAB-dekning for 15 tunneler på fylkesveg i Møre og Romsdal kan påregnes levert i april eller mai 2017. Oppgradering av tunnelene ble bestilt av Fylkeskommunen i desember 2016. Statens vegvesen opplyser videre at FM-utstyret i disse tunnelene vil bli beholdt en stund til. Dette betyr at bilister som opplever en nødssituasjon kan stille radioen inn på den frekvensen de tidligere har hørt NRK P1 på FM. Statens Vegvesen vil kunne sende ut nød-meldinger på frekvensen. Direktoratet for samfunns-sikkerhet og beredskap har for øvrig konkludert med at beredskapssituasjonen i tunneler vil være bedre i DAB-nettet. Dette fordi alle radiokanaler og ikke bare NRK P1 vil være tilgjengelig.

NRK viser videre til at flere av tilfellene av manglende opplevd dekning kan ha sammenheng med at den kommersielle delen av DAB-nettet har lavere dekning enn NRKs DAB-nett. Basert på at flere av de oppgitte veistrekningene gjelder områder hvor kun NRK har god dekning, kan det ikke utelukkes at noen av respondentene har hatt sine radiomottakere innstilt på frekvensen til en kommersiell kanal. En annen mulig årsak til manglende dekning kan være svakheter ved valgt antenneløsning. NRK har erfart at lastebiler og store kjøretøy bør ha utvendig antenne. Radioaktørene har iverksatt informasjonstiltak om dette, blant annet på sosiale medier.

Det er viktig at kringkasterne tar alle tilbakemeldinger om mangelfull dekning på alvor. Jeg legger derfor stor vekt på at disse, og særlig NRK, følger opp klager på manglende dekning og foretar kontrollmålinger av aktuelle veistrekninger.

SPØRSMÅL NR. 842

Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Janne Sjelmo Nordås

Besvart 27. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kva er status for KS1 rapporten som vart bestilt av samferdselsdepartementet i 2014 for Rv15 Strynefjellet?»

Svar:

Statens vegvesen har på oppdrag frå Samferdselsdepartementet utarbeidd konseptvalutgreiing (KVU) for rv 15 Strynefjellet. KVUen er datert 22. mars 2012. Konsulentgrupperinga Metier/Møreforsking har gjen-

nomført KS1 av KVUen. KS1-rapporten er datert 9. januar 2013.

Samferdselsdepartementet bad ved brev til Vegdirektoratet av 20. februar 2014 Statens vegvesen om å utarbeide ei tilleggsutgreiing til KVUen. Statens vegvesen si tilleggsutgreiing er datert 2. april 2014.

Samferdselsdepartementet bad ved brev til Vegdirektoratet av 14. juli 2015 Statens vegvesen om å revidere tilleggsutgreiinga. Statens vegvesen har svarta på oppdraget gjennom

- KVU rv 15 Strynefjellet - Revidert tilleggsutgreiing inkl. fv 63 heilårsveg til Geiranger. Rapporten er datert juni 2016.
- Notat frå Statens vegvesen Region vest til Vegdirektoratet med supplerande vurderingar om forkasta løysingar i etaten si reviderte tilleggsutgreiing. Notatet er datert 29. september 2016.

Dette skal underleggjast KS1. Kvalitetssikringa er komen godt i gong, men tidspunkt for når kvalitets-sikringa kan stå ferdig, er ikkje endeleg fastlagt.

SPØRSMÅL NR. 843

Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 4. april 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva er status og hvordan er de små og store prosjekt og tiltak som var prioritert i de respektive transportetaters handlingsprogram for perioden 2014-2017, fulgt opp av regjeringen?»

BEGRUNNELSE:

Det bes om en fylkesvis oversikt på prosjektnivå over de tiltak som var prioritert i de respektive transportetaters handlingsprogram for perioden 2014-2017, og hvordan de er bevilgningsmessig fulgt opp i perioden. Det understrekes at også tiltak under programområdene skal framgå av oversikten.

Svar:

Samferdselssektoren er et prioritert område for regjeringen. God infrastruktur knytter landet tettere sammen, reduserer reisetid og øker trafikksikkerheten. Det har vært mange store og små milepæler i sektoren de siste 3,5 årene. Det er gjennomført viktige reformer innen både vei og jernbane, lovverket er utviklet og forenklet, og en del byråkratiske spissfindigheter er løst opp i. Samtidig har det økonomiske handlingsrommet for sektoren økt betydelig. Budsjettnivået har økt fra rundt 41 mrd. kr i 2013 til rundt 63 mrd. kr i 2017.

For inneværende fireårsperiode betyr det at vi nærmer oss 200 milliarder kroner i samlede bevilgninger til såkalte NTP-formål, opp fra knapt 140 mrd. kr i forrige stortingsperiode. I dette svaret gis en oversikt over de største prosjektene som det har vært arbeidet med. Det vil være en svært ressurskrevende jobb å lage en sammenstilling av absolutt alle store og små tiltak som er gjennomført siste 3,5 år, og jeg ber om forståelse for at det ikke er mulig innenfor rammene som Dok15-spørsmål gir. Det gis dog omfattende orientering om status for NTP i de årlige proposisjonene for statsbudsjettet. Jeg beklager samtidig på det sterkeste at det har tatt lengre tid enn forventet å utforme et svar til Stortinget.

Transportetatens handlingsprogrammer er en konkretisering av prioriteringene i Meld. St. 26 (2012-2013) om Nasjonal transportplan 2014-2023, som grunnlag for etatens innspill til de årlige budsjetter. Overfor Stortinget følger Samferdselsdepartementet opp Nasjonal transportplan 2014-2023 i de årlige statsbudsjettene, med rapportering i del II om den overordnede oppfølgingen av planrammene og hovedmålene og mer detaljerte omtaler i de respektive sektoromtalene for veg, bane og kyst, jf. Samferdselsdepartementets årlige Prop. 1 S. Det er derfor mer riktig å sammenligne bevilgningene i perioden 2014-2017 med prioriteringene i Meld. St. 26 (2012-2013), ikke transportetatens handlingsprogrammer.

Vegformål

Tabell I viser oppfølging av NTP for hele vegbudsjettet.

Tabell 1 - NTP-opptølgging vegformål 2014-2017

Kap/ post	Betegnelse	NTP-ramme				Saldert budsjett 2017	NTP-opptølgging, pst.	NTP-differanse, mill. kr
		2014	2015	2016	2017			
NTP-formål								
1320	Statens vegvesen, NTP-formål							
23	Drift og vedlikehold av riksveger, trafikkant og kjøretøytilsyn m.m.	10 625,4	11 295,9	11 071,3	10 967,4	104 %	1 557,1	
26	Vegtilsyn (Fra 2017: Kapittel 1323)	18,1	17,4	17,2	20,8	96 %	-2,8	
29	Vederlag til OPS-prosjekter	513,2	469,8	469,6	519,0	94 %	-124,6	
30	Riksveginvesteringer	14 724,6	12 783,4	14 912,7	14 193,9	91 %	-5 528,9	
31	Sikringsriksveger	1 007,2	1 020,0	679,3	609,0	88 %	-474,8	
36	E16 over Filefjell	526,9	469,4	553,5	478,1	93 %	-144,1	
37	E6 vest for Alta	358,3	438,7	346,0	328,7	106 %	91,8	
61	Rentekompensasjon for transporttiltak i fylkene	215,0	221,5	192,5	170,7	94 %	-50,3	
62	Sikringsriksveger	711,0	610,9	687,8	743,8	93 %	-190,6	
72	Kjøp av riksvegerfjernetter	533,8	734,6	950,2	1 143,9	159 %	1 257,5	
1320	Sum Kap. 1320 Statens vegvesen, NTP-formål	29 233,5	28 061,7	29 880,1	29 175,3	97 %	-3 609,6	
1321	Sum Kap. 1321 Nye Veier AS	-	-	1 336,40	3 075,20	-	-	
	Styrking rammetilskudd fylkeskommuner	741,8	1 055,2	1 220,25	1 320,25	150 %	1 470,10	
	Sum NTP-formål (NTP-formål kap. 1320 + Nye Veier AS, rammetilskudd fylkesveg)	29 975,3	27 048,9	32 436,7	33 570,8	102 %	2 272,1	
Ikke NTP-formål								
1320	Statens vegvesen, ikke NTP-formål							
34	Kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift	84,5	350,5	307,4	277,9	-	-	
35	Vegutbygging i Bjørsvika	19,5	70,4	26,3	10,3	-	-	
63	Tilskudd til gang- og sykkelveger	-	100,5	167,0	122,5	-	-	
1330	Særskilte transporttiltak							
75	Rentekompensasjon for bompengelån	-	-	102,7	502,8	-	-	
	Sum ikke NTP-formål	104,0	521,4	603,4	913,5	-	-	
	Sum vegformål	29 975,3	27 152,9	33 040,1	34 484,3	-	-	

Fra 2017 innførte regjeringen en forenklet modell for premiebetaling til Statens pensjonskasse for de virksomhetene som ikke betaler premie i dag. I denne forbindelse ble post 23 og post 30 økt med henholdsvis 510,5 mill. kr og 127,9 mill. kr. Dette er ikke inkludert i tabell 1.

La meg samtidig minne om at det borgerlige stortingsflertallet allerede i 2014 budsjettet måtte gjøre betydelige ekstrabevilgninger på samferdselsbudsjettet for å bedre fremdriften i en rekke investeringsprosjekter og sikre vekst i vedlikeholdssatsingen. Det er en påminnelse om at NTP-vedtak og handlingsprogram ikke automatisk gjennomføres, men faktisk fordrer at midlene bevilges over statsbudsjettet hvert år.

Store prosjekter

Det er et svært stort omfang av prosjekter på veg. Jeg vil i det følgende redegjøre for status på de største prosjektene.

Fergefri E39

NTP 2014-2023 la opp til oppstart av E39 Rogfast i første fireårsperiode. Prosjektet har dog deretter måtte bearbeides for å ta hensyn til endring i stigningsgrader m.m. Det har medført kostnadsvekst og behov for mer arbeid med reguleringsplaner. Til tross for dette vil prosjektet om kort tid bli lagt frem for Stortinget.

El 8 vestfra inn mot Oslo

NTP 2014-2023 la opp til oppstart av El 8 Lysaker - Ramstadsletta i første fireårsperiode. Strekningen ble mye diskutert i forbindelse med Oslopakke 3 forhandlingene, med ønsker fra Oslo kommune om endringer. Ny NTP vil avklare videre fremdrift.

E18 gjennom Vestfold og videre mot Arendal

E 18 Tønsberg-Sandefjord ble fremskyndet for å åpne før sommerferien 2014

Prosjektet El8 Bommestad- Sky var i NTP 2014-2023 forutsatt startet i første fireårsperiode. Prosjektet er under bygging og ventes åpnet i desember 2017. Dette er siste prosjekt før det er sammenhengende firefeltsveg gjennom Vestfold.

Prosjektene E 18 Rugtvedt - Dørdal og E 18 Tvedestrand - Arendal var i NTP 2014-2023 forutsatt startet i første fireårsperiode. Prosjektene er nå overtatt av Nye Veier AS. Byggingen er i gang på El 8 Tvedestrand -Arendal. El 8 Rugtvedt- Dørdal har byggestart senere i år og bygges ut i perioden 2017 til 2019. Prosjektet E18 Tvedestrand-Arendal har blitt utvidet i antall kilometer for å få mer helhetlig gjennomføring.

E18 Vinterbro-svenskegrensen

NTP 2014-2023 la opp til oppstart av E18 Knappstad-Retvedt og E18 Riksgrensen- Ørje i første fireårsperiode, og El 8 Retvedt - Vinterbro i siste seksårsperiode, Status i dag: El 8 Knappstad-Retvedt åpnet for trafikk november 2016, mens E18 Riksgrensen-Ørje forventes åpnet i juli 2017. Prosjektet har blitt utvidet for å inkludere krabbefeltet for lastebiler på veien opp til grensen.

E6 i retning Hamar, Lillehammer og videre til nord for Ringebu

NTP 2014-2023 la opp til oppstart av E6 Flyplasskrysset i første fireårsperiode, samt E6 Ringebu - Otta, etappe 2 og E6 Kolomoen - Brumunddal som ble forutsatt startet opp i siste seksårsperiode.

Status i dag: Flyplasskrysset åpnet i oktober 2016. E6 Kolomoen - Brumunddal er overtatt av Nye Veier AS. Nye Veier AS har utvidet prosjektet fra Brumunddal til Moelv. Her ligger det an til byggestart i 2017 med delåpninger i 2019 og 2020, og endelig ferdigstillelse i 2021

Hovedvei(er) øst-vest, inkludert arm til Bergen

Regjeringen meldte i desember 2015 at E134 skal være en av hovedvegforbindelsene mellom øst og vest. Status i dag: Regjeringen velger i tillegg at også rv 52 skal være hovedtrase for næringstransport/tungtrafikk. I tillegg blir prosjekter ferdigstilt på El 6 og det blir lagt opp til en styrket turistveistrategi for rv7.

Oslofjordforbindelsen

NTP 2014-2023 la opp til byggestart på nytt tunnelløp på rv 23 Oslofjordforbindelsen. KVVU for kryssing av Oslofjorden ble lagt frem i november 2014. KSI av KVVUen ble lagt frem i september 2015. En tilleggsutredning for rv 23 Oslofjordforbindelsen ble levert i november 2016. Det er blant annet utfordringer rundt stigningsforhold og tunnelsikkerhet. Det er også bestilt en tilleggsutredning for fast forbindelse mellom Moss og Horten.

El 6 Kløfta-Kongsvinger

NTP 2014-2023 la opp til fortsatt utbygging av El 6 Kongsvinger - Slomarka, samt byggestart på El 6 Herbergåsen - Nybakk i første fireårsperiode. Den gjenstående delen av E 16 Kongsvinger - Kløfta, dvs Slomarka - Herbergåsen - Nybakk har hatt en stor kostnadsøkning. Ny NTP vil avklare videre fremdrift.

E6 i Nord-Norge

NTP 2014-2023 la opp til igangsetting av prosjektene E6 Helgeland sør, E6 Helgeland nord, E6 Ballangen, E6 Kråkmofjellet sør, E6 Storsand - Langnesbukta, E6 Tana bru, E6 Indre Nordnes - Skardalen og E6 Sørkjosfjellet i første fireårsperioden. Status i dag: E6 Helgeland sør er vedtatt av Stortinget og starter bygging i 2017 og E6 Helgeland nord er under bygging med trafikkåpning i 2019. E6 Storsand - Langnesbukta, E6 Indre Nordnes - Skardalen og E6 Sørkjosfjellet er under bygging med trafikkåpning i 2017. E6 Tana bru er under bygging med trafikkåpning i 2019. Ny NTP vil avklare videre prioritering for prosjektet Ballangen sentrum.

ES i Troms

NTP 2014-2023 la opp til igangsetting av prosjektene E8 Riksgrensen - Skibotn del 2 i første fireårsperiode i tillegg til E8 Sørbotn - Laukslett i siste seksårsperiode. Ny NTP vil avklare videre prioritering.

Ry fast

Rv 13 Ryfast ble vedtatt av Stortinget i juni 2012. Byggingen av prosjektet pågår og forventes åpnet for trafikk i 2019

Hordfast

NTP 2014-2023 la ikke opp til bygging av Hordfast i 10-årsperioden. Ny NTP vil avklare videre prioritering.

Noen veiprojekter som er framskyndet:

- o E6 Kolomoen - Brumunddal var ikke fullfinansiert i siste 6 års periode i NTP 2014- 2023. Nye Veier AS driver i 2017 forberedelser til oppstart på strekningen Kolomoen -Moelv.
- o Rv 70 Meisingset -Tingvoll hadde anleggsstart i mars 2016 . Her er det forsering ift. NTP 2014-2023. Denne la til grunn 130 mill. 2013-kr i 2014-2017 mens faktisk bevilget så langt er på 270 mill. kr (løpende prisnivå).
- o E39 Varoddbrua er fremskyndet (180 mill 2013-kr i NTP mot reell bevilgning på 360 mill. kr i løpende kr).

o Prosjektet rv 77 Tjernfjellet også fremskyndet.

Vedlikeholdsetterslep

I 2015 ble vedlikeholdsetterslepet på veinettet redusert for første gang på mange tiår. Bevilgningene er økt kraftig, og langt utover det som var tiltenkt i NTP.

Programområder

Rammene til programområdene og fornying er ikke detaljert på tiltak i Meld. St. 26 (2012- 2013). Etterfølgende tabell gir derfor en oversikt over statlige bevilgninger til de ulike tiltaksområdene innenfor programområdene og til fornying i perioden 2014-2017 sammenlignet med det som er lagt til grunn i Meld. St. 26 (2012-2013). Det store avviket på bymiljøavtaler skyldes senere fremdrift med inngåelse av avtaler enn det som har vært forutsatt. Det er p.t inngått en bymiljøavtale (Trondheimj.I tillegg er det lokalt fremforhandlet en avtale i Oslo/ Akershus, som skal behandles i bystyre, fylkesting og regjering.

Statlig bevilgning 2014-2017

Mill. 2017-kr

Programområdetiltak og fornying	Statlig bevilgning 2014-2017		
	Forutsatt i NTP	avvik	Bevilget
Programområdetiltak:			
Bymiljøavtalene	3 385	-2 896	489
Utbedringstiltak	2 573	-327	2 246
Tilrettelegging for gående og syklende	2 573	-453	2 120
Trafikksikkerhetstiltak	4 561	-1 269	3 292
Miljø- og servicetiltak	728	-332	396
Kollektivtrafikktiltak og universell utforming	542	-158	384
Fornyningstiltak	3 856	858	4 714

Jernbaneformål

Når det gjelder-mer-generelt ... for-oppfølgingen-a.v..plam:anunene-til-;iembanef.ormål-i-Nasjo,uni:lJal~---transportplan 2014-2023 vises det til omtalen i Prop 1 S (2016-2017) og tabell 5.29 på side

154. Tabellen under viser en oppdatert oppfølging av planrammene i nasjonal transportplan

2014-2023 etter bevilgningsendringene i nysalderingen 2016 og saldert budsjett 2017 (budsjettforliket):

Status for oppfølging av NTP for 2014-2017 etter fire år

(i mill. 2017-kr)

Kap .	Post	Betegnelse	Gj.snitt per år NTP 2014-2017	Bevilget 2014	Bevilget 2015	Bevilget 2016	Bevilget 2017	Differanse NTP etter fire år i kr	Oppfølging NTP etter fire år i pst.
1350	Jernbaneverket								
23	Drift og vedlikehold		7 107,0	6 916,8	7 640,2	9 025,4	8 014,0	3 168,5	111,1
30	Investeringer i linjen		6 616,4	9 095,3	8 303,1	5 396,2	5 705,0	2 034,1	107,7
31	Nytt dobbeltspor Oslo-Ski		3 370,9	1 461,2	2 984,5	4 216,1	4 875,3	53,7	100,4
1350	Jernbaneverket		17 094,2	17	18	18	18	5 256,3	107,7
	Alle investeringer (postene 30 og 31)		9 987,2	10	11	10	10	2 087,9	105,2

Alle de store investeringsprosjektene på jernbane som var startet opp ved inngangen til Nasjonal transportplan 2014-2023 har i hovedsak blitt gjennomført som planlagt, med noen unntak knyttet til utsettelse av bygging av nye signalanlegg. Tabellen under viser oppfølgingen av de nye jernbaneprosjektene i Nasjo-

nal transportplan 2014-2023, tabell 15.2 på side 246 i meldingen, og for oppfølgingen av planrammene til programområdene, jf. tabell 7. 7 på side 11 7 i meldingen. «Sum budsjett 2014-17» i tabellen er basert på prioriteringene som framkommer av SDs Prop 1 S for budsjettårene 2014-2017:

I mill. 2017-kr

Kap. 1350 Jernbaneverket

Nye Jernbaneprosjekter i NTP 2014-17	Korridor	Post	Planramme		Sum
			2014-17	Avvik	Budsjett 2014-17
Oslo-Ski	1	31	13 482	55	13 537
Sandbukta-Moss-Såstad (planlegging i 2014-17)	1	30	333	-	-
Bergen-Fløen-Ulriken-Arna	5	30	2 695	-525	2 171
Alnabru godsterminal (fase 1 planlegging & strakstiltak)	6	30	222	-	-
Modernisering av Trønder- og Meråkerbanen	7	30	887	- 245	642

Programområder	Planramme		Sum
	2014-17	Avvik	Budsjett 2014-17
Bedre togtilbud i Østlandet	1 460	814	2 274
Kapasitet	2 414	1310	3 724
Stasjoner og knutepunkter	2 174	-710	1 464
Sikkerhet og miljø	1 615	60	1 675
Tiltak i Oslo-området	333	81	414
SUM Programområder	7 995	1 555	9 550

Nytt dobbeltspor Oslo-Ski har fått bevilgninger i tråd med planrammene i Nasjonal transportplan 2014-2023.

I Nasjonal transportplan 2014-2023 var det satt av 300 mill. 2013-kr i første perioden til planleggingen av Sandbukta-Moss-Såstad. Planleggingen av prosjektet er omtalt i SDs Prop 1 S (2016-2017), jf. omtalen på side 171. Framdriften i planleggingen er iht. NTP, men det er i budsjettet ikke spesifisert hvor mye som er satt av til planleggingen.

Bergen-Fløen-Ulriken-Arna har hatt en noe lavere framdrift enn planrammene i Nasjonal transportplan 2014-2023 skulle tilsi. Dette skyldes dels valget av tunnelboremaskin til tunnelen, og dels framdriften i delprosjektet Bergen-Fløen, jf. omtalen i SDs Prop. 1 S (2016- 2017) side 179 og 180.

Nå det gjelder Alnabru godsterminal var det i Nasjonal transportplan 2014-2023 satt av 200 mill. kr til fasel, planlegging og strakstiltak. I de årlige statsbudsjettene har det ikke blitt spesifisert hvor mye som var avsatt til planleggingen på Alnabru. Selve strakstiltakene på Alnabru inngår i budsjettet under programom-

rådet kapasitetsøkende tiltak, jf. omtalen i SDs Prop. 1 S (2016-2017) side 182.

Modemisering av Trønder- og Meråkerbanen i Nasjonal transportplan 2014-2023 omfatter prosjektet Hell-Værnes (Stjørdalselva bru) og elektrifisering av Trønder- og Meråkerbanen. Hell-Værnes ble i hovedsak gjennomført i samsvar med prioriteringene i Nasjonal transportplan 2014-2023, men prosjektet har trukket noe ut i tid bl.a. av hensyn til laksebestanden i Stjørdalselva. En del av «mindreforbruket» ift. Nasjonal transportplan 2014- 2029 skyldes at Jernbaneverket/-direktoratet har besluttet å ikke bygge nytt sikringsanlegg i påvente av framtidig bygging av ERTMS, jf. omtalen i SDs Prop. 1 S (2016-2017) sidene 178 og 179. Planleggingen av Elektrifiseringen av Trønder- og Meråkerbanen pågår, og har vært prioritert innenfor avsetningene til Planlegging og grunnverv på kap./post 1350/30 og nå på egen post 1352/72. Denne planleggingen har i liten grad vært spesifisert med beløp, jf. omtalen i SDs Prop. 1 S (2016-2017) side 173.

I planperioden 2014-17 har det blitt budsjettet med et høyere aktivitetsnivå Li! Planlegging og grunnverv på jernbanebudsjettet, enn det var lagt opp til i

Nasjonal transportplan 2014- 2023. Dette gjelder særlig planleggingen av IC-utbyggingen og Ringeriksbanen.

For programområdene er det en samlet overoppfølging av planrammene med om lag 1 555 mill. kr, eller en oppfølgingsgrad på 119 pst. Underoppfølgingen av programområdet Stasjoner og knutepunkter må sees i sammenheng med overoppfølgingen av Tiltak for bedre togtilbud i Østlandet, som også har omfat-

et en rekke stasjonstiltak for å kunne ta imot nye tog. Innenfor programområdet kapasitetsøkende tiltak har det i planperioden blitt budsjettert med et vesentlig høyere aktivitetsnivå enn det var lagt opp til i Nasjonal transportplan 2014- 2023. Dette gjelder bl.a. bygging av nye hensettingsspor ifm, IC, nye omformerstasjoner (Arna, Gjøvik/Raufoss og Solum), samt økt satsing på godstiltak (kryssingsspor og beredskapsterminaler).

Kyst

Fylke	Korridor	Fiskerihavner i NTP 2014-17	Ramme-beløp i NTP	Påløpt i prosjektet	Status, fremdrift
Hordaland	4	Salthella	Igangsatt før 2014	135	Ferdig
Møre- og Romsdal	4	Gjerdsvika	110	0	Ferdig planlagt for oppstart
Møre- og Romsdal	4	Fosnavåg	50	0	Endret prosjektforurensete masser – utredes fortsatt
Nordland	7	Hovden	15	18	2017
Nordland	7	Napp	30	56	2017
Nordland	7	Myre	Igangsatt før 2014	219	Ferdig
Nordland	7	Træna	Igangsatt før 2014	147	Ferdig
Troms	7	Sommarøy	50	72	Ferdig
Troms	7	Vannvåg	Igangsatt før 2014	16	Ferdig
Troms	8	Kristoffervalen/Vannvalen	75	0	Ferdig planlagt for oppstart
Troms	8	Årviksand	32	0	Behov for noe mer utredning av deponi
Finnmark	8	Berlevåg	Igangsatt før 2014	138	Ferdig
Finnmark	8	Breivikbotn, Hasvik	20	5	Ferdig
Finnmark	8	Mehamn	50	0	2018
Finnmark	8	Båtsfjord	100	6	2018
Finnmark	8	Kamøyvær	35	0	Ferdig planlagt, kun mindre avklaringer knyttet til deponi gjenstår
Fylke		Farleder i NTP 2014-17	Beløp i NTP	Påløpt i prosjektet	Status, fremdrift
Østfold	1	Innseiling Borg - Del II	Ikke oppgitt	15	Noe vedlikeholdsmudring gjennomført avventer miljøklassifisering av massene og nødvendig tillatelse fra Miljødirektoratet
Oslo	1	Innseiling Oslo	Ikke oppgitt	188	2017
Hordaland	4	Nordlig innseiling Bergen	Ikke oppgitt	0	Tekn. ikke mulig

Hordaland	4	Innseiling Bergen, Askøy	Ikke oppgitt	5	Ferdig
Sogn-og fjordane	4	Innseiling Svelgen	Ikke oppgitt	10	Ferdig
Sogn- og fjordane	4	Innseiling, Florø	Ikke oppgitt	38	Ferdig
Møre- og Romsdal	4	Nordling innseil. Ålesund	Ikke oppgitt	9	Ferdig
Nordland	7	Innseiling Bodø	Ikke oppgitt	34	2018
Troms	8	Innseiling Tromsø	Ikke oppgitt	30	2018
Finnmark	8	Polarbase, Hammerfest	Ikke oppgitt	40	Ferdig

Farledsprosjektene Nordlig innseiling Ålesund, gjennomseiling Grøtøyleden og innseiling Grenland er fremskyndet fra siste til første del av planperioden i NTP 2014-2023. De to sistnevnte prosjektene ferdigstilles etter planen i 2018.

Arbeidet med å redusere vedlikeholdsetterslepet på navigasjonsinfrastrukturen har blitt prioritert, og økte bevilgninger de siste tre årene har redusert etterslepet. Av hensyn til sjøsikkerheten er vedlikehold av innretninger med direkte betydning for sikker navigasjon prioritert.

Oppfølging av Nasjonal transportplan 2014–2017, virksomhetsområder

	NTP 2014-17	Saldert budsjett 2014	Saldert budsjett 2015	Saldert budsjett 2016	Budsjett- forslag 2017	NTP- oppfølging 2014– 2017
Navigasjonsinfrastruktur	2 464,30	485,4	482,2	529,9	470	103,4
VTS (sjøtrafikksentraler, som inngår i NTP)	55,2	52,6	51,7	51,6	51,8	91,7
Transportplanlegging, kystforvaltning og adm.	189,9	174,6	180,2	190,1	192,3	94,7
Virkemidler for godsoverføring	235,7	27,1	28,4	125	154,8	34,6
Fiskerihavn-tilskudd fiskerihavn	284,5	308,4	436,8	201,5	173,5	96
Farleder	302,2	177,3	153,2	367,8	246,4	76,2
Fartøy	63,1	83,8	83,8	83,8	83,8	129,6
Sum	1 594,90	1 277,50	1 381,60	1 465,40	1 372,70	86,3

SPØRSMÅL NR. 844**Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 24. mars 2017 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Meiner regjeringa at dei vedtekne kutta i Heimevernet styrkjer eller svekkjer Noregs forpliktingar etter NATOs artikkel 3 og den sivile beredskapen i Noreg?»

GRUNNGJEVING:

På NATOs egne heimesider står mellom anna følgjande om sivil beredskap:

“Under Article 3 of the North Atlantic Treaty, all Allies are committed to building resilience, which is the combination of civil preparedness and military capacity.

Allies agreed baseline resilience requirements in seven strategic sectors – continuity of government, energy, population movements, food and water resources, mass casualties, civil communications and transport systems.

To deter or counter potential threats or disruption to the civil sector, effective action requires clear plans and response measures, defined well ahead of time and exercised regularly.

That is why there is a need to complement military efforts to defend Alliance territory and populations with robust civil preparedness.”

Svar:

Artikkel 3 i Atlanterhavspakten pålegger alliansens medlemsland å utvikle sin individuelle og kollektive evne og kapasitet til å motstå et væpnet angrep. Dette innebærer at hvert medlemsland må ha adekvate militære styrker. Det er vidare en erkjennelse i Alliansen av at militære styrker er avhengig av sivil støtte (i form av transporttjenester, drivstofforsyning og helsetjenester med vidare) og at kritiske samfunnsfunksjoner fungerer best mulig også i krise og væpnet konflikt.

NATO vedtok derfor på toppmøtet i Warszawa i juli 2016 syv grunnleggende forventninger («Seven Baseline Requirements») til medlemslandenes motstandsdyktighet innenfor om-rådene 1) sikkerhet for kontinuitet i nasjonale styringssystemer og kritiske offentlige tjenester, 2) robust energiforsyning, 3) evne til å håndtere ukontrollerte forflytninger av mennesker, 4) robust mat- og vannforsyning, 5) evne til å håndtere masseskader, 6) robuste kommunikasjonssystemer og 7) robuste transportsystemer. For å følge opp NATOs

forventninger har Justis- og beredskapsdepartementet etablert et program for å videreutvikle totalforsvaret og øke motstandsdyktigheten i kritiske samfunnsfunksjoner (Totalforsvarsprogrammet). Arbeidet er delt i prosjekter under ledelse av respektive ansvarlige departementer. I tillegg er det etablert et eget prosjekt under ledelse av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap for å videreutvikle sivile myndigheters og det sivile samfunns støtte til Forsvaret.

Heimevernet er en meget viktig kapasitet, både i den militære rollen knyttet til territorialforsvar og i kraft av å kunne bistå det sivile samfunn. Det er imidlertid vanskelig å se for seg hendelser og ulykker av et så stort omfang at det ville være aktuelt å sette inn hele Heimevernet samtidig. Ved utgangen av 2016 var det reelle antall mannskaper i Heimevernet om lag 35.000.

Gjennom behandlingen av den nye langtidsplanen for Forsvaret, sluttet Stortinget seg til regjeringens forslag om å etablere et nasjonalt territorielt ledelselement. Det vil gi Heimevernet styrket evne til å lede og koordinere oppgaver og operasjoner i hele landet. Samtidig styrkes Heimevernets budsjett i 2017 med 191 mill. kroner til satsing av vedlikehold, reservedeler og beredskapsbeholdninger. I tillegg er det vedtatt en betydelig styrking av andre deler av Forsvaret. Alt i alt er dette satsinger som vil være av stor betydning både for den militære kapasiteten og for Forsvarets evne til å bistå det sivile samfunn, og dermed ivareta våre forpliktelser i henhold til art 3 i Atlanterhavspakten.

SPØRSMÅL NR. 845**Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 30. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvor lang tid går det fra en pasient har første konsultasjon hos fastlege til henvisning er mottatt på sykehuset, hvor stor andel av pasientene får hjelp ut fra den fristen som er gitt for tid fra henvisning mottatt til første fremmøte ved tredende avdeling i rettesnoren fra Helsedirektoratet, og hvor mange av forløpene har 48 timer som reell regel for oppstart av diagnostisering?»

BEGRUNNELSE:

Vi ber om mest mulig oppdaterte tall for alle pakkeforløpene.

I regjeringserklæringen heter det at ”Regjeringen vil styrke kreftbehandlingen ved å innføre en regel om oppstart av diagnostisering i løpet av 48 timer, innføre pakkeforløp og gjøre forløpstider juridisk bindende i pasientrettighetsloven”. Statsrådets lovnader om rettighetsfesting av forløpstider, og rettesnoren varierer fra pakkeforløp til pakkeforløp. Den er juridisk bindende.

Svar:

Pakkeforløp for kreft starter når et helseforetak/sykehus mottar en henvisning med begrunnet mistanke om kreft. Pakkeforløpet omfatter: utredning, oppstart av behandling og oppfølging og eventuell behandling av tilbakefall. Tiden fra fastlegen sender henvisning og til sykehuset mottar henvisningen slik det spørres om, måles ikke og omfattes ikke av pakkeforløpet.

Det er et mål om at andel pakkeforløp som gjennomføres innen maksimal anbefalt forløpstid skal være 70 %. Resultatene fra Norsk pasientregister (NPR) viser god måloppnåelse ved at 7 av 10 pasienter får behandling innenfor fastsatt tid, i henhold til målsettingen. Det er noe forskjell mellom ulike sykehus og helseregioner og mellom ulike forløp. Rapportene viser hvordan de ulike helseforetakene oppfyller de normerte forløpstidene. Den nasjonale målsettingen gjelder kun for tid fra henvisning mottatt (start pakkeforløp) til start behandling. I følge Helsedirektoratet bør en målsetting på 70 % også gjelde tidsrommet fra henvisning er mottatt i spesialisthelsetjenesten (start pakkeforløp) til første fremmøte (start utredning). Nasjonalt viser resultatene at målsettingen nesten er nådd, men med variasjoner i måloppnåelsen fra forløp til forløp og fra helseforetak til helseforetak.

Hvis du klikker deg inn på denne siden på helsenorge.no vil du kunne finne resultater for alle pakkeforløpene for kreft:

<https://helsenorge.no/sykdom/kreft/pakkeforlop-for-kreft>

I praksis er det slik at sykehuset setter i gang bestilling av undersøkelser så snart henvisningen er mottatt, altså innen 48 timer. I de fleste forløp møter ikke pasientene på sykehuset innen 48 timer. Fremmøtefrist for gjennomføring av undersøkelser er definert i hvert enkelt forløp og er i de fleste forløp ca. en uke, i noen betydelig kortere, i andre lengre.

Helsedirektoratet ble i 2014 bedt om å utrede eventuell rettighetsfesting av forløpstider. Oppdraget innebar ikke rettighetsfesting av de spesifikke forløpstidene i et pakkeforløp, men utredning av generelle frister knyttet til utredning og behandling av pasienter med mistanke om kreft eller annen alvorlig sykdom. Det fremgår videre av oppdraget at en rettighetsfesting må komme som siste ledd i prosessen og tidligst kunne tre i kraft i 2016. Helsedirektoratet har, i tråd med oppdraget, ventet med å starte denne utredningen til pakkeforløpene var ferdigstilt.

Helsedirektoratet har vurdert rettighetsfesting av forløpstider, og kommet fram til at man bør være forsiktig med å foreslå ytterligere rettighetsfesting i helsetjenesten uten at det er klart hva man vil oppnå, og at det må stilles spørsmål om pasientene vil få en fordel av ytterligere rettighetsfesting. I dag skal alle pasienter rettighetsvurderes, også de som er innenfor pakkeforløpene, og få en frist til seinest oppstart av helsehjelp i form av utredning eller behandling.

Pakkeforløp planlegges nå innført på flere andre fagområder, bl.a. innen hjerneslag, psykisk helsevern og rusbehandling, og en rettighetsfesting av forløpstider for kreftpasienter vil i så fall også måtte få betydning for disse nye pakkeforløpene. Regjeringen vil, med bakgrunn i erfaringene ved implementeringen av pakkeforløpene for kreft og helsetjenestens oppfyllelse av tidene i pakkeforløpene, vurdere om det er behov for sterkere juridiske virkemidler, eller følge Helsedirektoratets anbefaling om å ikke bruke dette virkemiddelet. Det viktigste for pasientene er at pakkeforløpene virker og at helsetjenesten endrer seg.

Oppstart av diagnostisering innen 48 timer er ivarettatt i pakkeforløpene gjennom at fastlegen ved mistanke om kreft i tillegg til å henvise til pakkeforløp, skal bruke diagnoseveilederne som beskriver blant annet hva som gir mistanke om kreft, og hvilke undersøkelser som skal gjennomføres før man henviser til et pakkeforløp i spesialisthelsetjenesten.

Når fastlegen henviser pasienter til videre utredning i et pakkeforløp kan pasienten få en generell pasientinformasjonsbrosjyre om pakkeforløp for kreft.

Alle diagnoseveiledere ble i 2015 sendt fra Helse- og omsorgsdepartementet til landets fastleger sammen med et informasjonsskriv til fastlegene.

SPØRSMÅL NR. 846

Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 28. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva mener statsråden at KUB-testen gir av ekstra helsegevinst siden de skal fortsette å benytte denne etter at en tryggere og mer presis test er innført, og i hvilken grad mener han det er kostnadseffektivt at 500 kvinner må ha to tester når det kunne holdt med en?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge statsråden, er formålet med godkjenning av NIPT-testen å redusere behovet for fostervannsprøver, og dermed risikoen for spontanabort. Men løsningen han har foreslått er i realiteten av liten betydning for tryggheten til mor og barn, da den vil gjelde kvinner med påvist risiko etter kombinert ultralyd og blodprøve testing (KUB-testing). Dette gjelder om lag 500 kvinner lenger ut i svangerskapet. Løsningen Arbeiderpartiet har etterspurt, og som er i tråd med fagmiljøene og bioteknologirådets anbefalinger, er at alle med rett til fostervannsdagnostikk, skal få tilbud om NIPT sammen med ultralydundersøkelsen. I dag gjelder dette om lag 4 000 kvinner. En slik løsning vil gi kvinner diagnostikk på et tidligere tidspunkt enn hva som er mulig med KUB. Det er vanskelig å forstå hvorfor statsråden velger å fortsette med en slik dobbel diagnostisering, som utsetter mor og barn for en større risiko.

Svar:

Jeg har merket meg at noen mener NIPT-prøven vil føre til at færre barn med Downs syndrom blir født, og derfor ikke vil innføre den, mens andre mener at enda flere gravide burde få tilbud om prøven.

Regjeringen mener det er viktig å sørge for at vi har et samfunn hvor det er plass til alle. Dagens vilkår setter nødvendige grenser for fosterdiagnostikk og bør videreføres. Etter min vurdering bidrar vilkårene for

bruk av NIPT til at hensynene bak dagens grenser for fosterdiagnostikk opprettholdes. Samtidig innebærer godkjenning av NIPT at gravide får ta i bruk den beste og mest skånsomme metoden innenfor dagens fosterdiagnostikk. Dette skylder vi alle de kvinner som i dag må gjennom en morkakeprøve eller fostervannsprøve.

Formålet er å redusere behovet for morkake- og fostervannsprøver hos gravide som allerede har en rett til fosterdiagnostikk. Fostervannsprøve eller morkakeprøve medfører risiko for at den gravide kvinnen skal spontanabortere. Ved å ta i bruk blodprøven NIPT reduserer vi behovet for slike prøver. Dermed reduserer vi også risikoen for spontanabort.

Det er først og fremst kvinner over 38 år som vil få tilbud om NIPT. Disse kvinnene må først ha tatt en kombinert ultralyd og blodprøvetest (såkalt KUB-test) som viser høy risiko for trisomier.

For endelig diagnostisering av trisomier, må en positiv NIPT suppleres med fostervannsprøve/morkakeprøve for å avkrefte eller bekrefte funnet.

Både Helsedirektoratet og Bioteknologirådet har anbefalt bruk av NIPT i den norske helsetjenesten. Helsedirektoratet anbefalte en mer begrenset bruk enn Bioteknologirådet. Det er en slik begrenset bruk som nå er godkjent. Jeg ville ikke ha godkjent NIPT brukt i det omfanget som flertallet i bioteknologirådet anbefalte.

Siden ultralydundersøkelse inngår i KUB-test, kan KUB-testen avdekke mer enn trisomier, for eksempel større misdannelser som foster uten hjerne og informasjon om hvor langt svangerskapet er kommet. KUB-testen kan også avdekke tilstander som krever spesiell oppfølging under svangerskapet, for eksempel tvillinger med felles morkake. Den aktuelle NIPT-prøven kan kun avdekke trisomier.

Jeg er usikker på hva representanten mener med at en KUB-test i forkant av NIPT-testen utsetter mor og barn for en større risiko. Det er forhold jeg ikke kjenner til. Det som imidlertid er sikkert er at formålet og konsekvensene med å godkjenne NIPT-testen endrer seg radikalt med den løsningen Arbeiderpartiet her et-

terspør. Da vil formålet skifte fra å være å unngå unødvendige fostervanns- og morkakeprøver til å bli å finne flest mulig barn med trisomier, og det vil også føre til

flere morkake-/fostervannsprøver enn den valgte modellen. Med denne løsningen vil det også bli økt press på at NIPT-testen skal bli tilgjengelig for alle gravide.

SPØRSMÅL NR. 847

Innlevert 15. mars 2017 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 24. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Sivilombudsmannen har skrevet en svært kritisk rapport om Statens ansvar for ivaretagelse av internasjonale forpliktelser etter FNs tortur-konvensjon i Norgerhaven fengsel. I tillegg til andre kritiske punkter. Statsministeren har tidligere uttalt: ”Det er regjeringens syn at bruk av forvaring må skje i henhold til norsk lov og våre internasjonale forpliktelser.” (VG 22.1.2015).

Står statsministeren fast ved at politikken hun er ansvarlig for skal ivareta våre internasjonale forpliktelser?»

Svar:

Jeg har fått oversendt spørsmålet fra Statsministeren til besvarelse.

Jeg vil understreke at forvaringsdømte ikke blir overført til Norgerhaven fengsel. Dette er tydelig regulert i forskrift om straffegjennomføring i Nederland.

Videre vil jeg understreke at en grunnleggende forutsetning for inngåelsen av avtalen med Nederland om leie av fengselskapasitet, var at det ikke var i strid med internasjonale menneskerettigheter som Norge er bundet av. Det var også en forutsetning for avtalen at partene anerkjenner og er bundet av internasjonale menneskerettigheter. Dette fremkommer tydelig i for-talen til avtalen.

Både Norge og Nederland har ratifisert den europeiske menneskerettskonvensjonen av 4. november 1950 og FNs torturkonvensjon av 10. desember 1984. Partene er begge forpliktet til å etterleve konvensjonens bestemmelser, herunder forbudet mot tortur eller annen grusom, umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff.

SPØRSMÅL NR. 848

Innlevert 16. mars 2017 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen

Besvart 21. mars 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hva har finansministeren tenkt å foreta seg for å sikre at Statens pensjonsfond utland ikke bidrar til å finansiere og støtte utbygging av ulovlige bosettinger på Vestbredden og Øst-Jerusalem gjennom investeringene, slik den danske media- og forskningssenteret Danwatch nylig har avdekket at skjer?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge en nylig utgitt rapport fra det uavhengige danske media- og forskningssenteret Danwatch er Statens Pensjonsfond Utland (Oljefondet) tungt investert i selskaper som er involvert i utbygging av ulovlige bosettinger på Vestbredden. Danwatch har sett på de fem største europeiske pensjonsfondene og anslår at disse investerer for til sammen 7,5 mrd. euro. Av dette utgjør Oljefondets investeringer hele 5,2 mrd. euro. De er i

følge Danwatch inne i samtlige 36 selskaper som har virksomhet i ulovlige bosettinger, blant annet fem israelske banker som finansierer ulovlig bosettingsbygging.

Bosettingene er i strid med folkeretten og har gjentatte ganger blitt kritisert av FN. FNs sikkerhetsråd slo før jul fast at bosettingene er ulovlige. Til tross for dette fortsetter Israel å godkjenne utbygging av bosettinger på okkupert land på Vestbredden og Øst-Jerusalem.

Svar:

Målet for forvaltningen av Statens pensjonsfond utland (SPU) er å oppnå høyest mulig avkastning innenfor et moderat nivå på risiko. Innenfor den overordnede finansielle målsettingen skal fondet være en ansvarlig investor. Det er bred politisk enighet om investeringsstrategien og rammeverket som er fastsatt for forvaltningen av fondet.

Finansdepartementet har i mandatet for SPU stilt krav til ansvarlig forvaltning. Det er blant annet vist til internasjonalt anerkjente standarder, som FNs Global Compact, OECDs prinsipper for eierstyring og selskapsledelse og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Disse standardene angir normer for god selskapsstyring, og stiller forventninger til selskapers håndtering av miljømessige og samfunnsmessige forhold.

Det er en klar arbeidsdeling i forvaltningen der Finansdepartementet fastsetter overordnede rammer, mens Norges Bank foretar de enkelte investeringer og utøver fondets eierrettigheter uavhengig av departementet. Etikkrådet overvåker fondets portefølje systematisk for grove etiske normbrudd i strid med retningslinjene for observasjon og utelukkelse fra SPU

fastsatt av Finansdepartementet. Rådet avgir tilrådinger om utelukkelse eller observasjon av selskaper for beslutning av Norges Bank.

Etikkrådet har som del av arbeidet med det atferdsbaserte kriteriet om alvorlige krenkelser av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner sett på selskapers medvirkning til folkerettsbrudd, blant annet på grunnlag av byggeaktivitet på Vestbredden. Tre selskaper er blitt utelukket basert på en slik vurdering. Det gjelder Africa Israel Investment Ltd. og Danya Cebus Ltd.¹, samt Shikun & Binui Ltd.² I et brev til Finansdepartementet³ i forbindelse med de to førte tilrådingene uttalte Etikkrådet at det må være ”en klar sammenheng mellom selskapets virksomhet og det foreliggende normbrudd.” Videre skriver Etikkrådet i brevet at:”i den aktuelle tilrådingen om utelukkelse av selskapene Africa Israel Investments Ltd. og Danya Cebus Ltd. må selskapenes medvirkning til normbruddet sies å være helt direkte: Selskapenes egne, fysiske handlinger, altså det å bygge israelske bosettinger på Vestbredden, utgjør selve kjernen i normbruddet.” Det tas altså utgangspunkt i at oppsetting av boliger på okkupert område er klart i strid med IV Genève-konvensjon, og ikke i at enhver økonomisk aktivitet på okkupert område vil utgjøre brudd på kriteriet. Etikkrådet skriver i sin årsmelding for 2016 at: «Rådet følger også fortsatt med på områder der okkupasjonsrettens regelverk kan komme til anvendelse(...)».

Jeg mener vi har et godt rammeverk for ansvarlig forvaltning av våre felles sparepenger i SPU. Rammeverket høster internasjonal anerkjennelse. I meldingen om Statens pensjonsfond som legges frem for Stortinget 31. mars, vil Finansdepartementet gjøre nærmere rede for arbeidet med ansvarlig forvaltning.

¹ Tilrådinger av 16. november 2009 og 30. januar 2014.

² Tilråding av 31. mai 2012.

³ Brev av 9. mars 2010.

SPØRSMÅL NR. 849**Innlevert 16. mars 2017 av stortingsrepresentant Roy Steffensen****Besvart 24. mars 2017 av fungerende innvandrings- og integreringsminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«NRK kunne tidligere i år melde at det i 2016 ble tvangsreturnert 8 078 personer som oppholdt seg ulovlig i Norge. Av disse var 28 % kriminelle, altså omlag 2250 personer.

Er det mulig å få en årlig oversikt over antall tvangsreturer, og andel kriminelle, fra 2005 og til og med 2016?»

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Politidirektoratet, som har innhentet statistikk fra Politiets utlendingsenhet (PU). PU har dessverre ikke tilgjengelige tall for uttransporterte personer ilagt straffereaksjon før 2009.

For å gi en mest mulig korrekt og oppdatert oversikt over resultatene i perioden 2005 - 2016, er tallene i tabellen basert på et nytt, helhetlig datauttrekk fra PUs datasystem. Tabellen er altså ikke basert på tidligere

innrapportert måloppnåelse. Dette kan medføre at det er noen mindre avvik mellom tallene i tabellen og tidligere statistikkrapporteringer i for eksempel måneds- og årsrapporter.

Årsaken til dette er i hovedsak at enkelte uttransporter etterregistreres i systemet etter at politiet har rapportert inn måloppnåelsen til Justis- og beredskapsdepartementet, og måloppnåelsen(tallene) er offentliggjort. Dersom man sammenligner tidligere innrapportert måloppnåelse med denne tabellen, vil man derfor finne en liten differanse mellom resultatene. Det skal iverksettes et arbeid for å finne en metode for å redusere antall etterregistreringer og dermed stabilisere statistikken.

Oversikt over antall uttransporter og andel personer med straffereaksjon fordelt per år:

Oversikt over antall uttransporter og andel personer med straffereaksjon fordelt per år:

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antall uttransporter	2951	2355	2187	2326	3343	4614	4761	4902	5976	7259	7884	8089
Hvorav straffede					604	678	1032	1361	2235	2809	2599	2275
%-andel					18 %	15 %	22 %	28 %	37 %	39 %	33 %	28 %

SPØRSMÅL NR. 850**Innlevert 16. mars 2017 av stortingsrepresentant Helga Pedersen****Besvart 23. mars 2017 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Hvordan vurderer regjeringen behovet for en egen innkjøpsordning for samisk litteratur og andre tiltak for å styrke tilfanget av litteratur på samiske språk?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom innkjøpsordningen bidrar Kulturrådet til å styrke norskspråklig litteratur, bygge forfatterskap og

utvikle kompetente lesere. En tilsvarende ordning finnes ikke for samisk litteratur.

Den litterære infrastrukturen må kunne karakteriseres som betydelig svakere for de samiske språkene enn for det norske. Et uttrykk for det er svakt tilfang på samiskspråklig barnelitteratur, med få oversettelser fra andre språk.

Jeg ber derfor om å få en oversikt over hvilke ordninger som er rettet inn for å bidra til samiskspråklige forfattere og oversettelse av litteratur til samiske språk,

samt statsrådets vurdering av behovet for en egen samiskspråklig innkjøpsordning eller andre tiltak.

Svar:

Å ha tilgang til litteratur på eget språk har stor betydning for kulturell og språklig tilhørighet og utvikling, og er derfor viktig i både et kulturpolitisk og språkpolitisk perspektiv.

I tråd med intensjonen i sameloven og forarbeidene til denne har Sametinget gradvis fått økt innflytelse i saker som angår samene. Sametinget har på flere områder blitt tillagt beslutningsmyndighet for oppgaver som utelukkende, eller i det vesentlige, retter seg mot den samiske befolkningen. Forvaltning av økonomiske virkemidler som er opprettet for å styrke samisk kunst og kulturliv er en slik oppgave. Fra 1993 overtok Sametinget forvaltningsansvaret for blant annet Norsk kulturråds avsetninger til samisk kultur, tilskudd til samisk forlagsdrift og samiske kunstnerorganisasjoner. Fra 2002 ble forvaltningen av en rekke andre tiltak på Kulturdepartementets budsjett overført til Sametinget.

I 2017 tildeler Kulturdepartementet 81,9 mill. kroner til Sametinget til kulturformål. Bevilgningen skal bidra til Sametingets arbeid med å legge til rette for et levende og mangfoldig kunst- og kulturliv av god kvalitet. Sametinget disponerer bevilgningen etter egne prioriteringer.

I sitt budsjett for 2017 har Sametinget satt av nær 23 mill. kroner til litteratur- og medieformål. Dette omfatter midler til utvikling av forfatterskap, tilskudd til utvikling og fremme av litteratur, tilskudd til samiske forlag, tidsskrift og samiske bokbusser. Innenfor

rammen av samisk kunstneravtale legges det også til rette for produksjon og formidling av samisk litteratur og annen kunst.

I tillegg til avsetningene til samiske litteraturformål som forvaltes av Sametinget, kan samiske kunstnere og kulturaktører søke tilskudd fra nasjonale ordninger. Det kan søkes om prosjektmidler fra Norsk kulturfond til samiske litteraturtiltak, så lenge tiltakene tilfredsstiller kriteriene for de ulike ordningene. Samiske kunstner- og forfatterfond mottar vederlag fra bibliotekvederlagsordningen, som utdeles som stipender og er særlig viktig for utvikling av nye forfatterskap. Folke- og fylkesbibliotek kan søke Nasjonalbiblioteket om utviklings- og prosjektmidler til utvikling av tjenester rettet mot den samiske befolkningen. Norge er hovedland på bokmessen i Frankfurt 2019. Det gir mulighet for bred formidling av norsk kultur, litteratur og språk, der det samiske er en naturlig del. Jeg er kjent med at Norla og Sametinget sammen ser på muligheten for samarbeid om promovering av samisk litteratur generelt, men også med tanke på Frankfurt 2019.

Det holdes jevnlig kontaktmøter mellom Sametinget og Kulturdepartementet. Dette er en viktig arena for å drøfte kulturpolitiske spørsmål og virkemidler. Sametinget har ikke tatt opp spørsmålet om etablering av en innkjøpsordning for samisk litteratur med Kulturdepartementet i den senere tid. Jeg ser at Sametinget har meldt behov for økninger til litteraturfeltet i sitt budsjettbehov for 2018, uten at spørsmålet om innkjøpsordning er særskilt nevnt. Kulturdepartementet drøfter gjerne ulike virkemidler med Sametinget, men jeg ser det som naturlig og i samsvar med hovedprinsippene i den samiske kulturpolitikken dersom initiativet kommer fra Sametinget selv.

SPØRSMÅL NR. 851

Innlevert 16. mars 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 27. mars 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Kor mykje tapte kommunane i Sogn og Fjordane samla og enkeltvis på at avstandskriteriet kom inn i inntektssystemet, og kva er dei totale endringane av nytt inntektssystem for dei same kommunane samla og enkeltvis?»

GRUNNGJEVING:

Det er utan tvil slik at kommunane i Sogn og Fjordane ikkje har kome godt ut av endringane i inntekesystemet frå 2017. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane kan, på spørsmål frå ordføraren i Gloppen, ikkje gjere tydeleg greie for tala. Det er difor naudsynt å reise spørsmåla til departementet som har ansvar for kommuneøkonomien.

Svar:

I inntektssystemet for kommunane i 2017 er det gjort endringar i basistilskotet i utgiftsutjamninga. Basistilskotet skal i all hovudsak kompensere for kostnader til administrasjon, og går til alle kommunar. For å fjerne hindringar for kommunesamanslåingar, blir basistilskotet no differensiert ut i frå eit kriterium som seier noko om reiseavstandar i kommunen og områda rundt, strukturkriteriet. Strukturkriteriet måler gjennomsnittleg reiseavstand for innbyggjarane i kommunen for å nå 5000 innbyggjarar, uavhengig av kommunegrensar. Alle kommunar med ein verdi på strukturkriteriet som er 25,5 km eller over, får framleis fullt basistilskot, mens kommunar med lågare verdiar på strukturkriteriet får ein lågare kompensasjon.

Kostnadsulempar ved tenester (slik som grunnskule og helsetenester) på grunn av spreidd busetting, vil framleis bli fullt kompensert.

Kommunar som skal slå seg saman, vil få inndelingstilskot frå samanslåingstidspunktet på basis av inntektssystemet for 2016. Nokon av desse kommunane vil fram til tidspunktet for samanslåing, kunne få redusert basistilskot. Desse kommunane vil få ein kompensasjon for redusert basistilskot i perioden fram til kommunesamanslåinga.

Inntektsgarantiordninga (INGAR) sikrar at ingen kommunar får ein berekna vekst i rammetilskotet frå eit år til det neste som er meir enn 300 kroner per innbyggjar lågare enn landsgjennomsnittet. Kommunar som isolert sett taper meir enn 300 kroner per innbyggjar på endringane, vil dermed få kompensert det dei taper ut over 300 kroner per innbyggjar det første året.

Tabell 1 viser anslag på fordelingsverknadene av endringane i inntektssystemet for enkeltkommunar i Sogn og Fjordane, og totalt for alle kommunane i fylket.

Fordelingsverknadene er berekna med kriteriedata og utgiftsbehov frå 2014, og vart berekna til kommuneproposisjonen for 2017. Dei totale fordelingsverknadane består av systemverknadane av endringane av kostnadsnøkkelen, inkludert endringa i basistilskotet, og endringane i dei regionalpolitiske tilskota.

Det er ikkje berre fordelingsmekanismene i inntektssystemet som er viktig for kommunane. Ein god vekst i dei frie inntektene gjer kommunane i stand til å yte gode tenester til innbyggjarane. Tabell 2 viser den oppgåvekorrigerde veksten i dei frie inntektene for periodane 2009-2013 og 2013-2016. Den gjennomsnittlege årlege veksten i dei frie inntektene i Sogn og Fjordane var over dobbelt så høg i denne regjeringsperioden samanlikna med perioden 2009-2013.

Forklaring til tabell 1:

Kolonne 1 viser innbyggjarar per 01.01.2015.

Kolonne 2 viser den isolerte effekten av å grade-re basiskriteriet. Eit lågare beløp blir fordelt gjennom basiskriteriet samanlikna med tidlegare, og resten vil bli ført tilbake til alle kommunar med eit likt beløp per innbyggjar.

Kolonne 3 viser den totale verknaden av endringane av inntektssystemet.

Tabell neste side

Tabell 1. Verknader av endringar i basistilskotet og totale fordelingsverknader etter endringar i inntektssystemet. Tall i kroner per innbyggjar.

Kommune	Innbyggjarar per 1.1.2015	Fordelingsverknader gradert basistilskot	Totale fordelingsverknader
	1	2	3
1401 Flora	11 862	-182	-63
1411 Gulen	2 335	243	-1 055
1412 Solund	800	243	1 040
1413 Hyllestad	1 405	243	1 052
1416 Høyanger	4 169	229	-513
1417 Vik	2 678	243	600
1418 Balestrand	1 304	243	1 208
1419 Leikanger	2 276	-921	-1 819
1420 Sogndal	7 677	-376	-423
1421 Aurland	1 738	243	367
1422 Lærdal	2 146	243	472
1424 Årdal	5 429	-523	18
1426 Luster	5 118	-86	-478
1428 Askvoll	3 008	243	-248
1429 Fjaler	2 823	-186	227
1430 Gaular	2 960	-429	-1 614
1431 Jølster	3 026	-415	-1 554
1432 Førde	12 801	-177	-135
1433 Naustdal	2 777	-765	-1 341
1438 Bremanger	3 890	243	-1 369
1439 Vågsøy	6 082	-490	-416
1441 Selje	2 752	243	68
1443 Eid	5 987	-455	-342
1444 Hornindal	1 221	-915	-885
1445 Gloppen	5 751	-273	-363
1449 Stryn	7 155	-118	-451
14 Sogn og Fjordane	109 170	-191	-358

Forklaring til tabell 2:

Kolonne 1 viser årleg gjennomsnittleg realvekst i dei oppgåvekorrigerede frie inntektene i alt for perioden 2009-2013.

Kolonne 2 viser årleg gjennomsnittleg realvekst i dei oppgåvekorrigerede frie inntektene per innbyggjar for perioden 2009-2013.

Kolonne 3 viser årleg gjennomsnittleg realvekst i dei oppgåvekorrigerede frie inntektene i alt for perioden 2013-2016.

Kolonne 4 viser årleg gjennomsnittleg realvekst i dei oppgåvekorrigerede frie inntektene per innbyggjar for perioden 2013-2016.

Tabell 2 Årleg gjennomsnittleg realvekst i dei oppgåvekorrigerede frie inntektene i alt og per innbyggjar. Per kommune og for kommunane totalt i Sogn og Fjordane. Periodane 2009-2013 og 2013-2016. Prosent.

	2009-2013		2013-2016	
	Årleg gj. snitt realvekst	Årleg gj. snitt realvekst per innbyggjar	Årleg gj. snitt realvekst	Årleg gj. snitt realvekst per innbyggjar
	1	2	3	4
1401 Flora	1,1	0,6	1,0	0,4
1411 Gulen	-1,0	-1,2	1,4	0,5
1412 Solund	-2,3	-1,3	-1,4	1,0
1413 Hyllestad	-0,6	0,2	-0,6	0,2
1416 Høyanger	0,0	0,6	0,0	0,5
1417 Vik	-0,7	-0,3	0,5	1,0
1418 Balestrand	-1,3	-1,1	0,0	1,0
1419 Leikanger	1,1	0,0	1,3	0,7
1420 Sogndal	1,7	-0,1	2,9	1,3
1421 Aurland	0,7	0,3	1,7	0,8
1422 Lærdal	-0,4	-0,1	0,2	0,3
1424 Årdal	-0,5	-0,2	0,7	1,7
1426 Luster	0,6	-0,2	1,4	1,1
1428 Askvoll	-0,2	-0,1	1,2	1,1
1429 Fjaler	0,4	0,1	1,6	2,1
1430 Gaular	0,5	-1,0	2,9	2,7
1431 Jølster	0,7	-0,4	0,3	1,0
1432 Førde	2,6	1,1	2,4	1,5
1433 Naustdal	0,3	-0,3	2,8	1,3
1438 Bremanger	0,5	0,2	0,4	1,3
1439 Vågsøy	0,2	-0,3	0,9	1,3
1441 Selje	0,2	1,0	0,1	0,3
1443 Eid	0,8	0,6	1,1	0,6
1444 Hornindal	0,2	-0,1	-0,2	0,8
1445 Gloppen	0,3	0,3	1,5	0,8
1449 Stryn	0,9	-0,1	1,7	1,4
14 Sogn og Fjordane	0,6	0,1	1,3	1,0

** Kilde: TBU/Finansdepartementet/Kommunal- og moderniseringsdepartementet

SPØRSMÅL NR. 852**Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Gunnar Gundersen****Besvart 24. mars 2017 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Stortinget vedtok siste ulveforlik den 6/6-2016. Den 20/6-2016 sender KLD ut en forskriftsendring som skal tilpasse forskriften til Stortingets vedtak. Men i kommentaren til forskriften gjøres endringer som direkte er i strid med Stortingets innstilling og vedtak. Denne endringen er senere blitt helt sentral mht. om Stortingets vedtak kan følges opp.

Hvorfor ble denne endringen sendt ut etter at Stortinget hadde vedtatt det motsatte av hva kommentaren til forskriften sier?»

BEGRUNNELSE:

Endringen i kommentaren til rovviltforskriften i brev av 20/6-2016 lyder som følger:

”Uavhengig av bestandsmålet må imidlertid de alminnelige vilkårene for felling være oppfylt, dvs. at felling bare tillates dersom det er skadepotensial, felling ikke truer bestandens overlevelse og det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning.”

I Stortingets innstilling 14 dager før lyder teksten slik:

”Komiteens flertall vil understreke at når bestandsmålet er nådd skal bestandsregulering iverksettes, og da primært gjennom lisensjakt. Lisensjakt gir lokalsamfunn og rettighetshavere/jegere både et ansvar og en rolle i reguleringen av bestandene som er positiv. Kravet om bestandsregulering gjelder også innenfor sona og uavhengig av at det må foreligge skadepotensial på husdyr og tamrein. Komiteens flertall vil understreke at bestandsmål fastsatt av Stortinget er det klart overordnede vedtak.”

Departementets endrede kommentar til forskriften synes å si det stikk motsatte av hva Stortingets innstilling og vedtak presiserer.

Svar:

Stortinget vedtok sist sommer blant annet endringer i bestandsmålet for ulv og justeringer av ulvesonen. I spørsmålet vises det til Næringskomiteens uttalelse i behandlingen av Meld. St. 21 (2015–2016). Flertallet i Energi og miljøkomiteen, som hadde saken til behandling, skriver samtidig følgende i innstillingen:

”Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti, legger til grunn at prinsippene i rovviltforlikene av 2004 (St.meld. nr. 15 (2003–2004)) og 2011 (Dokument 8:163 S (2010–2011)) danner grunnlaget for den videre forvaltning av ulv i norsk natur. Flertallet mener dette innebærer at forvaltningen av ulv skal skje innenfor rammen av internasjonale forpliktelser etter Bernkonvensjonen og naturmangfoldloven.” Flertallet bak merknaden er det samme som flertallet bak forliket. Uavhengig av de ulike merknadene må departementet legge gjeldende rett til grunn for sin saksbehandling.

Stortingets forlik om bestandsmål og ulvesone gjorde det nødvendig å endre forskrift 18. mars 2005 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften). Til forskriften er det også publisert kommentarer. Det var også nødvendig å endre disse. Endringene som ble gjort i selve forskriften i juni 2016 var fullstendig sammenfallende med Stortingets vedtak.

Når det gjelder kommentarene til forskriften, ble det tatt inn noen nye avsnitt. Blant det som ble tatt inn, var en kommentar om at de alminnelige vilkårene for felling må være oppfylt, dvs. at felling bare tillates dersom det er et skadepotensial, felling ikke truer bestandens overlevelse og det ikke finnes noen annen tilfredsstillende løsning. Formuleringen gjenspeiler bestemmelsene i naturmangfoldloven. Kommentaren gir kun veiledning om de lovmessige rammene for forskriften, og endrer ikke rettsstilstanden. Følgelig har endringen i kommentaren til forskriften i seg selv ingen betydning for oppfølgingen av forliket.

Regjeringen arbeider for å skape bedre samsvar mellom Stortingets vedtatte bestandsmål for ulv, naturmangfoldloven og Bernkonvensjonen. Derfor har regjeringen lagt frem en lovproposisjon om endringer i naturmangfoldloven. Lovendringen vil gi rovviltforvaltningen en noe større mulighet for felling av ulv.

Proposisjonen inneholder også en meldingsdel hvor det redegjøres for dagens hjemmelsgrunnlag for felling av ulv. Proposisjonen er nå til behandling i Stortinget. I proposisjonens pkt. 8.3 står det følgende: ”Dersom det er motstrid mellom et lovvedtak fattet av Stortinget og et annet vedtak fattet av Stortinget, går loven foran vedtaket. Bestandsmålet for rovvilt er fastsatt i bestemmelser i rovviltforskriften. Målet må likevel vike dersom det ikke er hjemmel etter loven for å fatte et slikt vedtak som en anser er nødvendig for å tilpasse bestanden til bestandsmålet”. Dette følger også av alminnelig rettskildelære. Forskrifter må være utformet og fortolkes i samsvar med rekkevidden for lovhjemmelen.

På bakgrunn av vedtak nr. 441, fattet av Stortinget 31. januar 2017, er kommentarene til rovviltforskriften endret ved at de aktuelle formuleringene er tatt ut. Det-

te ble gjort 6. februar 2017. Som det er redegjort for over, endrer dette ikke rettstilstanden. Rettstilstanden følger av loven og selve forskriften.

SPØRSMÅL NR. 853

Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 23. mars 2017 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Arkivverket har i budsjettsøknad for 2018 bedt om å få frigjere midlar ved å redusere eksisterande bygningsmasse, og at statsarkivas arkivmateriale, må flyttast, eventuelt digitaliserast og destruerast.

Vil statsråden akseptere at statsarkiv i realiteten blir lagt ned ved at dei mister alt materiale og magasin, og at arkivmateriale frå 1500-talet og framover vert destruert, og meiner statsråden at eit slikt forslag er i tråd med Arkivlova?»

BEGRUNNELSE:

Arkivlova §4 slår fast at Arkivverket omhandlar Riksarkivet, 8 statsarkiv, Norsk helsearkiv og Samisk arkiv. I Arkivverket sin budsjettsøknad for 2018 vert det foreslått å frigjere midlar ved å redusere eksisterande bygningsmasse, sitat: ”Dersom materiale frå et magasin flyttes, eventuelt digitaliseres og destrueres, vil det være behov for langt mindre areal”.

Eit statsarkiv utan arkivmagasin og tilhøyrande arkivmateriale, kan ikkje kallast eit statsarkiv. Det er ikkje behov for publikumsareal eller tilsette dersom arkivmateriale og magasin blir borte.

Svar:

Arkivverket har i likhet med alle andre statlige virksomheter krav på seg om å utnytte de samlede ressurser best mulig. Arkivverket har blant annet i budsjettsøknaden signalisert at det er behov for å se på muligheten for å frigjøre midler på driftssiden slik at etaten bedre kan bli rustet til å håndtere store uløste utfordringer på arkivområdet. Som ledd i dette har Arkivverket satt i verk en gjennomgang av større kostnadsdrivere innenfor det samlede budsjettet. Dette gjelder blant annet faste kostnader knyttet til bygningers drift, som utgjør over 40 pst. av etatens tildelte midler. Slike utrednin-

ger på økonomisiden er i samsvar med departementets krav og forventninger til virksomheten. Det er i den sammenheng ikke snakk om å legge ned statsarkiver.

Jeg vil peke på at utfordringen med manglende magasinkapasitet er omtalt for Stortinget ved flere tidligere anledninger. Det har vært bred enighet om at den beste løsningen er å bygge ett magasin for hele Arkivverket framfor bygging av nye magasiner ved de enkelte statsarkivene. Stortinget vedtok i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2017 startbevilgning til bygging av nytt arkivmagasin for Arkivverket i Mo i Rana sammen med nytt sikringsmagasin for Nasjonalbiblioteket. Dette vil lette magasinsituasjonen. Inntaksstoppen i Oslo og Hamar kan ved det oppheves.

Stortinget er kjent med at Arkivverket har hatt planer om destruering av papiroriginaler etter digitalisering. I Meld. St. 7 (2012-2013) Arkiv ble planene omtalt som ”digitalisering for kassasjon”. Jeg vil i den forbindelse vise til at det i helsearkivforskriften er fastsatt at hoveddelen av pasientarkiv skal destrueres etter digitalisering i Norsk helsearkiv.

Arkivverket vil imidlertid ta vare på originaler av materiale av historisk verdi.

SPØRSMÅL NR. 854**Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 24. mars 2017 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Kan statsråden informere Stortinget om kva omorganiseringa i Arkivverket har kravd av auke i midlar til reiseverksemd, seminar og møteavvikling for tilsette i Arkivverket sidan omorganiseringa blei sett i verk i frå 01.11.2016?»

GRUNNGJEVING:

Ifølgje statsråden sitt innlegg i Stortinget 14.04.16 ville statsråden be Riksarkivaren gå vidare med omorganiseringa av Arkivverket. Det har ført til at statsarkivarane ikkje lenger er leiarar for dei fleste tilsette ved

statsarkiva, fordi dei har leiarar som er arbeider ved andre statsarkiv eller i Riksarkivet.

Svar:

I Stortingets bevilgning av driftsmidler til Arkivverket, på kapittel 329, post 01, ble det for 2016 lagt inn en økning på 2 mill. kroner til omstillingsprosessen i etaten. Økningen ble videreført i budsjettet for 2017. En nærmere begrunnelse for økningen har departementet gitt på side 120 i Prop. 1 S (2015-2016).

Det er mindre enn fem måneders drift siden omorganiseringen ble iverksatt. Ut fra det er det for tidlig å si noe om hvordan den nye organisasjonsstrukturen vil påvirke for eksempel reiseutgiftene i virksomheten.

SPØRSMÅL NR. 855**Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiten****Besvart 24. mars 2017 av fungerende innvandrings- og integreringsminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Hva har statsråden gjort for å forsikre seg om at alle vurderinger, herunder helsemessige, er gjort i denne konkrete saken, og at behandlingen og returen her er i samsvar med gjeldende regelverk og innenfor rammen av våre folkerettslige forpliktelser?»

BEGRUNNELSE:

I spørsmål av 14. mars 2017 (Dokument nr. 15:828 (2016-2017)) viser undertegnende til sak om en gutt med utviklingshemning som søkte asyl i Norge og så ble returnert til Afghanistan, og det ble spurt om statsråden kan garantere at man ivaretar hjelpe- og omsorgsbehovene til flyktninger med utviklingshemning og deres rettssikkerhet.

Svar:

Jeg viser til mitt svar av 16. mars i år på spørsmål nr. 828 fra representanten, vedrørende samme enkeltsak.

Som tidligere opplyst følger det av utlendingsloven at verken jeg eller Justis- og beredskapsdepartementet har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker. Jeg kan derfor ikke foreta vurderinger knyttet til den konkrete saken som er utgangspunktet for spørsmålet her.

Jeg må derfor uttale meg generelt. Det er UDI og UNE som skal vurdere og avgjøre alle enkeltsaker etter utlendingsloven på bakgrunn av individuelle og konkrete vurderinger av søkerens situasjon. De avgjør om lovens vilkår for å gi oppholdstillatelse er oppfylt, enten det dreier seg om å gi beskyttelse eller opphold fordi det foreligger sterke menneskelige hensyn eller en særlig tilknytning til Norge. Det skal herunder vurderes om helsemessige forhold kan tilsi at det gis en tillatelse, og om retur vil være forsvarlig. Dette blir vurdert ut fra de opplysninger som foreligger i saken på det tidspunktet avgjørelsen treffes.

Når det gjelder vurderingen av helsemessige forhold i asylsaker, fremgår følgende av utlendingslovens forarbeider: «Med bakgrunn i at de fleste land det kommer asylsøkere fra har et vesentlig dårligere helsetilbud enn det Norge kan tilby, er det nødvendig å føre en restriktiv praksis i forhold til når det skal gis oppholdstillatelse i Norge på grunn av helsemessige forhold». UNE har utarbeidet en faglig veileder om helsemessige forhold som grunnlag for oppholdstillatelse.

Utgangspunktet i gjeldende regelverk og UNEs praksis er at helsemessige forhold i seg selv ikke gir grunnlag for opphold. Om psykiske helseproblemer fremgår det av veilederen at det etter UNEs praksis normalt må foreligge en alvorlig sinnslidelse for at den alene skal kunne gi grunnlag for opphold i Norge.

Som sagt tidligere har jeg full tillit til at denne enkeltsaken er vurdert og behandlet i tråd med gjeldende regelverk og internasjonale forpliktelser.

SPØRSMÅL NR. 856

Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Irene Johansen

Besvart 24. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Jeg viser til regjeringens beslutning om å flytte politihøgskolen ut av Oslo. Som Justisministeren er kjent med foreligger et ferdig forslag til en moderne politihøgskole i Moss med øvingsarena i Rygge, som det er politisk enighet i Østfold om å jobbe for. Politietaten har siden 2006 jobbet med å finne alternativer til dagens lokalisering på Majorstua i Oslo. Det haster med en avgjørelse.

Hva er framdriftsplanen og prosessen videre for å flytte politihøgskolen, og vil ministeren sørge for en rask avgjørelse før valget?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Regjeringens beslutning om utflytting av statlige arbeidsplasser fra Oslo, der Politihøgskolen er en av disse. Det er politisk enighet i Østfold om å jobbe for å flytte Politihøgskolen fra Majorstua i Oslo og til Moss, med øvingsarena på Rygge. Prosjektet og argumentene for dette ble blant annet presentert for statssekretær Thor Sættem, som besøkte Moss for et par uker siden.

Det er som kjent behov for en ny politihøgskole. Politietaten har siden 2006 jobbet med å finne alternativer til dagens lokalisering på Majorstua i Oslo, med midlertidige lokasjoner på Kongsvinger og Stavern (og fast avdeling i Bodø). Gjennom initiativ fra Mossregionens næringsutvikling AS og Verket Moss/Høegh Eiendom AS foreligger det i dag et konkret forslag om å etablere en topp moderne politihøgskole i Moss med øvingsarena på statens grunn på Rygge. Alle kjente krav er hensyntatt i prosjektet i Moss. Politihøgsko-

len anbefaler selv å samlokalisere avdelingene i Oslo, Stavern og Kongsvinger. I følge deres beregninger vil dette gi en årlig driftsbetjening på 103 millioner kroner. Skolen er allerede regulert inn på området av Moss kommune, som for øvrig har vedtatt å slå seg sammen med Rygge kommune fra 2019. Det er gjennomført en ringvirkningsanalyse for prosjektet "Politi-høgskolen til Moss", der det blant annet er slått fast at byggeperioden er anslått til 2,5 – 3 år, og at det beskrevne prosjektet vil kunne etablere en ny politihøgskole i Osloregionen, altså Moss, på svært kort tid. Ved at en privat aktør står for utbyggingen (slik som for byggen til Politidirektoratet og flere politidistrikt), belastes ikke statsbudsjettet når det gjelder investeringer. Den aktuelle utbyggeren garanterer at leiekostnaden ikke blir høyere enn hva den er i dag. Tilleggsargumenter er at byggingen i seg selv vil øke sysselsettingen og at et salg av dagens lokasjon på Majorstua vil gi Staten en inntekt på opp mot 500 millioner kroner. Argumentene for en utflytting til Moss er mange og gode.

Det bekymrer imidlertid at det ser ut til at framdriften ift. en avgjørelse om ny lokalisering kan ta lang tid. Det er nødvendig både av hensyn til skolen og dens brukere, og prosjektet, at framdrift og prosess videre blir klargjort.

Svar:

Regjeringen har besluttet å igangsette en utredning av omlokalisering av Politihøgskolens virksomhet. Det er imidlertid altfor tidlig å konkludere med om, når og hvor den eventuelt skal flyttes. Det er helt grunnleggende først å avklare hva fremtidens politihøgskole

skal være, hvilket utdanningsbehov og hvilket kunnskapsbehov skolen skal fylle.

Jeg er kjent med at det foreligger et privat initiativ til å etablere en politihøgskole i Moss. Det er likevel svært prematurt å konkludere med en flytting basert på et slikt initiativ.

Saken må utredes grundig og i tråd med de prinsipper slike saker skal behandles av staten. Utredningen

må også ta utgangspunkt i hvilken politiutdanning vi skal ha fremover og hvilke faglige behov Politihøgskolens skal dekke, samt naturligvis også være åpen for å vurdere andre aktuelle lokaliseringer. Dette gjelder uavhengig av om det blir en privat eller offentlig løsning. Jeg vil orientere Stortinget om plan for videre arbeid med saken på egnet måte når nærmere avklaringer foreligger.

SPØRSMÅL NR. 857

Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 27. mars 2017 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«I høringsbrev om NIS utenriksferger forklarer departementet forslaget med at fergene står i konkurranse med cruiseturisme og det kostnadsnivå disse opererer under.

På hvilken måte er utenriks fergefart i konkurranse med cruisetrafikk og hvilke cruiseruter gjelder det?»

BEGRUNNELSE:

Fartsområdeutvalget drøftet aldri at utenriks fergefart var i konkurranse med cruise. Flertallet i utvalget foreslo konkret at Oslo-Kiel fergene kunne flagges til NIS. Det er ingen cruisebåter som trafikkerer denne ruten. Konseptene og passasjerenes formål på utenriksferger og cruise er ikke sammenfallende. Reiserutene er også forskjellige. Det er derfor uklart hvorfor departementet bringer inn dette helt nye argument for å forsvare oppsigelse av minst 700 arbeidsplasser.

Utdrag fra høringsbrev:

Etter departementets syn innebærer utvalgets omforente løsning i realiteten et skille mellom korte og lange fergeruter, ved at fart mellom norske og nærmere liggende nordiske havner begrenses, mens lengre ruter mellom norske og andre europeiske havner ikke begrenses. Departementet legger til grunn at ovennevnte skille har sammenheng med at skipene som betjener lengre ruter med lugarer/ overnattingskapasitet om bord er mer arbeidsintensive enn kortere ruter, og at de i større grad er i konkurranse med cruiseturisme og det kostnadsnivået disse opererer under. Samlet sett medfører dette at behovet for kostnadseffektive alternativer er størst knyttet til ferger som betjener lengre ruter.

Svar:

Departementet har i brev til Sjøoffisersforbundet 3. mars 2017 presisert at omtalen av cruiseturisme i forslaget som har vært på høring ikke er ment som en fortolkning av fartsområdeutvalgets anbefaling. Konkurranse mot cruise var ikke av vesentlig betydning for departementets forslag om å endre fartsområdet for NIS utenriksferger, men kun ment som et mulig tilleggsmoment for hvorfor fartsområdeutvalget anbefalte et skille mellom norske og nordiske havner og mellom norske havner og havner utenfor Norden. Hensikten med forslaget som har vært på høring, har vært å oppnå det samme som flertallet i fartsområdeutvalget anbefalte.

Jeg har i et møte med organisasjonene 23. mars 2017 blant annet drøftet forslaget til forskrift, og jeg vil gjennomgå innspillene og se på enkelte forhold i lys av dette.

SPØRSMÅL NR. 858**Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 30. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«26. februar 2016 var statsråd Solvik-Olsen og statsråd Høie ute i NRK Rogaland og lovet byggestart for Rogfast tidlig i 2017. Nå er det tidlig i 2017 og saken er ikke engang lagt frem for Stortinget.

Kan statsråden garantere byggestart i 2017?»

Svar:

Prosjektet E39 Rogfast er et omfattende prosjekt med bygging av verdens lengste og dypeste undersjøiske tunnel. I tillegg er byggeperioden lang. Følgelig er det knyttet noe større usikkerhet til kostnader og finansieringsforutsetninger enn det som er vanlig for veiprojekter. Arbeidet med ekstern kvalitetssikring KS2 og

etterfølgende vurderinger har derfor tatt noe tid, men er nå i slutfasen.

Samferdselsdepartementet tar sikte på å legge frem saken for Stortinget før påske. Så snart bompengeproposisjonen er lagt frem, kan anbudsprosessen starte med forbehold om Stortingets tilslutning. Forutsatt at Stortinget behandler saken i løpet av vårsesjonen, er det regnet med anleggsstart på forberedende arbeider i 2017. Tunnelarbeidene vil da etter planen starte ved årsskiftet 2017-2018, evt. tidlig i 2018.

Det er knyttet en viss usikkerhet til den skisserte fremdriftsplanen. Dette skyldes vilkår som Fylkesmannen i Rogaland har stilt i sin tillatelse til utfylling av sprengsteinmasser i sjøen i Mekjarvik. Statens vegvesen har påklaget noen av vilkårene. Saken er oversendt Miljødirektoratet for endelig avgjørelse.

SPØRSMÅL NR. 859**Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 24. mars 2017 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Kan statsråden bekrefte eller avkrefte at regjeringa nå jobber med å endre HV-11 sin status, og kan statsråden bekrefte eller avkrefte at regjeringa vil oppgi målsetningen om at Heimevernet skal å sikre ilandføringen fra Ormen lange og gassanlegget på Aukra?»

BEGRUNNELSE:

Styrk Heimevernet skriver på sine sider at regjeringa vil endre HV-11 sin status. Gruppen skriver blant annet følgende:

«HV-11 skaper trygghet for folk og verdier i et område nesten like stort som Danmark, og har blant annet landanlegget til Ormen Lange i sitt område. Gassanlegget på Aukra ble åpnet av Kong Harald V den 6. oktober 2007. Det sårbare gassanlegget gir milliardinntekter til samfunnet.»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 17. mars 2017 med spørsmål fra stortingsrepresentant Jenny Klinge om status vedrørende Møre og Fjordane heimevernsdistrikt 11.

For å gjennomføre nødvendig styrking av prioriterte områder anbefalte regjeringen i langtidsplanen for forsvarssektoren Prop. 151 S (2015–2016) å tilpasse Heimevernets (HV) områdestruktur til den reelle situasjonen ved å redusere plantall fra 42.000 mannskaper til 35.000 mannskaper. Samtidig ble Møre og Fjordane heimevernsdistrikt 11 og Sjøheimevernet (SHV) fore slått nedlagt.

Ved Stortingets behandling av langtidsplanen ble reduksjonen i områdestrukturens plantall og nedleggelsen av SHV vedtatt, jf. behandlingen av Innst. 62 S (2016–2017) vedtak I og vedtak VIII. Et flertall på Stortinget ønsket at HVs distriktstruktur skulle vurderes helhetlig som en del av landmaktstudien. På bak-

grunn av dette ble Møre og Fjordane heimevernsdistrikt 11 videreført.

HV har et landsdekkende ansvar med hovedoppgaver innenfor vakthold og sikring av viktige objekter og infrastruktur. Gjennom langtidsplanen har sjef HV fått et helhetlig ansvar som styrkesjef og det er etablert et nasjonalt territorielt ledelselement for taktisk ledelse av HVs styrker. Innenfor sitt myndighetsområde organiserer forsvarssjefen (FSJ) Forsvaret for å løse pålagte oppdrag. Det er Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) har ansvaret for å planlegge, lede og samordne alle militære operasjoner. Når det gjelder HV, gir FOH oppdrag til HVs distriktssjefer.

Det er HVs militære oppgaver og operative behov, spesielt knyttet til objektsikring og territoriell overvåking og kontroll som legger føringer for hvor i strukturen mannskapene skal disponeres. Forsvarssjefen har i sin virksomhetsplan gitt oppdrag til sjef FOH og sjef HV om å utarbeide en anbefaling til ny struktur tilpasset de nye rammene og føringene. Resultatet vil kunne innebære en annen fordeling av personell mellom distrikter og områder enn i dag.

Heimevernsdistriktene vil være organisert og satt opp på en slik måte at distriktet, sammen med andre avdelinger i Forsvaret og politiet, vil dekke de operative behov.

SPØRSMÅL NR. 860

Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 27. mars 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hva er provenyeffekten av å 1) endre verdifastsettelsen av aksjer og driftsmidler i formuesskatten til 0, gitt uendret bunnfradrag og med økninger på 100 000, 500 000 og 1 mill., 2) fjerne fordelsbeskatningen på arbeidsgiverbetalt månedskort, 3) tilby landstrøm i havnene, 4) fjerne flypassasjeravgiften, 5) tilby 90 pst. av husstandene tilbud om bredbåndshastighet på minst 100 Mbit/s?»

Svar:

Provenyvirkningene av de ulike forslagene vurderes i punktene 1) til 5).

1) Endre verdifastsettelsen av aksjer og driftsmidler i formuesskatten

I beregningene er det lagt til grunn at alle postene som i dag omfattes av verdsettingsrabatten for aksjer og driftsmidler, gis en verdsettingsrabatt på 100 pst. Avdelingen har også lagt til grunn at gjeld tilordnet aksjer og driftsmidler verdsettes til 0 pst.

Dersom aksjer og driftsmidler verdsettes til 0 i formuesskatten og bunnfradraget i formuesskatten på 1,48 mill. kroner (og 2,96 mill. kroner for ektepar) holdes uendret, vil provenyet reduseres med om lag 7,5 mrd. kroner påløpt sammenlignet med 2017-regler.

Dersom aksjer og driftsmidler verdsettes til 0 i formuesskatten og bunnfradraget i formuesskatten økes til 1,58 mill. kroner (og 3,16 mill. kroner for ektepar), vil provenyet reduseres med om lag 7,9 mrd. kroner påløpt sammenlignet med 2017-regler.

Dersom aksjer og driftsmidler verdsettes til 0 i formuesskatten og bunnfradraget i formuesskatten økes til 1,98 mill. kroner (3,96 mill. kroner for ektepar), vil provenyet reduseres med om lag 8,9 mrd. kroner påløpt sammenlignet med 2017-regler.

Dersom aksjer og driftsmidler verdsettes til 0 i formuesskatten og bunnfradraget i formuesskatten økes til 2,48 mill. kroner (og 4,96 mill. kroner for ektepar), vil provenyet reduseres med om lag 9,7 mrd. kroner påløpt sammenlignet med 2017-regler.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås modell LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2014. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er framskrevet til 2017. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattytere og er sjablonmessig framskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

2) Fjerne fordelsbeskatningen på arbeidsgiverbetalt månedskort

Provenyvirkningen ved å fjerne fordelsbeskatningen av arbeidsgiverbetalt månedskort ble sist vurdert av Finansdepartementet i svar på spørsmål 28 fra Venstres fraksjon til regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017. Departementet har ikke grunnlag for å endre dette anslaget og gjengir derfor den relevante delen av svaret i sin helhet:

«Dersom arbeidsgiver betaler for arbeidstakers arbeidsreise, skal godtgjørelsen etter gjeldende regler i sin helhet behandles som lønn, jf. FSFIN § 5-11-1 (1). Ifølge den seneste nasjonale reisevaneundersøkelsen fra Transportøkonomisk institutt (TØI) benyttet om lag 16 pst. av alle arbeidsreisende kollektivtransport til og fra jobb i 2013/14.

Med utgangspunkt i en gjennomsnittlig verdi av gratis månedskort på 12 000 kroner i året er det i tidligere svar på tilsvarende spørsmål forutsatt at alle arbeidstakere som i dag har månedskort, får tilbud om gratis periodekort, og at dekning av arbeidsgivers betaling av slike kort erstatter annen skattbar lønn. Gitt denne forutsetningen kan det isolerte provenytapet av skattefritaket anslås til om lag 2 mrd. kroner årlig for de som benytter kollektivtransport til arbeidsreiser i dag.

I tillegg er det grunn til å tro at flere arbeidstakere enn de som allerede reiser kollektivt, vil benytte seg av en ordning med arbeidsgiverfinansiert periodekort. Dersom en skjønnsmessig legger til grunn at 10 pst. av alle heltidsansatte som ikke allerede har månedskort vil benytte seg av den foreslåtte ordningen (om lag 165 000 personer), utgjør dette et provenytap på ytterligere om lag 800 mill. kroner årlig. Det antas at antallet som vil få arbeidsgiverfinansiert periodekort, vil øke over tid. Dette omfatter både de som faktisk vil reise kollektivt framfor å kjøre bil, gå eller sykle, og de som tenker at et kraftig rabattert periodekort kan være fordelaktig å ha til andre private reiser (men uten at det faktisk brukes til arbeidsreiser).

I regjeringens forslag for 2017 gis det fradrag for reiseutgifter mellom hjem og arbeid med 1,56 kroner per km inntil 50 000 km og 0,76 kroner per km utover dette opp til et tak på 75 000 km, fratrukket et bunnbeløp på 22 000 kroner. Det forutsettes at reisefradraget faller bort for alle som benytter seg av en eventuell ordning med skattefrie, arbeidsgiverfinansierte månedskort. Reisefradraget reduserer skatteinntektene totalt med om lag 1 mrd. kroner, og det kan være rimelig å anta at om lag 25 pst. av denne skatteutgiften bortfaller dersom det innføres en ordning med arbeidsgiverfinansiert periodekort. Det øker provenyet med om lag 250 mill. kroner.

For at avskjæring av reisefradrag skal kunne gjennomføres maskinelt, forutsettes det at arbeidsgiver må pålegges å gi opplysning til skattemyndighetene om ansatte som disponerer arbeidsgiverfinansierte periodekort.

På usikkert grunnlag anslås det samlede provenytapet ved å åpne for skattefrie, arbeidsgiverfinansierte periodekort til om lag 2,5 mrd. kroner påløpt og 2 mrd. kroner bokført i 2017. Dette inkluderer virkningen av at de som får periodekort, ikke lenger kan benytte seg av reisefradraget.»

3) Tilby landstrøm i havnene

Denne delen av spørsmålet er forelagt Olje- og energidepartementet, som svarer følgende:

«Regjeringen legger opp til at satsingen på landstrøm skal være markedsbasert. Det innebærer at markedsaktører skal eie og drifte anleggene, og at havner og fartøystyper med størst potensial skal prioriteres. Enova skal være med på å bygge opp under en markedsbasert utvikling, og har opprettet et eget program for støtte til utbygging av landstrøm. Enova har valgt å bruke konkurranse som virkemiddel. Søknadene som tilfredsstillende utlysingskriteriene blir rangert etter anleggets brukspotensialet målt opp mot hvor mye støtte det er søkt om. Brukspotensialet beregnes ut fra liggetid, antall skip og deres effektbehov, slik at utbyggingen skjer der det er markedsgrunnlag. Enova gir også tilskudd til ombygging av skip som er nødvendig for at de kan kobles til landstrøm.

Kostnadene ved å etablere et landstrømanlegg vil variere med størrelsen på skipene som kan utnytte anlegget (effektbehovet), hvilken frekvens deres ombordanlegg opererer på (50Hz eller 60Hz) og ved hvor mange kaiplasser i havnen det skal legges til rette for landstrøm. Det er ikke på generelt grunnlag mulig å si hvor mye det koster å bygge ut landstrøm i en gitt havn fordi det ikke er entydig hvor omfattende et landstrømanlegg vil være. Departementet har derfor ikke grunnlag for å anslå kostnadene ved utrulling av landstrøm.

Enova lyste ut to konkurranser 2016. 13 prosjekter fikk til sammen 82 millioner kroner i tilsagn om støtte i første utlysning. I andre utlysning fikk 22 prosjekter til sammen 140 millioner kroner i tilsagn om støtte. Dette er prosjekter som spenner fra hurtigrutekaiene i Trondheim og Bergen og prosjekter i andre store havner som Kristiansand og Oslo til mindre, mer spesialiserte havner knyttet til maritim- og offshorevirksomhet. Både offentlige og private havner har fått støtte. Søknadsfristen for å være med på neste runde er 31. mars og Enova planlegger å gi tilsagn innen 1. juli. Prosjekter som ikke tidligere har nådd opp i konkurransen kan søke igjen.»

4) Fjerne flypassasjeravgiften

Fjerning av flypassasjeravgiften er beregnet å gi et provenytap på om lag 1 800 mill. kroner påløpt og 1 650 mill. kroner bokført i 2018. Det understrekes at beregningene er usikre.

5) Tilby 90 pst. av husstandene tilbud om bredbåndshastighet på minst 100 Mbit/s

Denne delen av spørsmålet er forelagt Samferdselsdepartementet, som svarer følgende:

«Bredbåndsutbyggingen i Norge drives frem av kommersiell utbygging. I tillegg har staten over tid bidratt med støtte til utbygging i områder der det ikke er et kommersielt tilbud. I juni 2016 hadde rundt 78 pst. av norske husstander tilbud om bredbånd med 100 Mbit/s hastighet (kilde: Nexia Dekningsundersøkelsen 2016). I de senere årene har økningen i tilbudet vært på mellom tre og seks prosentpoeng per år. Det aller meste av denne utbyggingen gjøres på kommersielt grunnlag, men enkelte steder har det offentlige bidratt med midler. Det er fortsatt høyt tempo i bredbåndsutbyggingen og de kommersielle tilbydere investerer stort i ny infrastruktur over hele landet. SD forventer derfor at tilbudet om bredbånd med 100 Mbit/s hastighet vil fortsette å øke i årene framover. En årlig økning på tre prosentpoeng for til-

bud om 100 Mbit/s hastighet, noe som er naturlig å forvente ut fra aktiviteten i markedet, vil gi en dekning på 90 pst. av husstandene i juni 2020.

Samferdselsdepartementet fikk utarbeidet en grundig kostnadsanalyse for utbygging av bredbånd i 2013. Den gang var støttebehovet for å tilby 90 pst. av husstandene bredbånd med 100 Mbit/s hastighet anslått til kr 2,5 mrd. kroner. I anslaget la en til grunn en kommersiell utbygging opp til 75 pst. av husstandene. Det er verdt å merke seg at i 2013 var det kun 24 pst. av husstandene som hadde tilbud om bredbånd med 100 Mbit/s hastighet. Siden 2013 har de kommersielle selskapene investert stort i bredbåndsutbygging og folk tar i bruk nye tjenester og teknologier. De siste årene har det vært en sterk vekst i bruken av mobilt bredbånd som på sikt vil kunne levere store bredbåndshastigheter.

Det er vanskelig å nøyaktig anslå provenyeffekten av at det skal tilbys 90 pst. av husstandene bredbånd med 100 Mbit/s hastighet uten å gjøre nye utredninger som tar hensyn til markedsutviklingen og teknologiutviklingen. Gitt den kommersielle investeringen i bredbåndsinfrastruktur, videreføring av dagens tilskuddsordning og den raske teknologiutviklingen vil trolig 90 pst. av husstandene ha et slikt tilbud i løpet av 2020.»

SPØRSMÅL NR. 861

Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Marianne Marthinsen

Besvart 27. mars 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvilke avgifter er økt og hvilke er reduserte under dagens regjering, og hva er provenyet av hver enkelt endring, av samlede økninger, av samlede reduksjoner og differansen mellom alle økninger og reduksjoner?»

Svar:

Nedenfor følger en oversikt over alle endringer i merverdiavgiften, særavgiftene, tollavgiftene, sektoravgiftene og gebyrene, som er blitt vedtatt av Stortinget i budsjettene for 2014, 2015, 2016 og 2017. Provenyvirkningen som oppgis er beregnet påløpt provenyvirkning da endringene ble gjennomført. For endringer

som trådte i kraft i løpet av året, brukes helårsvirkningen.

Samlet sett er merverdiavgiften, særavgiftene, tollavgiftene, sektoravgiftene og gebyrene økt med om lag 3,8 mrd. 2017-kroner i perioden. Det er gitt avgiftslettelser på til sammen om lag 5,0 mrd. 2017-kroner, mens økningene utgjør om lag 8,8 mrd. 2017-kroner. Det meste av avgiftsøkningen har kommet etter vedtak i Stortinget uten forutgående forslag fra regjeringen.

Tabell 1 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2014. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2014. Mill. kroner

	2014
	Påløpt
Særagifter	
Øke avgiftene på klimagasser til 330 kroner per tonn CO ₂ -ekvivalenter ¹	700
Øke CO ₂ -avgift fiske og fangst	30
Justere engangsavgiften for biler	0
Redusere omregistreringsavgiften	-250
Fjerne omregistreringsavgiften og øke miljødelen i vektårsavgiften for tyngre kjøretøy	0
Øke mineraloljeavgiften med 52 øre/liter	655
Øke elavgiften med 0,56 øre/kWh	365
Fjerne båtmotoravgiften	-175
Endringer i avgiftsfrie kvoter for alkohol og tobakk	-200
Elavgift – redusert sats for treforedlingsindustrien	16
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere tinglysingsgebyrene	-325
Sektoravgifter og andre gebyrer ²	-8

¹ Provenyanslaget omfatter også oppheving av avgiftsfritakene for verneverdige fartøy, museumsjernbaner og tekniske anlegg og kulturelle kulturminner på museumssektoren. I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på om lag 60 mill. kroner.

² Dette gjelder reduserte gebyrer til Luftfartstilsynet og Statens jernbanetilsyn og økt årsavgift for stiftelser.
Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 2 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2015. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2015. Mill. kroner

	2015
	Påløpt
Merverdiavgift	
Endre reglene for leasing og utleie av kjøretøy	200
Fjerne unntak for forretningsførsel for borettslag	50
Øke grensen for avgiftsfri import til 350 kroner	-75
Iverksettelse av merverdiavgiftsfritak for batterier til elbiler og leasing av elbiler	-80
Særagifter	
Redusere engangsavgiften for motorsykler og snøscootere med 30 pst.	-100
Innføre refusjon av engangsavgift ved eksport av kjøretøy	-10
Fjerne årsavgift på campingtilhengere	-70
Redusere omregistreringsavgiften med 35 pst.	-660
Ikke prisjustere veibruksavgiftene	-310
Øke fradraget i vektkomponenten i engangsavgiften fra 15 til 26 pst. for ladbare hybridbiler	-340
Fjerne laveste oppnåelige engangsavgift (hybridbiler og veteranbiler mv.)	-10
Øke fradragene i engangsavgiften for biler med CO ₂ -utslipp under 105 gram/km med 50 kroner per g/km	-50
Fjerne avgift på deponering av avfall	-35
Øke elavgiften 1,5 øre/kwh	940
Øke CO ₂ -avgiften med 0,48 kroner per liter for innenriks kvotepliktig luftfart og 0,19 kroner for annen innenriks luftfart. ¹	180
Øke avgiften på hydrofluorkarboner (HFK) og perfluorkarboner (PFK) med 5 pst.	20
Øke avgift på utslipp av NO _x med 1,50 kr/kg	3
Øke CO ₂ -avgiften på naturgass og LPG ²	32
Øke CO ₂ -avgiften på autodiesel og redusere veibruksavgiften på autodiesel og biodiesel	-50
Innføre fritak for CO ₂ -avgift på naturgass for andel hydrogen	-11
Innføre full sats for biodrivstoff som oppfyller omsetningspåbudet, fradrag for øvrig biodrivstoff og økt omsetningspåbud til 5,5 pst. fra 1. oktober 2015	124
Toll	
Fjerne tollsatser som har liten betydning for norsk jordbruk	-15
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere Luftfartstilsynets gebyrer	-16
Redusere losavgiftene	-37

¹ I provenyanslaget er det ikke tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester på 10 mill. kroner.

² I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på 2 mill. kroner.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 3 Anslåtte provenyvirksomheter av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2016. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2016. Mill. kroner

	2016
	Påløpt
Merverdiavgift	
Øke den lave merverdiavgiftssatsen fra 8 til 10 pst. ¹	650
Innføre lik merverdiavgift på papir- og e-aviser fra 1. mars	-290
Særavgifter	
Innføre avgift på flyreiser ²	1 500
Omlægging av engangsavgiften i miljøvennlig retning	0
Redusere el-avgiftssatsen for store datasentre og skip i næringsvirksomhet	-22
Øke den generelle el-avgiftssatsen med 1,5 øre/kWh	890
Innføre veibruksavgift på gass ³	6
Endre avgiften på klimagassene HFK og PFK	84
Øke smøreoljeavgiften med 5 pst.	5
Øke svovelavgiften med 5 øre	17
Øke avgiften på utslipp av NOx med 1,50 kroner per kg	3
Redusere drikkevareavgift på saft	-25
Innføre fritak for dokumentavgift og omregistreringsavgift ved skattefrie omorganiseringer	-40
Oppjustere reduserte minstesatser pga. lav kronekurs ⁴	11
Sektoravgifter og overprisede gebyrer	
Redusere gebyrer til Brønnøysundregistrene	-71
Redusere sektoravgifter Kystverket	-90
Øke legemiddelkontrollavgiften	14
Øke sektoravgift Petroleumstilsynet	5
Økt fiskeriforskningsavgift	25
Øke rettsgebyret	18

¹ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden i henhold til inngåtte offentlige avtaler om kjøp av persontransporttjenester som tog-, buss-, fly-, og ferjeruter samt regelstyrte kompensasjonsordninger for kommunesektoren og statsforvaltningen.

² Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av statlige kjøp av innenlandske flyruter.

³ Inkluderer kompensasjoner på utgiftssiden som følge av inngåtte avtaler om offentlig kjøp av persontransporttjenester.

⁴ Avgift på elektrisk kraft om lag 4 mill. kroner påløpt og om lag 3 mill. kroner bokført, grunnavgift på mineralolje mv. om lag 0,2 mill. kroner og CO₂-avgift på naturgass om lag 7 mill. kroner påløpt og bokført i 2016.

Kilde: Finansdepartementet.

Tabell 4 Anslåtte provenyvirkninger av avgiftsendringer i vedtatt statsbudsjett for 2017. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til referansesystemet for 2017. Mill. kroner

	2017
	Påløpt
Merverdiavgift	
Endre reglene for merverdiavgift ved innførsel av varer ¹	-100
Innføre hjemmel for fritak for merverdiavgift ved vedlikehold av F-35 ²	0
Særagifter	
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje med 26 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂ ³	346
Øke CO ₂ -avgiften på mineralolje ilagt veibruksavgift med 6 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂	170
Øke CO ₂ -avgiften på bensin med 5 øre per liter, til 450 kroner per tonn CO ₂	45
Øke avgiften på HFK og PFK til 450 kroner per tonn CO ₂	63
Øke CO ₂ -avgiften på LPG med 6 øre per kg, til 450 kroner per tonn CO ₂	3
Øke CO ₂ -avgiften på (innenlandsk bruk av) naturgass med 4 øre per Sm ³ , til 450 kroner per tonn CO ₂	3
Øke CO ₂ -avgiften for utslipp av naturgass i petroleumsvirksomheten til 450 kroner per tonn CO ₂ ⁴	-
Øke veibruksavgiften på autodiesel med 29 øre per liter med virkning fra 1. januar 2017	870
Øke veibruksavgiften på bensin med 10 øre per liter med virkning fra 1. januar 2017	85
Redusere grunnavgiften på mineralolje med 6 øre per liter	-75
Redusere årsavgiften for personbiler (om lag 12 pst.)	-1 220
Redusere vektfradraget for ikke-ladbare hybridbiler til 5 pst.	60
Legge om engangavgiften.	330
Frita amatørbygde kjøretøy fra engangavgift	-5
Øke veibruksavgiften på LPG med 73 øre per kg	1
Øke omsetningskravet for biodrivstoff til 7 pst. fra 1. januar og til 8 pst. fra 1. oktober	-36
Sektoravgifter	
Redusere legemiddelomsetningsavgiften	-19
Redusere losavgiftene	-16
Innføre tilsynsavgift til Statens legemiddelverk	4

¹ Provenyet gjelder anslått årlig rentetap for staten på om lag 100 mill. kroner grunnet endrede betalingsrutiner som her teknisk er plassert på kap. 5521, post 70 Merverdiavgift.

² Anslåtte reduserte merverdiavgiftsinntekter på 15 mil. kroner påløpt og 7,5 mill. kroner bokført i 2017 sammenlignet med det som skulle bli innbetalt til staten etter gjeldende merverdiavgiftsregler, motsvares av at merverdiavgiftsutgiftene som kan føres på den statlige nettoføringsordningen på utgiftssiden, reduseres tilsvarende.

³ I provenyanslaget er det tatt hensyn til kompensasjoner på utgiftssiden på samlet sett om lag 114 mill. kroner.

⁴ Brutto avgiftsøkning anslås til 50 mill. kroner mens netto provenyøkning er om lag 8 mill. kroner. Overføres til Statens pensjonsfond utland og påvirker dermed ikke handlingsrommet i 2017-budsjettet.

Kilde: Finansdepartementet

SPØRSMÅL NR. 862**Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 27. mars 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hva er prisdifferansen fra 2013 til 2017 på 1) en barnehageplass, 2) el-avgiften, 3) veibruksavgiften på bensin og diesel, 4) egenandeler i helsevesenet?»

Svar:

1) I 2017 er maksprisen for en barnehageplass 2 730 kroner per måned. I 2013 var maksprisen 2 330 kroner per måned. I 2017-kroner tilsvarer dette 2 567 kroner. Maksprisen per måned for en barnehageplass er således økt reelt med om lag 160 kroner i perioden 2013-2017, dvs. om lag 6,3 pst.

En rekke satsinger på barnehagene er iverksatt under denne regjeringen som kan ses i sammenheng med økningen, herunder redusert foreldrebetaling for familier med lav inntekt, full likeverdig behandling av kommunale og ikke-kommunale barnehager, et mer fleksibelt barnehageopptak, samt tilskudd til kompetanseutvikling og flere barnehagelærere.

2) I 2017 er generell sats i avgiften på elektrisk kraft 16,32 øre per kWh. I 2013 var avgiften 11,61 øre per

kWh. I 2017-kroner tilsvarer dette 12,79 øre per kWh. Reelt sett er avgiften økt med 3,53 øre per kWh i perioden 2013 til 2017, dvs. om lag 27,6 pst. Redusert kraftpris medførte at husholdningene gjennom 2014 og 2015 likevel betalte noe mindre for elektrisk kraft enn de hadde gjort i 2013. Høsten 2016 økte imidlertid kraftprisen betydelig, slik at husholdningene har betalt noe mer for strømmen vinteren 2016/2017 enn de gjorde i 2013.

3) I 2017 er veibruksavgiften 5,19 kroner per liter for bensin og 3,80 kroner per liter for autodiesel. I 2013 var avgiften 4,78 kroner per liter for bensin og 3,75 kroner per liter for autodiesel. I 2017-kroner tilsvarer dette anslagsvis 5,26 kroner per liter for bensin og 4,13 kroner per liter for autodiesel. Reelt sett er veibruksavgiften redusert med 7 øre per liter for bensin og 33 øre per liter for autodiesel i perioden 2013 til 2017. Det gjøres oppmerksom på at i samme periode har CO₂-avgiften på bensin og autodiesel økt reelt med henholdsvis 4 og 53 øre per liter. Tabell 1 viser satser og reell endring i veibruksavgiften og CO₂-avgiften i perioden 2013-2017. Avgiftsbelastningen på drivstoff per kjørte kilometer blir dessuten lavere etter hvert som bilparken blir mer drivstoffgjerrig.

Tabell 1 Satser og reell endring i særavgifter på drivstoff 2013-2017

	2013	2013 (2017-kroner)	2017	Reell endring i pst.
Veibruksavgift på bensin	4,78	5,26	5,19	-1,3 %
CO ₂ -avgift på bensin	0,91	1,00	1,04	4,0 %
Særavgifter på bensin	5,69	6,26	6,23	-0,5 %
Veibruksavgift på autodiesel	3,75	4,13	3,80	-8,0 %
CO ₂ -avgift på autodiesel	0,61	0,67	1,20	79,1 %
Særavgifter på autodiesel	4,36	4,80	5,00	4,2 %

4) Tabell 2 viser satser og reell vekst for utvalgte egenandeler i helsevesenet i perioden 2013–2017.

Tabell 2 Satser og reell vekst for utvalgte egenandeler i helsevesenet 2013–2017

	2013	2013 (2017- kroner)	2017	Reell endring i pst.
Konsultasjon hos fastlege (2ad)	140	154	152	-1,3 %
Tillegg når fastlegen er spesialist i allmennmedisin (2dd)	46	51	49	-3,9 %
Konsultasjon hos spesialist (3ad)	315	347	345	-0,6 %
Pasientreiser, en vei	133	146	146	0,0 %
Blå resept, maks egenandel	520	572	520	-9,1 %
Egenandelstak 1	2 040	2 245	2 205	-1,8 %
Egenandelstak 2	2 620	2 884	1 990 ¹⁾	-31,0 %

1) Tak 2 ble redusert fra 2670 kroner i 2017 i forbindelse med at sykdomslisten som ga fritak for egenbetaling for fysioterapi for gitte diagnoser ble avvirket fra 1. januar 2017.

For pasienter som når egenandelstakene begge årene er det kun økningen/reduksjon i nivået på takene som påvirker pasientenes egenbetaling.

Regjeringens mål er at alle skal ha tilgang til likeverdige helsetjenester av god kvalitet. Gjennom økte bevilgninger, klare prioriteringer og nye løsninger viser Regjeringen at den prioriterer helse- og omsorgssektoren. Regjeringen vil øke tilgjengelighet, kapasitet og kvalitet i helse- og omsorgssektoren. Regjeringen jobber for å redusere unødvendig og ikke-medisinsk begrunnet venting for pasientene og prioriterer tilbudet til pasienter innen psykisk helse og rus.

SPØRSMÅL NR. 863

Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Truls Wickholm

Besvart 23. mars 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hva er proveny- og fordelingsvirkningene av å redusere verdifastsettelsen av aksjer og driftsmidler i formuesskatten til 0, i kroner og som andel av totale endringer, fordelt etter formue i intervallene 0-1 mill., 1-5 mill. 5-10 mill., 10-20 mill., 20-30 mill., 30-40 mill., 40-50 mill., 50-100 mill., 100 mill. og over, og blant topp 1000 personer, 0,1 pst., 1 pst., 2 pst., 5 pst., 10 pst., 12 pst., 15 pst., 20 pst. og bunn 88 pst., 80 pst., 50 pst.?»

Svar:

Det legges til grunn at alle formuesposter som omfattes av verdsettingsrabatten for aksjer og driftsmidler, skal gis en verdsettingsrabatt på 100 pst. Det legges videre til grunn at gjeld tilordnet aksjer og driftsmidler skal verdsettes til 0. En slik endring vil redusere provenyet med om lag 7,5 mrd. kroner påløpt sammenlignet med 2017-regler. Tabellene 1 og 2 viser anslag for endringer i skatt i kronebeløp og som andel av samlet skatteendring for ulike grupper etter beregnet nettoformue.

Tabell 1 Anslått endring i skatt for alle personer som er 17 år eller eldre etter beregnet nettoformue¹ ved en verdsettingsrabatt for aksjer og driftsmidler og tilordnet gjeld på 100 pst. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til skattereglene for 2017.

Beregnet nettoformue ¹ 2017	Antall personer	Skatt i 2017. Mill. kroner	Samlet endring i skatt. Mill. kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring Prosent
Negativ formue	1 007 800	100 000	0	0	0
0-1 mill. kr	1 501 200	108 400	0	0	0
1 mill. kr - 5 mill. kr	1 515 900	193 200	-400	-300	5
5 mill. kr - 10 mill. kr	208 300	46 100	-800	-3 700	10
10 mill. kr - 20 mill. kr	44 800	17 900	-1 100	-23 700	14
20 mill. kr - 30 mill. kr	7 900	5 300	-600	-81 000	8
30 mill. kr- 40 mill. kr	3 300	3 200	-500	-143 600	6
40 mill. kr - 50 mill. kr	1 600	2 200	-300	-206 500	4
50 mill. kr - 100 mill. kr	2 900	3 600	-1 000	-350 300	13
100 mill. kr og over	1 600	6 100	-2 800	-1 752 400	37
I ALT	4 295 400	486 000	-7 500	-1 800	100

1. Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringseiendom. For øvrige formuesposter er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Anslått endring i skatt for alle personer som er 17 år eller eldre gruppert etter beregnet nettoformue¹ ved en verdsettingsrabatt for aksjer og driftsmidler og tilordnet gjeld på 100 pst. Negative tall betyr lettelser. Anslagene er regnet i forhold til skattereglene for 2017.

Gruppering etter beregnet nettoformue' 2017	Antall personer	Skatt i 2017. Mill. kroner	Samlet endring i skatt. Mill. kroner	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner	Andel av samlet endring Prosent
Topp 0,1 pst.	4 300	9 500	-3 800	-882 900	50
Topp 1 pst.	43 000	31 900	-6 100	-141 700	81
Topp 2 pst.	85 900	45 400	-6 600	-76 300	87
Topp 5 pst.	214 800	74 300	-7 000	-32 700	93
Topp 10 pst.	429 500	110 600	-7 300	-16 900	96
Topp 12 pst.	515 400	123 400	-7 300	-14 200	97
Topp 15 pst.	644 300	141 400	-7 400	-11 400	98
Topp 20 pst.	859 100	169 300	-7 400	-8 600	99
Bunn 88 pst.	3 779 900	362 500	-200	-100	3
Bunn 80 pst.	3 436 300	316 600	-100	0	1
Bunn 50 pst.	2 147 700	167 800	0	0	0

1. Inkluderer beregnet markedsverdi for primærbolig, sekundærbolig og næringseiendom. For øvrige formuesposter er ligningsverdier benyttet.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt.

Beregningene er basert på Statistisk sentralbyrås skattemodell, LOTTE-Skatt. Datagrunnlaget for modellen er et utvalg fra Statistisk sentralbyrås inntektsstatistikk for husholdninger for 2014. Denne statistikken gir informasjon om sammensetningen av inntekt og formue for hele befolkningen. Datagrunnlaget er

framskrevet til 2017. Beregningene kan være usikre bl.a. fordi datagrunnlaget ikke omfatter alle skattyterne og er sjablonmessig framskrevet. Modellen tar heller ikke hensyn til mulige endringer i atferden som følge av endringer i skattereglene.

SPØRSMÅL NR. 864

Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Ola Elvestuen

Besvart 27. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hva tenker statsråden om å sette i gang med sertifisering av GBAS så fort som mulig for å redusere CO₂-utslipp og trygge norske arbeidsplasser?»

BEGRUNNELSE:

EU har vedtatt at GBAS skal erstatte dagens landingsystem. Europeiske land, inkludert Norge, må begynne skiftet allerede fra 2020. GBAS-systemet fører til mindre støy ved innflygning, mindre drivstofforbruk og redusert CO₂-utslipp per landing. Estimerer viser en reduksjon i CO₂-utslipp på rundt 400 kg per landing. Norge har utviklet GBAS-teknologi. GBAS er navet i et høyteknologisk kompetansemiljø og gir Norge viktige arbeidsplasser. Men GBAS trenger sertifisering i Norge for at teknologien skal tas i bruk. Dersom systemet ikke blir sertifisert, kan arbeidsplassene forsvinne til utlandet.

Svar:

Jeg er godt kjent med det teknologiske skiftet også innenfor flysikring, som etter hvert vil føre til gjennombrudd for bruk av satellittbaserte navigasjonsløsninger også for innflygningsprosedyrer for landing ved dårlig sikt (LVP).

GBAS (Ground-Based Augmentation System) gir muligheter for styrket flysikkerhet og bedret regularitet, samtidig som mulighetene med kurvede innflygninger innebærer redusert drivstofforbruk og klimagassutslipp.

GBAS er identifisert som erstatter for analoge innflygningssystemer (ILS) i den styrende europeiske ATM Master Plan som Norge også har sluttet seg til. Utvik-

lingen innenfor Single European Sky ATM Research (SESAR) og tester for automatisk landing uten behov for visuelle referanser (Cat II/III operasjoner), gjør det sannsynlig med utrulling fra 2019/20. Dette blir stimulert av finansiell støtte fra øremerkede midler til ATM innenfor EUs finansieringsprogram "Connecting Europe Facility".

Avinor har allerede lang erfaring med GPS-baserte landingssystemer gjennom utviklingen i sin tid av SCAT-1 systemet for norske kortbaneplasser. Teknologikomponenten kom den gang fra Park Air Systems, nå Indra Navia i Horten. GBAS er en videreutvikling av SCAT-1 basert på en åpen, global standard.

Det er gledelig at norske Indra Navia med sitt kompetansemiljø i Horten er i stand til å utvikle og være konkurransedyktige på GBAS-teknologien. Som jeg forstår er de verdensledende og konkurrerer kanskje først og fremst med amerikanske Honeywell med denne teknologien.

Jeg har merket meg at Avinor/Avinor Flysikring har uttalt seg svært positivt til å bidra for uttesting av GBAS på et antall norske lufthavner. Selv om teknologien eksisterer i dag, gjenstår omfattende uttestings- og sertifiseringsoppgaver før systemene kan tas i regulær bruk. Dette vil kreve et samspill mellom flyplassoperatør, flysikringstjenesteyter, utstyrsleverandør, luftfartsmyndighet og akademia. Det gjøres arbeid på dette parallelt andre steder i verden også, uten at jeg kjenner detaljene.

Jeg har merket meg at Norwegian allerede har som standard nødvendig utstyr i sine fly for bruk av GBAS og ønsker muligheter for å benytte systemet i Norge. Samtidig viser Avinor til at de på grunn av stort press på investeringsbudsjettene, først etter 2020 ser seg i stand til å investere i GBAS.

Det er ikke satt av midler på statsbudsjettet til operativ prøvedrift av GBAS i Norge. Samferdselsdepartementet har i tidligere dialog med Indra Navia om

GBAS, henvist til FoU-støtteordninger som forvaltes under Nærings- og fiskeridepartementet, EUs finansieringsprogram ”Connecting Europe Facility” i tillegg til fortsatt dialog med Avinor/Avinor Flysikring.

Avinor må selv ta ansvar for å gjøre egne investeringsbeslutninger innenfor egne budsjettammer, herunder for å tilfredsstille nye reguleringer og behovet for tilpasninger av landingssystemene på lufthavnene.

SPØRSMÅL NR. 865

Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 24. mars 2017 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hva er begrunnelsen for den relativt store mannskapsreduksjonen i HV-08 (Agder og Rogaland) sammenliknet med andre HV-distrikter og hva vil forsvarsministeren gjøre for å sikre at ikke reduksjonen svekker Heimevernets evne til å drive effektiv vakt og sikring av militære og sivile objekter/infrastruktur i Agder og Rogaland?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 17. mars 2017 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om mannskapsreduksjoner i Agder og Rogaland heimevernsdistrikt 08.

Ved behandling av Innst. 62 S (2016–2017), jf. Prop. 151 S (2016–2017), sluttet Stortinget seg bl.a. til Forsvarets fremtidige styrkestruktur som beskrevet i proposisjonens tabell 5.1 (romertallsvedtak I). For Heimevernets (HV) vedkommende innebar dette en struktur med

- en territoriell kommando
- videreføring av 11 distriktsstaber
- 3000 mannskaper i innsatsstrukturen
- 35 000 mannskaper i områdestrukturen

Videre vedtok Stortinget å legge ned Sjøheimervernet (romertallsvedtak VIII).

HV har et landsdekkende ansvar med hovedoppgaver innenfor vakthold og sikring av viktige objekter og infrastruktur. Regjeringen anbefalte i langtidsplanen for forsvarssektoren en rekke styrkinger av HV som nå er under gjennomføring. Sjef HV fikk et helhetlig ansvar som styrkesjef og det ble etablert et nasjonalt territorielt ledelselement for taktisk ledelse av HVs styrker. Distriktstabene i Troms og Finnmark ble styrket ved tilførsel av personell. Dette skal øke evnen

til ledelse av HVs styrker, koordinering med sivile myndigheter og mottak av allierte forsterkningsstyrker i geografisk viktige områder. Volumet på innsatsstyrkene ble videreført med 3.000 mannskaper, men kan nå anvendes fleksibelt over hele landet i henhold til operativt behov. Dette for å opprettholde evnen til rask respons på oppdrag av militær karakter, øke evnen til å forsterke områdestrukturen i tilfeller hvor områdestrukturen må håndtere oppdrag utover det den har kapasitet til, eller som støtte til sivil krisehåndtering.

Innenfor sitt myndighetsområde og tildelte ressurser organiserer forsvarssjefen Forsvaret, herunder Heimevernet, for å løse pålagte oppdrag. Det er HVs militære oppgaver og operative behov, spesielt knyttet til objektsikring og territoriell overvåking og kontroll som legger føringer for hvor i strukturen mannskapene skal disponeres. Forsvarssjefen har i sin virksomhetsplan gitt oppdrag til sjef Forsvarets operative hovedkvarter og sjef HV om å utarbeide en anbefaling til ny struktur tilpasset de nye rammene og føringene.

Det er forventet at det utarbeides anbefalinger og lages planer med tiltak slik at oppdraget med å tilpasse HV til besluttede vedtak kan gjennomføres og få full effekt som forutsatt i 2018. Dette innebærer at planlegging og omstillingsarbeid i HV må starte opp i 2017, også for å skape rom for styrkingen av HV generelt, og spesielt i nord, som langtidsplanen forutsetter. Det er behov for å ha et oppdatert planverk og en optimalisert struktur, uavhengig av resultatet av landmaktutredningen. Dette arbeidet pågår og er ikke ferdigstilt.

Resultatet av arbeidet vil kunne innebære en annen fordeling av personell mellom distrikter og områder enn i dag. Agder og Rogaland Heimevernsdistrikt 08 vil bli satt opp på en slik måte at det sammen med andre avdelinger i Forsvaret skal dekke de operative behovene i distriktet.

SPØRSMÅL NR. 866**Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Else-May Botten****Besvart 27. mars 2017 av næringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«I Stortingets debatt 22. februar ble følgende uttalt fra statsråden; «Jeg vet ikke at Arbeiderpartiet i åtte år i regjering styrket nettolønnsordningen.» Med tanke på det som faktisk skjedde i perioden 2005 – 2013 er dette et oppsiktsvekkende utsagn fra ansvarlig statsråd i Stortinget.

Kjenner ikke statsråden til de historiske faktum knyttet til statsbudsjettets kap. 909 post 73 i perioden 2005 – 2013 eller forsøker statsråden bevisst å villedde Stortinget og vil hun i så fall beklage dette?»

BEGRUNNELSE:

Statsbudsjettets kap. 909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk post 73 i utgjør en stor del av det budsjett næringsministeren er satt til å forvalte. Statsrådets kunnskap om dette området er derfor vesentlig for det arbeidet hun er satt til å gjøre.

På bakgrunn av den faktiske historien, så er utagnet som kom i Stortinget fra statsrådets side svært oppsiktsvekkende. Å inneha kunnskap om vesentlige deler av den porteføljen en som statsråd er satt til å forvalte er etter spørsmålsstillerens oppfatning vesentlig for utførelsen av statsrådgjeringen.

Når Stoltenberg II regjeringen overtok regjeringskontorene i oktober 2005 hadde Bondevik II regjeringen med næringsminister Børge Brende fra Høyre i sitt budsjettforslag for 2006 et forslag om å erstatte dagens nettolønnsordning med en kompetansemmodell. I dette budsjettforslaget skulle antall sjøfolk i ordningen reduseres fra om lag 9200 til ca. 6000. Statsråd Brende var videre innstilt på å bruke 1060 millioner kroner på ordningen for budsjettåret 2006.

Stoltenberg II regjeringen forkastet umiddelbart forslaget om å redusere antallet sjøfolk med 3200 i sin tilleggsproposisjon til dette budsjettet samme år. Det ble i stedet bevilget ytterligere 165 millioner kroner til ordningen slik at den totale overslagsbevilgningen for 2006 ble 1225 millioner kroner.

Når regjeringen Stoltenberg II gikk av i 2013 var overslagsbevilgningen til denne ordningen 1700 millioner kroner. En økning på over 60 % fra 2005 til 2013 (1060 millioner til 1700 millioner kroner). Tallet på sjøfolk i ordningen var også økt fra 9200 i 2005, til 12100 i 2013.

Dette i motsetning til Høyre som tviholdt på en modell, kompetansemmodellen, hvor flere tusen sjøfolk ville falt utenfor ordningen. I sine alternative budsjett-

ter og de 4 siste årene i opposisjon foreslo 2 milliarder mindre enn regjeringen til ordningen, et kutt på om lag 500 millioner hvert år.

Når statsråden i landets nasjonalforsamling tilkjennegir at hun ikke har kunnskap om en så formidabel endring av ordningen som har foregått i nyere tid, så mener spørsmålsstiller det er stor grunn til bekymring.

Svar:

Jeg er godt kjent med historikken til tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk. Når representanten i sitt spørsmål viser til at overslagsbevilgningen for tilskuddsordningen økte i perioden 2005 til 2013, utelater hun å nevne at den forrige regjeringen i sine budsjettforslag for disse årene gjennomgående begrunnet økningen i et økt antall sysselsatte i offshoreflåten som følge av et godt marked.

Jeg skal gi representanten rett i at den forrige regjeringen gjorde enkelte endringer i ordningen i 2006 og 2007 som initielt og isolert sett ville tilsvart en styrking av rammevilkårene for enkelte segmenter. Jeg vil samtidig minne representanten om at den samme regjeringen kort tid etter, i 2008, innførte en begrensning for maksimal utbetaling av tilskudd for de samme segmentene m.fl., hvilket igjen svekket rammevilkårene for disse segmentene. Det er i denne sammenheng også verdt å minnes om at den samme regjeringen fra 2006 innskrenket ordningen for passasjerskip i utenriksfart i NOR til kun å gjelde mannskap som inngår i skipenes alarminstruks.

Jeg ønsker å gjøre representanten oppmerksom på at denne regjeringen har opphevet begrensningen for maksimal utbetaling innført under den forrige regjeringen, for skip i kystfart i NOR, passasjerskip i utenriksfart i NOR og skip i NOR som betjener strekningen Bergen-Kirkenes. Denne regjeringen har også prisjustert begrensningen for maksimale utbetalinger for skip i petroleumsvirksomhet i NOR i de tre siste budsjettene.

Mens økningen i bevilgninger og antall personer omfattet av tilskuddsordningen under forrige regjering ble tilskrevet en oppgang i offshoremarkedene, vil jeg påpeke at styrkingen av ordningen under denne regjeringen har resultert i økte bevilgninger og antall personer omfattet av ordningen på tross av en nedgang i offshoremarkedene. Etter styrkingen av ordningen i 2016 har antall omfattet av ordningen økt med 900 personer, og regjeringen bevilger nå 2,1 milliarder kroner over ordningen.

SPØRSMÅL NR. 867**Innlevert 17. mars 2017 av stortingsrepresentant Eirik Sivertsen****Besvart 27. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hvilke initiativ har statsråden gjort for å finne løsninger for de grensekryssende jernbanestrekningene mellom Norge og Sverige, hvilke konkrete resultater har dette samarbeidet gitt, vil den videre utviklingen av Ofofbanen skje gjennom prioriteringene i Nasjonal transportplan eller ikke, og har statsråden funnet fram til konkrete løsninger på andre måter å finansiere dette prosjektet, jf. hans uttalelser til Klassekampen 5. juli 2014?»

BEGRUNNELSE:

I pressemelding fra Samferdselsdepartementet 3. desember 2013 kan man lese følgende etter at statsråden møtte sin svenske kollega:

«De to ministrene ble enige om å etablere et samarbeid på administrativt nivå mellom de to lands departementer som skal vurdere mulige tiltak på jernbanestrekningen Oslo-Göteborg. Mulige finansieringsløsninger og eventuelt bedre organisatoriske løsninger vil også bli vurdert. Tilsvarende arbeid skal også vurderes for strekningene Oslo-Stockholm og Trondheim-Østersund.»

I Klassekampen 5. juli 2014 kan man lese følgende intervju med statsråden:

«Han er klar på at det er uaktuelt å ta dette prosjektet inn i Nasjonal Transportplan. Det er det ikkje tid til. Og i den ferske rapporten frå ekspertgruppa som han fekk for 14 dagar sidan, kjem fleire forslag til andre måtar å finansiere prosjektet på.

– Her kan det liggje godt til rette for eit offentleg og privatsamarbeid; eit OPS-prosjekt der både norske og svenske styresmakter er med, og der også LKAB går tungt inn på den private sida. Ein anna modell som kan vere aktuell er eit fellesstatleg norsk/svensk selskap som finansierer bygginga.»

I Fremover 4. september 2015 kan man lese følgende fra statsminister Solberg sitt besøk i Narvik:

«Sist sommer åpnet samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen for å se på flere ulike modeller for utbygging og finansiering av et dobbeltspor for å kunne løfte prosjektet ut av køa i NTP.

Om noe slikt faktisk vil skje, kan ikke Solberg si noe om.

– Dette er ikke noe som vi så langt har drøftet i regjeringskollegiet, og et eventuelt dobbeltspor må nok uansett gjennom den NTP-behandlingen som nå er i gang, slår hun fast.»

Svar:

Norge og Sverige har lang og god tradisjon for omfattende og gjensidig berikende samarbeid – også på transport- og infrastrukturområdet. Grensekryssende infrastruktur er viktig for videre utvikling av det bilaterale samarbeidet mellom Norge og Sverige. Jeg er opptatt av at vi ivaretar og videreutvikler det gode samarbeidet med Sverige på politisk og administrativt nivå.

Jernbanedirektoratet og før dette Jernbaneverket, har i løpet av de siste årene vært involvert i flere utredninger om grensekryssende trafikk/infrastruktur i samarbeid med Trafikverket: Narvik-Kiruna (2013 og 2014), Oslo-Göteborg (2016) og Oslo-Stockholm (pågår).

I samarbeid med svenske myndigheter utredet Jernbaneverket kapasitetsøkende tiltak på Ofofbanen, herunder muligheten for utbygging av dobbeltspor. Jernbanedirektoratet og Trafikverket har en felles forståelse om at kapasitetsutfordringene er størst på svensk side, og disse må løses før det gjøres tiltak på norsk side. Slike tiltak er så langt ikke prioritert fra svensk side i planperioden 2018 – 2029.

På forbindelsen Oslo-Göteborg utarbeidet Jernbaneverket og Trafikverket i 2016 i fellesskap en utredning for hvordan infrastrukturen kan utvikles for å håndtere økende gods- og persontrafikk mellom byene fram mot 2050. Et av resultatene fra Oslo-Göteborg-utredningen var en enighet mellom Trafikverket og Jernbaneverket om et samarbeid på strategisk nivå for utviklingen av de grensekryssende banene på kort og lang sikt, samordning av planer, informasjonsutveksling om pågående prosesser, samt samarbeid om metodeutvikling knyttet til grensekryssende utredninger.

For forbindelsen Oslo-Stockholm gjennomfører Trafikverket for tiden en «åtgärdsvalsstudie», som tilsvarende en norsk konseptvalgutredning. Jernbanedirektoratet er representert i dette prosjektet. Utredningen skal blant annet finne trafikkovergrepene løsninger som gir økt tilgjengelighet i korridoren i et regionalt,

nasjonalt og internasjonalt perspektiv, samt å finne mulige utviklingstrinn i et kort og langt tidsperspektiv.

Den videre utviklingen av jernbanen i Norge, inkludert de grensekryssende strekningene, vil være

gjenstand for prioriteringene i Nasjonal transportplan 2018-2029, som regjeringen om kort tid vil legge frem for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 868

Innlevert 20. mars 2017 av stortingsrepresentant Truls Wickholm

Besvart 27. mars 2017 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«I en interpellasjon med statsråd Jensen den 21.02.2017. tok jeg opp regjeringens oppfølging av skatteforliket punkt 8. Jensen besvarte det med å henvise til skattemeldingen som kom før skatteforliket. Statssekretær Nesje gjør det samme i et svar han har til frosker Linn Anker Sørensen i DN 14. mars.

Spørsmålet blir da, hva gjør regjeringen nå og hva har den gjort etter inngåelse av skatteforliket for å oppfylle punkt 8 i skatteforliket?»

BEGRUNNELSE:

Skatteforliket ble vedtatt av stortinget i juni 2014.

Det er basert på regjeringens melding bedre skatt, og det såkalte Scheelutvalget som la frem sin innstilling desember 2014.

I punkt 8 heter det at:

Det gis en status for hvordan det norske lovverket er rustet for stadig mer komplekse finansielle instrumenter og selskapsstrukturer, med tanke på inntektskifting i flernasjonale selskaper.

Det er rimelig å anta at når stortinget valgte å vedta dette var det fordi man ikke var fornøyd med omtalen av dette i skattemeldingen bedre skatt, eller den foregående NOUen. Allikevel gjentar politisk ledelse i finansdepartementet at Stortingsmeldingen bedre skatt skal være svar på stortingets vedtak i skatteforliket. Jensen fikk dette påpekt i interpellasjonen til undertegnede i debatten i Stortinget 21.02.2017. Det er derfor med stor undring at vi kan lese statssekretær Nesje bruke de samme argumentene i DN.

Spørsmålet stilles fordi arbeiderpartiet som forlikspartner forventer en helt annen og bedre oppfølging av de punktene som man kom frem til sammen med blant annet regjeringspartiene, og som har et bredt flertall bak seg i stortinget.

Svar:

Det har hele tiden vært meningen å gi Stortinget en skriftlig redegjørelse knyttet til punkt 8 i skatteforliket fra mai 2016. Regjeringen tar sikte på å gjøre dette i forbindelse med fremleggelsen av statsbudsjettet i høst. Grunnen til at jeg ga en muntlig status for dette arbeidet i Stortinget 21. februar, var at jeg ble stilt det samme spørsmålet fra representanten Wickholm gjennom en interpellasjon. Så svaret på spørsmålet om hvordan regjeringen skal oppfylle punkt 8 i skatteforliket, er at dette vil bli omtalt i statsbudsjettet til høsten.

Når det er sagt, forstår jeg ikke helt kritikken av at man her blant annet har vist til Skattemeldingen, jf. Meld. St. 4 (2015-2016). Der omtales problemene med overskuddsflytting og det er vist til at dette typisk skjer gjennom gjeldsforskyvning og skattemotivert prising av interne transaksjoner. Motivasjonen for skattyter er at man – gjennom slike teknikker – kan flytte inntekt til land med lavere skattesatser. For å motvirke overskuddsflytting gjennom rentefradrag ble det innført en rentebegrensningsregel i 2014. Under debatten i Stortinget nevnte jeg at departementet arbeider med å utvide regelen til også å omfatte eksterne renter, slik at man treffer en større del av rentefradrag som skyldes overskuddsflytting.

Som nevnt, skjer overskuddsflytting også ved skattemotivert prising av transaksjoner mellom nærstående parter. De internasjonale retningslinjene for hvordan slike transaksjoner skal prises, er blitt styrket. Endringer i disse retningslinjene får automatisk virkning i norsk lov (gjennom en henvisning i skatteloven).

Punkt 8 fra skatteforliket nevner «komplekse [...] selskapsstrukturer». Som jeg orienterte om i Stortinget, er det innført land-for-land-rapportering til skattemyndighetene fra og med 2016. Store flernasjonale selskaper har etter disse reglene en plikt til å rapportere nøkkeltall om inntektsfordeling og skattebetalinger og om hvilken virksomhet konsernet driver i det enkelte land til norske skattemyndigheter. Slike regler vil gi

myndighetene bedre oversikt over konsernets samlede virksomhet og samtidig et bedre grunnlag for å velge ut skattytere og konserninterne transaksjoner til kontroll. Her og på andre områder viste jeg til hva som er blitt gjort etter at Skattemeldingen ble lagt frem. Det er derfor ingen treffende kritikk at det bare ble vist til Skattemeldingen.

I punkt 8 i skatteforliket er det videre vist til «stadig mer komplekse finansielle instrumenter». I det internasjonale arbeidet har dette først og fremst vært et tema knyttet til at forskjellige regler i to land kan gi uheldige utslag (mens overskuddsflytting handler om satsforskjeller). Det vanlige eksemplet er at en overføring kan være en rentebetaling etter et lands regler, mens det er en utbytteutdeling etter det andre landets regler. Slik inkonsistent behandling kan gi opphav til doble fradrag eller manglende inntektsbeskatning. Det er blant annet innført en regel i fritaksmetoden som skal hindre slike uheldige utslag. Videre er det i høringsnotatet om hjemmehørendebegrepet for selskaper inntatt en beslektet regel som skal motvirke uheldige

virksomheter av at land kan ha forskjellige regler for å avgjøre selskapers skattemessige tilknytning. Jeg nevner også at det pågår et arbeid i departementet med å vurdere behovet for flere regler av denne typen.

Det er til slutt et vanskelig spørsmål om regelverket til enhver tid er godt nok «rustet» i møtet med nye utfordringer på skatteområdet. Både Finansdepartementet og Skatteetaten vurderer behovet for regelendringer fortløpende. Jeg nevner også at Norge deltar aktivt i den internasjonale rettsutviklingen på området og at man gjennom dette arbeidet får god kunnskap om hva som gjøres på regelverkssiden i andre land. Punkt 8 i skatteforliket relaterer seg bare til regelverkets status, men det er naturligvis ikke tilstrekkelig å ha et regelverk som er godt tilpasset gjeldende utfordringer. For å kunne avdekke overskuddsflytting mv. er man avhengig av at Skatteetaten får relevant informasjon og har tilstrekkelig kompetanse og ressurser til å behandle slike saker. Skatteetaten jobber systematisk med dette og har blant annet fått flere grunnlag for automatisk utveksling av opplysninger med andre land.

SPØRSMÅL NR. 869

Innlevert 20. mars 2017 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 28. mars 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«En stor andel av den norske befolkning er berørt av alvorlige lesevansker. Disse holdes i realiteten utenfor den digitale informasjonsflyten fra det offentlige og samfunnet for øvrig. Det er udemokratisk, en likestillingsutfordring og gjør at noen går glipp av sine rettigheter. Samfunnet er basert på skriftspråk, men det er ikke tilgjengelig for alle.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle kan delta fullt ut i det digitale informasjonssamfunnet?»

BEGRUNNELSE:

Når vi vet at det er mange tusen mennesker som sliter med å lese og forstå skriftlig informasjon, kan vi finne noe av forklaringen på dårlig valgdeltakelse, avmaktsfølelse og en del sosiale problemer. De som kan lese skikkelig, tar den evnen for gitt og innser nok ikke hvor store ringvirkningene er for dem som ikke kan lese.

Derfor er det et myndighetsansvar og sikre at alle har samme mulighet til å få og bruke informasjon.

En OECD rapport slår fast at 30 % av den voksne norske befolkning har lesevansker. (Ca. 5 % har dysleksi). 60 % av alle som får hjerneslag får lesevansker.

Alle disse 30 % trenger ikke tilgang til opplæring, men det er et betydelig antall mennesker i Norge som av ulike årsaker har problemer med å ta til seg skriftlig innhold fra Internett. Det finnes tilgjengelig teknologi som kan være til egen hjelp for denne gruppen, men tilgjengeligheten er dårlig og mange får ingen tilbud om hjelp.

Det er også mange med kognitive vansker som ikke forstår en tekst før den leses opp.

Offisiell tilgjengelig statistikk viser:

- 500-700.000 har alvorlige lese- og skrivevansker
- 50 % av alle på ulike trygdeordninger har lese- skrivevansker (Navs egne tall)
- 600 000 har annet morsmål enn norsk
- 750 000 er over 65 år (>10 % har alvorlige lesevansker)

- 160 000 regnes som synshemmede (blinde og sterkt svaksynte)

Svar:

Regjeringen arbeider aktivt for et digitalt samfunn hvor flest mulig kan delta, uavhengig av funksjonsnivå. Jeg vil trekke frem tiltak innenfor fire områder som viser at regjeringen har en offensiv politikk på dette området.

1. Opplærings- og utdanningssektoren

Inkludering er et viktig prinsipp for opplæringen og en del av hovedmålene for opplæringssektoren.

1.1 Digitale ferdigheter som en del av Kunnskapsløftet

Digitale ferdigheter er en av fem grunnleggende ferdigheter i Læreplanverket for Kunnskapsløftet. Vi er opptatt av at alle elever skal ha digitale ferdigheter som gjør dem rustet til å delta i det digitale samfunnet og til videre arbeid og utdanning. Regjeringen vil legge fram en IKT-strategi for grunnopplæringen til høsten.

1.2 Universell utforming av nettløsninger

Regjeringen vil våren 2017 fremme forslag om en helhetlig likestillings- og diskrimineringslov. I lovforslaget går regjeringen inn for å utvide virkeområdet til forskrift om universell utforming av IKT-løsninger til å omfatte opplærings- og utdanningssektoren. Universell utforming handler om at flest mulig skal kunne benytte digitale løsninger, uavhengig av funksjonsevne. Plikten til universell utforming vil gjelde for nettsider, læringsplattformer og digitale læremidler i opplærings- og utdanningssektoren.

Universell utforming vil være nyttig for ulike grupper av elever/studenter med ulike utfordringer. Dette vil gjelde lese- og skrivevansker, syn- og hørselsproblemer og andre kognitive funksjonsnedsettelser. Standarder for universell utforming skal gjøre nettløsninger lettere tilgjengelig og mer brukervennlig. Et sted mellom 15 og 30 prosent av elvene antas å ha lese- og skrivevansker. Denne elevgruppen vil få nytte av lovendringen ved at de får tilgang til flere lærebøker med innlest eller syntetisk tale. Elevene vil ha lettere for å bruke digitale læremidler med enklere grafisk utforming. For eksempel stilles det krav til teksting av innhold, krav til kontrast mellom tekst og bilde, høytlesning av tekst, brukervennlig navigasjon og synstolkning av video.

1.3 Støtteordninger

Utdanningsdirektoratet tildeler støtte til utvikling av læremidler der det ikke er grunnlag for kommersiell utvikling. Forlag, private institusjoner og andre miljøer som utvikler og produserer læremidler kan søke om støtte til utvikling av blant annet særskilt tilrettelagte læremidler. Dette omfatter særskilt tilrettelagt materiell for barn i barnehage og til særskilt tilrettelagte læremidler i grunnopplæringen.

2. Digidel 2017 – nasjonalt program for økt digital deltakelse og kompetanse i befolkningen

Det to-årige programmet for økt digital deltagelse og kompetanse – Digidel 2017 – ble avsluttet i januar 2017. Digidel-programmet ble etablert i 2015 og samlet offentlige virksomheter, IKT-næringen og frivillige organisasjoner til felles innsats for å styrke den digitale kompetansen i befolkningen. Programmet har gjennomført flere tiltak, bl.a.:

- Etablert en kunnskapsbase og samarbeidsarena for virksomheter som driver med undervisning, kurs og veiledning innen digital kompetanse.
- Utviklet e-læringsmoduler innenfor grunnleggende digitale ferdigheter.
- Gitt tilskudd til ulike kompetansehevende tiltak innenfor digital kompetanse.
- Utviklet og distribuert ca. 250 000 inspirasjonsmagasin rettet mot å få seniorer til å bli digitale.

I løpet av denne perioden har mange tusen innbyggere, med ingen eller lav digital kompetanse, fått opplæring i grunnleggende bruk av digitale verktøy og fått hevet sine digitale ferdigheter og kompetanse.

3. Digital hjelp i alle kommuner

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og kommunesektorens organisasjon (KS) undertegnet 30. juni 2016 en intensjonsavtale om utvikling av kommunale veiledningstilbud for økt digital kompetanse. KS og departementet har forpliktet seg til å legge forholdene til rette slik at kommunesektoren kan opprette et veiledningstilbud som kan bidra til å gi innbyggere som trenger hjelp til å komme seg på nett, og bruke digitale tjenester, et veiledningstilbud. Tiltaket er et ledd i å bygge ned digitale skiller i befolkningen.

4. Kompetanseplussordningen

Regjeringen har styrket opplæring i grunnleggende ferdigheter gjennom utviklingen av den såkalte Kompetansepluss-ordningen. Tilskuddsordningen, som bl. annet dekker opplæring i skrive-, regne, digitale og muntlige ferdigheter, administreres av Kompetanse Norge og skal bidra til at voksne får nødvendig kom-

petanse til å mestre krav og omstilling i samfunns- og arbeidsliv. Virksomheter, opplæringstilbydere og frivillige organisasjoner kan søke om tilskudd. Siden

2006 er ordningen utvidet fra 14 millioner til over 200 millioner kroner i 2016. Over 53 000 arbeidstakere har fått opplæring på jobben gjennom ordningen.

SPØRSMÅL NR. 870

Innlevert 20. mars 2017 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 24. mars 2017 av fungerende innvandrings- og integreringsminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Jeg har blitt informert om en situasjon hvor en afghaner som var under utredning for hvorvidt vedkommende var utviklingshemmet, med en foreløpig uttalelse på et evnenivå på rundt 10 år, har blitt tvangsreturnert til Afghanistan og Kabul alene.

Kan statsråden bekrefte eller avkrefte at personer under utredning for utviklingshemming har blitt tvangsreturnert til hjemland før utredningene har vært avsluttet og er det i tråd med Regjeringens ønske?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har fått informasjon om at en person fra Afghanistan kom til Norge, hvor fagfolk rundt EMA-mottaket han er tilknyttet får igangsatt en utredning.

Det vi har fått opplyst er at før utredningen er ferdigstilt (men ikke før HABU har estimert hans kognitive fungering til mellom 8 og 9 år) bruker UDI aldersfastsettelsen til å beslutte at gutten er 19 år. Han får ikke lenger verge, og settes på et voksenmottak. Han sendes på runddans på 3-4 mottak, og underveis blir det lovet at den utredningen HABU påbegynte, skal ferdigstilles og legges ved i saksutredningen.

Han er svakt fungerende på en slik måte at han ikke har maktet å redegjøre for hvorfor han er i Norge i asylintervjuet. Likevel legges asylintervjuet til grunn i saken. Selv om han er under utredning for utviklingshemming. Personen ble pågrepet og satt på Trandum rett før helga der han i løpet av mandag ble returnert til Afghanistan. Dokumentasjonen fra sykehuset og voksenopplæringen ble oversendt Politiets Utlendingsenhet, Trandum og UNE, men vedkommende ble likevel sendt ut.

Svar:

Jeg viser til mine svar på spørsmål nr. 828 og nr. 855 fra stortingsrepresentant Freddy de Ruiten vedrørende samme enkeltsak som er bakgrunnen for spørsmålet her. Innledningsvis vil jeg også bemerke at jeg etter utlendingsloven ikke er tillagt myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker. Jeg kan derfor ikke foreta vurderinger knyttet til den konkrete saken som er utgangspunktet for dette spørsmålet.

Utlendingsnemnda (UNE) har utarbeidet en faglig veileder om helsemessige forhold som grunnlag for oppholdstillatelse. Utgangspunktet i gjeldende regelverk og i UNEs praksis er at helsemessige forhold i seg selv ikke gir grunnlag for opphold. Om psykiske helseproblemer fremgår det av veilederen at det etter UNEs praksis normalt må foreligge en alvorlig sinnslidelse for at denne tilstanden alene skal kunne gi grunnlag for opphold i Norge.

Utgangspunktet er videre at klageren selv må sannsynliggjøre sine opplysninger om helsemessige forhold. Samtidig har utlendingsmyndighetene en generell utredningsplikt i medhold av forvaltningsloven § 17.

Om UNEs utredning av helsemessige forhold står det i nevnte veileder:

«Der de fremlagte opplysningene om klagerens helse er av et slikt alvor mv. at de i medhold av UNEs praksis vil kunne gi grunnlag for opphold, og det foreligger tvil om helseopplysningene er tilstrekkelig dokumentert, vil det etter en konkret vurdering bli innhentet ytterligere dokumentasjon.

Hvordan UNE velger å opplyse saken ytterligere, vurderes konkret. I mange saker er det tilstrekkelig å be om at klageren fremlegger utskrift fra legejournal, epikriser fra innleggelser mv. Slike dokumenter sier erfaringsvis mye om alvoret og behandlingen av klagerens helseproblemer.

Når dette ikke er tilstrekkelig, bes det om at klageren/klagerens advokat fremlegger en oppdatert og utfyllende helseerklæring i tråd med gjeldende krav til

dokumentasjon, jf. pkt. 4.1 – gjerne fra spesialist. Slik forespørsel sendes med utgangspunkt i egen brevmal, og ved at UNEs behov for utfyllende opplysninger konkretiseres nærmere. I brevet settes det en frist for å sende inn ytterligere helseopplysninger. Dersom ikke særlige hensyn tilsier at det bør settes en lengre frist, settes en frist på 14 dager.»

Som statsråd forutsetter jeg at utlendingsmyndighetenes praksis i enkeltsaker er i overensstemmelse med gjeldende regelverk, og har tillitt til utlendingsmyndighetens behandling av sakene. Dersom det i en konkret sak hevdes at et vedtak er lovstridig, må vedtaket påklages til overordnet forvaltningsorgan og deretter eventuelt bringes inn for domstolene.

SPØRSMÅL NR. 871

Innlevert 20. mars 2017 av stortingsrepresentant Heikki Eidsvoll Holmås

Besvart 24. mars 2017 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Nettavisen nyheteribilder.no har eksistert siden 2010, og har hatt ulike former for finansiering. Ikke alle klarer å lese vanlig tekst og dette er en avis for nettopp dem, en lettlest nettavis med grafiske tegn og symboler som gjør nyheter tilgjengelig for alle. Nettutgaven har tale for å lese opp nyhetene. Behovet og utviklingsmulighetene er store, men siden er nå lagt ned fordi ingen støtteordninger finnes til drift.

Vil statsråden sikre at staten tar ansvar for tilgjengelig nyheter for alle?»

BEGRUNNELSE:

Nettavisen nyheteribilder.no har eksistert siden 2010, og har hatt ulike former for finansiering. I forbindelse med et forskningsprosjekt i tilknytning til opprettelse av avisen, var Forskningsrådet inne i bildet sammen med ISAAC Norge. Utvikling og tilpasning av avisa har vært finansiert av Utdanningsdirektoratet. Det siste prosjektet knyttet til avisa gjennom NAV kompetansesenter, ble avsluttet i februar 2016, og stiftelsen Klar Tale fikk ikke ekstra støtte spesielt til dette prosjektet ved sist søknad til Bufdir. Avisen driftes videre til og med 1. mars 2017 med de midler som er igjen. NTB Scanpix har gitt gratis tilgang til bilder slik at de skulle få tid til å finne muligheter for å drifte nettstedet videre. De har forsøkt ulike støtteordninger for å få midler videre. Men de aller fleste definerer kostnadene til å fylle siden med innhold som drift, og da faller det ut over de ordinære søknadskriteriene hos de aller fleste. De har også kontaktet det private næringslivet med tanke på finansiering, uten hell. De har vært i direkte kontakt med Imdi om et møte, men ble henvist videre til Vox, kompetansesenter for Voksenopplæring. Også

de opererer med drift som kriterium, og i utgangspunktet kan de derfor heller ikke søke midler hos dem. Det er viktig at det ikke "tas" midler fra produksjon av lettlestavisen Klar Tale til nyheteribilder.no i offentlige budsjetter, ettersom nyheteribilder.no er laget for en helt annen målgruppe.

De søkte også Fritt ord i desember om midler til å drifte videre, men fikk avslag. De søkte også Valgdirektoratet om penger til et prosjekt i forbindelse med valget i 2017, men fikk avslag også der.

Denne nettavisen er viktig og har kvalitet og en tydelig målgruppe, slik at driften burde fortsette. Nyheteribilder.no kan brukes og utvikles videre til undervisning av for eksempel flyktninger. Symboler er universelt, og kan brukes til kommunikasjon uavhengig av land. Nyheter i bilder er altså en digital lærebok som kan utvikles til å nå større grupper, og den kan kobles sammen med/ brukes i samarbeid med andre aktører som opererer med læremidler med grafiske symboler. Samtidig er det faktisk en unik nettavis, den eneste i Europa med denne modellen.

Svar:

Det er viktig at vi har et tilbud om tilgjengelig informasjon for alle. Gjennom flere år har derfor Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (direktoratet) gitt tilskuddsmidler til finansiering av Stiftelsen Klar Tale. Målgruppen er personer med språk- og leseutfordringer. Stiftelsen drifter blant annet papiravisen Klar Tale som kommer ut hver uke og nettavisen www.klartale.no, som oppdateres daglig med aktuelle nyheter. Stiftelsen har i de senere år fokusert på videreutvikling av sin nettside. Stiftelsen Klar Tale har inntil nylig også i en kortere periode driftet nettstedet nyheteribilder.no.

Stiftelsen har gjennom flere år mottatt årlig driftsstøtte fra tilskuddsordninger forvaltet av direktoratet. I 2016 mottok Stiftelsen Klar Tale 7,5 millioner kroner i statlig tilskudd for å lage nyheter for alle. Fra i år er stiftelsen sikret en forutsigbar drift under de særskilte bestemmelsene i tilskuddsordningen Tilskudd til funk-

sjonshemmedes organisasjoner. Stiftelsen må selv vurdere hvordan de benytter de tildelte midlene i henhold til formålet med ordningen og tildelingen. Etter mitt syn vil det være uheldig om direktoratet eller departementet skulle detaljstyre de interne prioriteringene i stiftelsen.

SPØRSMÅL NR. 872

Innlevert 20. mars 2017 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 24. mars 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Ble det innført nye regler eller myndighetskrav som kan forklare at prisene på nye boliger gikk opp med 10,4 prosent fra fjerde kvartal 2015 til fjerde kvartal 2016 og hva mener statsråden er årsaken til prisveksten?»

BEGRUNNELSE:

Statistisk Sentralbyrå publiserte 20. mars nye tall som viser at prisen for nye boliger steg med 10,4 fra fjerde kvartal 2015 til fjerde kvartal 2016. Prisøkningen var størst for blokkleiligheter og småhus, med en vekst på hele 15,0 prosent i samme periode.

En kan i debatten få inntrykk av at det er myndighetenes krav til kvalitet, lys, støy og tilgjengelighet for mennesker med nedsatt funksjonsevne, for å nevne noe, som har skyld i boligprisveksten. I realiteten er selvsagt ikke krav som sikrer moderne boligkvalitet prisdriveren. Regjeringen har likevel satt seg fore å redusere kvaliteten på folks boliger, og vi venter interessert på ministerens betraktninger rundt sammenhengene mellom byggekostnader minus tomtkostnader og det siste års utvikling av nyboligprisene.

Svar:

Det har vært en sterk vekst i boligprisene i Norge de siste 20 årene. Flere forhold har bidratt til denne utviklingen. Vekst i inntektene har gjort det mulig for husholdningene å betale mer for boligene. Rentene har sunket til svært lave nivåer, slik at kostnadene ved å ha gjeld framstår som lave. Det har også vært en sterk økning i bankenes utlån til boligformål. I tillegg har høy befolkningsvekst og for lav vekst i boligbyggingen bi-

dratt til ubalanse i markedet med økt etterspørsel etter boliger, og dermed høyere priser. Forventninger om at boligprisene skal fortsette å stige, kan også ha bidratt.

Det høye gjeldsopptaket har økt sårbarheten i husholdningene. På grunn av den sterke veksten i boligprisene og i husholdningenes gjeld, fastsatte regjeringen sommeren 2015 en midlertidig boliglånsforskrift, og en ny midlertidig boliglånsforskrift ble fastsatt i desember 2016. Forskriften vil kunne bidra til en mer bærekraftig utvikling i husholdningenes gjeld.

Samtidig har vi sett en betydelig økning i byggekostnadene de siste tiårene. Dette har flere årsaker, blant annet økte forventninger fra boligkjøpere, nye krav til bygg og svekket produktivitet i byggenæringen. Økte byggekostnader reduserer isolert sett lønnsomheten ved å bygge boliger. Dette vil redusere tilbudet av boliger, noe som igjen vil bidra til økte priser.

Regjeringen har gjennomført en rekke tiltak for å dempe presset i boligmarkedet og bidra til raskere, enklere og billigere boligbygging. Det gjennomføres forenklinger i plan- og bygningsloven og de tekniske forskriftene. For regjeringen er det viktig at vi kombinerer høy standard og tilgjengelighet med et enklere og mer fleksibelt regelverk. I 2015 lempet vi på tekniske krav til de minste leilighetene. Ifølge OBOS har endringene bidratt til at de har redusert prisen på enkelte leiligheter med flere hundre tusen kroner. Det betyr mye for unge boligkjøpere. Samme år endret vi også regelverket for byggesak, slik at færre tiltak er søknadspliktige, saksbehandlingskravene er blitt enklere og tidsfrister for saksbehandling er skjerpet.

Regjeringen har også igangsatt en rekke forenklinger for mer effektive planprosesser. Vi har innført nye tidsfrister for innsigelser, og hevet terskelen for innsigelser. Etter forslag fra oss vedtok Stortinget i februar ytterligere forenklinger. Planprosessen skal bli mer forutsigbar ved at viktige avklaringer kan skje allerede i oppstartfasen. Større planendringer enn i dag skal

kunne vedtas uten at det er nødvendig med full planbehandling. Det blir dessuten enklere å oppheve utdaterte reguleringsplaner. Reglene blir enklere, byggenæringen sparer tid på byggesøknader, og kommunene kan prioritere ressursene sine bedre.

Direktoratet for byggkvalitet (DiBK) sendte i november 2016 forslag til ny byggt teknisk forskrift (TEK17) på høring. Målet er et enklere og tydeligere regelverk, og reduserte byggekostnader. Dette oppnår vi ved å fjerne og lempe på krav. Det bør ikke være flere regler og krav i boligbyggingen enn nødvendig. De kravene vi skal ha, bør være fleksible, og legge til rette for at innovasjon og utvikling i boligmarkedet er mulig. Vi foreslår derfor flere forenklinger i byggt teknisk forskrift, samtidig som vi vil ivareta viktige kvaliteter. Krav til tilgjengelighet blir godt ivaretatt også i TEK17.

Endringene er beregnet å kunne redusere byggekostnadene fra 100 000 kr til 130 000 kr per boenhet.

Disse forenklingene er en del av regjeringens samlede strategi for å gjøre det raskere og billigere å bygge.

Mellom januar 2016 og januar 2017 ble det gitt igangsettingstillatelse til 37 094 nye boliger. Det er 20 pst. høyere enn de 12 foregående månedene. Boligbyggingen er nå oppe på det høyeste nivået på flere tiår. Det viser at politikken virker.

Vi forventer at økt byggetakt vil ha en dempende effekt på boligprisene. Ved et langvarig underskudd i boligbyggingen, vil det imidlertid kunne ta tid før presset dempes. Vi har også fortsatt sterke drivkrefter på etterspørselssiden i boligmarkedet. Befolkningsveksten er fortsatt relativt høy, og sysselsettingen har holdt seg på et stabilt høyt nivå. Utlånsveksten i markedet for boliglån er godt over inntektsveksten i husholdningene, også i 2016. Utlånsrentene til husholdningene har falt det siste året, og rentene er ventet å holde seg lave de nærmeste årene.

SPØRSMÅL NR. 873

Innlevert 20. mars 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 31. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvem snakker sant, og dersom det blir bompenger, hvilke bompengesats har man lagt til grunn i prosjektet og hvordan er den beregnet?»

BEGRUNNELSE:

28. februar sto Erna Solberg på Arna stasjon og lovet pengedryss til Bergensbanen, E16 og E39. Ifølge NRK lovet hun fullfinansiering av ny E16 og dobbeltspor mellom Arna og Stanghelle. I andre medier uttaler andre fra regjering og stortingspolitikere fra regjeringspartiene at det skal være bompengefinansiering.

Svar:

I stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2018-2029 er ny E16 mellom Stanghelle og Arna fullfinansiert. Med dette menes at det er satt av nok statlige midler og bompenger til å finansiere hele prosjektet, gitt dagens kostnadsanslag. Det er ingen som har løyet, slik representanten Grung antyder i sitt spørsmål.

Regjeringen jobber generelt for å redusere bompengandelen i veiprosjekt. En del av regjeringens forslag har fått støtte i Stortinget, andre forslag har blitt nedstemt. I sum er det færre bomprosjekt nå enn opprinnelig tiltenkt, og regjeringen har vedtatt et bompengetilskudd som vil kutte bilistenes innbetaling av bompenger med 500 millioner i året.

Det er til slutt Stortinget som vedtar bompengandelen i veiprosjekter. I tidlige planleggingsfaser legger Statens Vegvesen ofte til grunn en sjablonmessig beregning av bompenger basert på 3 kr/km. Dette tilsier en bompengetakst på om lag 90 kr for lette kjøretøy, gitt at bompengetaksten for tunge kjøretøy settes til det dobbelte av taksten for lette kjøretøy.

Vegdirektoratet orienterte Samferdselsdepartementet om kostnadsendringer på vegprosjektet i oktober 2016. Forutsatt bompengebidrag måtte reduseres fra 3,8 mrd. kr til 3,4 mrd. kr. Endringen av bompengebidraget skyldtes blant annet feil i det forutsatte bompengebidraget i transportetatens grunnlagsdokument for Nasjonal transportplan 2018-2029. Ved en inkurie ble det her lagt til grunn brutto bompengeinntekter, dvs. at også innkrevings- og rentekostnader var inkludert i overslaget. I tillegg var bompengeoverslaget opprinnelig regnet for Voss – Vaksdal og Vaksdal – Arna. Som

følge av at prosjektavgrensingen er endret til Voss – Stanghelle og Stanghelle – Arna, er også fordelingen av bompenger mellom de to strekningene endret. Ved kvalitetssikring av bompengbidraget ble det dessutan

lagt til grunn noen endringer i trafikkprognosene. Det jobbes enda med prosjektplanlegging. Hva som blir endelig finansieringsopplegg og bompengetakst er derfor for tidlig å si.

SPØRSMÅL NR. 874

Innlevert 20. mars 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 30. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan har eller vil ministeren følge opp forslagene fra denne arbeidsgruppen?»

BEGRUNNELSE:

Barn med kreft skal prioriteres, men når behandlingen er avsluttet eller de blir voksen finnes det ingen systematisk videre oppfølging for å veilede og behandle senskader som måtte oppstå. Arbeidsgruppen som Helsedirektoratet satt ned i 2010 anbefalte bl.a. opprettelse av regionale tverrfaglige poliklinikker/sentre for oppfølging av overlevende etter barne- og ungdomskreft slik vi har i våre naboland og ellers i Europa.

Svar:

Det er viktig å møte utfordringene til de som lever med konsekvensene av moderne kreftbehandling, og det er viktig og ønskelig med en systematisk oppfølging av barn og unge med senskader etter gjennomgått kreftbehandling. Årlig får om lag 150 barn under 15 år kreft i Norge, og 4 av 5 vokser opp som langtidsoverlevende. Kreft hos barn utgjør under 1 prosent av nye krefttilfeller, men andelen av befolkningen som er helbredet for kreft i barne- og ungdomsårene er stadig økende. Mer enn halvparten av langtidsoverlevende etter barnekreft utvikler seneffekter, og det rammer de fleste diagnosegrupper. Mange voksne som har blitt behandlet for kreft som barn er uvitende om deres økte risiko for alvorlige helseplager.

For å svare på spørsmålet, har jeg bedt om en redegjørelse fra de regionale helseforetakene. I svarene fra de regionale helseforetakene fremgår følgende:

Det er bred enighet om at barn og ungdom som har blitt behandlet for kreft har langsiktig behov for tilrettelagt oppfølging av helsevesenet. Dette blir godt ivare-

tatt fram til 18 års- alderen på poliklinikker ved landets barne- og ungdomsavdelinger, der regionssykehusene Oslo Universitetssykehus, Haukeland Universitetssykehus, St. Olavs Hospital og Universitetssykehuset i Nord Norge tar spesielt ansvar.

I følge tilbakemelding fra de regionale helseforetakene har tverrfaglige poliklinikker/ sentra foreløpig ikke blitt systematisk opprettet i Norge. Det er imidlertid igangsatt flere tiltak for å bedre oppfølgingen av denne gruppen. Helse Midt-Norge RHF viser til at St. Olavs Hospital HF nylig har opprettet et tilbud til voksne pasienter med senskader etter kreftbehandling, og at noen av de unge pasientene vil kunne inkluderes i dette tilbudet. Oslo universitetssykehus HF har en nasjonal kompetansetjeneste for seneffekter etter kreftbehandling organisert i avdeling for kreftbehandling. Gjennom kompetansetjenesten har det i mange år vært levert forskningsbidrag blant annet gjennom systematiske etterundersøkelser av pasientgrupper med forventet høy risiko for seneffekter. De deltagende kreftoverlevende har gjennom dette ofte fått tilbud om en poliklinisk konsultasjon. En stor del av disse pasientene er kreftoverlevende som ble diagnostisert med sin kreftsykdom som barn, ungdom eller ung voksen. Det er etablert et nettverk, men ingen formalisert struktur, av spesialister for å håndtere denne kompleksiteten som i tillegg til onkolog i dag omfatter endokrinolog, fysikalskmedisiner, nevrolog og psykososial onkologi. Oslo universitetssykehus ønsker å utvide dette tilbudet som et samlet tilbud mellom barne- og voksenmiljøet.

Helse Nord RHF har utarbeidet en regional kreftplan 2014-2020, og det er besluttet å opprette et regionalt kompetansesenter for seneffekter i Helse Nord i løpet av denne planperioden. Helse Vest RHF opplyser at Helse Bergen HF følger barn og ungdom med kreft i ca. 10 år etter avsluttet kreftbehandling, eller til barna blir definert som voksne, og at det er god kontakt med den nasjonale kompetansetjenesten for seneffekter etter kreftbehandling ved Oslo universitetssykehus.

Det utvikles stadig mer presis diagnostikk og bedre behandling for kreft, noe som gir bedre overlevelse og mindre helseplager for pasientene. Imidlertid fører både kreftsykdom og behandling av denne til en risiko for seneffekter. Det er økende kunnskap og oppmerksomhet om dette, noe som kan gi bedre forebygging og behandling av seneffekter i årene som kommer. Helsedirektoratet utga i januar 2017 rapporten «Seneffekter etter kreftbehandling. Faglige råd». I denne rapporten er seneffekter og spesielle forhold etter kreftbehandling hos barn eget tema. Her omtales noen av de viktigste seneffekter etter kreftbehandling hos barn: Kardiovaskulære seneffekter, sekundær kreft, kogniti-

ve seneffekter, endokrine langtidseffekter og kronisk utmattelse. Målgruppen for rapporten er helsepersonell som kommer i kontakt med kreftpasienter og pasienter etter kreftbehandling.

Det er særlig viktig at fastleger, som skal følge opp pasienter som er skrevet ut av spesialisthelsetjenesten, er oppmerksomme på risikoen for seneffekter etter kreftbehandling, og at disse kan debutere lenge etter avsluttet behandling.

Denne rapporten er et viktig bidrag til å bedre oppfølgingen av overlevende etter barne- og ungdomskreft, og jeg forutsetter at de regionale helseforetakene følger opp denne.

SPØRSMÅL NR. 875

Innlevert 20. mars 2017 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 31. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Snakket statsråden sant når han til Ringerikes Blad 2. mars uttalte om Ringeriksbanen at ”Den kommer litt senere enn ønsket, fordi fagetatene sier at de trenger mer tid”?»

BEGRUNNELSE:

På en pressekonferanse 2.mars presenterte flere regjeringsmedlemmer lekkasjer fra Nasjonal Transportplan. Samferdselsministeren kunne der fortelle at byggestart for Ringeriksbanen var utsatt til 2021-22. Han ga inntrykk av at det skjedde fordi fagetatene mente det ikke var mulig med tidligere oppstart.

Ifølge Ringerikes Blad var dette kommentaren fra samferdselsministeren om Ringeriksbanen:

”Den kommer litt senere enn ønsket, fordi fagetatene sier at de trenger mer tid.”

I pressemeldingen som Bane Nor sendte ut onsdag i forrige uke står det imidlertid at de, fram til Stortinget endelig har slått fast at byggestarten for Ringeriksbanen utsettes fra 2019 til 2021, vil jobbe som om byggingen starter om to år.

På spørsmål fra Bergens Tidende om saken svarer Jernbanedirektoratet følgende:

«Jernbanedirektoratet har ikke sendt noen «signaler» ut over det som fremgår av etatenes grunnlagsdokument til NTP. Der foreslås det jo midler til Ringeriksbanen i første del av planperioden, men er ikke satt noen konkret dato for byggestart».

Det ser altså ut til at samferdselsministerens uttalelse om at fagetatene mener de ”trenger” mer tid er feil, og at utsettelsen av Ringeriksbanen er en rent politisk beslutning.

Svar:

Regjeringen gjennomfører tidenes jernbanesatsing. Her er det mange prosjekter som skal gjennomføres, og vi må sikre både rasjonell fremdrift i hvert enkelt prosjekt og for alle prosjektene som helhet. Utbygging av Ringeriksbanen har vært diskutert i mange tiår. Vi har store ambisjoner om å realisere prosjektet, og for første gang fremlegges den som et fullfinansiert prosjekt i en Nasjonal transportplan. Vi har lagt til rette for rask planlegging og samkjørt mange prosesser. Samtidig har vi i arbeidet med Nasjonal transportplan 2018-2029 blitt kjent med at prosjektet kunne fått mer modne løsninger og redusert risiko dersom man fikk litt mer tid til planlegging. Etter en helhetlig vurdering er byggestart for prosjektet lagt til første 6-årsperiode i NTP, hvor oppstart anslås til 2021/22. Dersom man likevel velger oppstart i 2019, vil det trenge mer penger samlet sett for alle prosjektene i første planperiode

av NTP eller det vil få konsekvenser for fremdriften i andre prosjekt.

Det er riktig at våre fagfolk ikke har sagt at de må ha mer tid til planlegging av Ringeriksbanen isolert sett – men at med mer tid ville man trolig få et bedre prosjekt. Det fremkommer også i Bane NORs informasjon til pressen - opprinnelig tidsplan ville ikke gi tilstrekkelig tid til å modne prosjektet. Med litt bedre tid til gjennomføring, mener Bane NOR at prosjektet

får bedre tid til å optimalisere de ulike løsningene og finne tiltak som reduserer kostnadene. I tillegg reduseres risikoen når det gjelder grunnforholdene, og det blir tid til å sørge for et enda bedre gjennomarbeidet kontraktsunderlag.

Vi er den første regjeringen som har finansiert gjennomføringen av Ringeriksbanen i NTP. Og vi er opptatt av at det skal gjennomføres raskt og har derfor kortet inn planleggingsfasen for prosjektet.

SPØRSMÅL NR. 876

Innlevert 20. mars 2017 av stortingsrepresentant Tove Karoline Knutsen

Besvart 29. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Er statsråden enig i at den største konsekvensen for pasienten er at det er «ubehagelig», og hva vil han gjøre for å sørge for at befolkningen kan stole på at deres egen helseinformasjon er korrekt, slik at riktig behandling blir gitt i akutte situasjoner?»

BEGRUNNELSE:

20. mars 2017 kunne NRK fortelle at 126 personer foreløpig har funnet feil i sine kjernejournaler. Datatilsynet og Norsk pasientforening ber nå alle om å sjekke hva som står og om informasjonen stemmer. Det er kritisk for befolkningen at informasjonen i kjernejournalen stemmer. Kjernejournal gir helsepersonell tilgang til viktig pasientinformasjon som vil være av vesentlig betydning for både fastlegene, helse- og omsorgstjenesten, legevakten og akuttmottakene på sykehusene. Kjernejournalen skal bidra til å øke pasientsikkerheten, og korrekt informasjon er avgjørende. Avdelingsdirektør Røren i e-Helsedirektoratet sier i intervju med NRK at «den største konsekvensen er at det er ubehagelig for enkelte pasienter å oppdage feil, og at det brukes tid på å avklare misforståelser».

Svar:

Jeg er glad for at representanten setter pasientsikkerhet og tryggere behandling på dagsorden.

Nasjonal kjernejournal inneholder viktige opplysninger om deg, og gjør dem tilgjengelige både for deg selv og helsepersonell som trenger det. Dette er en

viktig nasjonal tjeneste, særlig i akutte situasjoner. Det er allerede flere gode pasienthistorier å vise til, hvor tilgang til kjernejournal har vært et viktig verktøy for å redde liv. Opplysningene i kjernejournalene hentes automatisk fra offentlige registre som Norsk Pasientregister, Fastlegeregisteret, Reseptformidleren, Folkeregisteret mv. Fra 1. mars i år har alle innbyggere i Norge som ikke har reservert seg fått egen kjernejournal.

Det har den siste tiden blitt avdekket flere tilfeller av feil i kjernejournalene. Om lag 700 000 personer har allerede sett på opplysningene i egen kjernejournal. Av disse har Direktoratet for e-helse rapportert at 155 har gitt beskjed om feilregistreringer. I alle registre hvor opplysninger blir registret manuelt kan det oppstå feilregistreringer. Analyser foretatt av Norsk Pasientregister viser at feilene ikke skyldes tekniske feil i nasjonal kjernejournal, men menneskelige feil i innrapporteringen til de registre som kjernejournalen inneholder opplysninger fra.

Med nasjonal kjernejournal er det første gang innbyggerne enkelt kan kontrollere sine egne opplysninger. Dette øker sannsynligheten for at feil oppdages og gir oss samtidig mulighet til å øke kvaliteten i opplysningene. Det er en styrke at innbyggeren har enkel og trygg tilgang til egne helseopplysninger. Dette er viktig bidrag på veien mot pasientens helsetjeneste.

Direktoratet for e-helse opplyser at de eksemplene som har blitt rapportert til nå gjelder feil i besøkshistorikken på sykehus. Legene kan også se oversikt over pasientens legemidler og kritisk informasjon, i tillegg til besøkshistorikk. Det er summen av opplysninger som danner grunnlag for medisinskfaglige vurderinger, og besøkshistorikken er bare en av flere opplysninger. Så langt er vi ikke kjent med at feilene har medført redusert pasientsikkerhet. Det er likevel viktig at alle

som finner feil i egen kjernejournal melder disse inn, slik at vi får rettet opp i dette.

SPØRSMÅL NR. 877

Innlevert 21. mars 2017 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 29. mars 2017 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne

Spørsmål:

«Kva gjer regjeringa for å sikre at personar som bryt ut av eit samliv der dei har vore utsette for vald får «oppfølging i reetableringsfasen», jf. krisesenterlova § 2 bokstav d?»

GRUNNGJEVING:

Stoltenberg-regjeringa lovfesta i 2009 at personar som bryt ut av vald i nære relasjonar skal få oppfølging i den fasen der dei etablerer seg på ny, den såkalla «reetableringsfasen», jf. krisesenterlova § 2 bokstav d. Lova trådte i kraft i 2010. I denne fasen er det svært viktig for mange at dei får hjelp til å skaffe bolig og arbeid for å lukkast med å etablere seg på ny.

Etter krisesenterlova § 2 skal

«Kommunen skal sørgje for eit krisesentertilbod som skal kunne nyttast av personar som er utsette for vald eller truslar om vald i nære relasjonar, og som har behov for rådgjeving eller eit trygt og mellombels butilbod.» Tilbudet skal, jf. § 2 bokstav d og omfatta «oppfølging i reetableringsfasen, jf. § 4». Ordlyden i § 4 lyder som følger: «Kommunen skal sørgje for at kvinner, menn og barn som er utsette for vald eller truslar om vald i nære relasjonar, får ei heilskapleg oppfølging gjennom samordning av tiltak mellom krisesentertilbodet og andre delar av tenesteapparatet. Tilbod og tenester etter denne lova kan inngå som ledd i samordninga av ein individuell plan etter anna lovgiving, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 7-1, pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5, psykisk helsevernloven § 4-1, og lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §§ 28 og 33.»

Svar:

Kommunane er etter krisesenterlova § 2 ansvarlege for oppfølging av valdsutsette i reetableringsfasen. Statle-

ge myndigheiter kan bidra med å leggje til rette for at kommunane kan ivareta dette ansvaret.

Barne- og likestillingsdepartementet har gitt Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet i oppdrag å utarbeide ein rettleiar med faglege tilrådingar om innhald og kvalitet i krisesentertilbodet. Faglege råd til kommunane når det gjeld oppfølging i reetableringsfasen vil inngå i rettleiaren som skal ferdigstillast i løpet av 2017. Rettleiaren skal og gje faglege tilrådingar når det gjeld tilbodet til barn. International Child Development Program (ICDP) har blitt utprøvd i krisesenter med gode resultat, mellom anna at valdsutsette i mindre grad vel å flytte attende til valdsutøvar.

Rapporteringar viser at mange valdsutsette har vanskar med å finne ein høveleg bustad etter å ha vore på krisesenter. Frå og med 2015 rapporterer krisesentera årleg til Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om busituasjon etter utflytting frå krisesenter. Målet er auka kunnskap om situasjonen etter utflytting og redusere talet som flyttar til ein farleg busituasjon etter opphald i krisesenter.

I 2014 la regjeringa fram ein nasjonal strategi for bustadsosialt arbeid "Bolig for velferd (2014-2020)". Strategien skal styrkje kommunane i deira bustadsosiale arbeid og bidra til at fleire vanskelegstelte får ein god stad å bu. Det bustadsosiale arbeidet er komplekst. Arbeidet må vere godt organisert på tvers av sektorar og forvaltningsnivå. Strategien bidrar til å tydeleggjere ansvar, oppgåver og forventningar. Det er eit mål at kommunane som har hovudansvaret for å hjelpe vanskelegstelte på bustadmarknaden, møter ein samordna stat og at den offentlege innsatsen på området er heilskapleg og effektiv.

Ei målsetting i strategien er at vanskelegstelte som er i ein overgangsfase, skal sikrast varig bustad. Utflytting av krisesenter er ein slik overgang.

Eit av dei viktigaste tiltaka er utvikling av den digitale kunnskapsbanken "Veiviser Bolig for velferd". Denne blei lansert 1. november 2016. Her er all bustadrelatert informasjon på tvers av sektorar samla på ein stad. Veivisaren gir tilgang på eksempel, digitale kurs,

steg-for-steg rettleiing i arbeidsprosessar, sjekklister og oversikt over lover og regelverk som gjeld bustad.

Tilskot til utleieboligar er eit av dei viktigaste verkemidlane kommunane har til å skaffe seg fleire utleiebustader til vanskelegstelte på bustadmarknaden. Tilskotsordninga er kraftig styrka i regjeringsperioden. I 2016 blei det gitt tilskot til nær 2 000 utleiebustader. Dette er ei dobling av talet frå 2013.

Vald eller tvang kan gje problem med helse og sosiale tilhøve, og vere til hinder for å fullføre utdanning eller vere yrkesaktiv. Arbeids- og velferdsforvaltninga skal gjennom tiltak og tenester bidra til sjølvforsørging, herunder å kome i eller halde på arbeid.

NAV-kontoret skal bidra til at dei som har vore utsette for vald og har eit bistandsbehov får eit heilskapleg, koordinert og individuelt tilpassa tenestetilbod. Dette kan innebære at ein kartlegg personen sine mål, ressursar og behov for bistand på ulike område. Dersom det er behov for koordinerte tenester eller hjelp til å kome i eller halde på arbeid, skal NAV-kontoret

utarbeide ein individuell plan eller ei arbeidsevnevurdering. Enkelte vil kunne ha behov for inntektssikring eller bistand til ein trygg stad å bu. Dette kan vere ein føresetnad for at ein lukkast med den arbeidsretta oppfølginga.

Som eit ledd i arbeidet med å heve kompetansen i NAV-kontoret om personer som har vore utsette for vald, har Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeidd ein nettbasert rettleiar for dei tilsette. Rettleiaren gir informasjon om NAV-kontoret sine verkemiddel, om samhandling med andre relevante aktørar og praktisk rettleiing i sakene.

Ein del personar som bryt ut av eit samliv der dei har vore utsette for vald, vil ha behov for behandling i helsetenesta eller i regi av familieverntenesta. Regjeringa styrkjer i 2017 kompetansen om vald og overgrep både i familieverntenesta og i helsetenesta.

Eg viser elles til Prop. 12 S (2016-2017) Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017- 2021) som regjeringa la fram 28. oktober 2016.

SPØRSMÅL NR. 878

Innlevert 21. mars 2017 av stortingsrepresentant Iselin Nybø

Besvart 30. mars 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva vil statsråden foreta seg for å sikre at de digitale læringsplattformene som benyttes av norske skoler til enhver tid tilfredsstiller krav til personvern og sikkerhet?»

BEGRUNNELSE:

Itslearning er en norsk, digital læringsplattform som brukes av svært mange skoler i Norge. På verdensbasis har plattformen over 7 millioner aktive brukere. Elever og lærere kan logge seg inn på sine sider, og der få opp blant annet personlig korrespondanse, fagsider, karakterer og oversikt over fravær.

Førrige uke fikk en del elever i Rogaland opp en annen elevs personlige side når de logget seg inn med egen informasjon. Itslearning-siden ga dem altså åpen tilgang til mye sensitiv informasjon om en annen elev, uten at verken de eller den det angikk ønsket det. Systemfeilen var åpen i nesten 3,5 timer før plattformen ble stengt for brukere i hele fylket. Samme feil skjedde også høsten 2016. IT-sjef i Rogaland fylkeskommune,

Odd Bård Risvoll, sier til Aftenbladet at han ikke kan love at det ikke skjer igjen. Smarte løsninger og bruk av teknologi i skolehverdagen er positivt. Likevel er det vesentlig at personopplysninger forvaltes på en forsvarlig måte. Det er ikke akseptabelt at sensitiv informasjon kommer på avveie, eller får være tilgjengelig så lenge som i denne saken. For de fleste elever oppleves ikke det å bruke Itslearning eller andre læringsplattformer som noe valgfritt – det er et system som er integrert hele skolehverdagen, og som man forventes å benytte aktivt.

Man må da kunne forvente at elevenes rett til privatliv respekteres, og at lov om behandling av personopplysninger ikke brytes.

Svar:

Jeg vil innledningsvis understreke at helt grunnleggende krav til personvern og informasjonssikkerhet skal etterleves for alle, slik også Lysne-utvalgets rapport (NOU 2015:13) understreker. Vi skal ikke ha hendelser som den som er beskrevet i brevet.

I brevet vises det til at noen elever i Rogaland fikk opp andre elevers personlige sider på "It's learning", og at systemfeilen var åpen i nesten 3,5 timer før "It's learning" ble stengt for brukerne i fylket. UNINETT (som blant annet driver innloggingsløsningen Feide for hele utdanningssektoren) stilte opp og tilbød sin bistand i arbeidet med å løse problemet, ettersom Feide også benyttes i Rogaland fylkeskommune.

I rapporten fra Aftenbladet vises det til at "Ved 22-tiden fredag gjør Risvoll (IT-sjef i Rogaland fylkeskommune) det klart at feilen etter all sannsynlighet ligger hos fylkeskommunen selv". Dette stemmer helt

med tilbakemeldinger jeg har fått om at feilen er lokal, og at den ligger ikke hos Feide eller "It's learning".

Det er viktig at datasikkerhet og personvern ivaretas på en god måte av skolene. Det er den enkelte skoleeiers ansvar å sørge for dette. For å sørge for bedre forståelse og etterlevelse av regelverket, har Utdanningsdirektoratet og Senter for IKT i utdanningen utarbeidet veiledninger om personvern i skolen. Jeg vil særlig vise til "personvernskolen.no". Informasjon og hjelpeverktøy er også tilgjengelig på nettsidene til Datatilsynet.

SPØRSMÅL NR. 879

Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen

Besvart 28. mars 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Da Stortinget vedtok at det tariff-festede sluttvederlaget skulle beskattes som arbeidsinntekt var det ikke ønskelig at dette samtidig skulle føre til avkortning av ulike NAV-ytelser. Dette ble stadfestet i et anmodningsvedtak 17/12-2016. Undertegnede gjorde i debatten oppmerksom på at dersom det ga betydelige økonomiske konsekvenser regnet jeg med at regjeringen ville komme tilbake til Stortinget.

Kan statsråden nå si noe om økonomiske konsekvenser og eventuelle nye vurderinger knyttet til hele sluttvederlags-ordningen?»

Svar:

Fram til 2016 var det et særskilt skattefritak for det tariff-festede sluttvederlaget. Dette innebar at det skattemessig ikke ble ansett som arbeidsinntekt og/eller pensjonsgivende inntekt. Som følge av at det tariff-festede sluttvederlaget tidligere ikke var underlagt alminnelige inntektsbeskatningsregler og dermed ikke ble ansett som arbeidsinntekt og pensjonsgivende inntekt, var sluttvederlaget ikke omfattet av avkortningsreglene for en rekke folketrygdutbetalinger. Det inngikk heller ikke i opptjeningen og beregningen i de ytelsene som beregnes på grunnlag av arbeidsinntekt eller pensjonsgivende inntekt.

I desember 2015 vedtok Stortinget at det tariff-festede sluttvederlaget skulle likestilles med andre sluttvederlag, og at det derfor ikke lenger skulle unntas

beskatning. Det tariff-festede sluttvederlaget blir nå beskattet som arbeidsinntekt, og det anses videre som pensjonsgivende inntekt. Skatteendringen ble innført for nye tilfeller med virkning fra inntektsåret 2016.

Anmodningsvedtaket av 17.12.2016 ser ut til å bygge på en forutsetning om at det i desember 2016 eksisterte en praksis for å ikke avkorte "Nav-ytelser". Dette er ikke tilfelle. Gjeldende regelverk og praksis etter 1. januar 2016 er at sluttvederlaget nå inngår i opptjeningen og beregningen for en rekke trygdeytelser samtidig som det kan komme til avkortning mot enkelte trygdeytelser.

Disse konsekvensene av skatteendringen følger direkte av folketrygdloven slik lovbestemmelsene er utformet. Departementet kan ikke be Arbeids- og velferdsetaten om å praktisere folketrygdlovens bestemmelser i strid med lovens ordlyd. En endring av reglene for avkortning av trygdeytelsene forutsetter derfor at det vedtas nødvendige lov- og forskriftsendringer som spesifikt unntar det aktuelle sluttvederlaget fra avkortning, samt at det bevilges midler knyttet til konsekvensene av regelverksendringene.

De enkelte ordningene

Inntektsbegrepet i folketrygden er ikke harmonisert, og det vil dermed gjelde noe ulike regler for de ulike ytelsene. Før jeg kan gjøre rede for de økonomiske konsekvensene av å innføre unntak i avkortningsreglene, er det derfor nødvendig å redegjøre for de konsekvenser skatteendringen har hatt for de ulike ytelsene.

Dagpenger

Som følge av at det tariffestede sluttvederlaget tidligere ikke ble ansett som arbeidsinntekt og underlagt alminnelige inntektsbeskatningsregler, ble dette heller ikke i dagpengeordningen ansett som lønn og arbeidsinntekt iht. folketrygdloven § 4-3, § 4-4 og § 4-11. Det inngikk dermed ikke i minsteinntekten og dagpengegrunnlaget, og dagpenger kunnet innvilges selv om søkeren for samme periode mottok tariffestet sluttvederlag.

Når det tariffestede sluttvederlaget nå beskattes som arbeidsinntekt og anses som pensjonsgivende inntekt, vil dette anses som arbeidsinntekt etter folketrygdloven § 4-3, § 4-4 og § 4-11, og det tariffestede sluttvederlaget vil inngå i minsteinntekten og beregningsgrunnlaget for dagpengene.

Etter folketrygdloven § 4-3 første ledd må man ha tapt arbeidsinntekt for å få rett til dagpenger, og det følger av tredje punktum at man ikke anses å ha tapt inntekt om man for det aktuelle tidsrommet har krav på lønn. Det kan derfor ikke innvilges dagpenger for den perioden en arbeidsledig har rett på et sluttvederlag som er å anse som arbeidsinntekt. Dagpenger vil da først kunne innvilges etter den perioden hvor sluttvederlaget dekker lønnstapet. Dagpengene blir altså ikke redusert/avkortet mot sluttvederlaget, men dagpengeperioden vil forskyves dersom arbeidssøkeren får et skattepliktig sluttvederlag. Arbeids- og sosialdepartementet kan etter fjerde og femte punktum gi forskrifter som avviker fra lovens vilkår om at man ikke anses å ha tapt inntekt om man for det aktuelle tidsrommet har krav på lønn. Unntaksregler om at man skal kunne innvilge dagpenger for det samme tidsrommet som dagpengesøkeren har rett på sluttvederlag fra sluttvederlagsordningen krever dermed ikke lovendringer, men kan gis i forskrift.

Uføretrygd

Ved beregning av uføretrygd, er det iht. folketrygdloven § 12-11 gjennomsnittet av søkers pensjonsgivende inntekt tre av de fem siste årene før uføretidspunktet som inngår i grunnlaget for beregning av uføretrygd. Etter skatteendringen behandles det tariffestede sluttvederlaget som andre sluttvederlag og er pensjonsgivende inntekt. Det vil da inngå i grunnlaget for beregning av uføretrygd. Når det tariffestede sluttvederlaget nå er pensjonsgivende inntekt, kan det føre til reduksjon i uføretrygden etter § 12-14 andre ledd. En endring slik at sluttvederlag fra sluttvederlagsordningen ikke skal føre til reduksjon i uføretrygden forutsetter at det gis et særlig unntak for dette i folketrygdloven § 12-14 andre ledd eller i forskrift til bestemmelsen.

Stønader til enslig mor eller far

Etter folketrygdloven § 15-9 avkortes overgangsstonaden mot arbeidsinntekt. Som arbeidsinntekt regnes pensjonsgivende inntekt, og overgangsstonaden ble dermed ikke avkortet mot det tariffestede sluttvederlaget før skatteendringen. Når det tariffestede sluttvederlaget nå anses som pensjonsgivende inntekt, avkortes overgangsstonaden mot dette. En endring slik at sluttvederlag fra sluttvederlagsordningen ikke skal føre til reduksjon i overgangsstonaden forutsetter at det gis et særlig unntak for dette i folketrygdloven § 15-9.

Ytelser til gjenlevende ektefelle og tidligere familiepleier (etterlatteytelser)

Når det tariffestede sluttvederlaget nå anses som pensjonsgivende inntekt, inngår dette i avdødes pensjonsopptjening og gir økt beregningsgrunnlag dersom avdøde mottok slikt sluttvederlag før dødsfallet. Etterlattepensjon avkortes mot gjenlevendes arbeidsinntekt, dvs. at dersom gjenlevende mottar tariffestede sluttvederlaget vil dette kunne medføre avkortning i etterlattepensjonen. En endring slik at det tariffestede sluttvederlaget ikke skal føre til reduksjon i ytelsene til gjenlevende ektefelle og tidligere familiepleier forutsetter at det gis et særlig unntak for dette i folketrygdloven §§ 16-8 og 17-8.

Arbeidsavklaringspenger

Etter folketrygdloven § 11-15 inngår pensjonsgivende inntekt i grunnlaget for beregning av arbeidsavklaringspenger. Når det tariffestede sluttvederlaget nå anses som pensjonsgivende inntekt, vil det inngå i grunnlaget for arbeidsavklaringspenger. Skatteendringen har ikke ført til noen endring i reglene for reduksjon av arbeidsavklaringspenger. Etter folketrygdloven § 11-19 skal både pensjonsgivende inntekt og økonomiske ytelser fra arbeidsgiver i forbindelse med oppsigelse eller fratreden selv om denne ikke er pensjonsgivende føre til at arbeidsavklaringspengene reduseres med samme beløp. Arbeidsavklaringspengene ble altså avkortet mot det tariffestede sluttvederlaget også før skatteendringen.

Barnepensjon

I tilfeller der begge foreldrene er døde, vil tariffestet sluttvederlag foreldre har mottatt før dødsfallet (og etter dette ble skattepliktig) inngå i deres pensjonsopptjening og gi høyere beregningsgrunnlag for barnepensjonen.

Alderspensjon

Når sluttvederlag anses som pensjonsgivende inntekt, vil dette i henhold til gjeldende regler inngå i beregningsgrunnlaget for alderspensjon.

Budsjettkonsekvenser

I Prop. 1 S (2016-2017) Arbeids- og sosialdepartementet ble det redegjort for at skatteendringen har medført at enkelte trygdeytelser nå blir avkortet mot det tariffestede sluttvederlaget, og at dette nå inngår i grunnlaget for opptjening og beregning av flere folketrygdytelser. Det ble videre på overordnet nivå gjort rede for at skatteendringen på usikkert grunnlag i sum medfører noe merkostnader på grunn av høyere

opptjenings-/beregningsgrunnlag og noe innsparing som følge av økt avkortning av ytelsene, men at netto budsjetteffekt samlet sett antas å være marginal. Underforstått beskriver dette konsekvensene for trygdeytelser.

I anmodningsvedtaket ber Stortinget regjeringen om å reversere de konsekvensene skatteendringen har hatt for avkortningsreglene. Dvs. at fordelene, som er at sluttvederlaget gir opptjening av rettigheter og høyere stønadsnivå, beholdes, mens ulempen, som er at ytelsen avkortes avvikles. Den budsjettmessige konsekvensen ved dette, følger av at man beholder merkostnaden knyttet til endringen, men fjerner innsparingen. Effekten av skatteendringen vil dermed ikke lenger være uten budsjetteffekt for folketrygden.

Det er stor usikkerhet knyttet til beregningen av de økonomiske konsekvensene for de enkelte ytelsene. Beregningene anslår helårsvirkningen for 2017.

For dagpengebevilgningen er merkostnaden knyttet til opptjening av rettigheter og høyere stønadsnivå på usikkert grunnlag anslått til om lag 50 mill. kroner i 2017, mens innsparingen knyttet til at det nå ikke tilstås dagpenger under arbeidsløshet før etter den perioden sluttvederlaget kompenserer for bortfall av lønn er anslått til om lag 50 mill. kroner. For dagpengebevilgningen vil regelverksendringen som foreslås i anmodningsvedtaket innebære et økt bevilgningsbehov på anslagsvis 50 mill. kroner.

For uføretrygdbevilgningen er merkostnaden knyttet til opptjening av rettigheter og høyere stønadsnivå på usikkert grunnlag anslått til om lag 0,2 mill. kroner, og om lag 3,2 mill. kroner når full effekt antas å inntreffe i 2037. Innsparingen knyttet til avkortningsreglene er anslått til om lag 0,1 mill. kroner i 2017, og til 2,5 mill. kroner når helårseffekten antas å inntreffe i 2026. For uførebevilgningen vil regelverksendringen som foreslås i anmodningsvedtaket på kort sikt innebære et økt bevilgningsbehov på anslagsvis 0,1 mill. kroner.

For bevilgningen til etterlatte er merkostnaden knyttet til opptjening av rettigheter og høyere stønadsnivå på usikkert grunnlag anslått til om lag 0,1 mill. kroner når denne får full effekt i 2060, mens innsparingen knyttet til avkortningsreglene er anslått til om

lag 0,6 mill. kroner. For bevilgningen til etterlatte vil regelverksendringen som foreslås i anmodningsvedtaket innebære et økt bevilgningsbehov på anslagsvis 0,6 mill. kroner.

Kun 0,8 pst. av de som mottar overgangsstonad er over 55 år, og endringen antas å ikke ha noen økonomiske konsekvenser for denne ytelsen.

På usikkert grunnlag ansås det dermed at helårseffekten av å ikke avkorte dagpenger, uføretrygd, etterlatteytelser og overgangsstonad mot sluttvederlaget, vil gi økte kostnader på trygdebudsjettet på om lag 50 mill. kroner. Effekten er størst på dagpenger.

I tillegg til å bidra til et mer komplekst og mindre oversiktlig regelverk, vil et unntak i avkortningsreglene for det tariffestede sluttvederlaget kreve en manuell behandling av sakene, noe som vil være krevende å administrere. Det er uheldig å legge opp til rutiner som innebærer at stønadsmottagerne selv må sørge for at saken blir korrekt, og en slik manuell operasjon innebærer en risiko for feil og forskjellsbehandling.

At de aktuelle trygdeytelsene nå blir avkortet mot det tariffestede sluttvederlaget, er en naturlig følge av at dette etter skatteendringen anses som arbeidsinntekt og pensjonsgivende inntekt. At det nå behandles som annen arbeidsinntekt og pensjonsgivende inntekt er dermed fullt ut i samsvar med de grunnleggende prinsippene i trygde- og skattesystemene. En annen løsning enn den som følger av de generelle reglene, vil kreve relativt omfattende særbestemmelser og avvik.

Det har ikke vært vanlig å gi enkelte grupper unntak fra reglene om at arbeidsinntekten de mottar skal medføre reduksjon av trygdeytelsen. Jeg mener generelt at det er lite ønskelig å gi denne type særregler til enkeltgrupper, både fordi det er krevende å begrunne noen enkeltgruppers særbehov fremfor andres, og fordi unntak generelt fører til et mindre oversiktlig regelverk.

SPØRSMÅL NR. 880**Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Hans Olav Syversen****Besvart 27. mars 2017 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Budsjettforlikene har sørget for opprettelsen av flere arbeidskrimsentre. Det betyr intensivt arbeid mot den svarte økonomien og sosial dumping. A-krimsentret i Oslo har alene avslørt 11 kriminelle nettverk, jfr. oppslag i Dagbladet. Taushetsbestemmelsene mellom etatene hindrer dessverre et enda mer effektivt samarbeid i kampen mot svart arbeid. Stortinget har gitt en klar bestilling om å gjennomgå disse bestemmelsene slik at arbeidet mot den svarte økonomien kan bli mer effektivt.

Når vil Stortinget få en slik sak?»

Svar:

Samarbeid mellom flere etater er en forutsetning for en effektiv bekjempelse av den svarte økonomien. Opprettelsen av a-krimsentrene er en viktig del av dette. Det samme er opprettelsen av et tverretatlig senter for etterretning og analyse som skal skjerpe politiets og kontrolletatenes kamp mot arbeidslivskriminalitet og annen økonomisk kriminalitet. Senteret er etablert som et samarbeid mellom politiet, Skatteetaten, Tolletaten, NAV og Arbeidstilsynet og skal utarbeide overordne-

de trusselvurderinger og etterretningsrapporter som gir grunnlag for rett innsats mot kriminelle aktører og nettverk.

Økokrim har, i samarbeid med aktuelle kontrolltater, utarbeidet en nasjonal veileder for informasjonsdeling mellom kontrolletatene og mellom kontrolletatene og politiet. Veilederen skal bidra til at kontrolletatene bruker det handlingsrommet de allerede har for å dele informasjon.

Taushetsplikten er viktig for tillitsforholdet mellom borgerne og myndighetene. Borgerne må kunne stole på at opplysninger om dem behandles på en forsvarlig måte og ikke gjøres kjent for uvedkommende. Taushetsplikten bidrar til å sikre borgernes rettssikkerhet og personvern. Unntak fra taushetsplikten må derfor vurderes nøye. Stortinget har gjennom flere anmodningsvedtak blant annet bedt Regjeringen utrede forslag som kan gi Skatteetaten bedre mulighet til å dele informasjon med andre offentlige etater for å bekjempe svart virksomhet. Finansdepartementet har bedt Skattedirektoratet utrede spørsmålene som reises i anmodningsvedtakene. Etter at departementet har mottatt tilbakemelding fra Skattedirektoratet vil forslagene sendes på høring. Dette er viktige og prinsipielle vurderinger som krever noe tid.

SPØRSMÅL NR. 881**Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Abid Q. Raja****Besvart 30. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Har det blitt sendt bestilling til BaneNor vedrørende oppstillingsplasser for tog til Follobanen og påkobling av østre linje ved Ski stasjon?»

BEGRUNNELSE:

Det er som kjent avgjørende at henstillingsplasser ved Ski /i nærheten av Ski bør være klare når Follobanen åpner i 2021, og planleggingen av disse bør skje samti-

dig som/ sammen med planleggingen av påkoblinga av Østfoldsbanens østre linje på Ski stasjon.

Svar:

Samferdselsdepartementet gir oppdrag om planlegging og utbygging av jernbaneinfrastruktur til Jernbanedirektoratet, som deretter inngår avtaler med Bane NOR SF.

Samferdselsdepartementet er godt kjent med at planlegging av oppstillingsplasser og en planfri påkob-

ling av østre linje ved Ski stasjon bør sees i sammenheng. Det vil snart bli sendt et oppdrag til Jernbanedi-

rektoratet, og sammenhengen i planleggingen av de to prosjektene vil bli ivaretatt.

SPØRSMÅL NR. 882

Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Marie Ljones Brekke

Besvart 30. mars 2017 av utenriksminister Børge Brende

Spørsmål:

«Fredag 10. mars ble de tre lederne fra den opposisjonelle sentrum-høyre-koalisjonen i Hviterussland arrestert og fengslet under en fredelig demonstrasjon mot regjeringens nye såkalte «antiparasitt-lov».

Har ministeren reagert overfor hviterussiske myndigheter for å få dem til å løslate disse og andre politiske fanger, og hvilke virkemidler vil utenriksministeren bruke for å sikre at Hviterussland respekterer grunnleggende menneskerettigheter som ytringsorganisasjonsfrihet?»

BEGRUNNELSE:

I februar har flere tusen mennesker i Hviterussland protestert mot håndhevingen av en lov som ble vedtatt i 2015. Denne «antiparasitt-loven» gjør det ulovlig å være arbeidsledig i mer enn seks måneder i året. De som er det, skal straffes med bøter pålydende drøyt kr 2 000. Siden protestene mot denne loven startet i februar, har om lag hundre mennesker blitt arrestert, herav flere journalister.

Ifølge menneskerettighetsorganisasjonen Vyasna beskrives arrestasjonene som voldelige, utført av politimenn uten uniform som henter mennesker ut av kollektivtransport og kaster dem inn i umarkerte biler. Blant de arresterte er ledere fra de tre politiske partiene som utgjør den opposisjonelle sentrum-høyre koalisjonen: Belarusian Christian Democracy, United Civic Party og For Freedom Movement.

Hviterussland, ofte omtalt som Europas siste diktatur, har blitt sterkt kritisert av OSSE for omfattende valgfusk og et sterkt, autoritært styre.

Nylig har det amerikanske utenriksdepartementets rapport om Hviterussland omtalt massive menneskerettighetsbrudd i landet, særlig med tanke på myndighetenes ansvarsfraskrivelse overfor politisk motiverte arrestasjoner og kidnappinger.

Svar:

Regjeringen har med voksende uro fulgt hviterussiske myndigheters håndtering av den senere tids demonstrasjoner. Dette gjelder ikke minst arrestasjonene av blant andre journalister og opposisjonspolitikere. Jeg har gitt offentlig uttrykk for min bekymring og for at de arresterte må løslates. Jeg har også understreket at forsamlingsfriheten må respekteres, og at bruk av vold mot fredelige demonstranter er uakseptabelt.

Denne negative utviklingen kommer etter en periode med visse oppmuntrende utviklingstrekk i Hviterussland. Landet har også indikert et ønske om å styrke sin deltakelse i europeisk samarbeid. Seks politiske fanger ble løslatt høsten 2015, etter at Norge og andre europeiske land i lengre tid hadde krevd dette. Disse utviklingstrekkene skapte grunnlaget for at EU og Norge i 2016 kunne oppheve mesteparten av sine restriktive tiltak overfor landet. Dette ble gjort for å oppmuntre til ytterligere skritt i riktig retning.

Samtidig som vi har sett enkelte positive signaler, har vi understreket at et fordypet samarbeid vil være vanskelig hvis ikke landet viser vilje til å respektere grunnleggende menneskerettigheter og prinsipper knyttet til demokrati og rettsstat. Dette formidlet jeg direkte til utenriksminister Makej under en samtale i 2016. I vår bilaterale kontakt har vi særlig fremhevet vår kritiske holdning til Hviterusslands bruk av dødsstraff, som er et vesentlig hinder for tettere integrasjon i Europarådets samarbeid.

Vi ønsker å se Hviterussland fullt integrert i Europa som et fritt og demokratisk samfunn, men veien dit synes lang. Norges bidrag til en slik utvikling gir best effekt når vi opptre sammen med våre internasjonale partnere. Flere internasjonale fora utgjør viktige rammer for å holde landets myndigheter ansvarlig for å etterleve sine forpliktelser. Eksempler er FNs menneskerettighetsråd og Organisasjonen for sikkerhet og samarbeid i Europa (OSSE). Her vil Norge fortsatt være en aktiv deltager. Også OSSEs parlamentarikerforsamling har en viktig rolle å spille.

Norge har gjennom mange år støttet krefter i Hviterussland som arbeider for å fremme demokrati og styrke respekten for menneskerettighetene, og har også støttet disse økonomisk. Siden hviterussisk lovgivning

nå har umuliggjort direkte støtte til slike aktører internt i landet, har Norges bidrag i senere år gått via internasjonale organisasjoner.

SPØRSMÅL NR. 883

Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiten

Besvart 29. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Nylig ble en gutt med utviklingshemning tvangsutsendt alene til Kabul. Denne svært sårbare gutten ble medisinerert med flere tyngre medisiner for å bl.a. å dempe angst og sørge for søvn. Da denne sårbare gutten ble tvangsutsendt, sluttet denne medisineringen brått. Gutten sitter nå livredd og alene på et hotell i Kabul, som han snart kastes ut fra, og helt uten medisiner og medisinskfaglig oppfølging.

Vil statsråden ta initiativ til at denne utviklingshemmede gutten får helsefaglig oppfølging?»

Afghanistan for å lette reintegreringen etter ankomst. Norske myndigheter foretar ikke noen monitorering av tidligere asylsøkere etter at de har returnert til hjemlandet. Forsvarligheten av alle sider av en retur vurderes i forbindelse med avgjørelsen av asylsaken i Norge.

Svar:

Representantens spørsmål er oversendt meg fra helse- og omsorgsministeren for besvarelse. Jeg viser til mine svar på spørsmål nr. 828 og nr. 855 fra representanten, og til mitt svar på spørsmål nr. 870 fra stortingsrepresentant Karin Andersen vedrørende samme enkeltsak som er bakgrunnen for spørsmålet her. Som tidligere opplyst følger det av utlendingsloven at verken jeg eller Justis- og beredskapsdepartementet har myndighet til å gripe inn i eller påvirke utfallet av enkeltsaker med mindre saken berører grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn.

Det er UDI og UNE som foretar vurderinger knyttet til om en asylsøkers helsesituasjon tilsier at det gis oppholdstillatelse i Norge. Dersom en asylsøker ikke har behov for beskyttelse og det heller ikke er grunnlag for opphold på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket, må utlendingen returnere til sitt hjemland. Dersom det foreligger dokumentasjon på en alvorlig helsemessig tilstand når asylsaken avgjøres, vil behandlingstilbudet i hjemlandet være av betydning ved vurderingen av om det er grunnlag for å gi oppholdstillatelse på humanitært grunnlag.

Som tidligere opplyst tilbyr norske myndigheter retur- og reintegreringsstønning til alle som returnerer til

SPØRSMÅL NR. 884**Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 30. mars 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvor mange lærere har søkt om videreutdanning i Rogaland fra høsten 2017, og hvor mange har allerede fått avslag?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har vedtatt å stille krav om at alle lærere i grunnskolen som underviser i matematikk, engelsk, norsk, samisk og norsk tegnspråk, skal ha fordypning i disse fagene. Kommuner og fylkeskommuner har ti år på seg. I Haugesund er jeg kjent med at lærere i denne kategori får avslag på søknad om videreutdanning. En uheldig situasjon for den det gjelder som har planlagt å kombinere å bo med familie, jobbe i eksempel Haugesund og ta videreutdanning i f.eks. Bergen. Dette krever planlegging for den enkelte og kan ha store familiekonsekvenser.

Svar:

I år har 908 lærere fra Rogaland søkt om videreutdanning gjennom Kompetanse for kvalitet. Foreløpige tall fra Utdanningsdirektoratet viser at av disse har 225 fått

avslag fra skoleeier. Endelige tall kommer i april i år. Nasjonalt har skoleeiere godkjent 71 prosent av søknadene fra lærere. Det er den høyeste godkjenningssandelen til nå.

Det er stor variasjon mellom kommunene i fylket i hvor stor andel av søknadene som blir godkjent. Jeg oppfordrer alle skoleeiere til å godkjenne så mange søknader fra lærere om videreutdanning som mulig. Det er skoleeierne som har ansvar for at kompetansekravene for undervisning blir oppfylt, ikke den enkelte lærer.

Opplæringsloven slår fast at alle skoleeiere skal ha et system og planer som gir ansatte i skolen anledning til nødvendig kompetanseutvikling. Planene må inkludere hvordan de skal oppfylle kompetansekravene for undervisning innen 1. august 2025. Det vil gi trygghet og forutsigbarhet for både den enkelte lærer, skolen og skoleeier.

Samtidig finnes det noen gode grunner til at skoleeier kan velge å avslå en søknad om videreutdanning. Hvis det er mange som søker samtidig må skoleeier for eksempel vurdere hvor mange lærere det er realistisk å finne kvalifiserte vikarer for. Det er viktig at lærere, rektor og skoleeier har en god dialog om forventninger og planer før søknadsprosessen begynner. Da kan vi unngå mange uventede avslag og både læreren og skolen kan planlegge med større sikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 885**Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Freddy de Ruiten****Besvart 30. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Det er blitt meg fortalt, at pasienter som må stå i kø over lengre tid for MR- eller CT-undersøkelse og hvor undersøkelsen foretas av private helseaktører, men er bekostet av det offentlige helsevesen, tilbyr den enkelte pasient undersøkelse umiddelbart hvis pasienten selv betaler.

Vil statsråden sørge for at denne praksisen opphører og at pasienter som det offentlige betaler for ikke må vente unødig lenge?»

Svar:

De regionale helseforetakene skal sørge for at befolkningen tilbys spesialisthelsetjenester, herunder MR- og CT-undersøkelser. De regionale helseforetakene løser denne oppgaven ved å tilby undersøkelser ved offentlig poliklinikker i sykehusene eller gjennom undersøkelser ved private virksomheter som de har inngått avtale med. Private virksomheter kan ha kapasitet utover det som er kjøpt av de regionale helseforetakene, og de private virksomhetene vil kunne tilby den ledige

kapasiteten til pasienter som ønsker å betale full pris. Så vidt Helse- og omsorgsdepartementet erfarer har enkelte pasienter ved lang ventetid fått tilbud om rask undersøkelse hvis de i stedet betaler for denne selv. Slike tilbud skal imidlertid iht. de avtaler som er inngått mellom de regionale helseforetakene og de private virksomhetene ikke gis med mindre pasienten selv etterspør en slik tjeneste.

Det er ventetid for MR- og CT-undersøkelser, men det er samtidig slik at pasienter hvor det mistenkes alvorlig sykdom/lidelse skal prioriteres. Henviste pasienter er ikke bundet til å gjennomføre undersøkelsen ved en særskill poliklinikk/røntgeninstitutt, men kan velge behandlingssted. Ventetider for behandling, som kan variere til dels mye, offentliggjøres på helsenorge.no.

SPØRSMÅL NR. 886

Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 31. mars 2017 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kan statsråden gjere greie for kva departementsråden fortalte under si innleiing i det lukka møtet og kan statsråden klargjere kva for konkrete offentlege uttalar som regjeringa sikter til når ein seier at assisterande departementsråd berre fortalde ting som var sagt offentleg?»

GRUNNGJEVING:

Klassekampen skriv onsdag 22. mars at materielldirektøren i Forsvarsdepartementet i fjor haust heldt ei innleiing om Noregs rolle i rakettforsvaret på konferansen Multinational Ballistic Missile Defense Conference and Exhibition.

I følgje Klassekampen var assisterande departementsråd i Forsvarsdepartementet bedden om å snakke om Norges rolle i Natos rakettforsvar, og i invitasjonen stod det mellom anna at «dine kommentarer om Norges rolle i Natos missilforsvar vil mottas med interesse fra konferansedeltakerne. Vennligst merk at pressen ikke vil bli invitert til å delta eller rapportere fra konferansen».

Klassekampen skriv at dei har forsøkt å få ein kommentar for å høyre kva budskap som vart presentert frå assisterande departementsråd utan å få eit klart svar. Forsvarsdepartementets kommunikasjonsavdeling opplyser i følgje Klassekampen at Tiller berre heldt ei kort innleiing på konferansen før han reiste vidare. Departementet avviser at Tiller kom med informasjon som ikkje allereie var kjent for offentlegheita.

Svar:

Det stemmer at det materielldirektøren sa i sitt innlegg på konferansen Multinational Ballistic Missile Defence Conference i London 31. oktober 2016 er i samsvar med regjeringa sin politikk.

Materielldirektøren tok i sitt innlegg utgangspunkt i spreiring av masseødeleggingsvåpen og ballistiske missilar i Midt-Austen og Nord-Afrika. Spreiring av masseødeleggingsvåpen og måtar desse våpna kan leverast på, er ei alarmerande utvikling som kan truga Europas territorium og befolkning.

Materielldirektøren peika på at ein trass i Russland sine aukande militære evner og aukande bruk av militærkraft, ikkje ser på Russland som ein trussel i dag. I tråd med dei lange linene i norsk tryggingsspolitikk, fører Noreg ein politikk overfor Russland basert på ein balanse mellom avskrekking og forsikring.

Materielldirektøren gjorde vidare greie for dei norske studiane. Den felles amerikansk-norske arkitekturstudien av ballistisk missilforsvar går etter planen og vil ferdigstillast mot slutten av 2017. Vidare vil departementet gjera supplerande studiar, m.a. for å tilfredsstille reglane i utgreiingsinstruksen. Regjeringa vil gjera ei samla vurdering av saka fram mot midten av 2018. Eventuelle mogelege bidrag til NATO Ballistic Missile Defence må inngå i eit balansert sett av kapabilitetar som både vernar om norske tryggleiksinteresser og bidreg til NATO sin tryggleik. Regjeringa kan velje å be om at forsvarssjefen vurderer ballistisk missilforsvar som del av eit framtidig militærfagleg råd.

Materielldirektøren gjorde òg greie for hovudlinene og hovudprioriteringane i gjeldande langtidsplan for forsvarssektoren. Han peika på at trass i aukande budsjett så må mogelege norske bidrag til NATO sitt missilforsvar konkurrera mot andre store investeringar.

Det er grunn til å tru at moglege bidrag til NATO sitt missilforsvar vil bli kostnadskrevjande. Ei løysing kan vera å skaffe fram kapabilitetar i samarbeid med andre land.

Eg har gjort greie for korleis regjeringa arbeider med spørsmålet for Stortinget sine organar ved ei rekke høve. Seinast i proposisjonen om langtidsplanen for forsvarssektoren (Prop.151 S (2015–2016) er saka omtalt. Eg legg òg ved meldinga om NATO sitt missilforsvar frå departementet si nettside 13. januar i år.

Dersom regjeringa kjem til at Noreg skal ha bidrag til NATO sitt missilforsvar, vil regjeringa leggje saka fram for Stortinget for handsaming på vanlig måte.

Vedlegg til svar:

NATOs missilforsvar - en viktig del av kollektivt forsvar, Nettsak, 13. januar 2017

NATOs missilforsvar – en viktig del av kollektivt forsvar (<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/missilforsvar/id2527111/>)

Publisert under: Regjeringen Solberg

Utgever: Forsvarsdepartementet

Nyhet - Dato: 13.01.2017 - Forsvarsdepartementet

Ballistiske missiler er en alvorlig og økende trussel som Europa står overfor. Norge vurderer bidrag til NATOs ballistiske missilforsvar fordi det øker alliansens evne til kollektivt forsvar. Systemet er rent defensivt, og ikke rettet mot Russland eller noe annet land.

For å styrke alliansens evne til kollektivt forsvar besluttet NATO på toppmøtet i Lisboa i 2010 å utvikle en missilforsvarskapabilitet for å beskytte NATO europeisk territorium og befolkning. NATOs ballistiske missilforsvar (BMD) er et rent defensivt forsvarssystem mot en økende trussel fra spredning av ballistiske missiler, og inngår som del av NATOs kollektive forsvar. Hensikten er å gi NATOs kommando- og kontrollapparat evne til å planlegge og utføre forsvar mot ballistiske missiler, både for egne styrker, og i forsvaret av Europas territorium og befolkning. Det har fra første stund vært presisert at NATOs BMD ikke er rettet mot Russland. Systemet har verken som formål – eller kapasitet til – å avskjære Russlands strategiske kjernevåpen.

Stoltenberg II-regjeringen sluttet Norge til NATOs vedtak i 2010, og fikk full støtte i Stortinget. Stortingets organer er blitt orientert en rekke ganger, blant annet i forkant av NATOs toppmøte i Wales i september 2014.

I dag har ikke Norge kapabiliteter mot ballistiske missiler. På toppmøtet i Wales i 2014 meddelte Norge at vi arbeider med å identifisere mulige fremtidige bidrag, og at en endelig beslutning om dette vil bli tatt på et senere tidspunkt. Vi annonserte også at vi, sammen med USA, ville foreta en analyse av mulige

norske bidrag til NATOs missilforsvar. Analysen, som utføres i samarbeid mellom Forsvarets forskningsinstitutt og US Missile Defence Agency, skal ferdigstilles innen utgangen av 2017, og vil være ett element i en påfølgende bredere vurdering av mulige norske bidrag. Analysen vil klargjøre hvordan eventuelle norske bidrag kan øke norsk og alliert sikkerhet. Arbeidet med å identifisere mulige norske bidrag fortsetter, i tråd med den nylig vedtatte Langtidsplanen for Forsvaret. Det er derfor for tidlig å si noe om – og i tilfelle hva – konkrete norske bidrag til NATOs missilforsvar kan være.

NATO utvikler BMD-funksjoner for sitt kommando- og kontrollsystem. Uten frivillige bidrag fra allierte med sensorer og avskjæringsmissiler, har ikke alliansen evne til missilforsvar. Noen europeiske allierte besitter kapabiliteter som er tilbudt NATO. Enkelte europeiske allierte vurderer anskaffelser som kan tilbys NATO BMD. USA står for det tyngste nasjonale bidraget med fire fartøyer stasjonert i Spania, og to Aegis landbaserte systemer under oppbygging i Romania og Polen.

Utviklingen av missilforsvaret går fremover, og toppmøtet i Warszawa i fjor erklærte at systemet har initiell operativ kapasitet (IOC). Det innebærer at NATO i dag har evne til å beskytte deler av Sør-Europa mot ballistiske missiler fra Midtøsten. Innen 2020-2025 er målet å beskytte hele NATOs europeiske territorium.

Norge ble i 2014 medlem i Maritime Theatre Missile Defence Forum (MTMDF), noe Stortinget ble orientert om i desember 2014. Forumet er ikke en del av NATO, men er et multilateralt samarbeid mellom nasjoner i og utenfor NATO innen maritimt luftvern og missilforsvar mot avanserte anti-skip kryssermissiler og ballistiske missiler. Deltakelsen bidrar til bedre samvirke mellom allierte fartøyer i ulike scenarioer.

(<https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/missilforsvar/id2527111/>)

SPØRSMÅL NR. 887**Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 31. mars 2017 av forsvarsminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Når vil regjeringa kome til Stortinget med vidare informasjon om NATOs rakettskjold?»

GRUNNGJEVING:

Regjeringa har sett ned ei ekspertgruppe som skal vurdere kva Noreg kan bidra med i Natos missilforsvar. Klassekampen skriv onsdag 22. mars at gruppa i følgje Forsvarsdepartementet skal kome med en konklusjon «innen utgangen av 2017».

Svar:

Spreinga av ballistiske missil er ein alvorleg og aukande trussel som NATO står overfor. For å styrke alliansen sin evne til kollektivt forsvar vedtok NATO på toppmøtet i Lisboa i 2010 å utvikle ein missilforsvarskapabilitet. Denne skal beskytte europeisk alliert befolkning, territorium og militære styrkar mot ballistiske missilar som kan komme frå land utanfor det euro-atlantiske området. Noreg, ved den førre regjeringa, slutta seg til dette vedtaket med full støtte i Stortinget.

Gjennom fellesfinansiering utviklar NATO kommando- og kontrollsystemet for missilforsvaret. Utover dette må allierte på frivillig basis tilby relevante militære kapasitetar. USA står for størstedelen av bidraga til alliansen sitt missilforsvar, og enkelte allierte har vedteke å skaffe eigne sensorar og/eller våpensystem. Andre land, som Noreg, greier ut og vurderer eventuelle framtidige bidrag. Det er altså ikkje teke ei avgjerd om, og eventuelt med kva, Noreg kan bidra med.

Forut for NATO sitt toppmøte i Wales i 2014 informerte regjeringa Stortinget sine organ om at vi saman med USA ville gjere ein arkitekturstudie for å kartlegge mulige norske bidrag til NATO sitt missilforsvar. Denne analysen vil vere klar i slutten av 2017. Vidare må departementet gjere supplerande studiar, m.a. for å tilfredsstille reglane i utgreiingsinstruksen. Regjeringa vil gjere ei samla vurdering av saka fram mot midten av 2018. Dersom regjeringa vel å gå vidare med saka etter at studiane er ferdigstilte, vil spørsmålet kunne bli inkludert i forsvarssjefen sitt militærfaglege råd forut for neste langtidsplan for forsvarssektoren. Dersom regjeringa kjem til at Noreg skal ha bidrag til NATO sitt missilforsvar, vil regjeringa leggje saka fram for Stortinget for handsaming på vanleg måte.

SPØRSMÅL NR. 888**Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Truls Wickholm****Besvart 28. mars 2017 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Har byråkratiet i offentlig sektor blitt redusert med dagens regjering, og hvor store besparelser er det i så fall tale om?»

Svar:

Regjeringen fornyer, forenkler og forbedrer offentlig sektor. Behovet for omstilling og nye lønnsomme ar-

beidsplasser i næringslivet, gjør det enda viktigere at forvaltningen er omstillingsdyktig og jobber effektivt.

På prioriterte områder som bl.a. utdanning, helse, politi og samferdsel vil det være behov for økte ressurser i årene som kommer. Det øker behovet for å vri ressurser fra administrasjon og til tjenester. Det vi er opptatt av, er å utvikle enklere prosesser som krever mindre ressurser og derfor færre ansatte i administrasjon. Med andre ord: Vi ønsker et ”mindre byråkratisk byråkrati”.

Dersom vi kutter i antallet byråkrater uten å forenkle prosessene og kravene til disse, risikerer vi at dette

går ut over kvaliteten på tjenestene til innbyggere og næringsliv. Vi skal ikke spare ved å legge byrder på privat sektor, men ved å fjerne unødvendige prosesser og oppgaver.

Effektivisering betyr heller ikke at det ikke kan være områder der det er behov for mer ressurser og flere ansatte i offentlig sektor. For eksempel har det vært nødvendig å øke ressursinnsatsen i utlendingsforvaltningen og politidistriktene. Regjeringens sterke satsing har også gitt vekst på veg og jernbane og i kunnskapssektoren.

Vi mener alvor – for eksempel må departementer og direktorater nå forholde seg til et fast årlig kutt i driftsbudsjettene. Dette vil gi reduserte utgifter i 2017 på 2,5 mrd. kroner. Samtidig får forvaltningen et press til løpende effektivisering, slik at vi kan bruke de frigjorte ressursene til andre prioriterte formål.

Digitalisering legger til rette for økt verdiskaping og innovasjon, og det bidrar til å øke produktiviteten i både privat og offentlig sektor. I statsbudsjettet for i år er det en betydelig økt satsing på nye digitaliseringstiltak, og fremover vil det være stor oppmerksomhet om å høste gevinstene av disse.

Regjeringen er i gang med å forenkle lover og regler og fjerne unødvendige og særnorske forbud og påbud. Plan- og bygningsloven har gjennomgått en rekke forenklinger. Lov- og regelverket for offentlige anskaffelser forenkles.

Hele forvaltningen går på jakt etter tidstyver - Tidstyvene er unødvendige rapporteringer eller rutiner, utdatert regelverk eller tungvinte prosesser. Færre tidstyver sparer tid for ansatte, som dermed kan gi bedre tjenester for innbyggere og næringsliv.

Sist men ikke minst - veksten i sentralforvaltningen har bremsset opp i denne regjeringsperioden sammenlignet med den forrige. Antall ansatte i departementene har gått ned, og veksten i direktoratene har bremsset opp.

Fra 2009 til 2013 førte omorganiseringer i direktoratene til at ansatte i sentralforvaltningen økte. Flere oppgaver og ansatte ble flyttet inn i de sentrale ledene. Mellom 2013 og 2016 er det gått motsatt vei: omorganiseringer har ført flere ansatte fra sentral statsforvaltning og ut til ytre etater.

Regjeringens politikk er å flytte ressurser fra administrasjon til tjenester til innbyggere og næringsliv. De innbyggerrettede tjenestene er blitt styrket.

SPØRSMÅL NR. 889

Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 31. mars 2017 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Kan statsråden bekrefte fylkesutdanningssjefenes tolkning av regelverket, eller vil han ta initiativ til å endre regelverket slik at elever som deltar på denne type arrangement skal kunne få dokumentert fravær?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen innførte ny forskrift om fravær i videregående opplæring fra 1.august 2016. Kunnskapsministerens første forslag til fraværregler møtte motstand fra blant annet EO, Utdanningsforbundet, KS og ble forkastet av et enstemmig Storting. Etter dette har regjeringen laget et nytt regelverk, men også dette har møtt kritikk.

Blant annet har det kommet eksempler på at regelverket oppleves for rigid, og at det er utfordringer i praktiseringen av den nye fraværsgrensen.

I Nordland har to elever søkt om, men ikke fått godkjent fravær for å reise på Mental Helse Ungdom sitt landsmøte i Oslo. Mental Helse Ungdom er en landsomfattende organisasjon som jobber for at alle barn og unge skal ha en best mulig psykisk helse.

Nordland Fylkeskommune, som forvalter regelverket for sine videregående skoler, tolker regjeringens forskrift slik at nasjonale myndigheter ikke har åpnet for at deltakelse i den type organisasjons- og foreningsarbeid skal gjelde som dokumentert fravær. Arbeid og møter som elevtillitsvalgt, politisk arbeid og deltakelse i politiske ungdomsorganisasjoner og idrett og kultur på nasjonalt nivå gir grunnlag for dokumentert fravær, mens fravær i forbindelse med møter og arrangement i andre typer ungdomsorganisasjoner eller ideelle organisasjoner ikke er nevnt.

Denne tolkningen ble bekreftet på et møte i Forum for fylkesutdanningssjefer.

At landets fylkesutdanningssjefer har denne tolkningen betyr enten at arbeid i ideelle eller frivillige or-

ganisasjoner ikke kan regnes som dokumentert fravær, eller at regelverket er uklart og upresist.

Svar:

For at fraværsgrensen i videregående skole ikke skal få urimelige utslag, gjelder det en rekke unntak fra hovedregelen om at eleven ikke kan ha fravær i mer enn ti prosent av timene i faget. Eleven kan likevel få karakter, hvis han eller hun kan dokumentere at fraværet ut over ti prosent skyldes for eksempel helse- og velferdsgrunner, hjelpearbeid eller politisk arbeid.

Uttrykket «politisk arbeid» viser ikke bare til arbeid i partipolitiske ungdomsorganisasjoner. Også arbeid i andre interesseorganisasjoner vil kunne regnes

som politisk arbeid. Det må foretas en konkret vurdering i det enkelte tilfellet av om fraværsårsaken kan sies å være politisk arbeid eller ikke, men unntaket er altså ikke begrenset til å gjelde partipolitisk arbeid. Jeg kjenner ikke detaljene i saken som representanten tar opp, men her kan det se ut som om fylkeskommunen har lagt en for streng forståelse av regelverket til grunn. Jeg vil derfor be Utdanningsdirektoratet gjøre veiledningen om fraværsreglene klarere på dette punktet.

Avslutningsvis vil jeg understreke viktigheten av at ungdom engasjerer seg i samfunnet rundt seg, og at de oppfordres til å delta i hjelpearbeid og politisk arbeid. Jeg mener dagens regelverk i videregående skole legger til rette for dette på en god måte.

SPØRSMÅL NR. 890

Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Snorre Serigstad Valen

Besvart 5. april 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Ifølge konseptvalgutredninger gjennomført av Statens vegvesen kan godstrafikken på Bergensbanen bli redusert med 60-70 prosent hvis det bygges ny og bedre rv 7, rv 52 eller E134. Regjeringen vil satse på alle disse veiene, i tillegg til E16.

Hvordan rimer dette med målet om å flytte godstransport fra veg til bane, og hva blir samfunnsnyttene av å satse på jernbane dersom disse gigantiske veiinvesteringene gjennomføres og slår bein under togets trafikkgrunnlag?»

BEGRUNNELSE:

Det er et mål å øke godstrafikken på jernbane fremfor vei. Men med økt satsing på veier mellom Østlandet og Vestlandet vil mer gods fraktes på vei i stedet for jernbane.

Regjeringen og samarbeidspartiene gikk mot Vegvesenets anbefalinger og valgte flere veier som hovedforbindelse mellom Østlandet og Vestlandet, i tillegg til E134. En funksjonsdeling mellom riksvei 52, riksvei 7 og E16 skal sammen med E134 over Haukelifjell danne de nye hovedfartsårene mellom Østlandet og Vestlandet. Det til tross for at Statens vegvesen anbefalte

at riksvei 52 Hemsedalsfjellet alene burde bli den andre hovedfartsåren i tillegg til E134.

Ifølge konseptvalgutredninger gjennomført av Statens vegvesen kan godstrafikken på Bergensbanen bli redusert med 60-70 prosent hvis det bygges ny og bedre riksvei 7, riksvei 52 eller E134. De eksterne kvalitetsikringsrapportene (KS1) framhever disse utfordringene.

Svar:

Regjeringen har en ambisiøs satsing på utbygging og oppgradering av transportinfrastrukturen – både for vei, jernbane, skipsfart og luftfart. De ulike transportformene utfyller hverandre. Det er et mål om at godstransport skal skje på mest mulig effektiv og miljøvennlig måte, og i regjeringens politikk er det gjort en rekke grep for å styrke jernbanens konkurranseevne innen godssektoren. Tallene for 2016 viser at man nå har en vekst i godsvolumene, etter en langvarig periode med nedgang. Det tyder på at regjeringens politikk gir resultater.

I forarbeidene til Nasjonal Transportplan er det gjennomført betydelig utredninger rundt godstransport. Analysene viser at transportvolumene vil fortsette å øke. I utredningene har man sett at en del transport er best egnet på vei, men også at en del varestrømmer

med fordel kan overføres fra veitransport til jernbane eller skipsfart. Det er derfor viktig å bidra til at man både forbedrer miljø og trafikksikkerhet rundt den veitransport som vil finne sted, og at man får til en overføring av gods fra vei til jernbane der det er fornuftig. Dette står godt omtalt i Bred samfunnsanalyse for godstransport, som ble utarbeidet som en del av etatenes forarbeid med ny Nasjonal transportplan, og ble overlevert Samferdselsdepartementet 4. september 2015.

Regjeringen planlegger å investere både i et bedre veinett og bedre jernbane. Regjeringen har vært tydelig på at vi ønsker å kanalisere godstransport på vei inn på E134 og rv52. Det er i tråd med anbefalingene fra Statens Vegvesen, og betyr at man over tid må gjøre en spesiell innsats for å redusere reisetid, utjevne høydeforskjeller og kurvatur på disse strekningene. Men i tråd med regjeringens politikk om å styrke standarden på infrastruktur i hele landet, vil også de øvrige veiene mellom øst og vest forbedres. Vi skal redusere forfallet på veinettet, øke trafikksikkerheten og få bedre rassikring. Det har aldri vært hensikten å la øvrige øst-vest veier forfalle.

Representanten Valens spørsmål tar utgangspunkt i Vegvesenets utredning om ulike øst-vest traseer for

vei. Fordi utredningene har handlet om å sammenligne utbygging av forskjellige vegstrekninger, er ikke jernbanetiltak analysert i hverken øst-vest-utredningen eller de gjennomførte KVVUene.

I de gjennomførte utredningene er det altså først og fremst gjort transportanalyser der de forskjellige vegstrekningene er vurdert opp mot hverandre. Analysene er gjennomført med transportetatens transportmodeller for både persontransport og godstransport. Slike transportanalyser der vegforbindelsene får store reisetidsgevinster, og der det ikke er lagt inn tilsvarende større jernbanetiltak, gir naturligvis overflytting av både godstransport og personreiser fra tog til bil.

I KVVU for strekningen Gol – Voss vises det til at transportmodellene gir en reduksjon av godstransport på Bergensbanen med 60-70 prosent. Dette er modellberegninger basert på en maksimal utbygging av vegene og ingen utbygging av jernbanen. Jeg kan forsikre om at dette ikke er i tråd med regjeringens politikk. Når det gjelder regjeringens strategi for videre utbygging av både veg og jernbane mellom Østlandet og Vestlandet, vil det bli redegjort nærmere for dette i stortingsmeldingen om Nasjonal transportplan 2018-2029. Meldingen legges frem for Stortinget 5. april.

SPØRSMÅL NR. 891

Innlevert 22. mars 2017 av stortingsrepresentant Kirsti Bergstø

Besvart 3. april 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Blant 57 publiserte rapporter om tilsyn med tjenestene til mennesker med utviklingshemming i 2016, ble det påvist 98 lovbrudd. Mange får ikke det omfanget av tjenester som de har krav på. Brukermedvirkningen er fraværende. Tjenestene mangler kompetanse og kommunene mangler internkontrollsystemer.

Hva gjør regjeringen for å rette opp i forholdene?»

BEGRUNNELSE:

«I intervju kom det fram at det er tilfelle der brukarar ikkje får gjennomført aktivitet som er satt opp på dagsplan, ikkje får tenester i det omfanget som går fram av vedtaket deira eller ikkje får enkelte besøk eller tilsyn, på grunn av at personalet må hjelpe andre brukarar.» kan en lese fra tilsynsrapporten med Ulstein kommune.

Det finnes rikelig med tilsvarende påstander i de andre 56 tilsynsrapportene.

«Vedtakene er standardiserte og ikke individuelt utformet», kan en lese fra tilsynsrapporten med Kristiansand kommune. Manglende individuelle tjenester er omtalt i svært mange av de 57 tilsynsrapportene.

Mange tjenestemottakere blir ikke involvert i vedtaksprosessen til tross for lovens bestemmelser om brukermedvirkning. I noen tilfeller blir heller ikke tjenestemottakerne informert om vedtakene som er fattet om deres eget tjenestetilbud.

De årlige tilsynsmeldingene fra Helsetilsynet viser at det i 80-90 prosent av tilfellene gis dispensasjon fra lovens kompetansekrav ved utøvelse av tvang og makt overfor mennesker med utviklingshemming. Tilsynsrapportene fra 2016 viser en generell mangel på sosialfaglig kompetanse, både når det gjelder fagutdannet og høyskoleutdannet personell.

Vi vet at svært få personer med utviklingshemming får velge hvor, hvordan og med hvem de skal bo. De

fleste må ta til takke med den ledige plassen i det kommunale bofellesskapet som de tilbys. Få har muligheter for å flytte hvis de mistrivs. For å hindre at den ene beboeren forulemper den andre, er det ikke uvanlig med «skjermingstiltak».

Den som leser tilsynsrapporter fra feltet, vil sitte igjen med et inntrykk av forhold som ville vært uakseptable for folk flest. De kommunale tjenestene til mennesker med utviklingshemming kom med sosialtjenesteloven i 1991. Når forholdene ikke er blitt forsvarlige etter 26 år, kan det være rimelig å stille spørsmål med om den statlige styringen med sektoren bør styrkes. I følge Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU), var forholdene bedre i reformperioden (1991-1996), en periode som var preget av sterk statlig styring.

Svar:

Jeg er svært opptatt av at alle mennesker skal ha tilgang til gode og likeverdige helse- og omsorgstjenester. Denne regjeringen har som målsetting å skape pasientenes- og brukernes helsetjeneste. Gjennom økte bevilgninger, klare prioriteringer og nye løsninger viser regjeringen at den prioriterer helse- og omsorgstjenester til alle.

Det følger av helse- og omsorgstjenesteloven at kommunene skal sørge for at alle som oppholder seg i kommunen får nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kommunen skal organisere sitt tjenestetilbud slik at pasienter og brukere og deres representanter, kan medvirke ved gjennomføringen av helse- og omsorgstjenester.

Spørsmålet fra representant Bergstø viser at tilsyn er viktig. Hendelsesbaserte tilsynssaker starter enten på bakgrunn av klager fra pasienter og pårørende og eller på bakgrunn av opplysninger fra andre kilder som kan tyde på svikt eller risiko i helse- og omsorgstjenestene. Valg av tema eller område for planlagte tilsyn skjer gjennom en prosess der fylkesmennene og Statens helsetilsyn vurderer hvor det er stor risiko for svikt.

Tilsynsrapporter som utarbeides etter tilsynsbesøk bør brukes av virksomhetene på en systematisk måte. Hendelsesanalyse er et viktig verktøy for å lære av uønskede hendelser og finne ut hvorfor noe gikk galt. Regjeringen legger til grunn at ledelsen i kommunen iverksetter tiltak for å sikre at kommunen tar ansvar for å korrigere påviste lovbrudd.

God styring og ledelse er en forutsetning for å kunne gi gode helse- og omsorgstjenester. Derfor vedtok regjeringen en ny forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. Forskriften trådte i kraft 1. januar 2017. Den slår tydelig fast at det er toppledelsen som har ansvaret for at virksomheten planlegges, gjennomføres, evalueres og korrigeres. Statens helsetilsyn er i gang med et forskningsprosjekt

for å undersøke effekten av planlagte helsetilsyn, og studere sammenhengen mellom tilsyn, organisasjonsendringer og tjenestekvalitet. Prosjektet skal utforske hvordan ledere og helsepersonell opplever tilsyn for bedre å forstå mekanismer for endring, og evaluere effekt på organisasjonsnivå og på tjenestekvalitet.

Den kommunale helse- og omsorgstjenesten har et selvstendig ansvar for systematisk å gjennomgå og vurdere styringssystemet opp mot tilgjengelig statistikk og informasjon om virksomheten. I dette følger å forebygge og rette avvik, samt hindre at avvik finner sted igjen. Vi vet at det er store variasjoner i tjenestetilbudet mellom kommunene. Gjennom etableringen av et kommunalt pasient- og brukerregister (KPR) vil vi få økt kunnskap om i hvilken grad tjenestene faktisk fungerer etter hensikten og oppnår de resultatene som ønskes, og om pasienter og brukere mottar gode tjenester.

Videre har vi oppnevnt et lovutvalg som skal gjennomgå reglene om bruk av tvang i helse- og omsorgstjenesten. Mandatet omfatter blant annet vurdering av helse- og omsorgstjenestelovens kapittel 9 om tvang overfor psykisk utviklingshemmede. Utvalget skal foreslå nødvendige lovendringer for å møte behovene i dagens og framtidens helse- og omsorgstjeneste. Forslaget skal støtte oppunder regjeringens mål om å skape pasientens og brukerens helse- og omsorgstjeneste. Utvalget skal avgi sin innstilling innen 1. september 2018.

For å bidra til en faglig sterk tjeneste og bidra til at den kommunale helse- og omsorgstjenesten har tilstrekkelig og kompetent bemanning, lanserte regjeringen i Prop. 1 S. (2015-2016) Kompetanseløft 2020. Kompetanseløft 2020 består av om lag 50 tiltak med en samlet bevilgning på 1,2 mrd. kroner i 2017. I kompetanseløft 2020 er det noen særskilte tiltak rettet mot personer med utviklingshemming. For å øke kompetansen i helse- og omsorgstjenestene til personer med utviklingshemming ble det i 2014 opprettet en kommunal tilskuddsordning. Kommunen som mottar tilskudd skal sikre fagutvikling, kompetanseheving og ha nasjonal overføringsverdi. Videre er Helsedirektoratet i ferd med å utvikle ”Mitt livs ABC”, en opplæringspakke som skal sikre grunnleggende kompetanse hos personell som yter helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming.

Avslutningsvis vil jeg nevne den offentlige utredningen NOU 2016:17 På lik linje. Høringen ble avsluttet 2. mars i år. Utvalget ble opprettet som et resultat av Stortingets behandling av Meld. St. 45 (2012-2013): Frihet og likeverd, og har kartlagt levekårene til mennesker med utviklingshemming. Utvalget foreslår åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming. Rett til selvbestemmelse og god helse og omsorg er to av åtte tiltaksløft. Barne- og likstillingsdepartementet har det koordinerende ansvaret for oppfølgingen av rapporten. Regjeringen vil

vurdere på hvilken måte NOUen eventuelt kan følges opp.

SPØRSMÅL NR. 892

Innlevert 23. mars 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 3. april 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil regjeringen legge frem en ny strategi for innvandrers helse og når vil det i tilfellet bli gjort?»

BEGRUNNELSE:

Den nasjonale strategien om innvandrers helse 2013–2017, går ut i år. Spørsmålsstilleren er blitt gjort kjent med at det er bekymring i frivilligheten for at denne ikke skal videreføres og at det er gitt signaler om at det ikke vil komme en ny strategi.

I den nåværende strategien ble Diabetesforbundets arbeid med informasjon og veiledning om diabetes, kost- og aktivitet eksplisitt nevnt og arbeidet er styrket og fulgt opp i statsbudsjettene. Spørsmålet er hvordan innvandrers helse- satsingen blir ivaretatt når nå strategiperioden går ut.

Spørsmålsstilleren mener at behovene for en nasjonal strategi for innvandrers helse er styrket etter forrige strategi ble lagt fram. Det er nødvendig med en ny strategi som omhandler nevnte område, men som også bør være langt bredere. Helsetjenesten skal ivareta innvandrere som har vært her lenge og personer med innvandrerbakgrunn, men også de mange med kort botid i Norge.

Svar:

Nasjonal strategi om innvandrers helse 2013 – 2017 Likeverdige helse- og omsorgstjenester – god helse for alle, ble lagt frem av den forrige regjeringen. Strategien er inne i sitt siste år. Strategien har fått god mottakelse i helsefag- og innvandrermiljøene. Nær alle tiltak i strategien er fulgt opp av denne regjeringen. Strategien har et særlig fokus på kunnskapsutvikling om innvandrers helse og kommunikasjonsutfordringer. Det er viktig å påpeke at innvandrere i Norge ikke er en ensartet gruppe. Utfordringene varierer avhengig av blant annet opprinnelsesland og oppholdstid i Norge.

Departementet finansierer årlig forskning gjennom de regionale helseforetakene og gjennom Norges forskningsråd. Disse midlene kan finansiere forskning på ulike sider ved innvandrers helse, forutsatt at søknadene når opp i konkurransen. Programmene departementet finansierer gjennom Norges forskningsråd er fordelt på henholdsvis forebygging og folkehelse (Bedre helse- og livskvalitet), tjenesteforskning (Gode og effektive helse- omsorgs- og velferdstjenester) og behandling, diagnostikk og rehabilitering (God og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering). Flere av programmene nevner behovet for mer kunnskap om innvandrers-/minoritetshelse spesielt. Programmene ble startet opp i henholdsvis 2015 og 2016 slik at det så langt er for tidlig å si noe konkret om resultater av programsatsingen.

Det pågår flere forskningsprosjekter på kreftforekomst hos innvandrerkvinner og overlevelse av kreft hos innvandrere. Helse- og omsorgsdepartementet har bedt Helsedirektoratet vurdere særskilte tiltak for å styrke innvandrerkvinnens oppmøte i mammografiprogrammet. Helse-direktoratet anbefaler at man avventer dette til resultatene fra de pågående forskningsprosjektene foreligger da disse kan være av betydning for hvilke tiltak som bør iverksettes.

Gjennom Nasjonalt kompetansesenter for migrasjon- og minoritetshelse (NAKMI) tilbys helse- og omsorgstjenesten kurs om innvandrers helse og deres kulturelle forståelse av helse.

Regjeringen har lagt frem en rekke stortingsmeldinger i perioden. I disse er innvandrers helsemessige og kulturelle utfordringer og tiltak omtalt. I tillegg er det foretatt en rekke tiltak som også vil ha positiv innvirkning på helsetjenestetilbudet til innvandrere. Blant annet har helsestasjons- og skolehelsetjenesten, som har stor tilslutning i innvandrerbefolkningen, fått en betydelig styrking i perioden. Tjenesten er gratis og er i mange kommuner spesielt tilrettelagt for innvandrers behov.

Det har vært en økning i etablering av frisklivssentraler i kommunene i perioden. Flere av disse har særlig fokus på gruppetilbud for innvandrerkvinner som

står i fare for å utvikle diabetes type 2. Tilbudene inneholder bl.a. kostholdsveiledning og fysisk aktivitet.

Regjeringen følger opp tolkeutvalgets rapport NOU 2014:8 Tolking i offentlig sektor, og har bl.a. sørget for at det er innført en ny bestemmelse i forvaltningsloven § 11e, som innebærer et forbud mot bruk av barn som tolk.

I mandatet til palliasjonsutvalget inngår at det i sitt forslag til løsning skal ta hensyn til minoritetsgrupper og kulturelle forskjeller i befolkningen.

Jeg vil gi Helsedirektoratet i oppdrag å evaluere strategien og komme med forslag til oppfølging av denne. Basert på dette vil jeg ta stilling til om strategiperioden skal forlenges eller om det skal utarbeides en ny strategi om innvandreres helse.

SPØRSMÅL NR. 893

Innlevert 23. mars 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 28. mars 2017 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«I Stortingets spørretime 22.03.17 informerte statsministeren om at fosterreduksjon ved tvillinggraviditet kan gjennomføres etter uke 12.

Kan helse- og omsorgsministeren bekrefte at fagmiljøene nå skal tolke forskrift om svangerskapsavbrudd slik at fosterreduksjon som hovedregel kan utføres i uke 14, eller er det uke 13 som gjelder, og ser statsråden behovet for en ny juridisk gjennomgang av denne saken?»

BEGRUNNELSE:

I stortingets spørretime 22.03.17 der statsministeren var til stede kom det fram at fosterreduksjon ved tvillinggraviditet også kan gjennomføres etter uke 12. Statsministeren henviste i svaret til en bestemt paragraf i forskrift om svangerskapsavbrudd. I forskrift om svangerskapsavbrudd står det at inngrepet kan utsettes til etter uke 12 hvis det er av medisinske årsaker. Men fagmiljøet har til nå tolket denne bestemmelsen som at dette gjelder ca. en uke etter. Fagmiljøene mener at uke 14 er best for å gjøre inngrep, for at risikoen for abort hos gjenværende foster skal reduseres.

Svar:

Justisdepartementet har vurdert denne saken grundig og gitt sin fortolkning av loven. Jeg tar denne tolkning til følge og kan ikke se at det er behov for å be om en ny vurdering fra lovavdelingen.

Dersom det er nødvendig av hensyn til forsvarlig medisinsk praksis, kan utførelsen av et abortinngrep

utsettes i kortere tid uten at saken trenger å behandles i abortnemnd. Dette følger av abortforskriften § 3 tredje ledd. Hva som ligger i ”kortere tid” må vurderes konkret ut fra bakgrunnen for utsettelsen og fosterets graderte vern. Normalt kan ikke utsettelsen av inngrepet vare i over en uke etter at grensen for selvbestemt abort er overskredet. Det vil si ikke utover utgangen av trettende svangerskapsuke.

En utsettelse utover ”kortere tid” vil bety at saken må behandles i abortnemnd. Dette må også kvinnen informeres om.

Jeg merker meg at seksjonsoverlege Torbjørn Moe Eggebø ved Nasjonal behandlingstjeneste for avansert invasiv fostermedisin, St. Olavs Hospital nå tar opp spørsmål knyttet til forsvarligheten av å utføre inngrepene før utgangen av tolvte svangerskapsuke. Det er viktig å lytte til denne typen innspill. Jeg vil derfor be Helsedirektoratet om en vurdering av disse innspillene.

Ved å hele tiden være faglig oppdatert, kan vi også sikre at kvinnen får god informasjon om hvilken risiko som er forbundet med inngrepet og eventuelle fordeler med å utsette inngrepet.

SPØRSMÅL NR. 894**Innlevert 23. mars 2017 av stortingsrepresentant Åsmund Aukrust****Besvart 30. mars 2017 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for status i Enovas arbeid med et programtilbud for infrastruktur for hydrogen og om hvordan aktørene i bransjen har vært involvert arbeidet med programmet?»

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av st. meld nr.25 (2015-2016) ble satsing på hydrogen i transportsektoren framhevet som en av fremtidens viktigste energibærere. Stortinget har i anmodningsvedtak for statsbudsjettet for 2016 og 2017 bedt Regjeringen at det i ny avtale og mandat for Enova, sikre støtte til etablering av et nettverk av hydrogenstasjoner i de største byene og korridorene mellom, og sørge for at de første stasjonene etableres i 2017.

I sitt svar på spørsmål fra Terje Aasland den 9.2.2017 skriver statsråden at:

«Enova arbeider nå med å utvikle et program for fylleinfrasturktur for hydrogen. Formålet er å bidra til å bygge opp under et velfungerende marked for hydrogen som drivstoff. Dette innebærer blant annet at Enova er i tett dialog med markedet for å mobilisere potensielle tilbydere og brukere av infrastruktur, samt kjøretøyleverandørene. Enova har som intensjon i løpet av første halvår 2017 å lansere et programtilbud for infrastruktur. I tillegg har Enova annonsert et kommende støttetilbud til virksomheter som kjøper batterielektriske og hydrogendrevne kjøretøy, der målsetningen er å få forgang i innfasingen av utslippsfrie kjøretøy i næringslivet i Norge.»

Svar:

Enova er et sentralt verktøy i regjeringens politikk for å redusere norske utslipp av klimagasser og utvikle fremtidens energisystem. Regjeringen har derfor styrket satsingen på Enova gjennom flere statsbudsjett. Den nye avtalen med Enova innebærer en styrket satsing på å redusere utslipp i transportsektoren og andre ikke-kvotepliktige næringer.

Tidligere i mars lanserte Enova et programtilbud for innkjøp av nullutslippskjøretøy i proffmarkedet, herunder også hydrogenkjøretøy i alle størrelser. Dette programmet vil spille på lag med det kommende programmet for fylleinfrasturktur for hydrogen. Enova

opplyser at framdriften for infrastrukturprogrammet går som planlagt, og at programmet kan lanseres i løpet av første halvår 2017, som annonsert. Begge disse programmene skal bidra til å bygge opp under et velfungerende marked for hydrogen som drivstoff.

Når Enova utvikler sine tilbud, ligger det alltid til grunn en vurdering av potensialer og barrierer basert på inngående kjennskap til de ulike markedene. Enovas innsikt i markedene utvikles gjennom langsiktig og tett dialog med markedsaktørene, og er avgjørende for å kunne å treffe godt med virkemidlene. Dette gjelder også for utviklingen av programmet for hydrogeninfrastruktur. Enova har vært i kontakt med blant annet kjøretøysprodusenter, stasjonsselskap og interesseorganisasjoner for å få et mest mulig korrekt bilde av muligheter og utfordringer i markedet.

Enova har allerede støttet en hydrogenfylllestasjon på Kjørbo med 7,7 millioner kroner og gitt tilsagn om støtte på 19,6 millioner kroner til etablering av to hydrogenfylllestasjoner i Bergen. I tillegg har Enova støttet et hydrogenprosjekt i Trondheim der ASKO tester ut hydrogenproduksjon og fire hydrogenlastebiler.

SPØRSMÅL NR. 895**Innlevert 23. mars 2017 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 3. april 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«En alvorlig hendelse i 2014 på flerbruksfartøyet «Boa Sub C» på oppdrag for Statoil i Norskehavet ble hemmeligholdt for norske myndigheter i over to år.

Hva mener statsråden om at Statoil hemmeligholdt hendelsen, og hvor mange lignende hendelser må skje før regjeringen viser vilje til å rydde opp i forholdene rundt flerbruksfartøy?»

BEGRUNNELSE:

Stavanger Aftenblad kunne 23. mars avsløre en alvorlig hendelse på flerbruksfartøyet «Boa Sub C» som inntraff i 2014 jobbet på oppdrag for Statoil på Smørbukk-feltet i Norskehavet. Episoden ble hemmeligholdt for norske myndigheter i over to år, og kom kun tilfeldig til Petroleumsstilsynet via et anonymt tips. PTIL har i saken gjort det klart at denne type hendelser er rapporteringspliktige. Fare- og ulykkessituasjoner som har ført til skader og hendelser som skjer i planlegging, design, fabrikasjon og installasjon skal rapporteres til myndighetene.

Svar:

Petroleumsstilsynet ble i januar i år kjent med at en hendelse fra 2014 med "Boa Sub C" ikke var varslet til tilsynsmyndigheten. Petroleumsstilsynet ba derfor Statoil om en redegjørelse.

Den aktuelle hendelsen fant sted på Smørbukk Sør Extension, som er et havbunnsanlegg ved Åsgard A. Under nedlegging av en fleksibel rørledning på havbunnen, ble denne trukket inn i en manifold (undervannsstruktur). Dette skal ha ført til omfattende skader på rørledningen og manifolden, som ble brakt til land for inspeksjon og reparasjon. Alt utstyr opplyses å være reparert og installert uten varige skader.

Statoil har overfor Petroleumsstilsynet opplyst at de anså hendelsen som en "kvalitetshendelse" med kun materielle skader, og at de derfor la til grunn at det ikke var nødvendig å varsle tilsynsmyndigheten. Petroleumsstilsynet har derfor presisert overfor Statoil at HMS-regelverket gjelder for alle faser av petroleumsvirksomheten, og at også fare- og ulykkessituasjoner som fører til skader på verdier er rapporteringspliktige.

Petroleumsstilsynet opplyser at de nå har fått nødvendig informasjon om saken, og at de ikke har grunn til å tro at det har vært noen bevisst hemmeligholdelse fra Statoils side. Petroleumsstilsynet har en klar forventning om at Statoil vil varsle om tilsvarende hendelser i fremtiden.

SPØRSMÅL NR. 896**Innlevert 23. mars 2017 av stortingsrepresentant Kjell-Idar Juvik****Besvart 30. mars 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Støtteordningen for bredbåndsutbygging ble godkjent av ESA i 2014 for perioden 2014-2017 med en ramme på 2 milliarder norske kroner.

Har statsråden satt i gang evalueringen av ordningen som ESA satte som forutsetning, og vil statsråden søke om en videreføring av ordningen fra 2018?»

BEGRUNNELSE:

EFTAs overvåkingsorgan ESA godkjente i juni 2014 støtteordningen for bredbånd som Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) er satt til å forvalte. Den norske støtteordningen er utformet i tråd med ESAs retningslinjer for statsstøtte til bredbåndsutbygging og godkjenningen gjelder for 4 år, 2014-2017.

Bredbåndsstøtteordningen skal bidra til at alle brukere i Norge får tilgang til grunnleggende bredbånd av god kvalitet, og bidra til å øke tilbudet av høyhastighetsbredbånd i spredtbygde områder. Den offentlige støtten skal finansiere bredbåndsutbygging i områder hvor de kommersielle aktørene ikke finner det lønnsomt å bygge bredbånd.

ESA-godkjenningen gjelder i fire år, til og med 2017. Den årlige rammen for offentlig støtte er satt til 500 millioner.

Bevilgningen i denne perioden har fra regjeringen/storting vert betydelig under dette nivået, totalt for fire år =535 mill.kr. Noe som betyr at man har benyttet bare deler av handlingsrommet som er gitt av ESA. I tillegg er det fortsatt et stort behov for statlig medfinansiering for å komme i mål med å gi alle et godt utbygget bredbåndstilbud i hele landet. Det er derfor behov for å videreføre denne ordningen også i neste 4-års periode.

Norske myndigheter har forpliktet seg til å gjennomføre en evaluering av ordningen i etterkant for å vurdere effektene nærmere. Er denne jobben i gang, om ikke haster det nå med å gjennomføre denne evalueringen, slik at man kan sende inn ny søknad om forlengelse av ordningen for perioden 2018-2021. Eller kan man sende inn en søknad uavhengig av evalueringen.

Svar:

Den nasjonale støtteordningen til bredbåndsutbygging, som i 2014 ble godkjent av ESA (notifisert) er gyldig ut 2017. Støtteordningen har, som representanten skriver, en øvre ramme på 500 millioner kroner pr år. Dette er et langt høyere beløp enn Stortinget har bevilget både under sittende og forrige regjering. Grunnen til at Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (Nkom) notifiserte en ordning med et årlig støttebeløp av denne størrelsesorden var for å sikre at rammen for ordningen ikke skulle begrense handlingsrommet til Stortinget flere år fremover i tid. Selv om det ble notifisert en ordning med en så høy ramme, har det ikke vært meningen at dette skulle legge føringer på Stortingets prioriteringer i de årlige budsjettene.

Bakgrunnen for at regjeringen ønsket å etablere en statlig søknadsbasert ordning var å legge opp til en fordeling av midler til gode prosjekter i de kommunene hvor behovet er størst. Jeg mener at den eksisterende ordningen i større grad har bidratt til å nå målene for bredbåndspolitikken enn det som var tilfellet under den tidligere ordningen hvor midlene ble fordelt til fylker etter en bestemt nøkkel.

Som representanten skriver følger det av ESAs godkjenning at det skal gjennomføres en evaluering av ordningen for å undersøke om den har virket i tråd med forutsetningene. Nkom har derfor etter en offentlig utlysning tildelt konsultantselskapet Oslo Econo-

mics oppdraget med å evaluere ordningen. Kontrakten med Oslo Economics ble inngått 7. februar 2017 og evalueringen skal etter planen leveres til ESA innen 31.september 2017.

Den notifiserte ordningen gjelder som beskrevet ovenfor til og med 2017. Samferdselsdepartementet vurderer nå derfor ulike alternativer for hvordan en eventuell nasjonal støtteordning til bredbåndsutbygging kan innrettes i samsvar med reglene om offentlig støtte etter 2017. Følgende alternativer er til vurdering; (1) den eksisterende støtteordningen notifiseres på nytt (forlengelse) i sin nåværende form, med grunnlag i retningslinjene for støtte til bredbåndsutbygging, (2) vi notifiserer en ny støtteordning med endringer, med grunnlag i retningslinjene for støtte til bredbåndsutbygging, (3) vi melder inn den nasjonale støtteordningen med grunnlag i den såkalte Gruppeunntaksforordningen (GBER), som ikke krever notifikasjon. GBER var ikke vedtatt da vi startet arbeidet med den eksisterende ordningen. GBER inneholder enkelte begrensninger sammenlignet med retningslinjene, blant annet hva gjelder prosjektstørrelse. Evalueringen av den nasjonale støtteordningen som skal foreligge i september, vil kunne gi nyttig informasjon i vurderingen av fremtidig innretning av bredbåndsstøtte, men arbeidet med en eventuell ny ordning kan starte før rapporten fra Oslo Economics foreligger.

SPØRSMÅL NR. 897**Innlevert 23. mars 2017 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 29. mars 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at NAV viser fleksibilitet for sine brukere som etterspør utskrift av informasjon om ytelser og utbetalinger i tråd med Stortingets merknad i statsbudsjettet for 2017?»

BEGRUNNELSE:

Etter omleggingen av rutinene hos NAV er det slik at det i all hovedsak er slutt å sende utbetalingsmeldinger i posten. Alle kan se sin utbetalingsinformasjon på ditt NAV på nav.no. For de som ikke kan benytte ditt NAV kan de ringe NAV Kontaktsenter og få utbetalingsinformasjonen lest opp.

Det er fortsatt slik at utbetalingene kommer som normalt. Og det er fortsatt slik at alle endringer i utbetalinger ut over reguleringer og satsendringer, samt vedtak vil komme i posten.

Men det skal være slik at utskrift skal sendes i spesielle tilfeller. Derfor vedtok også et flertall på stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet 2017 at det understrekes

”viktigheten av at alle sikres tilstrekkelig informasjon om ytelse og utbetalinger. Flertallet mener Nav må sikre at denne informasjonen er tilgjengelig også for de som ikke kan benytte seg av digitale verktøy”

Senest i stortingets muntlige spørretime onsdag 8. mars fikk statsråden spørsmål om saken. Der gjorde hun det klart at mange tror at det ikke skal sendes skriftlig informasjon.

Men det er kun når det er samme informasjon måned etter måned at det ikke skal sendes ut på post lenger. Statsråden sa at hun har:

«bedt NAV være fleksibel nå, og følge med på dette slik at folk får den informasjonen de trenger.»

Fleksibilitet og brukervennlighet er viktig fra NAV. Ingen er tjent med at landets pensjonister har inntrykk av at NAV ikke er villig til å sende skriftlig informasjon til de få som etterspør dette.

Svar:

Arbeids- og velferdsetaten vil alltid sende melding dersom ytelsen endrer seg utover reguleringer og satsendringer og vil fortsatt sende årsoppgave til brukerne. Har brukerne reservert seg mot digital post, vil de få årsoppgaven og slike meldinger om endringer i posten.

Dette gjelder imidlertid ikke lenger for ordinære utbetalingsmeldinger. Ved å bruke tjenesten Ditt NAV på nav.no kan imidlertid alle pensjonister og uføretrygdede finne utbetalingsinformasjon og få en oversikt over tidligere utbetalingsmeldinger. Som jeg svarte representanten Rigmor Aasrud (A) 8. desember 2016, kan de som ikke har PC, elektronisk identifikasjon eller kompetanse til selv å logge seg inn på Ditt NAV, henvende seg til NAV kontaktsenter og få disse utbetalingsopplysningene lest opp. I spesielle tilfeller kan brukere også få utskrift av utbetalingsmeldingen tilsendt i posten.

Veilederen vil sammen med den som ringer vurdere om det er behov for en utskrift i det enkelte tilfelle. Slike behov vil for eksempel være om brukeren har behov for dokumentasjon til en lånesøknad eller for å klage ved mulig feilutbetaling.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har opplyst at det var en oppgang i antall henvendelser til NAV kontaktsenter i forbindelse med avviklingen av ordningen i fjor høst, særlig fra alderspensjonister. Antall henvendelser har nå gått ned til et normalt nivå sammenlignet med månedene før omleggingen.

Jeg har bedt Arbeids- og velferdsetaten om å oppetre smidig overfor de som henvender seg til NAV kontaktsenter. Dette har Arbeids- og velferdsdirektøren forsikret meg om at de vil være.

Departementet vil følge opp dette i styringsdialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet.

SPØRSMÅL NR. 898**Innlevert 23. mars 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 4. april 2017 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Det er eit stort engasjement knytt til ny bompengepakke på Nord-Jæren. Mange fryktar høge utgifter til bompenger i framtida.

Kva konkrete grep gjorde statsråden for å redusera bompengane i pakka før saka vart lagt fram for Stortinget?»

Svar:

Bompengepakken for Nord-Jæren er eit lokalt initiativ. Så vidt eg veit, har representanten Pollestads lokale kollegaer i Senterpartiet stemt for forslaget til bompengeplegg i både kommunane og fylkestinget. Åtvaringar og frykt frå innbyggjarane om høge utgifter til bompengar har vore kjent lenge, og har mellom anna blitt tatt opp av Fremskrittspartiet sine lokalpolitikarar i lokale debattar. Eg finn det derfor interessant at representanten Pollestad i sitt spørsmål kommuniserer at han er uroa over vedtaka som partifellane hans har støtta.

Som det går fram av omtalen i Prop. 47 S (2016-2017), byggjer bompengetakstane på det takstopplegget og dei bompengeinntektene som låg til grunn for dei lokalpolitiske vedtaka hausten 2014. Eg har ikkje sett at fylkes- og kommunepolitikarane som har utgjort fleirtalet lokalt, har oppfordra meg til å endre eller overstyre dei lokale vedtaka.

Etter at dei lokalpolitiske vedtaka vart fatta er det innført ny takst- og rabattstruktur gjennom Stortingets

behandling av Prop. 1 S Tillegg 2 (2015-2016). Regjeringa har på den bakgrunn foreslått å auke rabatten for bruk av bompengebrikke frå 10 til 20 prosent for lette køyretøy. Det ga også behov for nokre ytterlegare justeringar. Fylkeskommunen gjorde vedtak om passeringstak for køyretøy med totalvekt 3,5-7,5 tonn, men ikkje passeringstak for køyretøy over 7,5 tonn. Det harmoniserer ikkje med inndelinga i takstgrupper, der det blir skilt mellom køyretøy over og under 3,5 tonn. For å ivareta det vi oppfatta som intensjonen frå lokalpolitikarane - at dei tyngste køyretøya ikkje skulle ha passeringstak - vart grensa lagt på 3,5 tonn i proposisjonen. I samband med Stortingets behandling av saka har fleirtalet i transport- og kommunikasjonskomiteen gått inn for at det også blir innført passeringstak for køyretøy i takstgruppe 2. Dette er ei endring som eg støttar, sjølv om det truleg vil føre til noko reduserte bompengeinntekter.

Som for andre bompengepakker, er det lagt til grunn at omfanget på utbygginga må tilpassast dei økonomiske rammene for bypakka (porteføljestyling). Statlege løyvingar til store vegprosjekt vil gå fram av stortingsmeldinga om Nasjonal transportplan 2018-2029. Som det går fram av Prop. 45 S (2016-2017), vil staten også dekke 50 pst. av kostnadene for Bussveien gjennom den kommande byvekstavtalen. Det samla omfanget av statlege midlar til Bypakke Nord-Jæren dei kommande åra vil bli nærare avklart gjennom forhandlingane om byvekstavtalen og Statens vegvesen sitt arbeid med handlingsprogrammet til Nasjonal transportplan 2018-2029.

SPØRSMÅL NR. 899**Innlevert 23. mars 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 29. mars 2017 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Kva konkrete handlingar har statsråden gjort, sidan han tiltrådte, for å få mulla Krekar ut av Noreg?»

Svar:

Norske myndigheter har i flere år hatt dialog med irakiske myndigheter, både sentralt og regionalt, om retur av Najmuddin Faraj Ahmad (Mulla Krekar). Et sentralt tema i denne dialogen har vært mulighetene for å inngå

en avtale med Irak om å returnere Krekar til hjemlandet innenfor rammen av Norges menneskerettslige forpliktelser. Jeg vurderer fortløpende å videreføre dialogen med irakiske myndigheter om retur av Mulla Krekar til hjemlandet på bakgrunn av vedtaket om utvisning fra Norge.

Til orientering er Mulla Krekar tiltalt for terrorplanlegging i Italia, og var begjært utlevert fra Norge til Italia. Justis- og beredskapsdepartementet mottok

23. desember 2016 note fra den italienske ambassaden i Oslo med brev fra det italienske justisdepartement, der Italia trekker utleveringsbegjæringen. Jeg er kjent med at den italienske tiltalen mot Mulla Krekar ikke er henlagt. Hovedforhandling skulle ha startet i Bolzano 13. mars, men er utsatt til 23. oktober 2017. Jeg forholder meg til at dette er vurderinger som er tatt av italienske myndigheter i forbindelse med deres straffesak. Dette kan jeg kun ta til etterretning.

SPØRSMÅL NR. 900

Innlevert 23. mars 2017 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 29. mars 2017 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Nav.no har en oversikt over påregnet saksbehandlingstid for ulike typer ytelser etter fylke. For uføretrygd varierer forventet tid fra fire til åtte mnd. I tilsvarende oversikt for internasjonale saker sies det at man generelt må påregne mer tid fordi opplysninger må innhentes fra utenlandske trygdemyndigheter. Antatt saksbehandlingstid for uføretrygd er ikke oppgitt.

Hvorfor er uføretrygd utelatt fra oversikten, og hva mener statsråden er en rimelig saksbehandlingstid for internasjonale saker om uføretrygd?»

BEGRUNNELSE:

Bakgrunnen for spørsmålet er en henvendelse til alle partiledere i Norge fra en 60 år gammel norsk statsborger, bosatt i Danmark de siste 18 årene. Vedkommende fikk innvilget uføretrygd i Danmark i september 2015, med et beløp som er for lite til å kunne leve av. Opplysningene ble videresendt daværende Nav Internasjonalt, som oppga en saksbehandlingstid på ett år. Da året var omme og vedkommende måtte purre på svar, ble saken utsatt i ytterligere seks mnd. I mars 2017 fikk vedkommende beskjed om at Nav kun var kommet til september 2015 i søknadsbunken, så svaret nå er at saken vil ta ytterligere tre måneder. Dersom dette ikke bare er et engangstilfelle, kan det virke som om det er behov for en ekstra innsats for å komme ajour med restansene for slike internasjonale saker.

Svar:

I internasjonale saker har søkeren bodd og/eller jobbet i andre land, og sakene må koordineres med utenlandske trygdemyndigheter. Dette følger av EØS-forordningen, Nordisk konvensjon og bilaterale trygdeavtaler. Arbeids- og velferdsetaten er avhengig av saksbehandlingstiden hos utenlandske trygdemyndigheter for å kunne ferdigstille den norske saken, og alle disse landene kan ha forskjellige saksbehandlingstider. Det blir derfor vanskelig for etaten å oppgi eksakt hvor lang tid det tar å saksbehandle en internasjonal uføretrygd-sak. Det er følgelig vanskelig å si hva som er rimelig saksbehandlingstid i disse sakene, selv om jeg er enig i at saksbehandlingstiden også på norsk side i internasjonale uføretrygdsaker er for lang i for mange tilfeller. Saken som nevnes i begrunnelsen til spørsmålet er et slikt eksempel, og det er uheldig at dette har tatt så lang tid.

Det har over tid vært utfordringer knyttet til saksbehandling av utenlandssaker, herunder knyttet til saksbehandlingstider. Departementet har derfor fulgt opp dette i styringsdialogen, og Arbeids- og velferdsdirektoratet har over tid iverksatt en rekke tiltak for å redusere saksbehandlingstiden i internasjonale generelt og i uføretrygdsaker spesielt. Tiltakene har hatt effekt, men det er fortsatt behov for ytterligere forbedringer. Direktoratet har derfor innført ny ”merking” av internasjonale saker i saksbehandlingssystemene. Det vil gi etaten bedre oversikt over sakene, og dermed bidra til kortere saksbehandlingstid på norsk side. Videre er den enheten som før behandlet et stort flertall av de internasjonale sakene overført til de øvrige saksbehandelnde enhetene i Arbeids- og velferdsetaten. Dette innebærer at det fremover vil være flere saksbehandlere som be-

handler de internasjonale sakene. Disse grepene vil bidra til å redusere saksbehandlingstiden på norsk side, men de vil selvsagt ikke løse utfordringene med ulikheter i saksbehandlingstiden i samarbeidende land.

Departementet vil fortsette å følge saksbehandlingstiden i internasjonale uføretrygdsaker gjennom styringsdialogen med Arbeids- og velferdsdirektoratet i tiden fremover.